

+ 2 CD

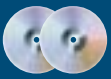
CHIP

4/03 Duben 2003

Test devíti notebooků s cenou do 40 000 Kč včetně daně. → 48

počítače ■ internet ■ komunikace

Plné verze na 2CD:

Bezpečnost dat

- firewally Kerio, ZoneAlarm
- spywary Ad-aware, CloneSpy, Popup Killer
- antiviry AVG, AVP, avast!

VCDEasy 1.4.1 CZ

- nástroj pro přípravu a vypalování (S)VCD
- plná verze s lokalizací do češtiny

CodecPack All In 1

- přehrávání videa snadno a zdarma
- kodeky pro digitální video a titulky

CD Slunečnice 240 freewarů

- 240 nejlepších programů
- výběr ze serveru www.slunecnice.cz
- benchmark 3Dmark2003
- ovladače grafických karet

Objevte skryté zdroje na internetu

- kde nalézt rychlé a spolehlivé zdroje přístupné přes FTP a IRC
- pohodlné stahování videa a hudby

80

Vše o zpracování digitálních fotografií

- digitální fotoalba, fotosběrny, srovnávací test obrázkových editorů, katalogizace CD
- nejlepší programy také na Chip CD

28

Jak se zbavit reklamních oken

- srovnávací test programů pro blokování internetových pop up oken
- braňte se internetové reklamě – programy také na Chip CD

90

Bluetooth přes rozhraní USB

- Srovnávací test 11 modelů Bluetooth USB adaptérů

62

Cena: 155 Kč ■ 225 Sk

9 771210 068005

04

inzerce

editorial

Jedním z nejvíce patrných směrů vývoje v počítačové branži je miniaturizace. Cestou na hannoverský CeBIT nás napadlo, zda stejný trend postihne i počítačové výstavnictví. Loňský Comdex nemile překvapil, hovořilo se o 25% úbytku vystavovatelů a pořadatelská agentura K3Media ohlásila bankrot. Existenci Comdexu jako takového to snad neohroží, jeho realizace už ovšem proběhne pod taktovkou někoho jiného. O trendech našeho Invenu jste si možná udělali obrázek sami a je jasné, že ani společnost BVV nemá důvod k přehnanému optimismu (i když některé její tiskové zprávy svědčí o opaku). Lednový lasvegaský CES oproti všemu pozitivně překvapil – bylo patrné, že firmy sbalily své stany na technologickém Comdexu a přesunuly je na lednový konzumní CES. Ten snad zažehnal hororové prognózy o úpadku v branži frontovým útokem na naše domácnosti. Jarní CeBIT možná po tom všem jeho pořadatelé očekávali s jistými obavami. Naplní se pesimistické vize o dopadu místní hospodářské krize a odrazí se v počtu vystavujících firem i příchozích návštěvníků, nebo se konečně dostaví tolik očekávané a prognostiky opatrně před-

povídání oživení? Navíc pokud jste hannoverské výstaviště někdy navštívili, máte jasnou představu o tom, jakou výstavní plochu pořadatel nabízí. Počet vystavovatelů na CeBITu zatím kulminoval v roce 2001, kdy dosáhl počtu 8093 vystavujících. Poté nastal úpadek, který byl letos vyjádřen číslem necelých 6500 vystavovatelů (z čehož 40 % bylo ze zahraničí). Meziroční pokles je porovnání s loňskem činí zhruba 10 %. A to je vcelku pozitivní – tedy přesněji řečeno ne tak hrozné, jak se všichni báli. CeBIT si rozhodně udržel svou pozici celosvětově největšího veletrhu v oboru; to mu zatím nikdo nevezme. A kladete si otázku, zda se naši vyplatí do Hannoveru zajet? Pokud nejde o nadšence, který nelituje nemalé investice do zámožského zájezdu na lasvegaské technologické veletrhy (dnes už snad více lednový CES), pak ano. Je-li zámožský veletrh premiérou světovou, pak CeBIT je premiérou evropskou. A nezůstane o nic ochuzeni. Druhá věc však je, s jakou časovou odezvou se prezentované novinky budou objevovat na našem trhu. Tady věřím, že s naší rostoucí integrací do Evropské unie by se tato doba měla stále zkracovat. ■ ■ ■ Jiří Palyza

O B S A H

AKTUALITY

6 **Mailbox**8 **Hardware**12 **Software**14 **Internet**16 **Spektrum**26 **CeBIT**

Co zajímavého jsme viděli na CeBITu 2003.

TÉMA

28 **Jak na digitální fotografie**

Dříve než se budete chystat na dovolenou, Chip vám poradí (a Chip CD pomůže) s tím, jak nakládat s fotografiemi – samozřejmě především digitálními.

30 **Digitální fotoalba**

V malém testu porovnáme vlastnosti tří z u nás nejrozšířenějších programů pro správu digitálních fotografií.

34 **Zpracování digitálních fotografií ve fotoalbu**

Nafocené digitální snímky si můžete nechat vyvolat i na papír a my vám poradíme, jak na to.

36 **Kvalitní fotky mají zelenou**

Ne všechny fotky dopadnou k vaší spokojenosti – potom přijdou na řadu obrazové editory. Přečtete si srovnávací test osmi z těch, které jsou zvláště vhodné na úpravu digitálních fotografií.

46 **Kde jsem to jen viděl?**

I když nemáte své obrázky „srovnány“ v digitálním fotoalbu, nemusíte zoufat, i potom vám může pomoci počítač.

HARDWARE

48 **Mobilně a levně**

Srovnávací test devíti notebooků s cenou do 40 000 Kč včetně DPH.

58 **Další kvalitativní zlepšení**

Test čtyř LCD monitorů.

62 **Špalíčky s modrozubem**

Srovnávací test USB Bluetooth adaptérů.

68 **Krátkodobé testy**

Sapphire Atlantis Radeon 9700 Pro Ultimate Edition, NASolution NP1080, Acer TravelMate 800, Storagebird USB 2.0, BRAVE BlackLine 62G7+ a LYNX eXpress XXL+, Minolta Dimage F300, Minolta DiALTA Color CF1501.

INTERNET

80 **Skryté zdroje v síti**

Utajené zdroje dat a informací. My vám poradíme kde je hledat!

88 **Co nového u ICQ?**

Co nového je ve světě instant messengerů?

90 **Zavřete okno, táhne**

Přehled nástrojů pro blokování reklamních pop up oken.

94 **A přeče zadarmo!**

Nelíbí se vám rušení SMS bran operátorů? Zkuste zdarma posílat SMS odjinud.

96 **Tlumočník na internetu**

Zajímavé on-line slovníky, které naleznete na internetu.

100 **Peníze. ČT a e-Academy**

Chcete se zdarma naučit anglicky nebo jen potřebujete informace kam investovat své milióny?

102 **Legrační internet**

Kreslený humor, vtipy, zábavné magazíny – to jsou témata, která zpřijemní každé surfování po internetu.

SOFTWARE

104 **Cvičím, cvičíš, cvičíme (s Oxfordem)**

New Headway – výukové CD-ROM určené k procvičování anglického jazyka.

106 **DivX versus XviD**

V čem se liší kodeky DivX a Xvid pro přehrávání formátu MPEG-4.

108 **Od S až po XXL**

Recenze ekonomického modulárního systému LCS SIS2, který kombinací své

28

Jak na digitální fotografie

Největší výhodou pořizování snímků digitálním fotoaparátem je možnost jednoduchého výběru povedených záběrů a smazání nepoužitelných. Obrázky je možné různě upravovat, výhodně elektronicky archivovat na CD, vystavit na internetu, vytisknout na připojené tiskárně nebo zhmotnit odesláním elektronické zakázky do digitálního fotoalbu. Rozsáhlé téma o digitální fotografii doplňujeme srovnávacím testem obrázkových editorů a fotoalb.

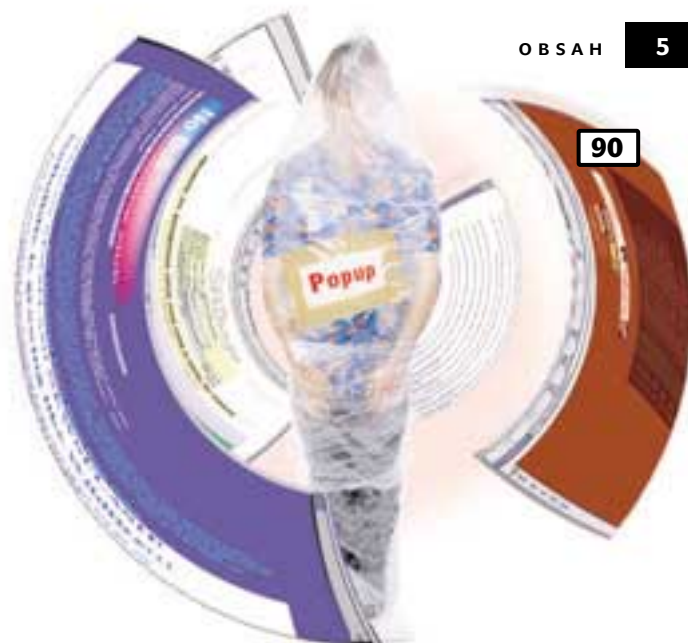

48

Mobilně a levně

Zájem o mobilní počítače neustále roste a na jejich pomoc si zvyká stále více uživatelů. Nejsou už prostě jen výsadou manažerů. Aby však pronikly mezi širší vrstvy, musí mít samozřejmě odpovídající cenu. Otestovali jsme proto devět notebooků s cenou do 40 000 Kč s DPH.

80

90

Skryté zdroje v síti

Čas od času znejistí i zkušenější surfaři: stahování se přeruší, videostreamy zadržávají, soubory nelze najít. Chip vám ukáže, jak se těmto problémům vyhnout. Poradíme vám, kde nalézt rychlé a spolehlivé datové zdroje přístupné přes FTP, IRC nebo Newsservy, které deklasují každou výměnnou burzu.

Zavřete okno, táhne!

V posledních letech se na internetu široce používají různé způsoby vnucování reklamy: celobrazovkové bannery, stránky s reklamou, která se objevuje před stažením libovolného souboru, reklama před začátkem flash animace atd. Asi nejprotivnější reklamním úskokem jsou však pro uživatele pop up („vyskakující“) okna.

ceny a možností zaujme podnikající fyzické osoby i menší firmy.

- 110 **Na archivy s WinZipem**
Zajímavé funkce WinZipu.

- 112 **Office 2003**
Microsoft představil novou verzi své kanceláře.

- 113 **CD Slunečnice**
Obsah druhého příloženého CD.

- 114 **Bezpečnost dat**
Obsah dubnového Chip CD.

- 116 **Chip DVD – čtyři plné verze navíc a videobonus**
Obsah příloženého Chip DVD.

- 117 **S Pohodou v pohodě**
Speciální verze oblíbeného účetnictví Pohoda byla připravena pro Chip.

- 118 **Informace z mnoha zdrojů**
Unikátní databáze českých firem na Chip DVD.

- 120 **Krátké testy**
Avast 4.0 Professional a Home Edition, Selteco Menu Maker V3.061, Post-it Software

Notes Lite Version 2.1.1.1062, Room Arranger 2.20, ASO 1.02.2, Time Adjuster 2.8, Advance Net Tools 2.7, Total Recorder 4.1a, Záznamník 2.0, Keynote 1.0.

LINUX

- 124 **Linux pro každého**
V přehledovém článku přinášíme informace o čtyřech u nás nejpopulárnějších linuxových distribucích a ještě navíc o dvou tzv. minidistribucích.

- 132 **Televize pod Linuxem**
I na počítači s Linuxem můžete sledovat a nahrávat televizní programy.

PRAXE

- 134 **Velké změny ve světě Palmů**
Palm OS se nechystá do penze, v nové verzi získal s vyšším výkonem procesoru ARM zajímavé nové funkce, aplikace i hardwarové platformy.

- 138 **Výpočetní prostředí pro každého**
Co dokáže nejnovější verze matematického kompletu Matlab Release 13.

- 140 **„Štouráme se v registrech“**
Tentokrát se zaměříme především na explorer a multimédia.

MAGAZÍN

- 142 **Budoucnost ve znamení tří C**
Dvakrát ročně se koná konference Intel Development Forum. Ta letošní jarní přinesla nové vize, které mají rozehnat mračna stagnace na trhu ICT.

- 148 **O melouny boj?**
Názory a komentáře.

- 150 **Tablet PC k ničemu?**
Názory a komentáře.

- 152 **Telecome, přestaň zdržovat DSL!**
Názory a komentáře.

- 153 **Vyhrajte nejen LCD monitor**
Soutěž se společností RIDEA distribution, s. r. o.

- 154 **Power Play**
Události na finančních trzích IT.

SERVIS

- 156 **Okno do světa architektury**
Novinky na stříbrných discích a recenze titulu Encyklopedie světové architektury.

- 157 **Další tučet OK**
Recenze svazku oblíbené edice OKO, obsahující pestrý výběr minienklopedií.

- 158 **Knihy**

- 160 **Tiráž**

- 162 **Co si přečtete příště**

OBSAH CHIP CD 4/03 NAJDETE NA STRANĚ 114.

Chip Vychází měsíčně ve vydavatelství **Vogel Burda Communications s. r. o.**
adresa redakce Sokolovská 73, 186 21 Praha 86 poštovní styk P. O. Box 77, 186 21 Praha 86
telefony sekretariát 225 018 566, 225 018 568, fax 225 018 500 inzerce 225 018 646,
225 018 648, fax 225 018 600 předplatné 225 018 942

mailbox

Chci zareagovat na komentář Bohumila Herwiga, ve kterém ospravedlňuje krok T-Mobilu při zpoplatnění SMS zasílaných z internetu. Je jistě správné, aby se za účastníkům poskytnuté služby platilo. O tom není pochyb. Není naopak správné, aby jedna služba křížově dotovala jinou. Ani já nesouhlasím s dotováním mobilních telefonů, které potom slouží jako záminka pro cílené omezování volné konkurenční soutěže blokováním telefonu pomocí SIM lock. Až potud mohu souhlasit a také souhlasím. Bohužel dále však autor používá demagogické argumenty, které považuji za nutné vyvrátit. Není pravda, že ke zdražení odesílání SMS zpráv z mobilního telefonu došlo v souvislosti se zasíláním SMS z internetu zdarma. Ke zdražení došlo pouze a jen v důsledku cenové politiky konkrétního provozovatele služeb mobilní sítě GSM. Ze svých plateb pan Herwig doposud nikoho nedotoval. Pouze na něm T-Mobile vydělával víc, než vydělával na jiných zprávách, doposud posílaných ze sítě internet zdarma. Ty však přesto byly hrazeny jejich příjemci. Dělo se tak pouze skrytě ve formě balíku ostatních jimi využívaných služeb. Stejnou logikou bychom totiž také mohli dospět k názoru, že je potřeba si připlatit za veškeré volitelné služby poskytnuté nad rámec základní telefonní služby. Proč tedy neplatit také za předání čísla volajícího nebo naopak za nezobrazení čísla volanému, také by bylo možné zpoplatnit překlad účtu z němčiny do češtiny. Na závěr pouze podotýkám, že dlouhodobě průměrné přírůstkové náklady spojené s použitím mobilní sítě na doručení jedné SMS jsou naprosto zanedbatelné a limitně se skutečně blíží nule. Síť GSM pro doručení zprávy z internetu používá pouze volnou kapacitu sítě v době, kdy není zatížena žádnými jinými komerčními hovory. V případě zpožděného doručení zpráv SMS potom

provozovatel nemá žádné výrazné dodatečné náklady, a může si tedy dovolit zahrnout poskytnutí bezplatného doručování SMS zpráv z internetu k účastníkovi do balíku výhod, které souvisí s užíváním jeho ostatních služeb. Odhadem to budou náklady ve výši přibližně 4 – 8 hal./SMS, ale jak se říká, „halíře dělají talíře“. Jednalo se však bezesporu o velice zajímavý finanční koláč, kvůli kterému se T-Mobilu ono první hořké sousto vyplatilo zkousnout. Pro Eurotel a Oskar mám tedy jinou radu: Dokažte, že to tak není. Dokažte, že SMS mohou být i nadále přijímány z internetu zdarma. Dokažte, že je možné rozlišit mezi zprávou prioritní (ihned doručenu a zpoplatněnou) a zprávou nevyžádanou. SMS zpráva může být zasílaná z internetu bezplatně nebo se slevou, může být dotovaná vkládanou inzercí, může mít omezený maximální počet znaků, může být časově zpožděná, ale nebude doručována na účet volaného. Dokažte to.

Vojtěch Cham

Jak sám říkáte, různé názory nejsou na škodu. Neříkám, že Paegas SMS zdražoval jen proto, že přes internet jsou zdarma. Naznačuji jen, že to k tomu také přispívá a že je to stejný nesmysl jako dotované telefony, na které přispívám, ač si je nekupuji, na které koneckonců přispívají všichni a které – jak správně podotýkáte – ve svém důsledku omezují konkurenci.

Je to věc přístupu, ale myslím, že v podstatě máme na věc velmi podobný názor.

Neobhajuji Paegas, ani mě za to neplatí. Podle mě sice zdražil, na což má samozřejmě právo, zároveň ale zákazníkům nabídl, že mohou odstoupit od dvouleté smlouvy bez čehokoliv dalšího. Nemluvě o tom, že SMS zdražil jen pro někoho (ti, kdo mají Hit, platí stále stejně)...

Abych to uzavřel – myslím, že by se v mobilních komunikacích mělo opravdu nastolit jednotné prostředí, které by přispělo k tomu, aby operátoři dělali, co mají, tedy prodávali služby a v této oblasti si konkurovali. A nikoli aby šlo o to, jakou si dokážou u Nokie s odpuštěním „vykecat“ slevu na 50 000 telefonů.

Bohumil Herwig

Zajímalo by mne, jak jednoduché je najít češtinu do MyIE2, jak jste psali v Chipu 3/03: „Čeština zde chybí, lze ji však jednoduše stáhnout z internetu.“

Daniel Vrána

Češtinu najdete například na:

<http://www.podaf.cz/Cestiny/MyIE2cz/>

Postup: na <http://www.google.com/> (či jiném šikovném vyhledávači) zadáte: +myie2 + čeština.

Pokud máte odpor k používání znamének + či -, použijte stránky pokročilého vyhledávání: http://www.google.com/advanced_search?hl=cs, kde stačí obě slova napsat vedle sebe...

V obou případech najdete na prvním místě výše uvedený odkaz.

Petr Kratochvíl

Jak se díváte na nově vzniklou skupinu notebooků bez baterií? Mně osobně se toto řešení velice zamlouvá, jelikož opravdu nepotřebuji cestou v tramvaji kontrolovat svou poštu apod. (stejně jako 50 % uživatelů). Smyslem této kategorie je poskytnout přenosný počítač s výkonem desktopového PC. Osobně vlastním ESC A928, P4-2.0, 40GB HD, 512MB DDR RAM. Celkem slušná mašinka za celkem rozumnou cenu 900 USD. Ta se ovšem nedá srovnávat s českými cenami, jelikož momentálně pobývám v USA, což je trochu jiný kraj.

Pavel Tichý

HLASUJTE PROSTŘEDNICTVÍM SMS ZPRÁV:

→ V CHIPU BYCHOM SI V NEJBLIŽÍ DOBĚ RÁDI PŘEČETLI HW TESTY NA TÉMA:

- A) počítačové komponenty (desky, gr. karty, disky, DVD);
- B) počítačové sestavy (PC, notebooky, PDA);
- C) příslušenství počítačů (monitory, tiskárny, skenery);
- D) spotřební elektronika (DVD přehrávače, kamery, repro);
- E) komunikační zařízení (mobily, WiFi, modemy...).

Své odpovědi zasílejte do 24. 4. 2003 prostřednictvím SMS zprávy na číslo +420 728 367 037, a to ve tvaru: CHIP f
Písmeno odpovědi oddělte od slova CHIP mezerou.

TŘI Z VÁS ODMĚNÍM MALÝM DÁRKEM.

Nová skupina přenosných počítačů, o které mluvíte (někdy označovaná jako desknote), má určité na trhu svoje místo a tato zařízení se dodávají i do ČR. Začala možná vznikat už při použití desktopových procesorů v notebookech, které dost snižují výdrž na baterie. To asi vedlo k úvaze, zda opravdu všichni uživatelé potřebují pracovat v terénu, nebo chtějí jen snadno přenosný počítač (v případě potřeby je ale možné k desknote počítačům připojit externí baterii). Dalším důvodem jejich vzniku je i cena. Není to ale samozřejmě produkt pro každého. Já osobně bych dal přednost menšímu notebooku s klidně i menším výkonem.

Pavel Trousil, Chip TestLab

Mám jeden dotaz k článku Efektivní práce s více počítači z Chipu 2/03, a to ohledně kopírování prostřednictvím XCOPY v síti Windows 95/98. Lze provádět zálohování, když sdílená složka je zaheslovaná? Pokud je složka zaheslovaná pro plný přístup nebo prohlížení, tak nelze automaticky toto provést. Heslování je důležité, když máte ještě na síti internet.

Lze nějak zadat do dávkového souboru heslo, aby šlo provést zálohu? Víím, že to zkusíte na XP, ale zatím s XP nepracuji

a XCOPY už používám delší dobu. Toto jediné se mi nedaří prolomit.

Bohumil Bořil

Použití v sítích peer2peer přístup, kdy má každý sdílený prostředek svá hesla, zřejmě nepůjde. A netýká se to jen programu XCOPY, ale sdílení obecně. V sítích založených na DOMAIN systému (předpokládá to zřízení doménového serveru alespoň na jednom počítači se serverem WinNT4, 2000, 2003) tento problém nevzniká, protože prostředky se sdílí v rámci domény a práva se přidělují na základě seznamu uživatelů domény, a ne přidělováním hesel jednotlivým prostředkům.

Zřídíte si server, doménu, seznam uživatelů a dostanete se na kvalitativně vyšší úroveň. Budete moci sdílet nejen disky a tiskárny, ale třeba i faxy, internetová připojení; a každý si pamatuje jen jedno své heslo...

Pavel Zima

Na které adrese najdu utilitu GeForce Tweaker pro ladění karty NVIDIA GeForce 2MX/MX 400?

Břetislav Brázda

Tuto utilitu najdete na řadě serverů zabývajících se grafikou a 3D. Doporučujeme vám

web <http://www.guru3d.com/geforcetweaktutility/>, kde zároveň najdete i podrobnější informace a rady týkající se programu.

Petr Kratochvíl

Dobrý den. Mám film zkomprimovaný pomocí XviD kodeku, ale nemám jej nainstalovaný. A proto jsem si ho stáhl z internetu. Ale nevím, jak kodek nainstalovat. Není zde žádný instalační soubor a přípony souborů jsou víceméně podivné. Nevíte, kde bych mohl najít fungující verzi kodeku?

halyzip@centrum.cz.

Kodek XviD (jeho instalaci) najdete na velkém množství internetových stránek (např.: <http://www.divxvid.zde.cz/>), ale na všech jde o instalaci (exe soubor). Nicméně spíše než instalaci jediného kodeku bych vám doporučil instalaci kompletního balíčku kodeků, které vám usnadní přehrávání většiny formátů videa. Podrobnější informace a nabídku stažení kodeků najdete například na stránce <http://www.codecpack.com/>.

Pokud se o této problematice chcete dozvědět více, píšeme o ní v tomto čísle Chipu na straně 106.

Petr Kratochvíl

PLACENÁ INZERCE

AVG AntiVirus

mezi Vámi a Viry

- AVG pro Windows 95/98/ME/NT/2000/XP
- AVG pro Lotus Notes/Domino
- AVG pro MS-Exchange server
- AVG pro Kerio MailServer
- AVG pro NT/2000 server
- AVGADMIN – centrální správa

24 HODIN DENNĚ, 7 DNÍ V TÝDNU

kontrola elektronické pošty :: ochrana souborových a poštovních serverů ::
centrální síťová správa :: rychlost a stabilita :: intuitivní ovládání ::
bezplatné aktualizace z Internetu :: bezplatná telefonická a emailová
podpora uživatelů :: velmi výhodné ceny pro školství a zdravotnictví

INOVÁ ADRESA!

GRISOFT, s.r.o.
Lidická 31, 602 00 Brno
tel.: 541 243 865-7, fax: 541 211 432
e-mail: obchod@grisoft.cz
<http://www.grisoft.cz>

CÍGLER SOFTWARE Slovakia, a.s.
Sliacska 10, 831 02 Bratislava
tel.: +421-2-44462746, fax: +421-2-44462291
e-mail: avg@ciglersw.sk
<http://www.ciglersw.sk>

MAXTOR PERSONAL STORAGE 5000

Rychlá záloha

Společnost Maxtor ohlásila uvedení nové řady pevných disků Personal Storage 5000, u které byl zaveden nový technický prvek s názvem Maxtor OneTouch. Pevné disky Maxtor 5000XT, 5000DV a 5000LE díky této funkci poskytují uživateli možnost archivovat soubory, jako jsou rodinné fotografie, digitální video, data účetních aplikací apod., uložené na paměťových médiích stolního počítače nebo notebooku stisknutím jediného tlačítka OneTouch. Software Dantz Retrospect Express slouží ke snadnému nastavení parametrů automatického nebo manuálně spouštěného zálohování dat a jejich obnovení. Externí pevné disky Maxtor se připojují pomocí rozhraní FireWire (IEEE 1394) nebo USB 2.0 a mají kapacitu 80, 250 GB (5400 ot./min.) nebo 120 GB (7200 ot./min.).

HP LASERJET 1150, 1300 A 2300

Trefa do černobílého

Společnost Hewlett-Packard představila tři nové modely černobílých laserových tiskáren, jež rozšiřují už tak širokou nabídku této firmy, která má asi 80% podíl na našem trhu. Tiskárna LaserJet 1150 je určena pro jednotlivé uživatele, tiskne rychlostí 17 str./min. při rozlišení 600 x 1200 dpi a připojuje se paralelním nebo USB portem. Cena tiskárny je cca 9000 Kč bez DPH. Model LaserJet 1300 už zvládne 19 stran za minutu, má PostScript, do zásobníku se vejde 250 listů (další lze připojit) a doplnit lze i síťové rozhraní (JetDirect). Tato tiskárna tedy uspokojí už i náročnější uživatele a menší skupiny a její cena je 10 300 Kč bez DPH. Další novinkou je profesionální síťová tiskárna určená pro menší skupiny, která je označena jako HP LaserJet 2300 (na obrázku vlevo). Dosahuje rychlosti tisku až 24 str./min. v rozlišení 1200 x 1200 dpi. K dispozici je několik modelů, které se liší vlastnostmi a vybavením (rychlost tisku, duplex, síťové rozhraní, paměť, podavače, max. měsíční zátěž). I standardní podavač má ale kapacitu 350 listů. Na tiskárně je grafický displej a ovládací tlačítka. Tiskárna komunikuje v českém jazyce a její cena začíná na 18 000 Kč bez DPH (verze L). Tisková kazeta vydrží na vytištění 6000 stran. Díky technologii „instant on fuser“ jsou tiskárny rychle připraveny k tisku a první stránka je vytištěna do 10 sekund.

GARMIN iQue 3600

PDA s GPS

První PDA s operačním systémem Palm OS 5 od společnosti Garmin, iQue 3600, získal ocenění Best of Innovations na výstavě CES 2003. PDA iQue je vybaven procesorem Motorola DragonBall MXL, 32 MB paměti, slotem na SD karty a vestavěným GPS přijímačem. Displej s rozlišením 320 x 480 s virtuální grafití plochou je ideální pro zobrazování map dodávaných se zařízením. Díky multimediálním schopnostem Palm OS 5 umí iQue přehrávat MP3 soubory, zaznamenávat hlasové poznámky a ve spojení s GPS umožňuje i hlasovou navigaci. Svým vybavením i dodávaným softwarem představuje iQue absolutní špičku v PDA zařízeních. Měl by se začít prodávat ve druhém čtvrtletí roku 2003 za 589 USD.

SANDISK COMPACTFLASH CARD

Už gigabajt

Společnost SanDisk představila paměťovou kartu SanDisk Ultra typu CompactFlash Type I s kapacitou 1 GB. Na kartu lze zapisovat rychlostí 6 MB/s a čtení probíhá rychlostí 9 MB/s. Pomalejší karty mají kapacitu až 4 GB. Formát CompactFlash je jedním z nejpoužívanějších. Představena byla i nová paměťová karta SanDisk Ultra SD (Secure Digital) s přenosovou rychlostí 2,5 MB/s a kapacitou až 512 KB.

ACER TRAVELMATE 530

Náhrada stolního počítače

Společnost Acer uvedla na český trh novou řadu notebooků TravelMate 530, kterou tvoří kompaktní výkonné mobilní počítače. Jsou osazeny mobilními procesory Intel Pentium 4 – M s technologií Intel SpeedStep. Minimální taktovací frekvence je 2,0 GHz. Obsahují dále pevný disk s kapacitou minimálně 30 GB, vestavěnou kombinovanou mechaniku DVD/CD-RW a 3,5" disketovou jednotku a standardní velikost operační paměti je 256 nebo 512 MB DDR SDRAM. Displej má úhlopříčku 14,1" nebo 15". Nechybí modem a síťová karta a vybrané modely jsou vybaveny bezdrátovou síťovou kartou Wireless LAN 802.11b a Bluetooth. K dispozici je paralelní port, infračervený port, tři porty USB 2.0, IEEE 1394, S-video a VGA konektor.

PROCESORY INTEL XEON

Překonání 3 GHz

Společnost Intel představila nejrychlejší procesor pro dvouprocesorové servery a pracovní stanice, Intel Xeon na frekvenci překonávající hranici 3 GHz. Procesor Intel Xeon pracující na 3,06 GHz je vybaven 512 KB L2 cache a využívá 533MHz systémovou sběrnici. Procesor Intel Xeon na 3 GHz má 512 KB vyrovnávací paměti druhé úrovně a pracuje na 400MHz systémové sběrnici.

InFocus®

C O R P O R A T I O N

LP 650

Z RUKY DO RUKY

Ráno s ním má prezentaci u klienta kolega Křížek. Dopoledne pak bude promítat obchodní výsledky na poradě kolega Lumír. Po obědě si ho bere kolega Kulich na školení. A večer nám poslouží při projekci sestřihu z firemního víkendu.

Infocus LP 650 je do detailu promyšlen tak, aby jeho předávání mezi kolegy bylo rychlé a jednoduché a použití univerzální: pevná brašna s tvarovanými přihrádkami, barevně rozlišené kabely, pevně vložený ilustrovaný návod a integrované madlo na přenášení.

A samozřejmě je nízká hmotnost, podsvětlené dálkové ovládání, intuitivní menu a skutečně dostatečný výkon 2500 ANSI lm.

Nová koncepce pro více prezentátorů

AV MEDIA

komunikace obrazem

www.avmedia.cz

PROJEKČNÍ A PREZentační TECHNIKA

Praha
Brno
Ostrava
Č. Budějovice
Plzeň
Pardubice

tel.: 261 260 218, praha@avmedia.cz
tel.: 547 357 080, brno@avmedia.cz
tel.: 596 624 505, ostrava@avmedia.cz
tel.: 387 747 339, budejovice@avmedia.cz
tel.: 377 488 570, plzen@avmedia.cz
tel.: 466 510 825, pardubice@avmedia.cz

člen APPT

EPSON PERFECTION 3200 PHOTO

S vysokým rozlišením

Skener Perfection Photo firmy EPSON je v současné době prvním plošným skenerem s optickým rozlišením 3200 × 6400 dpi. Kromě náročných domácích uživatelů se mohou o nový špičkový model řady skenerů EPSON zajímat i profesionální fotografové a fotolaboratoře. Se svým vysokým rozlišením a s jednotkou pro průsvitné předlohy, vhodnou i pro střední formát, představuje EPSON Perfection 3200 Photo alternativu k filmovým skenerům. Má i vysokou optickou hustotu > 3,4 Dmax. Z panelu EPSON Smart můžete vybírat šest různých skenovacích režimů. Skener se dodává s objemným softwarovým balíčkem (mj. SilverFast SE 6) za 17 788 Kč s DPH.

PANASONIC SV-P20

Tisk vždy a všude

Kompaktní a velmi malou přenosnou tiskárnu SV-P20 představila společnost Matsushita Electric (Panasonic). Tiskárna je vybavena barevným 1,5" LCD displejem, má rozměry 110 × 34 × 68 mm a hmotnost 265 g. Umožňuje tisknout obrázky z digitálních fotoaparátů a videokamer, které používají SD karty. Vytisknuté obrázky mají velikost kreditní karty (5,4 × 8,6 cm). Pomocí USB rozhraní je možné tiskárnu připojit k počítači. SV-P20 pracuje na principu termálního tisku s proměnnou velikostí bodu, který nabízí 256 odstínů každé barvy. Jako doplněk fotoaparátů může sloužit i zálohovací jednotka SV-PT1, vybavená vyjímatelným PC card (PCMCIA) diskem s kapacitou 5 GB a slotem pro SD paměťovou kartu. Jednotka má navíc rozměry 108 × 73 × 26 mm a hmotnost pouhých 250 g, takže je kompaktní a pohodlně přenosná. Lze ji připojit k televizoru a prohlížet si uložené snímky.

KYOCERA MITA KM-6330

Multifunkční rychlík

Společnost Compleat, distributor kopírovacích strojů Kyocera Mita, uvádí na trh digitální multifunkční zařízení KM-6330, které zajišťuje velkokapacitní kopírování, tisk a skenování dokumentů do formátu A3. Jeho rychlost je 63/32 stran za minutu. Pravidelná údržba se provádí po 500 000 kopiích/stranách a náklady na 1 stranu A4 činí podle výrobce pouze 0,11 Kč. Do standardní výbavy stroje patří interní 20GB disk, zásobníky papíru na 4200 listů (max. až 8200 listů), duplexní jednotka pro oboustranné kopírování a tisk a oboustranný podavač originálů. Volitelně je možné stroj rozšířit o vestavný tiskový modul (standardně PCL 6, PostScript III) a využívat jej jako výkonnou síťovou tiskárnu s rozlišením až 2400 × 600 dpi. Doplňkový síťový skenovací modul pracuje se soubory TIFF a PDF a nabízí funkce scan-to-PC, scan-to-email a TWAIN při rozlišení až 600 dpi. Pro dosažení ještě větší produktivity je možné propojit dva stroje do tandemu a dosáhnout tak efektivní rychlosti 126 kopií/stran za minutu.

UMAX LUMEN DC80A A UMAX LUMEN PS300/PS500

Vizualizéry

Společnost Umax, která je známa především jako výrobce skenerů a notebooků, rozšiřuje svoji nabídku o nové digitální vizualizéry, které slouží k zobrazení trojrozměrných objektů pomocí LCD/DLP projektorů. Jedná se o modely UMAX lumen DC80A a UMAX lumen PS300/PS500. Digitální vizualizér UMAX lumen DC80A je nejmenším ze skupiny přenosných „lumenů“ (je velký jako polovina notebooku). Rameno s CCD kamerou lze nastavit v rozsahu 180°. Ve stolním provedení je pak model UMAX lumen PS300/PS500, který nabízí kvalitní a stabilní obraz s rozlišením až 600 televizních řádků, VCA výstup a snímkování 15 obrazů/s. Vizualizéry UMAX lumen DC80A a UMAX lumen PS300/PS500 lze zakoupit od 48 788 Kč s DPH.

MAGICCARD

Data v bezpečí

Společnost Total Service představila produkt nazvaný MagicCard, který nabízí ochranu pevného disku. MagicCard chrání systém a data před poškozením, nechtěnou změnou, nežádoucími uživatelskými zásahy, a dokonce i před zformátováním. Karta typu PCI nabízí několik úrovní ochrany a je založena na originálním algoritmu, který převádí systémová data do binárního kódu. Jiná organizace dat zabere navíc jen asi procento kapacity disku. Obnovení původního stavu disku lze provést při každém restartu PC.

WESTERN DIGITAL RAPTOR

Serial ATA do serverů

Pevné disky s rozhraním Serial ATA, které jsou určené do serverů a které mají rychlost otáčení 10 000 ot./min. a průměrnou přístupovou dobu 5,2 ms, představila společnost Western Digital. Disky jsou označeny jako WE Raptor – ESATA (Enterprise Serial ATA). Disky by měly být asi o 30 % levnější než SCSI verze. Firma WD také oznámila, že začala používat technologii, díky které se na jednu plotnu disku vejde 80 GB, a dodávat se tedy začaly i disky s kapacitou až 250 GB.

EIZO FLEXSCAN L367

Elegantní patnáctka

Prvním modelem z nové designové řady MultiEdge monitorů EIZO je FlexScan L367. Tento LCD monitor panel se vyznačuje velmi tenkým rámečkem (jen 9 mm) a výškově nastavitelným stojanem. Kontrastní poměr monitoru je 450 : 1. Na monitor L367 se můžete dívat téměř z jakéhokoliv úhlu. Horizontální úhel pohledu je 160° a vertikální úhel pohledu je 150°. Integrovaná zvuková lišta zajišťuje podporu pro multimediální aplikace. Obsahuje dva stereoreproduktory a konektor pro připojení sluchátek. L367 má dva vstupy. První je digitální s DVI-D konektorem a druhý je analogový s konektorem 15 pin D-Sub. Mezi oběma vstupy lze libovolně přepínat.

Asus D1500T

Deskbook

Společnost AT Computers uvedla na trh nový přenosný počítač Asus D1500T z modelové řady Asus D1, kterou si výrobce vyhradil pro tzv. deskbooky. Asus D1500T je plně přenosný počítač, jehož přednostmi jsou vysoký výkon, bohatá výbava a přijatelná cena. Tento deskbook vypadá jako notebook, rozdíl je ale v tom, že nemá integrovanou baterii. V jednom kompaktním celku najdete velký, 15" palcový displej, kombinovanou mechaniku DVD/CD-RW, čtečku paměťových karet či nejnovější rozhraní a konektory pro připojení dalších zařízení. AT Computers nabízí tento počítač s procesory Intel Celeron i Pentium 4 s různými frekvencemi. Varianta tohoto počítače s procesorem Intel Celeron 1,7 GHz, 256 MB RAM, 20 GB HDD, combo mechanikou, 15" LCD a Windows XP Home je k dispozici za cenu 29 900 Kč bez DPH. Rozměry jsou 330 x 280 x 40-48 mm a hmotnost 3,3 kg.

OKI C5000

Barva pro menší firmy

Společnost OKI dodává na český trh nové modely barevných tiskáren série C5000. Jde o nejmenší a cenově dostupné digitální barevné tiskárny určené pro malé a střední firmy. Série zahrnuje dva modely – C5100n a C5300n. Oba tisknou rychlostí 12 str./min. u barevného a 20 str./min. u černobílého tisku, mají atraktivní zaoblený design a svou velikostí se hodí do menších kanceláří. S využitím jednorůchodové digitální LED technologie vyvinuté společností OKI nabízí série C5000 standardně rozlišení 600 x 1200 dpi, automatické vyladění barev a síťové zapojení, volitelně též možnost oboustranného tisku. Levnější model C5100n (stojí 29 900 Kč bez DPH) je GDI tiskárna se standardně integrovaným síťovým rozhraním NIC 10/100 MBit/s. Model C5300n za 39 900 Kč bez DPH má podobné určení, oproti modelu C5100n však pracuje model C5300n v prostředí různých operačních systémů a má 64MB paměť a emulaci PCL a Post-Scriptu Level 3.

C H I P D U B E N 2 0 0 3

PLACENÁ INZERCE

DFI
www.dfi.com
www.dfi.cz

It's party time!

UV-Sensitive
Illuminated System

AMD
Athlon XP

LANPARTY KT400A

VIA KT400A / Socket A / ATX

- podpora AMD Athlon™ XP
- podpora DDR400/333/266
- AGP 8X, 6ch Audio
- Serial ATA, ATA133, Round Cable
- RAID 1.5 (současné využití RAID 0 a RAID 1 na dvou discích)
- USB2.0, IEEE1394
- S/PDIF in/out Interface, Round Corner PCB
- integrovaná DUAL 10 / 100 Mbit LAN
- integrovaný Power Switch & Reset

LANPARTY NFII

NVIDIA nForce2 SPP / Socket A / ATX

- podpora AMD Athlon™ XP
- podpora DDR400/333/266
- NVIDIA Dual DDR Memory Architecture
- AGP 8X, 6ch Audio
- Serial ATA, ATA133, Round Cable
- RAID 1.5 (současné využití RAID 0 a RAID 1 na dvou discích)
- USB2.0, IEEE1394
- S/PDIF in/out Interface, Round Corner PCB
- integrovaná DUAL 10 / 100 Mbit LAN
- integrovaný Power Switch & Reset

RIDEA
distribution

VELKOOBCHOD VÝPOČETNÍ TECHNIKY
RIDEA distribution s.r.o., Březencká 4808, 430 04 Chomutov
tel.: +420 474 699 000, fax: +420 474 622 761
gsm: +420 603 928 020, e-mail: prodej@ridea.cz

www.ridea.cz
http://shop.ridea.cz

Distributor značek DFI, Videoseven, Belinea, Genius, Manhattan, Intellinet

All product names mentioned and all brand names are registered trademarks of their respective companies.

NETSTORE

Moderní e-business řešení

Pro větší průmyslové podniky, distributory a výrobce zboží a jejich obchodní partnery je určena internetová aplikace NetStore (www.netstore.cz), pokrývající oblast e-Commerce a pocházející z dílny společnosti IR Signet.

Systém NetStore umožňuje provádět elektronicky prostřednictvím internetu řadu podpůrných funkcí souvisejících s výměnou informací mezi obchodními partnery při prodeji zboží. Mezi základní funkce a vlastnosti systému NetStore patří: automatizace vyhotovení, odeslání a zpracování objednávek, podpora pro neomezené uchování rozpracovaných objednávek, informace o skladových zásobách s průběžnou aktualizací, katalog nabízeného zboží, speciální nastavení pro vytváření on-line prodejních statistik, otevřenost systému, podpora více on-line přepínatelných jazyků, možnost současného běhu systému NetStore pro více produktů a další. Celý systém NetStore je koncipován jako 100% Java aplikace s přihlédnutím k otázkám bezpečnosti, stability a škálovatelnosti. Významnou referencí systému NetStore je jeho implementace a zajištění provozu pro vybrané divize skupiny Robert Bosch v České republice a na Slovensku (jeho prostřednictvím je v současné době obchodováno zboží v řádu desítek milionů korun měsíčně).

Nová architektura od EMC

S novým přepracováním systému pro programování paměti přišla společnost EMC (www.EMC.com).

Symmetrix Direct Matrix Architecture je projekt příští generace, který díky jednoduchému maticovému propojení překonává tradiční architektury založené na sběrnících a přepínačích. Má schopnost škálovat výkon, kapacitu a propojení podle obchodních a ekonomických požadavků zákazníka a rychle využít velkých pokroků v CPU, šířce pásma, výkonu hostitelského kanálu a technologiích diskových jednotek tak, jak se budou postupem času objevovat. Jako základní architektura pro příští desetiletí inovací v oblasti špičkových systémů pro ukládání dat je architektura Direct Matrix navržena tak, aby byla schopna pojmout a využít nově se objevující technologie.

HP OPENVIEW SERVICE QUALITY MANAGER

Komplexní správa kvality služeb

V dubnu by se na trhu mělo objevit nové řešení společnosti HP Service Quality Manager. Rozšiřuje rodinu produktů HP OpenView a je určeno zejména pro mobilní a pevné operátory a poskytovatele datových služeb.

V reálném čase nabízí ucelený přehled o kvalitě všech hlasových a datových služeb poskytovaných zákazníkům. Měřítkem kvality jsou dohodnuté úrovně služeb (Service Level Agreements – SLAs).

HP OpenView Service Quality Manager automatizuje definici, sledování a vyhodnocení provozních i zákaznických úrovní služeb. Aktivní správou sítě a podnikové infrastruktury napomáhá k dodržení dohodnutých SLAs. Pokud kvalita dohodnutých služeb klesne pod definovanou hranici, jsou automaticky vyvolána nápravná opatření a informován správce sítě.

ITERITY COLLABORATION SUITE 2.5

Jednodušší spolupráce a komunikace

Nová softwarová firma na českém trhu, společnost Iterity, uvedla na trh CRM řešení Iterity Collaboration Suite ve verzi 2.5 (ICS). Mezi jeho základní funkce patří řízení komunikace, plánování času, správa dokumentů, kontaktů a jiných dat.

Řešení ICS je určeno malým a středně velkým společnostem a je dostupné v české a anglické verzi. Cena produktu je 15 000 Kč za serverovou licenci plus 10 000 Kč za každých pět současně pracujících uživatelů. Systém lze rozšířit o předem připravené moduly (Realitní kancelář, Personální agentura, Právní kancelář) či částečně upravit podle požadavků organizace. Je založen na platformě Iterity Server Platform (ISP); z uživatelského pohledu aplikace běží na Windows 98/NT/2000/XP. Iterity Server Platform je postavena na GNU/Linux OS (2.4.x Kernel series), ISP může běžet na dalších linuxových distribucích (RedHat, Mandrake, SuSe, Debian atd.). Další informace na www.iterity.com.

CRM MODUL COMPASS BUSINESS

Pro efektivní správu a práci

Především pro malé a středně velké společnosti je určen CRM systém Pythagoras Compass. Jeho doplňkovým modulem je Compass Business (v současné době dostupný v české a anglické verzi).

Součástí polokrabicového produktu Pythagoras Compass, založeného na webové architektuře, je i systém zabezpečení přístupů a práv, který společnost Pythagoras pod názvem Alcatraz nabízí také jako samostatný produkt.

Nový modul Compass Business je určen pro efektivní správu událostí v obchodním procesu a práci s nimi. Díky němu lze přesně sledovat vývoj jednotlivých obchodních příležitostí, přidělovat úkoly zaměstnancům, sledovat plnění těchto úkolů, plánovat zdroje, sledovat aktuální stavy zakázek a aktivít a generovat celkové přehledy o objemu otevřeného obchodu v daném období. Přesně zaznamenané informace umožňují v neposlední řadě například jednoduché předání zakázky mezi zaměstnanci či odděleními společnosti.

Program „Informace v akci“

Kvalifikovanou analýzu a rozhodování na základě podnikových informací a obchodních procesů umožňuje plán příští generace podnikové obchodní inteligence CleverPath „Informace v akci“ společnosti Computer Associates (CA).

Jeho cílem je poskytnout vedoucím pracovníkům – prostřednictvím sofistikované kombinace, analýzy a individualizace informací – „inteligentnější“ pohled na podnikové a tržní podmínky. Opírá se o model CA Information Delivery Maturity Model (model zralosti podávání informací). Ten určuje čtyři postupná stadia vývoje systémů podávání informací. Podniky tak mohou objevit nové příležitosti ke zlepšení v oblasti přístupu k informacím, posouzení jejich závažnosti a analýzy (www.ca.com).

MICROSOFT BUSINESS SOLUTIONS-AXAPTA

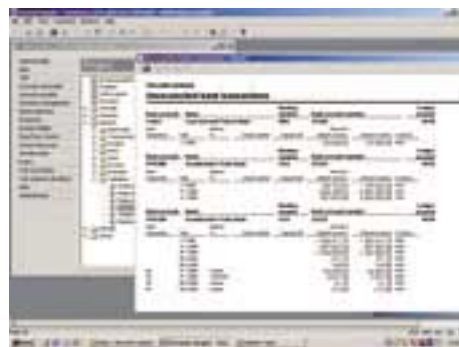
Software pro společnost

Pro plánování a řízení firemních zdrojů (ERP) a e-business zejména středních a velkých firem je určeno řešení Microsoft Business Solutions-Axapta.

Tento komplexní systém nabízí řadu nástrojů pro rozhodování, obsahuje moduly pro řízení financí, řízení vztahů se zákazníky, řízení lidských zdrojů, řízení a plánování výroby, logistiku, řízení distribučního řetězce, řízení projektů, podnikové a obchodní analýzy.

Výhodou Axapty je vedle otevřené platformy i to, že staví na jedné firemní logice, jedné databázi, sadě nástrojů a jednom zdrojovém kódu.

Bez dodatečné aplikace může sdílet informace s kterýmkoliv jiným systémem ERP, který využívá např. mateřská společnost nebo filie společnosti. Axapta používá standardy Microsoft, každý uživatel si po vstupu do Axapty může v kterémkoliv okně vybrat pro práci jednu z 31 jazykových mutací. Dodavatelem IS Axapta je v České republice a na Slovensku společnost LLP Group.

inzerce

Služba eMěříte nově!

Pro každého tvůrce webu je důležitý údaj informující o návštěvnosti. Loni v létě se objevila služba **eMěříte** (www.emerite.cz), která nejprve nabízela pouze základní variantu **Neplatíte**. Výměnou za umístění grafické ikony služby na internetové stránky se vám u této bezplatné varianty dostane základních údajů o počtu unikátních návštěvníků či IP adresách nebo informací o operačních systémech návštěvníků, verzích prohlížečů nebo nastaveném grafickém rozlišení a barevné hloubce. To vše ale jen za posledních třicet dnů, neboť archivace údajů je u této bezplatné verze pouhý měsíc.

Po více než půlroční existenci webu eMěříte splnili jeho provozovatelé slib a nabídli tři nové služby, které jsou však již placené. Nejlevnější z nich je služba **ZákladZnáte**, která je dostupná za 990 Kč měsíčně. Za tyto peníze dostanete navíc třeba maximum a minimum jednotlivých ukazatelů za vybrané období nebo podrobný výpis přístupů (který uživatel si kdy prohlédl jakou stránku). Vaše e-maily budou navíc technickou podporou vyřizovány přednostně.

Cena další placené varianty **NavícMáte** je 2990 Kč měsíčně. Za tuto cenu dostanete kupříkladu i informace o času, který na měření webu a jeho jednotlivých stránkách návštěvníci strávili. V případě problémů se na technickou podporu budete moci obrátit nejen prostřednictvím e-mailu, ale i pomocí telefonu. Archivace dat je stejně jako u služby ZákladZnáte přesně jeden rok. Nejdražší variantou je **VšechnoVíte**. Za tuto službu zaplatíte částku 4990 Kč za měsíc. Tato verze je určena především provozovatelům internetových obchodů nebo náročných internetových aplikací, a to především pro množství nadstandardních údajů, mezi které patří třeba počet nových návštěvníků vracějících se po skončení kampaně (včetně frekvence jejich návštěv). Technická podpora je poskytována nonstop a archivace dat je časově neomezená.

U všech placených služeb je možné výslednou cenu snížit až o 30 %. Deset procent z ceny srazí předplacení služby na 12 měsíců, dalších deset procent z ceny sníží umístění standardní ikony nebo jiné grafické reklamy eMěříte na stránky měřeného webu a o stejné procento se výsledná suma sníží za souhlas s použitím dat k souhrnným oborovým analýzám a dalšímu podobnému zpracování.

Energetické zpravodajství a Encyklopedie

Počátkem února se objevil ve webovém prostoru nový zpravodajský server. Tentokrát se jedná o úzce specializovaný web, ke kterému by měli nasměřovat svoji pozornost zájemci o energetiku a encyklopedie. Na stránkách serveru **energyWeb** (www.energyweb.cz) totiž najdete nejen každodenní aktuální energetické zpravodajství z různých zdrojů (v plánu je i získání kvalitních externích dopisovatelů a rozšíření okruhu zpravodajství o přední světovou periodika z oblasti energetiky), ale především internetovou verzi Encyklopedie energie. Její autoři nabízejí exkurzi od vodního kola po termonukleární reakci, od středověkých alchymistů k Einsteinovi a od větrného mlýna k atomové elektrárně.

Reality na portálu Centrum v nové podobě

Speciál s nabídkami nemovitostí byl na Centru spuštěn v květnu loňského roku na adrese reality.centrum.cz a koncem února roku letošního se objevil v nové podobě a s novými funkcemi. Najdete zde především dokonalejší podrobné vyhledávání, ve kterém můžete vyhledávat podle několika desítek kritérií (byty, vily, kanceláře, garáže, pozemky, cena, lokalita apod.). Další změny proběhly v zobrazování katalogu nabídek. Seřadit nabídky lze nyní podle abecedy, ceny nebo lokality. Přibyla i ikonka zobrazující informaci, zda nabídka nemovitosti obsahuje i fotografie nebo virtuální prohlídku. Tu poskytuje Centrum.cz Reality stále jako jediný realitní server v České republice. Podle provozovatelů realitního webu je zpracování nabídek nemovitostí do virtuální prohlídky téměř stejně snadné jako úprava fotografií v běžném grafickém programu.

Databáze obsahovala k 5. březnu zhruba 10 500 nabídek (včetně zahraničních nemovitostí) od 150 realitních kanceláří. Web neumožňuje personální (občanskou) inzerci, ale máte možnost si zadat jak poptávku, tak nabídku, která je poté rozesílána partnerským realitním kancelářím. Důležitým atributem při koupi nemovitosti jsou finance. Na hlavní straně Centrum.cz Reality proto naleznete odkazy na kompletní nabídku úvěrů, hypoték i stavebního spoření. U všech nemovitostí určených k prodeji najdete i hypoteční kalkulačku.

Nový web o trojrozměrné grafice

Nekorunovaným králem webzinů o počítačové grafice a všech souvisejících (digitální fotografie a video, webdesign apod.) je v tuzemských internetových vodách magazín **Grafika** (www.grafika.cz), který ještě donedávna věnoval mnoho prostoru i problematice trojrozměrné (3D) grafiky. Minulý čas je zde na místě, neboť veškeré aktivity tohoto druhu jsou od počátku února letošního roku směřovány na nový web **3Dscéna.cz** (www.3dscena.cz).

V nejucelenější kolekci informací týkajících se oblasti 3D grafiky na českém internetu najdete několik set autorsky původních tutoriálů

a recenzí, diskusní fórum obsahující archiv více než tři tisíc příspěvků v šesti podfórech (3D Studio Max, Cinema 4D, Lightwave 3D, Maya, Rhinoceros a Volná diskuse), e-mailové konference a novou uživatelskou galerii 3D obrázků, poskytující autorům možnost vlastního zviditelnění v rámci tuzemské 3D komunity.

inzerce

Chip: antivirový koutek

V dnešním pokračování si povíme něco o projevech virů a o tom, jak poznat jejich přítomnost. Když virus pronikne na náš počítač a je tam aktivován, projeví se nějak jeho činností? Je snadné poznat, že tam běží program, který tam nemá co dělat?

Opět se dá říci, že jednoduchá odpověď na tuto otázku neexistuje. Jsou viry, které se na hostitelském počítači celkem nijak neprojevují, a proto je bez antivirového programu těžké zjistit, že tam vůbec jsou. Na druhé straně je řada virů, jejichž činnost se na počítači okamžitě projeví.

Činnost virů (jejich projevy a působení) si můžeme rozdělit na dvě skupiny: jednak je to činnost, která přímo souvisí s šířením virů, jednak je to činnost, kterou virus provádí jaksi navíc a kterou označujeme jako manipulační či škodlivou činnost virů.

Je jasné, že už samotné šíření je škodlivým projevem – virus modifikuje obsah našeho počítače, zkopíruje se na pevný disk, napadá další programy a tím snižuje stabilitu chodu operačního systému i dalších aplikací. Kromě toho může i vlastní šíření vést ke ztrátě dat či ke zničení obsahu počítače. Viry velice často obsahují závažné chyby, které mohou vést k vážnému poškození napadených programů, někdy je nekompatibilita způsobena i vývojem ve světě operačních systémů. Typickým příkladem takového viru mohou být některé staré dosové viry, které přímo manipulovaly s obsahem disku, a přitom v době jejich vzniku samozřejmě jejich autoři nepočítali s tím, že budoucí systémy mohou podporovat disky větší než 32 megabytů. Se šířením souvisely i projevy některých starších šifrovaných makrovirů, které během své činnosti otevíraly v programu Word několik oken, takže se jejich činnost dala sledovat takřka v reálném čase.

NEPŘÍJEMNÉ DŮSLEDKY VIRŮ

Manipulační činnost, kterou řada autorů přidává do svých výtvorů, bývá mnohem rozmanitější. Autor může naprogramovat takřka cokoli – od zobrazení textu či obrázku na monitoru až po velmi závažné poškození dat. Je zajímavé (ale celkem logické), že neúspěšnější viry na sebe většinou vůbec neupozorňují, a tak přežívají mnohem déle. Některé viry ale provádějí daleko horší věci, než je zobrazení nějaké třeba politicky motivované zprávy. Mohou například zničit data na disku – a to buď ihned po napadení počítače a po svém dalším rozšíření (ExploreZip), či třeba k nějakému datu.

Druhá možnost je velmi populární metodou, která se objevila už kdysi dávno u viru **Friday13th** (pátek 13. mazal všechny spuštěné programy) a kterou snad nejvíce proslavil virus **Michelangelo** (6. března přepsal pevný disk). Podobně pracoval i boot virus **Jimí** či v poslední době **Win32:Klez.E**. **Win32:CIH** se dokonce kromě dat na disku snaží zlikvidovat i FlashBIOS na základní desce počítače. To je však ještě ten lepší případ – data jsou určité v pořádku a o chvíli později už neexistují. Vzhledem k tomu, že všichni pravidelně zálohujeme (že ☺), nejsou způsobené škody tak fatální.

Daleko horší jsou viry, které tu a tam modifikují data na disku – pak už bohužel ani zálohy nepomohou a na pořádný malér je zaděláno zcela určitě. Takto působil například boot virus **Jack Ripper**, který občas při zápisu prohodil dvě slabiky. U textů to ještě nebývá tak tragické, ale například v účetnictví či v lékařských záznamech mohou být takové změny zcela fatální. Podobně se choval i makrovirus **Wazzu**, který kromě toho, že do textu tu a tam přidával slovo „wazzu“, náhodně prohazoval slova uvnitř dokumentu. Slovenský **One-Half**, kdysi u nás nejrozšířenější virus, zase při každém startu počítače zasífoval dvě stopy na disku. Vše fungovalo správně, pokud byl virus aktivní; při jeho „neodborném“ odstranění byl však obsah disku většinou ztracen. Podle vyjádření autora viru v jednom rozhovoru to prý bylo proto, aby uživatel byl s virem svázan a necítil potřebu se jej zbavovat.

Některé důsledky působení viru mohou být opravdu nepříjemné: virus **Sircam** se například šíří tak, že spolu s kopií sebe samého odesílá i náhodně vybraný soubor – dokument. To vedlo k masovému úniku často velmi citlivých dat z napadených počítačů. Přítomnost virů se dá poznat i podle toho, že se počítač začne chovat jinak než dříve – a je zajímavé, že i laičtí uživatelé jsou na takové změny velice citliví. Řada z nich tak přišla na přítomnost virů **Badtrans**, **Bugbear** či **Opas** proto, že tyto viry do systému instalují trojské koně, kteří monitorují stisknuté klávesy a jsou schopni odeslat získané informace (hesla, čísla kreditních karet a podobně). Tyto programy jsou však často v konfliktu s implementací české klávesnice, takže pak správně nefunguje národní podpora. Proto je důležité zkusit přijít na důvod každé odchylky chování od normálu, i když moc dobře vím, že s dnešními operačními systémy, které žijí svým vlastním životem, to není vždy úplně jednoduché.

NOVINKY

Během února byl na virové frontě celkem klid, nic nového se neobjevilo. Kromě virů však uživatelé stále častěji narážejí na nejrůznější trojské koně, kteří jim mohou dost nepříjemnit život – jedná se například o podvodné dialery, kvůli kterým může poplatek za připojení k internetu vyšplhat do závratných výšek. Proto při surfování internetem i při používání elektronické pošty buďte obezřetní a používejte nejen svou hlavu, ale i kvalitní programovou ochranu, jako je firewall či antivír!

Pavel Baudiš,
ALWIL Software

Pavel Baudiš, ALWIL Software

Dubnová Interkamera 2003

Ve dnech 15. až 18. dubna proběhne na pražském Výstavišti již 21. ročník nejstarší a nejvýznamnější „fotovideoakce“ u nás a na Slovensku, výstava Interkamera 2003. Pro předpokládaných 25 až 30 tisíc návštěvníků bude připraveno 12 000 m² výstavní plochy.

Výstava je zaměřena na klasické a digitální foto, digitální a profesionální video, projekční techniku a imaging. Její součástí bude bohatý doprovodný program (např. semináře Ondřeje Neffa na téma digitální tvorba, další na téma stříh videa a možnosti využití projekční techniky atd.). Návštěvníci se budou moci seznámit s ukázkami fotografií účastníků soutěže Fotograf roku a našich předních profesionálních fotografů. Budou moci poslat svoji první MMS zprávu, vyzkoušet přenos na PC a projekci na projektorech nebo LCD panelech (každý den vyhrává nejlepší foto). Pro hráče na PC je připravena široká nabídka hracích konzol.

Pořadatelem Interkamery 2003 je společnost **Atemi**; pro klubové členy **Atemi Foto Group** je také určena populární Zlatáková soutěž. Členy klubu se mohou stát všichni, kteří se zaregistrují na www.afg.cz (tí mj. získají zdarma vstupenku). Chcete-li se dozvědět více informací, zkuste se podívat na adresu www.interkamera2003.cz.

Fotobanka.cz se úspěšně rozšiřuje

Oblíbeným zdrojem kvalitních a levných snímků pro reklamní agentury, časopisy a grafická studia je stále více populární fotobanka.cz. V loňském roce na ní proběhly první plně on-line prodeje práv k užití snímků v České republice.

Své první fotky prodaly desítky fotografů z celkového počtu více než šesti set zaregistrovaných profesionálních i neprofesionálních autorů. Ti si také sami stanovují ceny snímků – v současné době nabízejí k prodeji přes 30 000 snímků a další desítky tisíc snímků postupně zařazují. Všechny snímky jsou rozříděny do jednotlivých kategorií, vyhledávání je fulltextové podle klíčových slov, názvu snímku či autora. Rovněž se dále rozšiřují platební možnosti: vedle plateb převodem, on-line platby prostřednictvím eBanky a složením hotovosti v pokladně firmy lze platit EC/MC kartou nebo složením hotovosti přímo na účet fotobanky v pokladně banky GE Capital, Citibank, v pokladně Komerční banky, eBanky či ČSOB Bratislava. Po složení částky jsou snímky obratem zpřístupněny; pro odběratele snímků s potřebou okamžitého stažení snímku je připraven kreditní systém pro průběžnou fakturaci, bez platby předem.

Fotobanka.cz nabízí výhradní, nevýhradní, jednorázové i trvalé licence (vč. tzv. royalty free, blokování snímku). Podrobnější informace na adrese www.fotobanka.cz.

inzerce

Ve zkratce

Širokopásmový přístup k internetu pod názvem **NEXTRA ADSLink** nabízí zákazníkům společnost NEXTRA. Služba NEXTRA ADSLink obsahuje dvě základní varianty: variantu **NEXTRA ADSLink Basic**, určenou především domácím uživatelům a menším firmám, a variantu **NEXTRA ADSLink Standard** pro malé a střední firmy. Zákazníci budou moci rovněž využít výhod plně zálohovaných systémů a páteřní sítě NEXTRA, nonstop služby zákaznické podpory a monitorovacího centra sítě NEXTRA nebo on-line zákaznický systém (www.nextra.cz).

Společnost **Microsoft Corp.** zahájila distribuci půl milionu kusů verze **beta 2** nového systému **Microsoft Office** pro zákazníky a partnery po celém světě.

Celou řadu nových řešení a služeb pro telekomunikační trh představila společnost **HP**. V oblasti mobilního přístupu k internetu oznámila řešení **Extended IMS** (Instant Mobility Suite), využívající technologii Bluetooth. Ve spolupráci se společností **Amdocs** představila novou platformu pro fakturaci předplacených a zpětně hrazených služeb.

Společnost **SkyNet** podepsala smlouvu s **Českým Telecomem** o provozování služby vysokorychlostního připojení k internetu prostřednictvím technologie **ADSL**. Dohodla se s Českým Telecomem na definitivních obchodních a technických podmínkách a zveřejnila nabídku služeb a ceník pro koncové uživatele.

T-Mobile loni zaznamenal dvojčíferné zvýšení čistého zisku. Zatímco zisk v roce 2001 dosáhl podle mezinárodních účetních standardů 2,5 miliardy Kč, v roce 2002 již činil 2,9 miliardy Kč (14% nárůst); celkové tržby dosáhly 21,6 miliardy korun (více než 2% nárůst); o 25 % (z 7,6 na 9,5 miliardy Kč) vzrostl ukazatel EBITDA (zisk před zdaněním, úroky a odpisy).

Německá společnost **EASY Software** (Elektronische Archivsysteme Software), která vznikla v roce 1990 v Düsseldorfu, se zabývá vývojem softwaru pro archivaci a správu dokumentů. Pobočky najdeme v USA, Británii a Rakousku. Většinu svého prodeje firma (www.easy.de) realizuje prostřednictvím svých partnerů; spolupracuje s předními společnostmi z oboru IT (IBM Lotus Notes, Microsoft a SAP). Zástupcem společnosti pro oblast východní Evropy a Pobaltí byl jmenován **Jiří Cenek** (dříve UUNET).

Firma **truconneXion** prodala za deset měsíců na 55 tisíc licencí programu **AuditPro**, nástroje pro evidenci a správu softwaru instalovaného na počítačích. Státní správa projevila největší zájem o kvalitní řešení problematiky počítačového pirátství mezi prvními a v první polovině roku 2002 nakoupila nejvíce licencí. V druhé polovině roku ji následoval komerční sektor. Mezi typické komerční klienty patřily firmy s cca 50 a 100 – 300 počítači.

Službu internetového bankovníctví pro přístroje **T-Mobile MDA** nabízí svým zákazníkům mobilní operátor **T-Mobile** ve spolupráci s bankovním domem **eBanka**.

Společnost **eTel Česká republika** spustila službu „pevná předvolba operátora“ (carrier pre-selection – CPS). Ta umožňuje volbu operátora bez nutnosti vytáčení speciálního kódu a nevyžaduje speciální instalace u klienta. Firemním i soukromým klientům umožňuje připojit se zdarma do sítě eTel a mít tak přístup k výhodným tarifům na místní, meziměstské, mezinárodní volání a volání z pevně do mobilní sítě (minimální fakturovaná částka je 200 Kč, aktivace služby je zdarma). Více na www.etel-group.com.

Čtyři různé cenové programy nabízí společnost **GTS** v rámci služby „pevná volba operátora“ (**GTS Volba Plus**). Zákazníci ušetří nejvíce při telefonování ve špičce, připojování k internetu do deseti minut a při volání na mobilní telefon. Úspora tak může v porovnání s cenovými programy Českého Telecomu dosáhnout až 60 % nákladů za telefonování.

Microsoft přejmenoval **SharePoint Team Services** (dříve součást Office XP) na **Windows SharePoint Services**. Tato technologie bude od nové verze součástí serveru Microsoft Windows 2003 Server, který bude na trh uveden v polovině letošního roku.

Ministerstvo informatiky, společnost **Intel** a **Centrum internetu** oficiálně zahájily společný projekt „**Národní program počítačové gramotnosti**“. Jeho cílem je umožnit široké veřejnosti prostřednictvím kurzů naučit se základní práci s počítačem a internetem. Jedná se zejména o výuku práce s elektronickou poštou, orientaci na internetu, základy práce s kancelářskými programy a další praktické dovednosti.

Aktivní společnost **I.F.T. PROGRES**, výrobce informačního systému **KARAT**, uzavřela smlouvu o výhradním zastoupení tohoto systému na Slovensku se společností **Omnia Systems Integration**.

INFORUM 2003

Devátý ročník mezinárodní konference INFORUM 2003, která je zaměřena na využití elektronických informačních zdrojů ve vědě, výzkumu, vzdělávání a podnikání, se uskuteční 27. až 29. května 2003 na Vysoké škole ekonomické v Praze.

V programu bude věnována pozornost mj. profesionálním metodám vyhledávání na internetu, knowledge managementu, informačním zdrojům o Evropské unii, systémům pro správu elektronických dokumentů a e-governmentu. Nad konferencí, kterou pořádají společnost Albertina icome Praha a VŠE, převzal záštitu ministr informatiky Vladimír Mlynář. Blíže informace a registrace na www.inforum.cz.

Druhý ročník Nadace Eurotel

V průběhu dubna bude opět vyhlášen grantový program Nadace Eurotel. Neziskové organizace z celé naší republiky tak budou moci i letos získat tolik potřebné finance.

Nadace Eurotel podporuje především projekty přínosné pro zdravý vývoj a lepší duševní i tělesný stav dětí a mládeže.

Loni přidělila granty čtyřiceti neziskovým organizacím v hodnotě 9,6 milionu korun (pro neziskový sektor vyčlenila celkem 12,5 milionu korun). Jejím cílem je pomáhat dlouhodobě, cíleně a konkrétně.

V letošním roce by mělo být na grantové příspěvky do regionů vyhrazeno jedenáct milionů korun.

Středisko pro rehabilitaci dětí a mládeže se zdravotním postižením Borůvka loni získalo Cenu Nadace Eurotel – jeden milion korun.

SCHOLA NOVA 2003

Petra Buzková, ministryně školství, mládeže a tělovýchovy ČR, by měla 25. března 2003 v pražském Veletržním paláci slavnostně zahájit jubilejní, desátý specializovaný veletrh SCHOLA NOVA.

Potrva do 27. března 2003 a jeho bohatý doprovodný program má co nabídnout každému návštěvníkovi. Letos je veletrhové určen také pro studenty. Budou se na něm totiž prezentovat a své učební programy nabízet i některé vysoké školy, vyšší odborné školy a odborné školy dalšího zaměření. Zejména pro studenty by mohla být zajímavá účast firem, které dodávají technické vybavení, software a nové počítačové hry pro volný čas. Budou zde rovněž představeny původní české výukové programy, z nichž některé již byly zavedeny na více než 2500 školách.

Konference o bezpečnosti IS

Začátkem února se v prostorách České národní banky konala konference IDC IT Security Roadshow Central and Eastern Europe, kterou organizovala společnost IDC.

Konference se zabývala otázkami bezpečnosti informačních systémů a vlivem bezpečnostních opatření na jedince a společnost. Podceňování rizik se nevyplácí, proto se stále více podniků snaží měnit své informační systémy tak, aby co nejvíce zamezily útokům zvenčí i zneužití informací uvnitř podniku. Nejúčinnější jsou investice do IT zaměřené na prevenci a na vyšší vzdělanost a odpovědnost všech uživatelů informačního systému.

Mezi hlavní sponzory a partnery putovní konference IDC IT Security Roadshow patřily společnosti Microsoft, Symantec a Hewlett-Packard; k dalším se zařadily firmy Check Point Software Technologies, RSA Security a Clearswift. Kromě Prahy konference „zavítá“ do Budapešti, Záhřebu, Varšavy a Moskvy.

Berlínská pobočka LCS

Softwarová společnost LCS se zaměřila na německý trh a v Berlíně zahájila provoz své pobočky.

Její ředitelkou byla jmenována Soňa Brabcová, zástupkyně pro německy mluvící země, která přišla do Berlína z české centrály LCS International.

Hlavním úkolem LCS Deutschland GmbH je nabídnout zájemcům na německém trhu dva produkty z kategorie ERP systémů. Jde o novou generaci komplexního informačního systému **LCS Noris** pro velké podniky a o ekonomický systém **LCS Helios IQ** pro menší a střední firmy.

Společnost LCS vyhrála první cenu v soutěži BIBA (Berlin International Business Award), která proběhla koncem roku 2001. Výhra zahrnovala mj. i tříměsíční pronájem kanceláře a obytných prostor v Berlíně, což spolu se službami CzechTrade pomohlo LCS při otevření berlínské pobočky.

Rozsudek za porušování autorských práv

Ani nejvyšší vedení firem není zbaveno odpovědnosti za legalitu softwaru užívaného pracovníky firmy.

Dokazuje to případ jednoho generálního ředitele a předsedy představenstva společnosti s celostátní působností, jehož nedávno pražský obvodní soud odsoudil k trestu odnětí svobody na šest měsíců s podmíněným odkladem výkonu trestu v délce jednoho roku. Z titulu své funkce se sice přímo nepodílel na užívání, pořizování a instalaci softwaru ve firmě, ale bylo mu dokázáno, že o neoprávněném užívání softwaru ve společnosti věděl a nepodnikl nezbytné kroky.

Od doby působení **Business Software Alliance (BSA)** v České republice se míra softwarového pirátství snížila o více než 20 procent. Přispěly k tomu kampaně BSA zaměřené na oblast vzdělávání a zvýšení povědomí veřejnosti o výhodách užívání legálního softwaru a o rizicích spjatých s nelegálním kopírováním (www.bsa.cz).

V roce 2002 dosáhl **SOFT-TRONIK** obratu 507 mil. Kč. Tento výsledek znamená výrazný nárůst prodeje ve všech oblastech činnosti firmy – v prodeji serverových technologií a systémů pro ukládání dat Sun Microsystems, bezpečnostních systémů, internetových řešení, v oblasti distribuce aplikací, správy systémů a síťové infrastruktury. Nárůstu bylo dosaženo jak v oblasti produktů, tak i služeb.

Dodatek o poskytování služby přenositelnosti čísla k propojovací smlouvě s **Českým Telecomem** podepsala společnost **Contactel**. Zmíněný dodatek se týká přenositelnosti čísla v případě služeb typu 800 a 900, tedy bezplatných a částečně placených linek.

V druhém pololetí kalendářního roku 2002 dosáhla společnost **LogicaCMG** obratu 882,5 milionu liber, hrubý zisk byl 59 milionů liber. Pobočka v České republice vykázala opět velmi dobré výsledky. Počet zaměstnanců se během roku 2002 zvýšil přibližně o třetinu a finanční ukazatele rostly odpovídajícím způsobem. Vedení společnosti předpokládá, že i letošní rok bude úspěšný, k čemuž má přispět restrukturalizace, která proběhla v únoru letošního roku.

Česká pobočka společnosti **Nokia** se stala generálním a titulárním partnerem světového šampionátu **Nokia World Aerobic – Prague 2003**, Mistrovství světa ve sportovním aerobiku FISAF a Mistrovství světa fitness

družstev FISAF, jejichž vyhlášovatelem je Mezinárodní federace sportu, aerobiku a fitness FISAF. Tato prestižní světová událost, kterou ve dnech 5. – 9. listopadu 2003 pořádá **Český svaz aerobiku**, se bude konat v pražském Kongresovém centru a proběhne pod záštitou Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR.

Smlouvu opírající se o přenositelnost čísla mezi konkurenčními telekomunikačními operátory uzavřela **GTS** se společností **Škoda IT Systems**. Dosud byla změna operátora spojena i se změnou telefonních čísel, což zužovalo prostor pro alternativní operátory a do určité míry i odrazovalo potenciální zákazníky. Cenové rozhodnutí Českého telekomunikačního úřadu z 25. února 2003 však do této situace přineslo zásadní změnu.

Aliatel dosáhl meziročního růstu tržeb za rok

2002 o téměř 52 procent; tržby vzrostly z 1,22 mld.

korun v roce 2001 na 1,85 mld. Kč v roce 2002. Na dosa-

žených tržbách se podílely především rychle se rozvíjející telefonní

služby a další otevření trhu konkurenci. Investice v roce 2002 dosáhly 897 mil. Kč

(necelých 68 % výše investic za období roku 2001). Aliatel vstoupil v roce 2002 na Burzu cenných papírů Praha a stejně jako v předchozích letech hospodaří v plánované ztrátě.

Internetový obchod **odborneknihy.cz** vyškovské společnosti **Educa** získal ocenění „Prodejna měsíce března 2003“, které pravidelně udělují pracovníci společnosti **Zoner software**, autora systému pro elektronické obchody Zoner inShop.

Nové služby pro rezidenční trh představila společnost **Czech On Line**, provozovatel služby **Volný** a poskytovatel dial-up připojení v ČR. Mezi hlavní novinky patří zejména možnost rozšíření e-mailové schránky ze stávajících 10 MB až na 100 MB, antivirová kontrola příchozí a odchozí pošty a filtr odstraňující nevyžádané komerční e-maily.

Na adrese www.nec.cz byla počátkem března oficiálně spuštěna nová internetová aplikace obchodního zastoupení **NEC** v České republice. Společnost **Stickfish** v rámci dodávky kompletního balíku služeb dodala, zprovoznila a hostuje stránky českého zastoupení NEC. Veškeré služby a vývoj probíhaly výhradně na UNIX platformě Sun Microsystems. Hosting www.nec.cz bude zajišťován na službě **move.cz**.

Softwarová společnost **IT Signet** získala výhradní zastoupení pro prodej, implementaci a support produktu **TecCom** pro Českou republiku, Slovensko a Polsko. Software TecCom je celoevropský obchodní systém s automobilovými náhradními díly, organizovaný největšími výrobci v tomto segmentu trhu.

Firmy **Symantec** a **PricewaterhouseCoopers** budou zákazníkům na celém světě společně nabízet řešení a služby potřebné k efektivní správě celého firemního bezpečnostního prostředí. Aliance, v níž se spojují bezpečnostní řešení společnosti Symantec a bezpečnostní služby společnosti PricewaterhouseCoopers, přinese zákazníkům správu bezpečnosti přes integrovaný „kontrolní panel“ a s tím spojené provozní výhody a úspory nákladů.

Centrála společnosti **Cleverlance** se nedávno přestěhovala na novou adresu. Najdeme ji v Praze 9, v ulici Pod pekárnami 7. Telefonické a faxové spojení zůstává, pobočky Cleverlance budou i nadále pracovat v Českých Budějovicích, Olomouci a Čáslavi.

Společnost **ELAP**, distributor komponent a kompletních PC, působící na českém trhu již dvanáct let, vyrobila v roce 2002 pod značkou **GIGAMAX** 2800 počítačových sestav. Tuto značku ELAP uvedl na trh na jaře loňského roku a ve firemní nabídce zákazníci najdou tři základní řady – **EFEKT**, **SPEEDY** a **MACH4**, a řadu výkonných serverů. Od března přišla společnost ELAP s on-line konfiguratorem sestav, umožňujícím všem zákazníkům „vytvořit si“ sestavu PC podle svého gusta (www.gigamax.cz).

Podle údajů společnosti **Panda Software** způsobil v únoru Klez.I 8,5 % všech zaznamenaných incidentů. Za ním následuje Trj/Pornspa.D (3,9 %), Enerkaz (2,8 %), Trojan/Pornspa.F (2,7 %) a Trj/JJS.NoClose (2,38 %). Virovou „**Top Ten**“ doplňuje Elkern.C, Klez.C, Bugbear, Nimda a Sobig.

Společnost **Autokora Radomír Kopecký** (www.autokora.cz), autorizovaný prodejce automobilů Ford, zvolila pro své nové stránky publikační systém **Rozruch 2.0 Auto**.

Společnost **ANECT** dosáhla v roce 2002 v ČR celkového obrátu 339 mil. Kč, na Slovensku pak 78 mil. SKK. V České republice činí 170 mil. Kč obrátu služby, zbývajících 169 mil. Kč představuje prodej technického a programového vybavení. V loňském roce navýšila akciová společnost ANECT z vlastních zdrojů základní kapitál na 50 milionů korun.

V souvislosti se změnou vlastníka, dánské společnosti **Microsoft Business Solutions ApS** (dříve NAVISION DAMGAARD A/S), která se nedávno stala součástí divize **Microsoft Business Solutions** firmy **Microsoft**, došlo k přejmenování společnosti **Navision Česká republika, s. r. o.**, na **Microsoft Business Solutions Česká republika, s. r. o.** (ostatní obchodní údaje firmy se nemění).

Ticketpro, a. s., počítačová síť pro prodej vstupenek v České republice, a **N_text**, společnost pro výrobu a vysílání teletextu, zahájily spolupráci.

Firma **ProCA** dosáhla v roce 2002 celkového obrátu 3,231 miliardy Kč. Tento obrát se týká pouze tuzemské centrály a distribučních středisek společnosti ProCA a nezahrnuje obrát zahraničních poboček.

Společnost **GM Electronic** se při výběru nového informačního systému rozhodla pro **LCS Noris**. Centrální server je umístěn v pražské centrále. Ostatní pobočky budou připojeny pevnou linkou (128 Kb/s). Implementaci systému na všech pracovištích zajišťuje firma **Popron Consulting**.

Nabídku společnosti **DIGI TRADE** na dodávku aplikace Požadavky a rozpočty si vybrala společnost **ČEZ**. Jedná se o aplikaci kategorie workflow pro podporu sběru požadavků na rozpočet IT, přípravu podkladů pro rozpočet, přípravu ročního plánu prací a následné sledování rozpočtových akcí a čerpání rozpočtu. Jako platforma pro aplikaci byl zvolen systém **Lotus Notes**.

Česká softwarová firma **OKsystem** se v České republice stala oficiálním partnerem (Value Added Reseller, VAR) nadnárodní společnosti **Schlumberger** v oblasti kryptografických čipových karet. V Praze má Schlumberger již několik let přímé zastoupení a obchoduje zejména s českými mobilními operátory.

Společnost **SAP** oznámila, že nahradila označení rodiny svých produktů „**mySAP.com**“ jménem „**mySAP Business Suite**“. Nový název má odrážet aktuální situaci na trhu s informačními systémy a rozšíření nabídky SAP o nová softwarová řešení. V rámci tohoto oznámení společnost SAP uvedla na trh systém **mySAP ERP**, který obsahuje podnikový informační systém SAP R/3 Enterprise a platformu SAP NetWeaver.

Sít je počítačem

Druhý ročník konference Sun Forum 2003 uspořádala 20. února společnost Sun Microsystems Czech. Konference se nesla v duchu otevřených řešení a technologií, které mají usnadnit a zefektivnit podnikání všem subjektům na trhu. Účastnilo se jí přibližně 900 zájemců z řad vyššího a středního managementu českých a zahraničních firem, novinářů a odborné veřejnosti. Konferenci zahájil Zdeněk Pilz, Partner Sales Manager společnosti Sun Microsystems Czech. Ve svém vystoupení se zaměřil na vizi a strategii Sunu, zhodnotil dvacetiletou historii společnosti a miliónky technologických inovací. Připomenul základní firemní vizi „The Network is the Computer“ – „Sít je počítačem“. Odpoledne probíhaly odborné přednášky v 18 tematických sekcích, ve kterých prezentovali svá řešení, nabídku produktů a služeb partneri a zástupci společnosti Sun Microsystems. Společnost Sun ve své expozici poprvé v České republice představila řešení pro malé kanceláře (Small Office Solution).

Premiéra kina Oskar IMAX

Největší plátno na světě s rozměry 20 x 25 metrů (10x větší než klasické filmové plátno), zvukový systém o výkonu 15 000 kW a projektor o výkonu 30 kW, schopný 2D i 3D promítání, to je kino IMAX.

První a jediné kino IMAX v České republice oznámilo své partnerství s nejmladším mobilním operátorem a bude se jmenovat Oskar IMAX. Dalším silným partnerem je společnost Coca-Cola. Slavnostní otevření proběhlo 20. března 2003 v novém obchodním centru Palác Flora. Provozovatelem kina Oskar IMAX je u nás společnost I. T. Czech Cinemas, majitel sítě multiplexů Cinema City. Oskar IMAX je od svých počátků zapojen do vzdělávacích aktivit. Celá řada filmů IMAX byla vyrobena ve spolupráci s NASA, National Geographic, Discovery či Smithsonian Institute a tyto filmy bývají využívány jako vysoce motivační, interaktivní vzdělávací nástroj, oblíbený mezi studenty i žáky. Nad vzdělávacím programem Oskar IMAX převzalo oficiální záštitu Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR, osobní záštitu pak ministryně školství JUDr. Petra Buzková. Cena vstupenky je 155 Kč, zvýhodněné dětské vstupné činí 109 Kč, rodinná vstupenka (2 + 2) stojí 440 Kč, na školní vstupenky je poskytována sleva 80 až 90 Kč. Oskar IMAX nabízí denně od 10.00 do 22.00 hodin 10 až 12 promítání (www.oskarimax.cz).

Prvními filmy, kterými Oskar IMAX zahájil svůj provoz, byly „T-Rex – návrat do období křídly“ a „Do hlubin“. Dále je připraven dvojrozměrný přírodovědný snímek „Africké sloní království“.

„Stiskni a mluv“

Na specifikacích otevřeného standardu, který by urychlil zavedení služby přímého volání Push to Talk v sítích GPRS, společně pracují společnosti Ericsson, Nokia a Siemens.

Push to Talk („Stiskni a mluv“) je úsporná a snadno použitelná funkce pro systémy GPRS, o kterou již projevila zájem řada předních operátorů. Technologie využívá možností multimediálního subsystému IP Multimedia Subsystem (IMS), který specifikovala asociace 3GPP pro IP konektivitu mezi mobilními telefony. První zkušební testy by měly proběhnout ve druhé polovině roku 2003.

Ericsson, Nokia a Siemens rovněž vyzývají mobilní operátory a ostatní výrobce mobilních zařízení ke spolupráci na vytvoření otevřeného, na konkrétních dodavatelích nezávislého trhu pro Push to Talk v celé evoluční řadě GSM (tzn. GSM/GPRS/EDGE/WCDMA), založeného na otevřeném standardu, který právě definují.

Sponzorovaná internetová brána

Eurotel představil nový obchodní model v mobilních komunikacích. 17. března uvedl do provozu novou internetovou SMS bránu.

Náklady na její provoz a doručení SMS zpráv budou hrazeny z prodeje sponzorských vzkazů v těchto zprávách (neziskové organizace po splnění určitých podmínek mohou posílat do konce května sponzorské vzkazy zdarma).

Každý uživatel může zdarma poslat SMS zprávu všem zákazníkům společnosti Eurotel, pokud zná jejich telefonní číslo. Zprávu lze poslat přímo z webové stránky, na kterou vede odkaz z www.eurotel.cz, nebo pomocí e-mailové zprávy (+420xxxxxyyyy@sms.eurotel.cz – předčísle + telefonní číslo příjemce + @sms.eurotel.cz). Zpráva může mít maximálně 60 znaků, zbývajících 100 znaků je věnováno sponzorskému vzkazu (reklamní text je umístěn na konci zprávy).

Sadu nových SMS aplikací nabízí Eurotel svým firemním zákazníkům: Eurotel SMS brána Profi dovoluje odesílat SMS zprávy přímo z firemních intranetových stránek pomocí standardního Internet Exploreru; Outlook SMS umožňuje odesílat SMS zprávy přímo z e-mailového prostředí MS Outlook. Je nutné mít aktivovanou službu Eurotel Mobile Exchange – SMS a na serveru zákazníka instalovanou aplikaci Eurotel SMS server. Speciální cenová nabídka platí do konce dubna.

Lotosphere 2003

Koncem ledna se ve Walt Disney Resortu po deváté konal svátek všech vývojářů a uživatelů platformy Lotus Notes – konference Lotosphere 2003. Letošní návštěvnost byla podle očekávání o něco menší než v jiných ročnících.

Ke stěžejním tématům konference patřila problematika Websphere a NextGen. Společnost IBM již delší dobu „vysvětluje“ výhody Websphere oproti aplikacím vytvořeným pouze na platformě Lotus Domino.

Českou republiku reprezentovala pražská firma AdHoc. Jako jediná z východní Evropy prezentovala v samostatné přednášce portálové J2EE řešení přístupu k aplikacím Domino z SunOne Portal Serveru (tento portálový server je konkurencí WebSphere Portal Serveru).

svoboda bez drátů

PLACENÁ INZERCE

© 2002 Logitech. All rights reserved. Logitech, the Logitech logo, and the Logitech product names herein are either the trademarks or the registered trademarks of Logitech.

S Cordless Desktop Optical® od firmy Logitech® můžeme pracovat a bavit se kdykoliv a kdekoliv. Žádné kabely, žádný nepořádek a myš pracující na téměř jakémkoliv povrchu. A zase se o něco hůř vstává z postele.

- Eleganční, ultraploché, komfortní tvar
- Ovládání multimédií a Internetu jedním stiskem speciálních tlačítek
- Spolehlivá činnost a rychlá instalace

Společnost **HP** zahájila nový celosvětový program **Digitální kulturní výměna HP**, jenž se zaměřuje na posílení kulturního a zeměpisného povědomí mládeže z celého světa prostřednictvím digitálních zobrazovacích technologií od HP. Evropu bude v programu reprezentovat jediný stát – Česká republika. HP spolu s neziskovou organizací **iEARN**, se kterou v tomto projektu spolupracuje, zvolila **Gymnázium Teplice**.

Společnosti **Alcatel** a **Sun Microsystems** zahájily novou iniciativu pro poskytovatele služeb, kteří chtějí nabízet podnikové aplikace pomocí bezdrátových sítí. Společně vytvořily mobilní prostředí typu **end-to-end**, umožňující poskytovatelům služeb nabízet nové aplikace v rámci sítí 2,5G a 3G.

Podle údajů Dataquestu společnost **Acer** dále upevnila svou dominantní pozici na českém trhu s mobilní výpočetní technikou. S počtem 27 421 prodaných notebooků dosáhla v roce 2002 více než 36% podílu na trhu. Současně si značka Acer udržela i výrazný náskok v prodeji notebooků před druhou značkou v pořadí. Celkový prodej včetně PC Acer dosáhl v loňském roce 30 992 kusů osobních počítačů a podíl na trhu téměř 8% (7,82%), čímž se Acer zařadil na celkové čtvrté místo.

Personální server **KarieraWeb** ze skupiny webů projektu **iHned** umožňuje díky provedeným programovým změnám návštěvníkům snadnější a efektivnější vyhledávání v inzerátech s nabídkou zaměstnaneckých pozic i s požávkou po nich. Všechny inzeráty se nyní nacházejí v jediné databázi.

Společnost **Cisco Systems** koupila firmu **Okena, Inc.** Transakce v hodnotě 154 mil. dolarů Cisco přinese nový bezpečnostní produkt zaměřený na ochranu stanic a serverů. Z důvodu kvality zabezpečení pracuje systém ochrany na principu předvádění událostí (pokročilejší technologie než tradiční řešení založené na řešení vzniklých problémů).

Český Telecom zavedl systém zpracování zpráv **Comverse**, který nahradil původní konkurenční systém hlasové pošty. Dodavatelem a integrátorem systému Comverse, jenž je schopný integrovat hlasovou poštu, služby jednotného zpracování zpráv, aplikace pro ovládání hlasových služeb a multimédia a je připraven k poskytování služeb příští generace, byla společnost **Siemens**.

Společnost **IBM** dokončila akvizici společnosti **Rational Software**, která byla oznámena loni v prosinci.

Firma **Océ-Česká republika** dosáhla v roce 2002 provozního zisku 73,4 milionu korun; tržby vzrostly na 556,4 milionu Kč a provozní hospodářský výsledek překročil plánovanou výši asi o 11 milionů (18%). Podíl provozního zisku na tržbách přesahuje 13%; přibližně 55,5% spadá na oblast vysokokapacitních tiskových systémů (PPS), zhruba 30,4% provozního zisku bylo dosaženo v sektoru velkoformátových tiskových systémů (WFPS) a zbylých 14,1% v sektoru kancelářských a tiskových systémů (DPS).

Podle statistik společnosti **iAudit** (zveřejněných na serveru www.idot.cz) dosáhl server **Centrum.cz Auto** za leden 2003 hodnoty 46 500 UV (unikátních návštěvníků).

Podle oznámení akciové společnosti **CCA Group**, dodavatele informačních systémů na míru, došlo k fúzi **CCA Group** se společnostmi **CCA, spol. s r. o.**, a **CCA Intelligence, s. r. o.**

Firmy **Maxon Telecom** a **MITAC International Corporation** se zařadily mezi přední výrobce celulárních zařízení (patří mezi ně i **Hitachi**), kteří využívají vysoký výkon a nízkou spotřebu energie procesorů založených na technologii **Intel XScale**.

Společnost **Fujitsu Siemens Computers** se stala výhradním dodavatelem produktů značky **Network Appliance** v zemích střední a východní Evropy. Jedná se o úplné portfolio inovativních hardwarových a softwarových komponent pro ukládání dat včetně komplexního datového managementu, zálohování a obnovy dat, na bázi vzdáleného přístupu v sítích NAS (Network Attached Storage). Mění se i pozice obchodních partnerů společnosti Network Appliance, kteří budou její produkty nyní nakupovat pouze od FSC.

Podle časopisu **Business Forecasting** je **SAS** vedoucím dodavatelem softwaru pro prognózování obchodních výsledků firem. Zpráva nazvaná Benchmarking Forecasting Software and Systems vychází z rozsáhlého průzkumu, provedeného mezi účastníky konferencí pořádaných Institutem pro obchodní prognózování v průběhu roku 2002. Z něho vyplývá, že společnost SAS získala v roce 2002 se svými 18,75% největší podíl na trhu s prognostickým softwarem.

Akciová společnost **Alta** si jako vhodný manažerský informační systém s uživatelsky přizpůsobeným prostředím pro controlling, reporting, plánování a analýzy vybrala řešení od společnosti **MIS AG**, předního evropského dodavatele softwarových řešení a poradenských služeb Business Intelligence.

Getronics „jede“

Prodejní výsledky za rok 2002 oznámil na tiskové konferenci generální ředitel společnosti Getronics Pavel Habarta. Getronics si upevnil svou silnou pozici mezi předními společnostmi v oblasti CRM, DMS a e-Businessu na českém trhu – oproti předchozímu roku vzrostl celkový obrát o 38% a zisk o 196%.

Pavel Habarta také zmínil nejnovější projekt – implementaci Web Services pro ČTK (toto nové rozhraní pro přístup ke zpravodajským službám ČTK umožní zákazníkům v uživatelsky příjemném prostředí přesněji a cíleněji získávat požadované informace). Firma v současné době pracuje na již sedmém významném projektu pro akciovou společnost Allianz pojišťovna, kterým je vytvoření elektronického archivu pro úsek Pojištění majetku. Pro tento účel bylo Getronicsem vyvinuto speciální rozhraní pro rozpoznání textu, které se díky použitému hardwaru může jako jedno z mála prokázat skutečně realizovanými řešeními v prostředí východoevropských jazyků včetně češtiny a slovenštiny; další inovací Getronicsu v oblasti DMS (Document management systems) je zavedení Workflow pro jednotlivé procesy zpracování dat.

Nové multifunkční bankomaty

V 90. letech získaly na českém trhu významné postavení bankomaty Olivetti a InterBold.

Bankomaty Olivetti byly první bankomaty, které byly ve střední a východní Evropě i u nás – v Komerční bance – zapojeny do moderní on-line mezinárodní sítě Eurocard/MasterCard. Na tuto úspěšnou tradici navazují nové bankomaty Diebold, kterých společnost Bull dodala firmě Euronet Worldwide 25 kusů. Od konce loňského roku probíhají jejich instalace, například v Praze 1 (Dům módy), v Praze 9 (prodejna Julius Meinl).

Modely bankomatů Diebold 1064ix (Lobby) a 1071ix (TTW) splňují současně i připravované požadavky bank a bankovních asociací MasterCard a VISA. Jsou připraveny na přijímání bankovních čipových karet standardu EMV, umožňují zobrazit nebo vytisknout informace o účtu klienta, zadat příkazy k převodům mezi účty, přijímat vklady v hotovosti nebo hlasovou navigaci.

Elektronické encyklopedie pro všechny

Do konce letošního roku získaly bezplatný přístup ke kompletnímu souboru elektronických encyklopedií a slovníků z produkce vydavatelství Oxford University Press – Oxford Reference Online – všechny veřejné a státní vysoké školy, Akademie věd ČR, ústřední odborné a krajské knihovny.

Soubor obsahuje více než dva miliony hesel z celkového počtu 101 referenčních děl (další postupně přibývají). Práce s Oxford Reference Online je velice snadná a intuitivní – uživatel může jednak prohlížet jednotlivé tituly, jednak vyhledávat v režimu pro začátečníky (Quick Search) či pro pokročilé (Advanced Search). Vyhledávání lze omezit na vybrané tematické oblasti nebo na konkrétní tituly. Přístup do Oxford Reference Online je zajištěn na základě automatické kontroly IP adres (není tedy třeba individuálního hesla) na <http://www.oxfordreference.com>.

Nákup Oxford Reference Online je financován z grantového programu MŠMT ČR „Informační zdroje pro výzkum a vývoj“ v rámci národní licence na on-line služby ProQuest 5000/PCI Web (projekt Univerzity Karlovy). Dodavatelem je společnost Albertina icome Praha, která poskytuje účastnickým institucím technický a administrativní servis.

Microsoft zdvojnásobil své tržby

Společnost Microsoft Česká a Slovenská republika během uplynulých tří let více než zdvojnásobila objem svých tržeb. Ve srovnání s rokem 1999 činil celkový nárůst 116 %; za první polovinu fiskálního roku 2003 (od července do prosince roku 2002) utržila společnost za své softwarové produkty o 36 % více než za stejné období předchozího roku. To vše je provázáno i dalším nárůstem zaměstnanců (během roku 2000 počet překročil stovku, dnes firma zaměstnává 135 lidí).

Hlavním tahounem i nadále zůstávají produkty, jako je operační systém Microsoft Windows XP a kancelářské balíky Microsoft Office XP. Za kalendářní rok 2002 se v České a Slovenské republice prodalo téměř 450 000 licencí operačního systému Windows, což představuje 31% meziroční nárůst. Pozadu nezůstává ani kancelářský balík Microsoft Office XP, kde prodej licencí zaznamenal meziroční nárůst 34 %. Společně se sedmi z deseti prodaných Windows byl prodán i kancelářský balík Office.

Nejvyšší dynamiku růstu si i nadále uchovávají serverová řešení. Prodej licencí Microsoft SQL Serveru vzrostl o 86 procent. Prodej licencí Microsoft Exchange Serveru se více než zdvojnásobil.

Poprvé byl v českém jazyce uveden na trh Microsoft Project Server 2002. To umožnilo společnosti mnohem intenzivněji se prosazovat také jako dodavatel řešení projektového řízení, kde vykázala meziroční nárůst o 27 %. Prodej počítačových her vzrostl o 51 %, herních zařízení o 35 % (velký zájem je o herní tituly, jako jsou Age of Mythology, Age of Empires II a Zoo Tycoon).

Připravená policie

Zástupci Policejního prezidia a společnosti Bull podepsali v sídle Policejního prezidia závěrečný předávací protokol dodávky informačních technologií pro projekt Phare CZ00.07.05 - Schengenský informační systém.

Tento projekt zahrnuje realizaci jedné z fází rozšiřování informační struktury budování informační sítě Policie ČR, která je základní podmínkou pro budoucí připojení k Schengenskému informačnímu systému (SIS). Cílem je připravit policisty na práci s daty SIS, k němuž česká policie získá přístup po našem vstupu do Evropské unie. Správné využívání dat SIS je jednou z podmínek pro odstranění hraničních kontrol na hraničních mezi členskými státy a pro přesné kontroly na vnější hranici schengenského prostoru volného pohybu osob, zboží, služeb a kapitálu.

V průběhu realizace projektu SIS bylo výpočetní technikou vybaveno více než 600 základních útvarů služby pořádkové policie a dalších útvarů služby kriminální policie a vyšetřování. Všechny nové počítače byly prostřednictvím lokálních sítí a intranetu Ministerstva vnitra ČR připojeny na databázové centrum Policie České republiky. Dodávky a instalace zařízení tohoto rozsáhlého projektu proběhly v extrémně krátkém čase (dodávky do celé republiky byly rozvezeny během pouhých sedmi pracovních dní). Nedílnou součástí projektu byl také návrh softwarového řešení dálkové správy dodaných PC.

Linuxová vlašťovka na 1. LF UK

Testovacím provozem prochází první veřejná počítačová učebna s operačním systémem Linux, která byla otevřena na 1. lékařské fakultě Univerzity Karlovy.

V učebně najdeme 28 pracovních síťových stanic (finanční pomoc poskytly společnosti Pfizer a Roche); na počítače Intel Celeron 1200MHz, osazené 128MB RAM a 40GB pevným diskem, byl nainstalován pomocí utility FAI operační systém Debian GNU/Linux 3.0.

Studenti mají k dispozici uživatelská rozhraní KDE 3.0 a Gnome 2.0, která s sebou nesou internetové prohlížeče Konqueror a Mozilla 1.2. Dále je k dispozici kancelářský balík OpenOffice 1.0, přehrávače zvukových nahrávek MP3 a OGG, video-nahrávek AVI, MPG, DIVX, nástroje pro tvorbu a vypalování CD-R/RW a další.

Studenti se přihlašují pomocí svého uživatelského jména a hesla, což jednak brání zneužití učebny neautorizovanými osobami, jednak umožňuje studentům pracovat vždy se svojí pracovní plochou a svými dokumenty bez ohledu na to, u kterého počítače se právě nacházejí (současně mají možnost přizpůsobit systém svým potřebám).

ABRA®

ekonomický software

Zveme Vás na výstavu
COFAX 2003 v Bratislavě,
kde Vám představíme
slovenskou verzi systému

ABRA® G3

- Pokroková architektura Client/Server
- Provoz na OS Windows nebo Linux
- Možnost komunikace s jinými aplikacemi přes otevřené rozhraní
- Propojení vzdálených poboček formou replikací dat bez nutnosti pevného připojení
- Kvalitní technická a servisní podpora
- Certifikace výrobce dle ISO 9001

Znáte lepší řešení?

COFAX

výročné stretnutie IT komunity

streda	štvrtok	piatok	sobota	apríl	2003
23	24	25	26	IV	'03

www.abra.sk

Aktis s.r.o., Sabinovská 10, 82102 Bratislava,
Tel.: 02/4342 0946, e-mail: obchod@aktis.sk
Košice: 055/680 64 72, B. Bystrica: 0905/250 947

Nový partnerský program (Public Access Specialisation) společnosti **Cisco Systems** má za úkol rozšířit znalosti a zkušenosti partnerů zaměřených na návrh a budování řešení poskytujících zákazníkům vysokorychlostní přístup k sítím, nejčastěji internetu. Cisco se tak snaží pomoci partnerům zaměřit se na trhy, které mají v budoucnu vytvářet nové podnikatelské možnosti a šance na zvýšení výnosů ze služeb.

Obratu ve výši 749,5 milionu dolarů při prodeji přibližně 10,3 milionu pevných disků a čistém zisku 74,4 milionu dolarů dosáhla za období druhého fiskálního čtvrtletí 2002 společnost **Western Digital Corp.**

Contactel uvedl do provozu dva vlastní přístupové body (PoP) v pásmu 3,5 GHz, a to v **Olomouci** a **Jičíně**.

Divize IC Mobile společnosti **Siemens** vytvořila novou kolekci osobních komunikačních přístrojů, které mají radikálně nový tvar. Přístroje přitom nabízejí pouze jednoduché funkce pro hlasovou komunikaci. Módní doplňky **XELIBRI** se budou prodávat prostřednictvím nových distribučních kanálů, zejména v obchodních domech a v maloobchodech s módním zbožím. Podobně jako u jiných módních doplňků budou každý rok na trh uváděny dvě kolekce. Výrobky **XELIBRI** se budou prodávat nejprve ve Velké Británii, v Číně (včetně Hongkongu), ve Francii, v Německu, Itálii, Singapuru a ve Španělsku, a to od dubna 2003. Na ostatní trhy se dostanou v září 2003.

Allied Telesyn uvedl na český a slovenský trh další přírůstek do rodiny bezdrátových síťových zařízení. Bezdrátový přístupový bod **AT-WL2400** je určen pro malé firmy a domácí kanceláře a funguje jako přenosový most mezi pevnou sítí a až 64 bezdrátovými klienty v okruhu 600 metrů. Přístupové zařízení **AT-WRUSB** má jednoduché připojení přes USB rozhraní.

Asociace **Visa International** prohloubila spolupráci s výrobcí platebních terminálů za účelem vývoje cenově dostupných zařízení pro přijímání plateb čipovými kartami u obchodníků. Tato zařízení jsou určena především pro trhy mimo USA a pro banky, které začínají nabízet čipové karty Visa Smart Debit/Credit. Dva výrobci, společnosti **Cybernet** a **Intellect**, nabídnou již za základní cenu 200 USD terminály, které splňují přísné globální standardy EMV pro kreditní a debetní čipové karty.

PR agentura **Virklis** nyní mediálně zastupuje společnost **Cleverlance**, předního středoevropského dodavatele vícevrstevných řešení.

Na adrese www.fujitsu-siemens.cz jsou umístěny české návody k profesionální i domácí výpočetní technice značky **Fujitsu Siemens**. V sekci **SERVIS & PODPORA** nyní uživatelé najdou kompletní návody k aktuálním modelům notebooků, monitorů, kapesních počítačů a periférií. Opomenuty nebyly ani starší produkty, které sice již nejsou v prodeji, ale jsou stále užívány.

Svoji vnitřní strukturu rozdělila v novém roce firma **DIGI TRADE**. Stávající Technologickou divizi rozdělila na dvě samostatné, úzce spolupracující části: divizi **Projekty a vývoj** a divizi **Technická podpora a systémy**. Do funkce nového divizního ředitele nastoupil **Jiří Petříček**. Tyto změny jsou dalším krokem ke zvýšení podílu služeb na celkových tržbách a určitým završením vývoje týmu technické podpory. Klientům by měly přinést širší sortiment a větší adresnost poskytovaných služeb.

Lucemburská železniční společnost si vybrala společnost **Alcatel** jako dodavatele nové technologie systému řízení vlaků pro celé lucemburské železnice. Ty tak budou plně vyhovovat novým evropským specifikacím pro mezinárodní provoz a kompatibilitu. Hodnota zakázky přesahuje 10 milionů eur. Alcatel v Lucembursku nainstaluje svůj nejnovější produkt 6413 AITrac/ETCS, zajišťující vysokou úroveň spolehlivosti a bezpečnosti.

Aliatel získal mezinárodně uznávaný certifikát systému řízení kvality **ISO 9001:2000**. Certifikát byl společnosti Aliatel udělen na základě úspěšného recertifikačního auditu, provedeného renomovanou švýcarskou společností **SGS Switzerland SA**, a je platný pro vývoj a poskytování veškerých internetových, datových, hlasových služeb a služeb s přidanou hodnotou. Zahnuje veškeré vnitřní procesy společnosti.

Personální změny

Společnost **SAP ČR** jmenovala **Aleše Reisskupa** (33) manažerem partnerských programů. Mezi jeho hlavní kompetence bude patřit marketingová podpora prodeje řešení společnosti SAP určených pro malé a střední podniky a rozvíjení vztahů s partnerskými firmami.

Nové představenstvo pro rok 2003 zvolila 10. valná hromada **SPIS**. Prezidentkou byla zvolena **Jitka Pavlonová**, 1. viceprezidentem **Richard Kaucký** (předseda představenstva Software602), 2. viceprezidentem **Jiří Devát** (generální ředitel společnosti Microsoft). Dalšími členy jsou **Ondřej Felix** (předseda představenstva Českého Telecomu), **Pavel Kalásek** (generální ředitel HP), **Aleš Kučera** (generální ředitel Novellu), **Zdeněk Pilz** (Strategie Alliance Manager SUN Microsystems) a **Miroslav Rút** (generální ředitel Cisco Systems). Devátým členem je z titulu své funkce **Šárka Beránková**, výkonná ředitelka SPIS.

Do funkce obchodního ředitele společnosti **Plaut Consulting** byl jmenován **Jaroslav Brož** (57), který dříve působil jako ředitel obchodní divize a jako Alliance Manager společnosti SAP ČR.

Funkci project managera oddělení Event ve **Fincenru** zastává od března **Marcela Bednarčíková** (1975), dříve ČSOB. Na starosti má zejména produkci prestižních akcí, jako jsou například MasterCard Banka roku 2003 či Zaměstnavatel roku 2003.

Marcela Bednarčíková

Do funkce generálního ředitele společnosti **Aliatel** byl představenstvem jmenován **Bernhard Fanger**, který dosud působil ve společnosti BT Ignite. Své funkce se ujme v červnu 2003 a do doby jeho oficiálního nástupu je vykonáváním funkce generálního ředitele pověřen **Petr Štajner**, ředitel pro Strategii společnosti Aliatel, a. s.

Do funkce výkonného ředitele české pobočky firmy **Sybase** byl jmenován **Tomáš Pavlík**, dříve ředitel divize Sybase Professional Services. **Jan Dienstbier** byl jmenován obchodním ředitelem, **Vladimír Kyjonka** ředitelem marketingu a **Pavel Jíhlavec** ředitelem divize Sybase Professional Services.

Bernhard Fanger

Tomáš Prošek (1969), dříve Cisco Systems, Eurotel, nastoupil do funkce produktového ředitele pro Českou republiku společnosti **eTel Česká republika**. Je zodpovědný za vývoj a řízení produktů v ČR, kde má eTel více než 1400 firemních zákazníků.

Tomáš Prošek

Tomáš Čech (32), Country Manager společnosti **Acer** v České republice a na Slovensku, byl jmenován do pozice Notebook Business Unit Head pro region východní Evropy. Nadále bude působit v pozici Country Managera pro Českou republiku a Slovensko.

Divizi mobilních řešení společnosti **Cleverlance**, předního dodavatele internetových řešení ve střední Evropě, řídí od března **Petr Zdražil** (1978). Dříve pracoval jako produkt manager ve společnosti Český Mobil či technology specialist ve společnosti Citibank.

Do funkce finančního ředitele telekomunikační společnosti **GTS** nastoupil **Peter Broster** (37), který dříve působil v PricewaterhouseCoopers.

UNICORN úspěšně

Skupina společností UNICORN dosáhla v roce 2002 konsolidovaného obrátu 397,5 milionu Kč, což představuje nejen 32% nárůst obrátu oproti loňským 301,5 milionu Kč, ale také téměř zdvojnásobení obrátu za uplynulá dva roky.

Na výsledcích měl velký podíl sektor služeb – služby tvořily 75 % obrátu (298,1 milionu Kč), prodej softwarových licencí 21,3 % (84,7 milionu Kč), prodej hardwaru 1,6 % (6,4 milionu Kč) a ostatní činnosti 2 % (7,95 milionu Kč). V loňském roce došlo k transformaci struktury holdingu a současně k navýšení základního jmění společnosti ze 100 tisíc Kč na 87 milionů Kč.

Podle slov Vladimíra Kováře, generálního ředitele a předsedy představenstva společnosti UNICORN, se firma hodlá v letošním roce soustředit na rozvoj, konstrukci a integraci informačních systémů nové generace a zejména na další rozvoj vlastního produktu – informačního systému UES (Unicom Enterprise System).

Oskaru roste podíl tarifních zákazníků

Na celkem 1 179 800 vzrostl v roce 2002 celkový počet zákazníků Oskaru. V posledním čtvrtletí roku 2002 si Oskar aktivovalo 133 800 nových zákazníků.

Společnost „přitvrdila“ v závěru roku 2002 svou metodologii vykazování počtu zákazníků a snížila tak udávaný počet zákazníků o 93 600 majitelů Oskaret, kteří v posledních šesti měsících neprojevili aktivitu (i nadále zůstávají majiteli aktivované SIM karty, ale nebyli započítáni do vykazovaného celkového počtu zákazníků k 31. 12. 2002). Podle vlastního odhadu měla firma na sklonku roku 2002 již 14 % českého trhu (o rok dříve 12 %); celková mobilní penetrace České republiky se přitom vloni zvýšila ze 67 na odhadovaných 83 procent obyvatel.

Tržby za služby se ve čtvrtém čtvrtletí 2002 zvýšily o 58 %, na 68,3 milionu dolarů (2,12 miliardy korun); průměrné příjmy na jednoho zákazníka (ARPU) dosáhly 18,96 USD (588,80 Kč). Oskar dosáhl v uplynulém čtvrtletí pozitivního zisku před zdaněním, úroky a odpisy (EBITDA) ve výši 7,3 milionu USD (227,4 milionu Kč). Tržby za celý rok 2002 se vyšplhaly na 227,3 milionu dolarů (7,366 miliardy korun), což představuje 81% nárůst. Zisk před zdaněním, úroky a odpisy v roce 2002 dosáhl 20,2 milionu dolarů (649,4 milionu Kč). Rok předtím vykázal Oskar ztrátu 41,6 milionu dolarů.

„Narostl“ počet firemních zákazníků – počet klientů z řad středně velkých společností (10 – 49 SIM karet) vzrostl o 154 %, segment korporací (nad 50 SIM karet) o 227 %. Řady významných zákazníků Oskaru loni rozšířily např. OMV, Contactel, FC Viktoria Plzeň, ČSAD Bus Ústí nad Labem, Zenit Čáslav či společnost Pinelli.

Celorepublikový expresní servis

SLEVVY až -30%

DXT Computers

Profesionální služby ZNACKOVÉ POČITACE *jestě lepší ceny*

5letá záruka

SPLÁTKY 0%

VÝHODNÝ SPLÁTKOVÝ PRODEJ

DOPRAVA ZDARMA EXPRESNĚ PO CELE ČR DO 24H

PC WORLD TIP CHIP TIP

DXT WORKSTATION+	DXT STAR 2018	DXT MANAGER	DXT TURBO 3000
AMD Duron 1800+ operativní paměť 128MB CD-ROM 48x FDD 5.25" 3D grafická karta nVidia 100 GB ultra rychlý tvrdý disk LAN 10/100 MB/s 1000 hodinů práce 7.290,-	AMD Athlon XP 1900+ operativní paměť 256MB CD-ROM 48x FDD 5.25" 3D grafická karta GeForce2 80 GB ultra rychlý tvrdý disk LAN 10/100 MB/s 1000 hodinů práce 11.390,-	Intel Celeron 2,1GHz operativní paměť 256MB CD-ROM 48x FDD 5.25" 3D grafická karta GeForce2 80 GB ultra rychlý tvrdý disk LAN 10/100 MB/s 1000 hodinů práce 13.890,-	AMD Athlon XP 2200+ operativní paměť 256MB CD-ROM 48x FDD 5.25" 3D grafická karta GeForce2 80 GB ultra rychlý tvrdý disk LAN 10/100 MB/s 1000 hodinů práce 14.990,-

SOFTWARE V HODNOSTI VÍCE NEŽ 1000 Kč ZDARMA

A VÍCE NEŽ 10.000 PŘÍLOŽEK K PC A KOMPONENTŮ ZA EXTREMNĚ NÍZKÉ CENY

271 742 467 www.dxt.cz

Provozovna: Pils - Plzeň, 9,30 - 18,00h; Šar: 10,00 - 18,00h

Zadáte nám kontaktní a kompletní adresy:

PRAHA 10 - Křemčíkova 15, Tel.: 271 742 467, 66, 88, fax: 271 740 124 - BRNO - Kamená 1, Tel.: 543 289 996, 87
 UBRŽEC - Husova 13, Tel./fax: 485 108 644, tel./fax: 608 824 768 - PLZEŇ - Klášterská 25, Tel.: 377 410 388, 89
 ZLÍN - Vodná 453, Tel.: 577 431 481, fax: 577 442 325, tel./fax: 663 547 322 - HRADEC KRÁLOVÉ - Havlíčkova 22, Tel./fax: 567 325 673
 OSTRAVA - 28. října 215, Tel./fax: 596 624 908, tel./fax: 602 738 481 - OLOMOUČ - Křižkova 12, Tel./fax: 585 423 800
 HRADEC KRÁLOVÉ - Pražská 390, Tel.: 495 335 754 - ÚSTÍ N. LABEM - Hrochova 18, Tel.: 475 308 312 - UM. HRADČISTE - Mlýnská 46A, Tel./fax: 372 556 948, tel.: 777 070 767
 KARLOVY VARY - Sokolovská 68, Tel./fax: 363 646 836 - ČESKÉ BUDĚJOVICE - Husova 108, Tel.: 365 310 625
 TABOŘ - Budějovická 342, Tel.: 381 308 332 - MARIÁNSKÉ L. - Kubatškova 905, Tel.: 384 627 807

EPoX www.epox.cz

EP-8RDA+

EP-8K9A2+

EP-8K9A2+

EP-4PEA+

Bluetooth Dongle

Bluetooth Dongle
USB 1.1 a 2.0, dosah 10 m, přenos rychlost 1 Mbps, frekvence 2402-2480GHz

EP-8RDA+
socket A, FSB333, nVidia nForce2, 3x DDR400, AGP 8x, ATA133, 2x IEEE 1394, USB 2.0, LAN

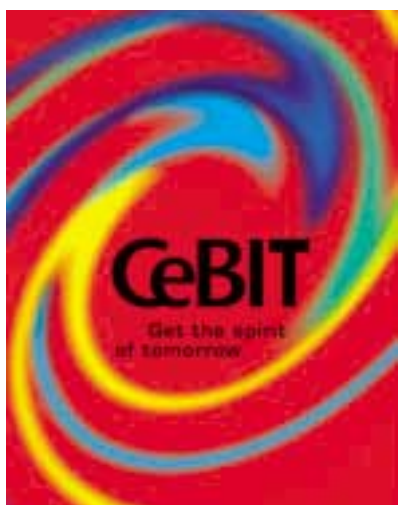
EP-8K9A2+
socket A, FSB333, VIA KT400, 3x DDR400, AGP 8x, ATA133 + RAID, 2x S-ATA150, USB 2.0, LAN

EP-4PEA+
socket 478, FSB533, Intel 845PE, 3x DDR333, RAID, 2x S-ATA150, 2xIEEE 1394, USB 2.0, LAN

Distributor: ABI s.r.o., Pujmanovské 1221, 140 00 Praha 4, tel.: 241 731 503-5 www.abi.cz

CeBIT 2003

JARNÍ CeBIT 2003 UŽ JE V TUTO CHVÍLI HISTORIÍ. MĚLI JSME ŠANCI KRÁTCE HO NAVŠTÍVIT PRÁVĚ V DOBĚ UZÁVĚRKY, ALE KRÁTKÝ PŘEHLED O TOM NEJZAJÍMAVĚJŠÍM SE NÁM Podařilo VMĚSTNAT JEŠTĚ DO TOHOTO ČÍSLA. VEZLI JSME S SEBOU I VIDEOKAMERU, TAKŽE BLIŽŠÍ REPORTÁŽ O CELÉ VÝSTAVĚ NAJDETE NA PŘÍŠTÍM CHIP CD 5/03.

Designérsky velmi zdařilé LCD monitory od firmy Fujitsu Siemens Computers. Můžete je velmi snadno překlápnout z vodorovné do svislé polohy a lépe tak využít pracovní plochu např. při práci ve Wordu.

Notebooky pomalu, ale nekompromisně vytlačují stolní PC na okraj zájmu. Displeje rostou na 15", klávesnice se stávají vyjímatelnými, výkon je u špičkových modelů srovnatelný s pracovními stanicemi. Trendem je tabletové provedení notebooku, který po otočení displeje a přiklopení můžete používat jako Tablet PC (zatím ovšem stále bez českého rozpoznávání textu). Celosvětovou premiéru si na CeBITu odbyla technologie Intel Centrino, která je určena především pro budoucí zařízení mobilní výpočetní techniky. Základem je nová mikroarchitektura procesoru, bezdrátové funkce, menší rozměry a hmotnost, nižší energetická spotřeba.

Dalším reprezentantem trendu all-in-one byl trpaslík od Panasonicu. V jednom zařízení je sdružen digitální fotoaparát, kamera, přehrávač videa a MP3 hudby. Jmenuje se SV-AV30.

Přestože notebooky se na místo stolních PC derou stále ostřejšími lokty, pár studií PC jsme na CeBITu také viděli. Většinou byly bohatě vybaveny multimédií s cílem vytvořit domácí centrum zábavy. Velmi příjemným trendem se stává jejich tichý chod, dosahovaný nikoliv kobercovým polstrovaním skříně, ale speciálními bezhlučnými ventilátory. Zajímavou alternativou je také vodní chlazení. Pokud se vám ovšem chladicí kapalina vylije do procesoru, nezbude, než kopit nový...

Tak toto mít doma by vůbec nebylo špatné. Jde o plazmový televizor Sony KE-42MR1 se 30W zvukem Dolby Surround, Memory Stickem pro nahrávání obrázků, 4x připojením SCART, PC konektorem (rozdílení 1600 x 1200). A cena? Vcelku slušná fabia (cca 360 000 Kč).

Pokud nemáte čas a možnosti chodit do kina, vezměte si kino s sebou. Archos AV340 dokáže na svůj 40GB pevný disk nahrát až 80minutový film ve formátu MPEG4.

Když telefon, tak s vestavěným fotoaparátlem anebo velkým displejem, připravený pro UMTS (velký trend), o miniaturizaci nemluvě. Podle představ výrobců už jedinoučelový přístroj nemá své místo na slunci. Proto se připravme na všemožná zařízení zahrnující funkce telefonu, fotoaparátu, videotechniky a herních zařízení. A že všechny tyto funkce nevyužijeme? To už je ovšem náš problém.

Zapomeňte na videokazety. Když točit video, tak rovnou na DVD. Panasonic DVD Video Camera to zvládne na jedničku. Kdy už konečně přijde doba nahrávání videa do velkokapacitní paměti a v kamerách nebude muset být žádné citlivé mechanické zařízení...

Fenómén PDA aneb minipočítač v jedné a tužce v druhé ruce. Evergreen HP iPAQ dostal do výbavičky všemožné kamerky, bluetooth moduly, Wi-Fi karty a GPRS moduly, které by měly přispět k dalšímu rozšíření jeho používání – mimo jiné mohutně i v oblasti telematiky a navigace. Na obrázku je řešení made by Sony. PDA je rozšířen o dvoumegapixelovou kameru, pracuje s OS Palm 5.0, je vybaven Bluetooth a stojí pevně na svých nohou... Klávesnice je příjemná, ovšem chce to jemné dívčí prstíky.

JSTE PŘIPRAVENI NA DOVOLENOU?

JAK NA DIGITÁLNÍ FOTOGRAFIE

Největší výhodou pořizování snímků digitálním fotoaparátem je možnost jednoduchého výběru povedených záběrů a smazání nepotřebných. Setříděné „perly“ je možné výhodně elektronicky archivovat na CD, vystavit na internetu, vytisknout na připojené tiskárně nebo zhmotnit odesláním elektronické zakázky do digitálního fotolabu.

Protože problematika zpracování digitální fotografie je značně rozsáhlá, rozhodli jsme se do tištěného Chipu zařadit jen část nejnovějších poznatků a zbytek (lépe řečeno většinu) textů doplněných programy zařadit na Chip CD. Díky plným, freewarovým a zkušebním variantám programů si můžete vše vyzkoušet ještě předtím, než vypukne dovolenková horečka.

ELEKTRONICKÉ FOTOGRAFIE

Elektronickou variantou fotolaba je prosté vypálení fotografií na CD. Ale přiznejme si upřímně: Kdo z nás má čas se na počítači přehrabovat ve starých, nesetříděných archívech (i když i tady jsme připravili řešení)? Chce to prostě nějaký systém pro usnadnění vyhledávání a prohlížení. Ale co když budete chtít ukázat obrázky příbuzným, kteří nemají počítač? Pak je v záloze ještě varianta přípravy videodisku, který lze přehrát na stolních DVD přehrávačích.

SKUTEČNÉ FOTOGRAFIE

Fotografie si můžete pořádit i doma – pomocí připojené tiskárny. Podle použité technologie získáte více či méně zdařilý výsledek. Tiskárnami se v Chipu průběžně zabýváme celý rok, a proto tyto testy najdete zopakované na CD. Není ovšem nad klasickou fotografii. Díky českému prohlížeči Zoner Media Explorer a firemnímu klientu firmy FotoStar si ukážeme, jak lze zasílat soubory pro zpracování do digitálního fotolabu. Ve vybrané provozovně si pak stačí hotové fotografie vyzvednout jako u klasické zakázky z běžného filmu.

Pro snadnější orientaci jsme připravili blokové schéma, které ukazuje, jaké jsou možnosti zpracování, archivace a výroby digitálních fotografií. Najdete tu několik způsobů, jak je možné ze sbírky fotografií vytvořit buď videodisk, který lze přehrát na stolních DVD přehrávačích a na počítači, nebo katalog, určený pouze pro počítače, případně způsob

odeslání fotografií do fotolabu. Rozeberme si vše podrobněji.

1 TEST FOTOEDITORŮ → 36

Dominantou zpracování obrázků je bitmapový editor. V našem případě toto místo zastupuje freewarový prohlížeč IrfanView, který již obsahuje všechny potřebné funkce pro základní úpravy obrázků. Vyspělé programy většinou editaci samy umožňují. Tomu, kdo vyžaduje pokročilejší úpravy fotografií, doporučujeme tento test.

VYTVÁŘENÍ VIDEOFOTOALB →

V době dřevní, kdy ještě neexistovaly specializované programy pro vytváření videofotoalb, bylo nutné tento postup provádět pomocí několika programů, nejčastěji s použitím kodéru TMPGenc, který ze statických fotografií vytvoří video pro vypálení. Tato varianta vytváření videodisků není dnes již příliš rozšířená, ovšem lze u ní využít freewarové programy.

2 PŘÍPRAVA VIDEODISKŮ →

Postup přípravy videodisků ze snímků v sobě mají integrovány i vypalovací programy. Některé jen v základní podobě, jiné, například WinOnCD, jako propracovanou součást, a proto se na ně také podíváme.

3 VYTVÁŘENÍ VIDEOFOTOALB →

Na podzim jsme se zabývali testem specializovaných programů pro vytváření videofotoalb, a proto se k nim vrátíme, abychom připomněli jejich možnosti. Aktuálně se nám podařilo získat program VCDEasy 1.4.1 – nástroj pro snadný authoring (S)VCD disků. Vzhledem k tomu, že se jedná o plnou a lokalizovanou verzi, připravili jsme popis a návod k práci.

4 HP MEMORIES → DVD

HP Memories je jedním z programů pro přípravu a vypalování videofotoalba. Pro Chip DVD se nám podařilo zajistit plnou verzi.

5 DIGITÁLNÍ FOTOALBA → 30

Aktuálně jsme se zabývali programy pro přípravu katalogů fotografií, tzv. digitálními fotolaby. Tyto programy mají blíže ke klasickým bitmapovým editorům, ale není výjimkou, že umožňují i publikování na internetu nebo vypalování videodisků.

6 XNVIEW →

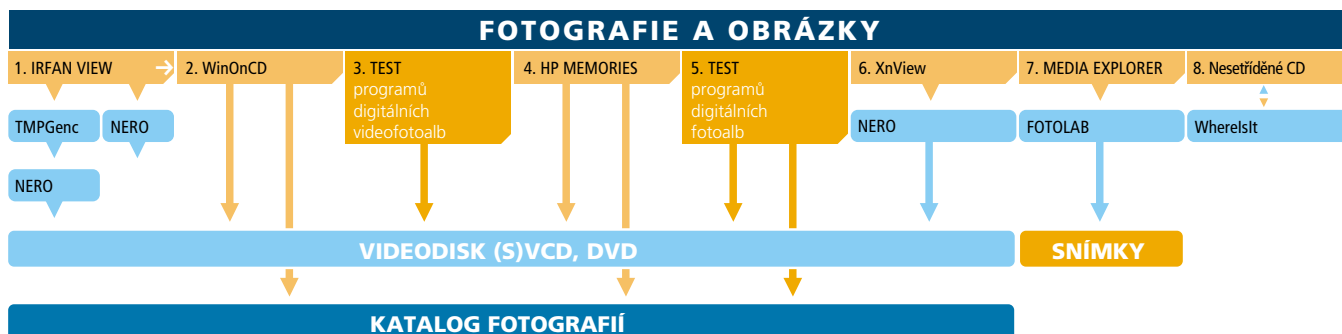
Jako další variantu přípravy katalogů jsme zvolili freewarový prohlížeč XnView, který kromě základních úprav obrázků dokáže automaticky vygenerovat i HTML katalog. Ten pak stačí jen vzít a vypálit na CD. Jako doplněk jsme připravili i srovnávací test vlastností prohlížečů obrázků XnView, ACDC, IrfanView a dalších.

7 MATERIALIZACE → 34

Potřebujete-li své obrázky zhmotnit, můžete je vytisknout na fototiskárně nebo elektronicky zaslat do fotolabu, kde vám z nich vyrobí standardní fotografie. Zjistili jsme, že je to jednodušší, než jsme sami čekali.

8 INDEXOVÁNÍ FOTOGRAFÍ → 45

Dostanete-li se do situace, kdy máte své snímky vypálené na CD bez jakéhokoliv setřídění, nezoufejte. Existuje způsob, jak hotový CD zpětně zaindexovat a vyhledávání si maximálně zjednodušit. ■ ■ ■ Martin Kučera
Číselné odkazy v oranžových boxech vedou na příslušné stránky, ikony na Chip CD nebo DVD.

Blokové schéma zjednodušeně znázorňuje možnosti zpracování digitálních fotografií.

ADOBE PHOTOSHOP ALBUM, ZONER MEDIA EXPLORER 5, PHOTOLMAGE DIGITAL 1.2

Digitální fotoalba

Pojďte se s námi podívat, jak se pracuje s programy pro správu a zpracování digitálních fotografií. Připravili jsme pro vás test tří produktů, které můžete koupit na našem trhu a o kterých jsme již psali v předchozích číslech Chipu.

Začneme programem Adobe Photoshop Album, který je v anglické verzi a je určen k rychlé a nekomplikované manipulaci s fotkami. Velmi populární český program Zoner Media Explorer od společnosti ZONER software se svojí funkcí příliš neliší od jiných programů s tímto zaměřením, ale staví se do první linie. Jako poslední jsme do testu zařadili program Photolmage Digital z dílny společnosti Elsys Engineering. Všechny tři programy urychlují práci s fotografiemi a umožňují jejich uspořádání a archivaci.

ADOBE PHOTOSHOP ALBUM

Instalace programu Adobe Photoshop Album (dále jen APA) je snadná. Pokud neřešíte jiné umístění programu na disku, stačí „odklepat“ základní instalaci, kterou nabízí. Program je velice pěkně zpracován a lehce se s ním pracuje. Po jeho spuštění se otevře rozcestník, který je velice příjemný pro rychlou orientaci a nabízí v kostce všechny funkce, které se v programu nacházejí – jeho nabídku si trochu popíšeme.

První záložka se jmenuje Overview (přehled) a najdete v ní několik nabídek, které se nacházejí také v horním záložkovém menu. Druhou záložkou je Get Photo (stažení fotografií). Fotografie můžete na svém disku vyhledat pomocí Search Drive, nebo si je můžete stáhnout přímo z fotoaparátu, ze skeneru, z adresářů na pevném disku nebo z CD. Třetí záložka – Organize (organizace) – vám pomůže při rychlé organizaci fotografií (do kterého katalogu zařadit, které fotografie zpracovávat apod.). Čtvrtá záložka se nazývá Find Photo (vyhledávání fotografií) a asi ji není potřeba hlouběji rozebírat. Uvedme snad jen to, že vyhledávat můžete podle několika kritérií, která program nabízí. Pátá záložka skrývá Fix Image (malé úpravy fotografií). Naleznete v ní klasické funkce pro úpravu obrázků (otočení, oříznutí, změny rozměru, úprava jasu, kontrastu, barevnosti apod.), ale i úpravy čistě digitálněfotografické (kompenzace červených očí, red-eye removal). Pro kompletnější úpravy můžete

využít Adobe Photoshop Elements (viz Chip 2/03), který poskytuje řadu důležitých funkcí legendárního Adobe Photoshopu. Oba tyto programy můžete jedním klepnutím spustit přímo z APA, ale musíte je mít nainstalovány na svém disku. Záleží na tom, se kterým programem se vám pracuje lépe – firma Adobe se snaží vyjít vstříc každému uživateli a vlastní výběr je již na vás.

Šestá záložka Create (vytvořit) nabízí řadu užitečných funkcí – od vytvoření alba obrázků, slideshow (automatického listování, prezentace), blahopřání (Greeting card), Web photo gallery (ve formátu HTML), kalendářů, fotoknížek až třeba po 3D galerii ve VRML. V této oblasti má APA docela pevný základ a je skoro bezkonkurenční. Tím však výběr nekončí. Neopomnutelnou funkcí, která se vám může hodit při tvorbě prezentace, je ukládání v univerzálním formátu PDF, který lze prohlížet prakticky na libovolné platformě (Windows, Linux, Mac OS, Unix...). Stačí nainstalovat Acrobat Reader, který se dá zdarma stáhnout z internetu. Poslední, sedmou záložkou je Share (sdílení). Fotografie můžete z programu tisknout na lokální či síťovou tiskárnu, vytvořený materiál můžete odesílat přímo z programu e-mailem nebo můžete umožnit přímé sdílení přes internet.

Do APA jsme zkusili připojit fotoaparát, který byl bez problému rozpoznán, jedním klepnutím jsme stáhli fotografie a okamžitě jsme s nimi mohli pracovat. Pro rychlou práci s fotkami lze využít funkci přetahování myši (drag&drop). APA automaticky importuje, třídí a řadí snímky do prohlížeče podle data pořízení. Původní data EXIF (Exchangeable Image File Format) snímků jsou vždy zachována včetně rychlosti závěrky, clony, data, času, a dokonce i informace o použití blesku. Pokud váš fotoaparát umí snímat videosekvence, APA vám může s jejich tříděním pomoci stejně snadno jako u fotografií. Dokonce můžete přehrávat videoklipy přímo v prohlížeči (Photo well). Pro rychlou orien-

taci je možné vytvořit i klíčové popisky k snímkům, což vám později zjednoduší hledání v archivech. Pomocí jednoho klepnutí si budete moci zobrazit například všechny fotografie svého psa, dalším klepnutím pak můžete konkretizovat třeba místo (např. váš pes v rybníce).

Fotografie lze chránit pomocí zálohovacího systému, který program nabízí. Můžete uložit fotografie do archivu a ten pak nechat na disku. Všichni známe chyby systému nebo hardwaru: může se stát, že všechno „spadne“ – a máme po zálohách. Proto přijde vhod možnost vypalování dat na CD nebo DVD přímo v programu – budeme mít klid a data na přenosném médiu.

Dovolíme si konstatovat, že program Adobe Photoshop Album je opravdu inteli-

„Rozcestník“ programu Adobe Photoshop Album umožňuje snadné ovládání programu.

gentní – učí se z vašeho používání. Pamatujte si obrázky, které jste tiskli nebo s nimiž jste jakkoliv jinak nakládali, a poté se snaží další práci s fotografiemi ulehčit. S programem se nám pracovalo velice dobře, neměli jsme s ním žádné problémy. Jeho užívání však bylo v našem případě spíše zběžné, a proto nevíme, co se může ukázat po dlouhodobém užívání. Program nám přilnul k srdci svou jednoduchostí a rychlostí. Jeho angličtina je srozumitelná – nemusíte mít obavy, že jí nebudete rozumět, neboť pro práci s programem potřebujete pouze její základní znalosti. Myslíme si, že je to opravdu prvotřídní software vysoké kvality.

ADOBE PHOTOSHOP ALBUM

MINIMÁLNÍ POŽADAVKY Pentium III, 128 MB RAM, 150 MB na HD, grafika 800 × 600, CD-ROM, Windows 98 SE/XP/2000/Me

VÝROBCE Adobe Systems, San Jose, CA, USA

POSKYTL Adobe Systems ČR, Praha

CENA 1596 Kč včetně DPH

ZONER MEDIA EXPLORER 5

Program Zoner Media Explorer (dále jen ZME) jsme instalovali v trial verzi, kterou jsme stáhli z internetu. Instalace proběhla v pořádku a na vyzkoušení softwaru jsme měli třicet dní. ZME o sobě hlásí, že je profesionálním nástrojem pro připojení skeneru a digitálních fotoaparátů a pro organizaci stažených fotografií, ale i ostatních služeb pro zpracování digitální grafiky. Má pět výkonných výstupů pro tisk, indexové stránky, tematické tisky, reportáže, kalendáře a úsporný tisk na fotopapír. Pro tyto funkce můžete využít patnáct šablon, které jsou připraveny v programu. ZME vyniká perfektními tiskovými a exportními funkcemi, jaké ostatní programy nenabízejí. Lze nastavit prakticky libovolné rozložení pracovní plochy a následně nastavení uložit.

webovým vysavačem (který uloží všechny obrázky ze zadané internetové adresy) a uložením obsahu schránky ve Windows. Tyto funkce, s výjimkou internetového vysavače, najdete i v obou dalších programech, o nichž v tomto článku píšeme.

ZME podporuje mnoho formátů, o nichž by bylo škoda se nezmínit. Začneme bitmapovými formáty: PSD, TIF, JPG, GIF, animovaný GIF, PNG, PCD, BMP, PCX, TGA, ICO, RLE, MAC, WPG, DIB, BMI. ZME poskytuje podporu pro ukládání vícestránkových obrázků TIFF. Z vektorových formátů (nejsou podporovány v edici Home) jsou to: AI, EPS, PS, CDR. CMX, CGM, DRW, DSF, DWG, DXF, HGL, PLT, WMF, EMF, ZBR, ZMF, ZCL, ZMP, animované FLI a FLC. Pokud máte na svém počítači nainstalován DirectX, můžete v ZME přehrávat i některé formáty videosekvencí (ASF, AVI, M1V, MOV, MPE, MPEG, MPG, QT, WMV) nebo audioformáty (AIF, AIFF, AU, MID, MIDI, MP3, MP3, MPA, RMI, SND, WAV a WMA).

ZME rovněž důsledně podporuje data EXIF včetně poslední normy 2.2 (EXIF PRINT) a základní informace dokáže zobrazit v okně náhledu. Také klíčová slova a poznám-

Uživatelské prostředí programu Zoner Media Explorer 5 je velmi pružně nastavitelné.

V programu můžete využít vestavěného editoru na úpravu fotek a předtiskovou editaci, který umožňuje podobné funkce jako Photoshop Album s ještě širší možností uživatelských voleb. Program ZME dále nabízí archivaci fotografií a definici klíčových slov pro vyhledávání. Přímé získávání obrázků je možné pěti způsoby. Fotografie můžete získat přímým skenováním přes rozhraní TWAIN, stahováním ze všech druhů digitálních fotoaparátů, snímáním obrazovky,

ky jsou ukládány do obrázků podle normy EXIF, takže je budete moci využít i v jiných programech. Podobně jako Photoshop Album nabízí ZME ukládání dat do formátu PDF, který se dá otevřít prakticky kdekoliv.

ZME pomůže i tehdy, chcete-li své fotky ukázat na internetu nebo vytvořit vlastní HTML album. Můžete generovat alba do HTML formátu a po vytvoření je přímo ze ZME zkopírovat na FTP bez nutnosti spouštění externího FTP klientu. Tuto schopnost

Jen jedna je ta pravá KM-2530

Digitální multifunkční stroj s funkcemi kopírování, tisku, skenování a faxu. Velmi nízké provozní náklady, bezúdržbový provoz po dobu 400 000 str., nadstandardní výběr přídatných zařízení, komfortní síťový software KM Net Viewer – to je jen několik z mnoha důvodů, proč si vybrat KM-2530.

COMPLET, spol. s r. o.
autorizovaný distributor mfp KYOCERA MITA:

U Nikolajky 15, 150 00 Praha 5
tel.: 251 563 068-9, 251 564 070-1
fax: 251 560 925
e-mail: obchod@kyoceramita.cz

www.kyoceramita.cz

KYOCERA
mita

zbylé dva hodnocené programy nemají, stejně jako funkci přímého on-line zadávání fotek, realizovanou ve spolupráci s firmou FotoStar (o které píšeme v tomto Chipu v samostatném článku). Z fotografií můžete tvořit alba a jejich obsah sdílet na internetu nebo přímo zaslat do fotolaboratoře. K této službě Zoner nabízí zdarma verzi ZME 4.5, kterou můžete získat na internetu nebo také z přiloženého Chip CD.

Zoner Media Explorer na nás udělal velmi dobrý dojem. Je určen pro všechny typy práce s fotografiemi, resp. obrázky. Musíme konstatovat, že jeho ovládání je složitější než u programu Adobe Photoshop Album. Jeho výhodou je však česká verze programu a podpora české firmy. O programu jsme slyšeli samou chválu a je to na českém trhu asi opravdu jednička v oboru. Nesetkali jsme se s žádnými problémy, ale nejsme každodenními uživateli, takže je zcela vyloučit nemůžeme. K dispozici je ve dvou variantách – Home a Professional.

ZONER MEDIA EXPLORER 5 PROFESSIONAL

MINIMÁLNÍ POŽADAVKY Pentium 300 MHz, 64 MB RAM, 50 MB na HD, 16bitová grafika 800 × 600, CD-ROM, Windows 98/Me/2000/XP, MS IE 4.01

VÝROBCE ZONER software, Brno, www.zoner.cz

CENA 1450 Kč včetně DPH

PHOTOIMAGE DIGITAL

Stejně jako v předchozím případě jde o český produkt, a proto si můžete pokyny k instalaci bez problémů pořádně pročíst a zjistit, co by pro vás bylo příjemné a potřebné. Instalace proběhla klasickým způsobem – není nutno nic upravovat, snad jen některé drobnosti, o které budete mít sami zájem.

Photolmage podporuje formáty BMP, GIF, JPG, MDC, PDC, PCX, PNG, TGA, TIFF, dále multimediální formáty AVI, MID, MOV, MP3, MPG, WAV, ZIP – v porovnání se Zoner Media Explorerem je tato podpora zanedbatelná. Program je určen především pro uživatele digitálních fotoaparátů (USB, FireWire, TWAIN). Nabízí rychlé řešení komunikace mezi počítačem a fotoaparátem. Rychlou práci opět umožní funkce přetahování myši.

Ovládání programu je velice jednoduché, svým vzhledem připomíná klasické aplikace Windows. Budu se asi opakovat, ale funkce všech tří popisovaných programů si jsou velice podobné. Silnou stránkou programu PID je možnost vyhledávání snímků podle data zhotovení, názvu souboru a klíčových slov (včetně jejich kombinace s logickými operátory). Snímky lze dále doplnit zvukovými záznamy a komentáři. Přístupné jsou také informace přiřazované souborům při ukládání, včetně EXIF.

Obrazovka programu Photolmage Digital poskytuje na jediný pohled značné množství informací.

V programu je možné dělat obvyklé úpravy obrázků, není však podporováno čistě fotografické „odstranění červených očí“. Formáty lze v omezené míře vzájemně konvertovat. Program nabízí možnost přípravy podkladů pro zhotovení fotografií v digitální fotografické laboratoři, ale ne přímé on-line odesílání, jen přes e-mail. Obrázky můžete hromadně tisknout formou náhledu na jeden arch papíru. Tisky můžete posílat do libovolné tiskárny, kterou máte nainstalovanou v systému.

Jestliže jste se rozhodli udělat bezpečné zálohy, pak tento program nabízí ukládání do katalogu, který poté snadno vyexportuje pro vypalování na CD. Vám už jenom stačí mít vypalovací software a prázdné datové médium, samozřejmě vypalovací hardware (musím připomenout, že Adobe Photoshop Album to dělá přímo v programu). Program nabízí hromadnou práci se snímky, proto můžeme provádět několik operací na několika snímcích současně.

PHOTOIMAGE DIGITAL 1.2

MINIMÁLNÍ POŽADAVKY Počítač PC, 32 MB RAM, 10 MB na HD, grafika 800 × 600, CD-ROM, Windows 95/98/Me/NT/2000/XP

VÝROBCE Elyst Engineering, Vyškov, www.ee.cz

CENA 4850 Kč včetně DPH

Rychlost programu je opravdu chvályhodná, řada funkcí je automaticky nastavena a vy se nemusíte nastavováním zdržovat. Pro práci s velkými soubory obrázků je také užitečná komfortní možnost vyhledávání a manipulace se snímky. Jinak však všechny jím podporované funkce nabízejí i Adobe Photoshop Album a Zoner Media Explorer,

možná i v ještě lepším provedení. Zkušební 30denní verzi programu lze stáhnout z webové stránky firmy.

ZÁVĚREM

Každý z výše uvedených programů má své přednosti. Svým uživatelsky přívětivým vzhledem i přímým zálohováním na CD či DVD nás nejvíce zaujal program Adobe Photoshop Album. Ve svém počítači by tento software mohl mít každý domácí fotograf.

Zoner Media Explorer se nemá za co stydět, musíme říci, že na české poměry před tímto softwarem klobouk dolů. Tento program hravě trumfne ACDsee 5 a ještě navíc nabízí několik služeb s přímou podporou české firmy. Pokud máte rádi všechno hezky pohromadě ve velkém rozsahu, zvolte Zoner Media Explorer 5 Professional. Myslíme si, že by vás mohl uspokojit, navíc je plně v češtině (i když v dnešní době najdete češtinu i pro ACDsee 5).

Tvůrci programu Photolmage Digital tvrdí, že program byl vytvořen pro všechny typy fotoaparátů, a je tedy určen k práci s těmito nástroji a s výslednými produkty. Jeho rychlost a možnosti při vyhledávání a manipulaci se snímky (a také vyšší cena) ho předurčují spíše pro využití u větších podniků a organizací.

V dnešní době již podobné funkce jako hodnocené programy nabízí i několik freewarových programů a myslíme si, že ve slušné kvalitě. Pokud budete mít zájem zjistit více o freewaru, podívejte se na přiložený Chip CD do rubriky „Zkuste si sami“. ■ ■ ■
Martina Bartůňková

inzerce

ZPRACOVÁNÍ FOTOGRAFIÍ

Zpracování digitálních fotografií ve fotolabu

Ať jsou trendy archivace a zobrazování digitálních snímků jakékoliv, stále platí to, že není nad skutečnou „papírovou“ fotografii vyrobenou ve fotolabu.

Při zadávání výroby máte v podstatě dvě možnosti: buď si u nejbližšího digitálního fotolabu zjistíte, na jakém médiu nebo e-mailu přijímají elektronické soubory s obrázky, nebo se spolehnete na vyzkoušené služby zavedených sítí fotolabů a sběren. Nainstalujete si program – klienta, který zajistí celou správu zakázek od jejího pořízení, úpravy, odeslání a kontroly zpracování až po doručení výzvy k odebrání hotových fotografií v předem vybrané provozovně.

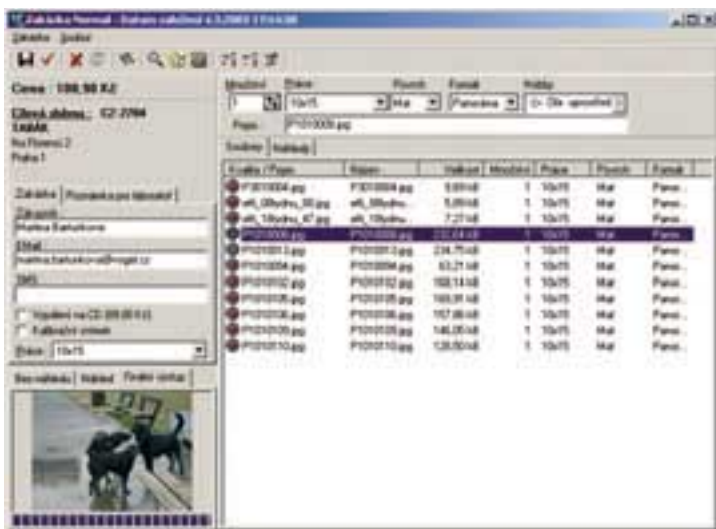
standardních fotografií. Jak vše funguje? Překvapivě jednoduše. Nainstalujeme si bezplatnou variantu ZME 4.5 a podíváme se trochu blíže na funkci jeho klienta pro správu zakázek.

Najdete zde podobné položky jako u jiného e-mailového klienta – rozpracované zakázky, zakázky k odeslání, odeslané zakázky a archiv zakázek. Ovládání je jednoduché: vyberete obrázky a provozovnu, ve které si fotografie vyzvednete, zvolíte formát a povrch fotografií a zadáte své jméno, e-mail a telefonní číslo pro zaslání zprávy o vyřízení zakázky. Ceny fotogra-

stu a barev tak, aby byl výsledek shodný.

Další zajímavou službou je aktualizace – program se připojí na server FotoStaru a stáhne aktuální informace ohledně zakázek a nové ceníky služeb.

Druhou variantou je použití samostatného klienta zakázek. V případě firmy FotoStar ho lze stáhnout z www.fotostar.cz. Zakázky lze odesílat i prostřednictvím HTML formulářů na internetu, to se nám však zdá méně luxusní. S klientem zakázek si vše můžete v klidu připravit a pak se teprve připojit k internetu a data odeslat, případně zkontrolovat stav zakázky. Klient pro off-line přípravu zakázek poskytuje i jednoduchou editaci fotografií

Zadávání zakázek pomocí Zoner Media Exploreru 4.5

ZONER A FOTOSTAR

Za šťastné spojení lze označit spolupráci firem FotoStar (fotolaby) a ZONER software. Ta do svého prohlížeče obrázků Zoner Media Explorer (ZME) zakomponovala speciálního poštovního klienta zakázek sítě fotolabů FotoStar. V programu lze vybrat obrázky, které je možné po internetu poslat přímo na server společnosti FotoStar. Ta je zhotoví ve formě

SOFTWARE NA CHIP CD

ZONER MEDIA EXPLORER 4.5: plná verze, www.zoner.cz

KLIENT ZAKÁZEK FOTOSTAR: freeware, www.fotostar.cz

fí jsou vyšší než u klasické fotografie (9,90 Kč za formát 10 × 15 cm), ovšem musíte uvážit i cenu filmu a jeho vyvolání.

Výborná je tabulka rozměrů fotografií a doporučených počtů bodů (rozlíšení) digitálních podkladů. Pokud chcete využít maximální kvality fotolabu (pracuje s rozlišením 294 dpi) a nechat si vyrobit fotografii například 10 × 15 cm, měli byste odeslat obrázek 1800 × 1200 bodů. Při první zakázce určitě využijte možnost zhotovení kalibrační fotografie. Tu si pak postavíte vedle monitoru a podle stejného obrázku, který je součástí programu, si monitor zkalibrujete – upravíte si úroveň jasu, kontra-

Kalibrační fotografie při zadávání zakázky v programu Zoner Media Explorer 4.5

(efekty, úprava barev, ořiznutí, vkládání textu, rotace, zrcadlové otočení).

Na serverech fotolabů si můžete ze svých fotografií připravit také alba – buď jen pro sebe a své známé, nebo pro veřejnost. Způsob zobrazení fotoalb si zvolíte přímo v HTML formuláři na stránkách fotolabů. Zadávání internetových fotoalb je možné jen on-line.

Samozřejmě existují i jiné sítě fotolabů, které umožňují zasílání zakázek po internetu. Najdete je na následujících adresách: www.fotomorava.cz, www.foto.cz, www.fotolab.cz, www.moje fotky.cz, www.fotoonline.cz.

■ ■ ■ Martina Bartuňková

inzerce

TEST PROGRAMŮ PRO ÚPRAVU OBRÁZKŮ

Kvalitní fotky mají zelenou

Tváří se váš model do objektivu fotoaparátu znuděn? Chybí mu potřebná jiskra v oku? Takovéto problémy se řeší na počítači: Chip testuje osm programů pro úpravu obrázků v ceně od 0 do 165 eur.

Změna trendu je již zřejmá a mnoho lidí se při koupi nového fotoaparátu rozhodne pro digitální verzi. Ve vleku tohoto vývoje se mají čile k světu také programy pro úpravu obrázků. Zdaleka ne všechny fotografie totiž zaujmou hned na první pohled a nepřírozané barevné odstíny nebo problémy s kontrastem často diskvalifikují velké množství snímků. Akné nebo „upíří“ oči přímo volají po retušování. Kreativce ale trápí ještě jiné problémy: chtějí svoje miláčky vylepšovat nebo měnit jejich pozadí, vkládat texty a jen tak mimochodem například vystavit na internetu pět set svých nejlepších fotek z Toskánska. U digitálních fotoaparátů také většinou najdete

malé programy pro úpravu obrázků. Tyto nástroje ale nabízejí opravdu jen minimální výbavu a jsou často zastaralé.

Chip se proto rozhodl otestovat osm programů (většina k nám dorazila jen v německé verzi, k sehnání jsou však i minimálně v anglické), které domácímu uživateli slibují kvalitní úpravu obrázků. Jsou mezi nimi stálice jako Paint Shop Pro, PhotoImpact nebo Picture Publisher, účast však přijali i neméně známí borci jako PhotoLine, CorelDRAW ESSENTIALS, Photoshop Elements nebo free-ware Gimp. Testovány jsou techniky selekce (výběru) a montáže, možnosti retušování nebo korektury kontrastu a také spolupráce s internetem. Důležitou roli hraje i výbava a ovládání.

Jedno bychom si ale měli říci předem: Žádný z programů v testu neobstál na výbor- nou, každý má své slabiny. Na druhou stranu ale přiznáme, že každý program má i své

SOFTWARE NA CHIP CD

ADOBE PHOTOSHOP ELEMENTS 2.0
trial na 30 dní, www.adobe.com

GIMP 1.2.4 freeware, www.gimp.org

PAINT SHOP PRO 7.04 trial na 30 dní, www.jasc.com

PAINT SHOP PRO 8 BETA trial na 30 dní, www.jasc.com

PHOTOLINE32 9.04 shareware na 30 dní, www.pl32.com

silné stránky. „Rekreační“ fotografové, kteří si dobře vyberou, získají cenově příznivou alternativu k drahým profesionálním programům, které představujeme v závěru článku. Protože při práci s programy pro úpravu obrázků potřebujete znát některé odborné pojmy, najdete zde i slovník s nejdůležitějšími výrazy v oboru. A protože tyto programy vyžadují vysoký výpočetní výkon, prozradíme vám v kapitole Tipy pro tuning, jak svůj počítač trochu popohnat.

Ulead PhotoImpact 8 | vítěz testu

Obrovská výbava, skvělý webdesign a výborné efekty přinesly cenově příznivému balíku jasně vítězství v testu.

Ostatní programy v testu jsou dražší a umějí toho méně. Především u výbavy, ale také u ovládací plochy a webdesignu je PhotoImpact převládá na celé čáře. Dále získáte dvě

obsáhlé databanky obrázků – jednu z nich je Photo Explorer 7 s komfortní obsluhou. Program sám přesvědčí ovládací plochou a četnými parametry nastavení. K záznamu příkazů se přidává paleta rychlopříkazů, která aktivuje naposledy použité funkce. Další paleta nabízí odvolání všech pracovních kroků.

Malý prohlížeč řadí naposledy otevřené obrázky jako miniatury a „triková bedna“ zobrazuje náhledy libovolných efektů a změn. Nástroje pro selekci fungují ve verzi 8 i na montážních objektech. Textový nástroj vytváří různorodé tahy písem s korigovatelnými 3D hranami. Mnoho kvalitních korektur kontrastu jako histogram a gradační křivka zjednodušuje korekturu chyb. Navíc jsou k dispozici také automatismy, které zčásti opravují více chyb obrázků najednou.

PhotoImpact nepřesvědčí u selekce a montáže: například maska vrstev vytváří poruchy

při rozšiřování viditelné oblasti. Volby pro zmenšení vrstev a měkké hrany do obrazu započítají trvalé změny.

Velký počet bodů ale PhotoImpact sesbíral u webdesignu. Kompletní HTML stránky včetně vzoru pozadí, HTML textu, rollover efektů, JavaScript menu a vestavěné animace vytvoříte bez problémů a námahy.

PhotoImpact 8: Efekty filtrů nebo korektur jsou zobrazovány přímo na originálním obrázku.

ULEAD PHOTOIMPACT 8

CELKOVÉ HODNOCENÍ	4/5
CENA/VÝKON	dobry
CENA	cca 95 EUR
INFO	www.ulead.com

- + dvě databanky obrázků
- + velmi dobrá ovládací plocha
- + kvalitní internetová úprava
- + záznam příkazů
- žádné vrstvy s nastavením

inzerce

Gimp 1.2.4 prerelease | cenový tip

Náš cenový tip nabízí skvělou výbavu – zdarma! Problémy jsou ale s instalací a ovládáním tohoto freewaru.

Náš cenový tip nabízí skvělou výbavu – zdarma! Problémy jsou ale s instalací a ovládáním tohoto freewaru.

Bezplatný windowsovský program Gimp 1.2.4 prerelease toho zvládne téměř stejně tolik jako programy za 100 eur: alfa kanály, masky vrstev, vektorové funkce, korektury kontrastu – prostě spousta efektů, všechno

GIMP 1.2.4 PRERELEASE

CELKOVÉ HODNOCENÍ	2/5
CENA/VÝKON	velmi dobrý
CENA	freeware
INFO	www.gimp.org

- + vrstvy masek
- + barevné průběhy
- nespádná instalace
- zmatená ovládací plocha
- přizpůsobení pro internet

k dispozici a všechno funkční. Gimp předvedl ve srovnávacím testu Chipu velmi solidní výkon. Dobrý dojem ale kazí komplikovaná instalace a ovládání. Pro plnou funkčnost programu je třeba z internetu stáhnout velké množství sad souborů a poté je ještě ve správném pořadí nainstalovat.

Na ovládání programu je třeba si nejprve zvyknout. Každá část – okno obrazu, paleta nástrojů, volby nástrojů, paleta štětců – se usídli na liště Windows, sdružující okno programu chybí. Seznam menu se objeví až po klepnutí pravým tlačítkem myši na obrázek, druhé menu Soubor s oddělenými příkazy v liště nástrojů působí trochu zmateně.

Na druhé straně měli programátoři i řadu dobrých nápadů. Paleta historie nabízí možnost odvolání 255 pracovních kroků s miniaturami obrazu. Gimp také umožňuje více otevřených dialogů současně, což je praktické, když experimentujete s různými filtry či funkcemi kontrastu.

Stručně řečeno, hodnocení „cenový tip“ je poctivě zasloužené. Instalace vás pozlobí

jen jednou, a když se zapracujete, můžete si už jen užívat bezplatného a výkonného programu pro úpravu obrázků, pro montáž a korektury.

Gimp: Na paletě historie nabízí Gimp možnost všechny změny odvolat.

PAINT SHOP PRO 7.04 ANNIVERSARY EDITION

Celkový solidní výkon vynesl tomuto programu druhé místo – jeho hlavními přednostmi jsou především techniky selekce a montáže. Paint Shop Pro 7.04 AE je profesionál, který nabízí masky vrstev, alfa kanály a další důležité funkce. Paleta vrstev ale působí nepřehledně, protože miniatury objektů nejsou trvale zobrazovány.

Jednotlivé oblasti jasu mohou být plynule ztlumeny a možnosti úprav doplňují dobré 3D efekty. Je škoda, že fungují pouze na bit-

Paint Shop Pro 7: Program patří k nejlepším fotomontérům v testu. Spolu s dobrým web-designem mu to přineslo druhé místo.

mapových vrstvách; vektorové nebo textové objekty mají smůlu. Velmi nepříjemná je také skutečnost, že jednotlivé kroky nelze měnit nebo odstranit.

Paint Shop rozhodně netrpí nedostatkem možnosti korektury kontrastu a ani nedostatkem filtrů efektů (i když mezi nimi chybí zoom efekt). Šikovní jsou automatická vylepšení z podmenu Effects | Enhance Photo. Nepříjemné ale je, že není k dispozici záznam příkazů.

Webdesignerům se určitě bude líbit dobrá GIF animace; ovládací panely, pozadí, slices a rollover efekty ale nepřesvědčí. Praktická je oddělená databanka obrázků, ta vytváří rozsáhlé obrázkové galerie pro internet.

CORELDRAW ESSENTIALS

CoreDRAW ESSENTIALS se umístil těsně za programem Paint Shop Pro na třetím místě. Programový balík je založen na starším programu CoreDRAW 9 a je trochu odlehčený o funkce z profesionální přípravy tisku – jinak je program kompletní. Spolu s vektorovým programem CoreDRAW získá kupující také bitmapový fotoeditor Corel

PHOTO-PAINT a vynikající databanku obrázků Cumulus Desktop LE 5.0. K tomu ještě 5000 grafických obrázků, 1000 fotografií, 1000 fotoobjektů, 100 druhů písem, mnoho praktických cvičení, která uživatele provedou tématem krok za krokem, a navíc úvodní film na CD.

PHOTO-PAINT bude především u fotomontáže, a to hlavně díky maskám jednotlivých vrstev, skupinám řezů, vrstvám s nastavením a zakrývání jasových oblastí. Tyto techniky umožňují provádět změny, aniž by došlo k nezvratnému převodu originálních obrazových bodů. Dialogová pole pro efekty a korektury přesvědčí možnostmi měnit velikost a dále také možnostmi rychlého, okamžitého náhledu. Uvnitř dialogu lze přecházet k jiným funkcím, aniž by bylo nutné okno zavřít – jedinečné usnadnění práce.

Slabinou jsou ale textové nástroje, odpojitelné 3D efekty chybí zcela. PHOTO-PAINT nabízí bohužel jen jeden stínovací nástroj, který vytváří i perspektivně zkreslené stíny.

U internetového designu ale PHOTO-PAINT nedisponuje ani tím nejnütnejším. Hlavní slabinou je především produkce triko-

inzerce

CorelDRAW ESSENTIALS: Techniky retušování a montáže jsou silnou stránkou softwaru Corel PHOTO-PAINT.

vých filmů. Více textových a webových funkcí sice nabízí přiložený grafický program CorelDRAW, ale ten se pro úpravu fotomateriálů příliš nehodí.

Plusové body ale naproti tomu program získává za databanku obrázků: Cumulus Desktop LE 5.0 patří v našem testu mezi nejlepší. Katalog míchá pohodlně obrázky z jednotlivých adresářů nebo datových nosičů. Kromě toho program umožňuje vytvářet podkategorie se známou stromovou strukturou a ukládá textové informace ke každému snímku. Databanka obrázků Cumulus vytváří přehledku diapositivů ve formátu QuickTime a internetové galerie.

PICTURE PUBLISHER 10.0

Dražší než ostatní konkurenti je čtvrtý Picture Publisher 10, nabízí ale řadu profesionálních možností. Program podporuje režim barev CMYK s 16bitovou barevnou hloubkou na jednu základní barvu. Bohužel chybějí vrstvy s nastavením, skupiny řezů a efekty vrstev. Masky vrstvy ale při rozšíření viditelných oblastí způsobí poruchy obrazu.

Přiložená databanka obrázků vytváří přehledky diapositivů (slideshow) a obrázkové galerie pro internet nebo CD-ROM, umožňuje ale pouze abecední třídění. Nabídka pro internetové designéry je jen průměrná, Picture Publisher zaostává především u GIF animací.

Jedinečnou vlastností Picture Publisheru je odvolávání provedených úprav. I již dávno provedené kroky lze vždy změnit, a to dokonce i po uložení a novém otevření – návazně jsou poté následující úpravy nově vypočítány na základě příslušné korektury. Program ukládá aktuální sekvence ihned jako makra.

Picture Publisher je velmi drahý a cena leckoho odradí. K dispozici je také poměrně

drasticky ořezaná verze s příslušenstvím Digital Camera Edition za 57 eur.

ADOBE PHOTOSHOP ELEMENTS 2

Levnější verze drahého profesionálního programu Photoshop 7 nedisponuje důležitými maskami vrstev. Tento nedostatek lze sice kompenzovat pomocí skupin řezů, ale to vyžaduje jistý čas pro zapracování a zkušenosti s úpravami obrázků.

U textového nástroje chybí možnost jemných úprav pro odstup písmen, ale snadno editovatelné 3D efekty umožňují zajímavé tahy písem a loga všeho druhu.

Zajímavé funkce nabízí Photoshop Elements také u korektury kontrastu. Úpravu nepodařených snímků ulehčují různé automaticity, kombinovaná dialogová pole slučují

Photoshop Elements 2: Nabízí řadu efektů a montážních triků. Webdesign je u tohoto programu bohužel trochu slabší.

přehledně více korektur, některé funkce jsou schopny účinně odstraňovat příliš tmavé či příliš světlé části snímku. Mezi početnými filtry najdete dobré osvětlovací a zoom efekty, ale většinou chybí okamžitý náhled na originálním obrázku.

Vedení uživatele programem je příjemné, palety nabízejí tipy a návody, hledané pojmy lze snadno napsat přímo v programovém okně. Chybí ale záznam příkazů. Při přípravě obrázku pro internet webdesignéři ohromeni nebudou. Jedinou výjimkou je možnost generování různých galerií pro internet.

Za povšimnutí stojí také skutečnost, že Photoshop Elements je spolu s programem PhotoLine jediným programem pro úpravu obrázků v tomto testu, který funguje i na platformě Mac OS.

Picture Publisher: Profesionální ambice zdůrazňuje pomocí palety kanálů a 16bitové podpory.

PhotoLine 32 9.04

Shareware PhotoLine lze rychle stáhnout a instalovat. Program nabízí několik zajímavých triků pro grafiky i návrháře reklamní grafiky – u vektorové grafiky je mezi testovanými programy dokonce nejlepší. Editovatelné textové objekty lze jemně formátovat, zkruslovat a dobře vést podél šipek. PhotoLine nabízí sadu textových sloupců včetně tabulátorů stejně jako automatický kalendář. Chvályhodná je také možnost vytvářet soubory ve výstupním formátu PDF; PhotoLine ukládá jako PDF dokonce i slideshow, a to z ostatních testovaných programů umí už jen Photoshop Elements 2.

Struktura menu trochu mate, ale ovládání programu je celkem srozumitelné. Prohlížeč obrázků sice v nové verzi disponuje stromovou strukturou adresářů, ale jejich třídění je pouze alfabeticke. Celkově je prohlížeč obrázků velmi pomalý, především u větších adresářů je vytváření miniatur velmi zdouhavé.

PhotoLine nabízí mnoho komplexních dialogů s částečně nejasnými názvy – to se pro začátečníky nehodí. K tomu přistupuje nesčetné množství neobvyklých efektů speciálně pro zkruslování, ale i blesk a umělé osvětlení. Chybějí vrstvy s nastavením pro flexibilní korekturu kontrastu, zřízení skupiny řezů je obtížné.

V testu nás zlobilo občasné padání a nesmyslná chybová hlášení. Celkem vzato se tento program vyplatí pouze zkušeným uživatelům, kteří se zaměřují především na layout a vektorovou grafiku, nebo také uživatelům Maců.

Picture It Foto Designer Pro 7.0

Program k úpravě obrázků pro začátečníky od firmy Microsoft se dosud jmenoval Picture It. Zatímco na začátku sázel především na hotové montážní šablony a rychlé triky, nyní nabízí i vylepšené korektury kontrastu přes histogram a standardní ovládací plochu, i když ne právě decentní. I přesto skončil na posledním místě. Již u technik selekce komfort nepřesvědčí, chybějí masky vrstev, vrstvy s nastavením a triky prolínání. Reklamní grafici se mohou těšit alespoň ze sloupcových textů a automatického kalendáře.

Počtené hotové předlohy pro pohlednice nebo pozvánky působí opravdu hodně naině. Lépe jsou na tom editovatelné návrhy pro webové stránky. Navíc Foto Designer vytváří také jednoduché zábavné animace. I přes několik dobrých funkcí se program hodí jen pro začátečníky a všechny fanoušky předpřipravených grafík.

SLOVNÍK - PŘEHLED DŮLEŽITÝCH POJMŮ

16BITOVÁ BAREVNÁ HLOUBKA umožňuje přesnější rozlišení rozdílů v kontrastu a lepší možnosti korektur než běžná, osmibitová základní barva.

ALFA KANÁL ukládá informace selekce obrazové oblasti jako černobílou (resp. šedou) siluetu. Vybrané oblasti obrazu jsou zobrazeny bíle, ostatní černě. Alfa kanál lze měnit pomocí štětců, plnicích funkcí, kontrastu nebo příkazů efektů a poté znovu nahrát.

SKUPINA ŘEZŮ zobrazuje více montážních vrstev jen v oblasti pod nimi zařazené tzv. základní vrstvy – například více objektů jednoho tahu písma.

CMYK zkratka pro základní barvy používané při profesionálním tisku – Cyan (azurová), Magenta (fialová), Yellow (žlutá) a black (černá).

MASKA VRSTVY skrývá části montážního objektu, aniž by trvale mazala body. V masce vrstev potlačí černá příslušné obrazové body, bílá body zobrazí, stupně šedé umožňují plynulé přechody.

VRSTVA S NASTAVENÍM integruje příkazy pro korekturu kontrastu do montáže. Všechny montážní objekty pod vrstvou s nastavením

jsou změněny – obrazové body ale zůstávají zachovány. Pro omezení vlivu vrstev s nastavením na jednotlivé oblasti montáže nebo montážních objektů jsou používány masky vrstev, vektorové masky nebo skupiny řezů.

KŘIVKA GRADACE cíleně mění jednotlivé oblasti jasu obrazu nebo selekce. Lze například změnit příliš tmavé odstíny šedé, aniž by současně došlo ke změně středních hodnot jasu nebo světlých oblastí.

HISTOGRAM diagram, který zobrazuje podíl světlých a tmavých obrazových bodů jednoho obrázku nebo určité selekce. Také ukazuje, jestli je využíván technicky možný rozsah stupnice šedé od černé až po bílou.

ROLLOVER EFEKTY obrazové části internetové stránky, které se mění, jakmile na ně najede ukazatel myši, a to tak, že se rozsvítí nebo hýbou.

SLICES speciální segmenty, na které jsou pro zobrazení na internetu rozděleny velké obrázky. Mohou obsahovat různé efekty nebo příkazy pro stahování.

TWEENING automatické vytváření přechodových obrázků mezi různými stavy v jedné animaci.

VEKTOROVÁ MASKA řídí viditelnost vrstev a zakrývá části montážní vrstvy, aniž by ji mazala.

TIPY PRO TUNING**JAK POPOHNAT POČÍTAČ**

Při úpravě obrázků je operační paměť důležitější než seberechlejší procesor. Chip vám ukáže, jak upravit Windows a program pro úpravu obrázků na vyšší výkon.

WINDOWS XP: URYCHLETE PRÁCI S VYROVNÁVACÍM SOUBOREM

K optimalizaci vyrovnávacího (*swap*) souboru pro paměťově náročné programy pro úpravu obrázků klepněte pravým tlačítkem na *Tento počítač (My computer)* a vyberte *Vlastnosti (Properties)*. Ze záložek vyberte *Upřesnit (Advanced)* a stiskněte tlačítko *Nastavení (Settings)* u *Výkonu (Performance)*.

Dále otevřete přes *Upřesnit (Advanced)* další možnosti nastavení a vyberte *Změnit (Change)*. Pro zápis *Uživatelé definovaná velikost (Custom size)* nastavte stejnou hod-

notu pro *Počáteční velikost (Initial size)* a *Maximální velikost (Maximum size)*.

Rozumná hodnota je například dvojitá velikost operační paměti. V jiných verzích Windows postupujte obdobně. Poté již nemusí Windows stále znovu sestavovat vyrovnávací oblast. Pamatujte na to, že byste měli disk pravidelně defragmentovat.

WINDOWS XP: VYPNĚTE ZATĚŽUJÍCÍ VIZUÁLNÍ EFEKTY

Vizuální efekty ve Windows XP vás stojí část výkonu, který pak chybí programu pro úpravu obrázků. Vypněte je všechny. Klepněte levým tlačítkem myši na pracovní plochu a přes *F1* vyvolejte nápovědu. Tam zadejte do vyhledávacího řádku „vizuální efekty“ (visual effects). Windows vám nabídnou dva odkazy, pomocí nichž všechny efekty rychle vypnete.

Dokonale osobní notebook
premio®
www.premioNB.cz

PLACENÁ INZERCE

PROFESIONÁLNÍ SOFTWARE

Co dokáží drahé programy pro úpravu obrázků

Drahé profesionální programy jako Adobe Photoshop 7 a Corel PHOTO-PAINT 11 se od programů testovaných v tomto Chipu liší především v oblasti profesionálního tisku a také mnoha dalšími zajímavými funkcemi.

K oblasti tisku patří mnohostranný převod do CMYK barev předtisku a náročná kalibrace barev pro co možná nejlepší barevnou věrnost od skenování přes úpravu až k hotovému tisku. Palety odvolání umožňují navrátit zpět již provedené úpravy, aniž by se uživatel musel hrabat v podmenu.

Jednotlivé základní barvy obrazového souboru lze editovat přes palety kanálů. U montáže se o potřebný komfort postarají vrstvy s nastavením, skupiny řezů a vrstvy masek. Velmi důležité je uvolnění objektů hranou štětce. Jen tento postup totiž umožňuje čisté

vystřihnutí a montáž hustě kudrnatých hlav z nepravidelného pozadí.

PHOTOSHOP 7.0

Velmi drahý Adobe Photoshop 7.0 (1080 EUR, www.adobe.com) je určujícím standardem v úpravě obrázků. To se zřetelně ukazuje například u retušování: Jen Photoshop nabízí nástroje, které při retušování obrazových chyb automaticky vyrovnávají rozdíly v jasů na okrajích opravovaných oblastí.

Jedinečné nejsou jen vektorové masky, ale i slušná nabídka pro webdesignéry. U animací, slices, rollover efektů a permanentního náhledu v reálném čase hýří program triky, které u programů nižší třídy nenajdete.

CORELDRAW 11 GRAPHICS SUITE

CorelDRAW 11 Graphics Suite (550 EUR, www.corel.com) obsahuje program pro úpravu obrázků Corel PHOTO-PAINT. Ten za

Photoshopen trochu zaostává, což je zřejmé především u webdesignu. Na druhé straně v porovnání s dražším konkurentem umožňuje provádět montáže u barevných souborů s 16 bity na základní barvu nebo s osmibitovou paletovou barvou.

Pozor: CorelDRAW 11 je k dostání také v cenově dostupnější variantě bez přívlaku Graphics Suite – zde ale chybí program pro úpravu obrázků.

ZÁVĚR

Na prvním místě se neohroženě usadil PhotoImpact 8. Na dalších místech je ale pěkná tlačénice. Paint Shop Pro, CorelDRAW ESSENTIALS, Picture Publisher, Photoshop Elements nebo PhotoLine – všechny tyto programy sklídily přibližně stejný počet bodů, střed pelotonu je opravdu „tělo na tělo“. Ale pozor! Podobné ohodnocení neznamená, že tyto programy zvládnou podobné úkoly. Body totiž mohou účastníci testu získat v různých disciplínách. Plánujete-li používání pouze montáží, spíše než náš vítěz testu se pro vás hodí Paint Shop Pro nebo CorelDRAW ESSENTIALS. Pokud ale potřebujete layout postupy, vektorovou techniku, sloupcový text a vícestránkové dokumenty, sáhněte po programu PhotoLine 32.

Zcela jinak se ale představil vítěz testu PhotoImpact 8. Program boduje především při hodnocení kategorií Výbava/ovládací plocha a Webdesign. U montáže mají ale pro-

gramátoři firmy Ulead co dohánět. A co víc, program si dovolí dokonce i trapné chyby u masek vrstev a nastavení vrstev. Tyto chyby ale PhotoImpact napraví spoustou funkcí. Program vypadá kvůli svým paletám a trikovým možnostem trochu přelácaně, ale to ještě není všechno: Ulead přibalil na CD další tři programy, mezi nimi rovnou dvě databanky obrázků. Člověka pak napadne otázka, zda by tyto dvě databanky nešly spojit do jedině. ■ ■ ■ H. Neumejer, P. Zákostelný

inzerce

PRODUKT	PHOTOIMPACT 8.0	PAINT SHOP PRO 7.04 ANNIVERSARY EDITION	CORELDRAW 9 ESSENTIALS	PICTURE PUBLISHER 10.0
NABÍZEJÍCÍ	Ulead	Jasc	Corel	Corel
CENA (cca)	95 EUR	120 EUR	100 EUR	165 EUR
INTERNET (www.)	ulead.com	jasc.com	corel.com	micrografx.com
CELKOVÉ HODNOCENÍ	76	62	61	58
SELEKCE/MONTÁŽ (30 %)	64	70	70	44
CELKOVÁ KOREKTURA/RETUŠOVÁNÍ (30 %)	62	52	56	56
VÝBAVA/OVLÁDACÍ PLOCHA (25 %)	94	56	70	83
WEBDESIGN (15 %)	97	69	34	42
CENA/VÝKON	dobry	uspokojivy	uspokojivy	dostatecny
SHRUTÍ	Mnohostranny programovy balik specialni pro webdesignery a kreativce.	Dobry vykon u selekce a montaze.	Dobry pro montaz, abstrakci, vektorovou grafiku a tvorbu stranek.	I pres profesionalni ambice podprumerny u montaze webu.
SELEKCE/MONTÁŽ				
MASKA VRSTEV	• chyby pri rozsirvani viditelne oblasti	• neprehledna paleta vrstev	•	• chyby pri rozsirvani viditelne oblasti
SKUPINA ŘEZŮ				• velmi dobra
POTLAČENÍ JASNÝCH OBLASTÍ		•	•	
VÍCE FORMÁTOVÁNÍ NA TEXTOVÝ OBJEKT	• u textových objektů a HTML textu	•	•	• formátování se rozpadá u úpravy textu
TEXT PO VÝROBCEM DEFINOVANÝCH KŘÍVKÁCH/HRANÁCH	• možné je opakování a volné formy	text na volně definovaných cestách		text na volně definovaných cestách
REGULOVATELNÝ ODSTUP PÍSMEN A ŘÁDKŮ	•	•	•	•
CELKOVÁ KOREKTURA/RETUŠOVÁNÍ				
VRSTVY S NASTAVENÍM		•	• velmi dobre	
UKLÁDATELNÉ NASTAVENÍ KOREKTUR	• s náhledem	jen poslední hodnota		• jen některé
EDITOVATELNÝCH 16 BITŮ NA ZÁKLADNÍ BARVU	• jen málo příkazů			•
EDITOVATELNÉ CMYK OBRÁZKY			• částečně	•
OSVĚTLOVACÍ EFEKTY	•	•	•	• dobre
ZOOM EFEKT/POHYBOVÁ NEOSTRŮST	•	•	•	•
3D EFEKTY JAKO VLASTNOST VRSTEV	• ne pro všechny objekty			•
VÝBAVA/OVLÁDACÍ PLOCHA				
OBRAZOVÝ KATALOG	• oddělený + integrovaný	• oddělený + integrovaný	• oddělený a dobre	• oddělený slabý
VÍCESTUPŇOVÉ ODVOLÁNÍ ÚPRAV	• komfortní	• žádná paleta	• komfortní	• i po uložení
MNOHOHÁSOBNÝ NÁHLED EFEKTŮ PRO AKTIVNÍ SOUBOR	• ve „trikové bedně“			
ZÁZNAM PŘÍKAZŮ	• velmi jednoduše použitelný		• složitý	• komplikovaný, ale funkční
HROMADNÁ KONVERZE	•	• velmi rychlá	•	•
WEBDESIGN				
HTML FORMÁT OBRÁZKOVÝCH KATALOGŮ, DIASHOW	• také s frames	• s různými tématy	• u Cumulus LE	• jednoduché
LIBOVOLNÉ VYTVÁŘENÍ CELÝCH HTML STRÁNEK	• velmi dobré			
GIF ANIMACE	• jednoduché a rozmanité	• oddělený program	• málo funkcí	• slabé

JAK JSME TESTOVALI

Testovali jsme standardní funkce programů pro úpravu obrázků, jako je retušování, prokreslování a montáž, ale také speciální efekty a exotické hračky. Hodnotíme rozsah funkcí, výsledný obraz a v neposlední řadě snadnost ovládání.

SELEKCE/MONTÁŽ

U techniky selekce (výběru) je vyžadována nejvyšší přesnost. Části motivu mohou být plynule montovány nebo opraveny pouze v případě, že byly předtím čistě označeny. U montáže je důležitá různorodost. Ne všechny programy totiž nabízejí masky vrstev, skupiny řezů a vrstvy s nastavením pro různé kompozice. Chip otestoval také 3D efekty jako stíny a plastické hrany. Textový nástroj musí být všestranný.

CELKOVÁ KOREKTURA/RETUŠOVÁNÍ

Příkazy jako stupnice šedé/korektura, prokreslení nebo barevný odstín/sytost musí odpovídat praxi a být přesné. U retušování je testován barevný štětec a štětec korektur. Důležité je také to, jak dobře lze nástroj zostřit.

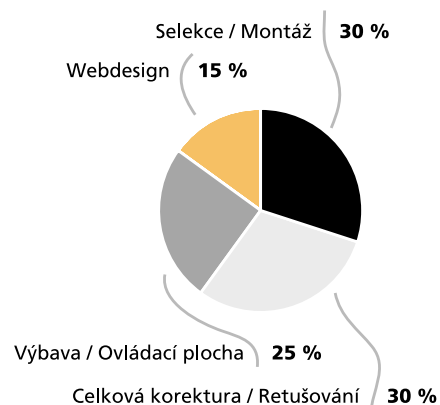
VÝBAVA/OVLÁDACÍ PLOCHA

V této disciplíně rozhoduje nadstandardní výbava. Plusové body získávají programy, které disponují oddělenou databankou obrázků nebo alespoň dobrým prohlížečem. Záznam příkazů usnadňuje rutinní práci a přináší samozřejmě také body navíc. Důležitý je také snadný návrat příkazů, nejlépe pomocí stále viditelné palety.

WEBDESIGN

On-line obrázkové galerie, temperamentní

trikové filmy a lesknoucí se ovládací plochy – otestovali jsme tyto dovednosti a zjistili, jestli s nimi lze pracovat i bez speciálních znalostí webu.

PRODUKT	ADOBE PHOTOSHOP ELEMENTS 2	PHOTOLINE 32.9.04	GIMP 1.2.4 PRERELEASE	PICTURE IT FOTO DESIGNER PRO 7.0
NABÍZEJÍCÍ	Adobe	ComputerInsel	P. Mattis, S. Kimball	Microsoft
CENA (cca)	80 EUR	70 EUR / 60 EUR za stažení	freeware	80 EUR
INTERNET (www.)	adobe.com	pl32.com	gimp.org	microsoft.com
CELKOVÉ HODNOCENÍ	57	56	45	34
SELEKCE/MONTÁŽ (30 %)	45	63	46	32
CELKOVÁ KOREKTURA/RETUŠOVÁNÍ (30 %)	62	54	45	26
VÝBAVA/OVLÁDACÍ PLOCHA (25 %)	65	54	46	35
WEBDESIGN (15 %)	55	49	38	53
CENA/VÝKON	uspokojivý	uspokojivý	velmi dobrý	dostatečný
SHRNUTÍ	Zajímavá korektura kontrastů.	Komplikovaný program se specialitami u vektorové grafiky a layoutu.	Pro rutiny, výkonný, ale složitá ovládací plocha.	Nástroj pro začátečníky s hotovými stránkami a efekty, slabiny u montáže.
SELEKCE/MONTÁŽ				
MASKA VRSTEV	možné částečně		•	
SKUPINA ŘEZŮ	•	• velmi komplikované		
POTLAČENÍ JASNÝCH OBLASTÍ				
VÍCE FORMÁTOVÁNÍ NA TEXTOVÝ OBJEKT	•	•		•
TEXT PO VÝROBCEM DEFINOVANÝCH KŘIVKÁCH/HRANÁCH	•	mnohostranné zkresení v textovém modu		• velmi mnohostranné deformace
REGULOVATELNÝ ODSUP PÍSMEN A ŘÁDKŮ		• vypilovaný		
CELKOVÁ KOREKTURA/RETUŠOVÁNÍ				
VRSTVY S NASTAVENÍM	•			
UKLÁDATELNÉ NASTAVENÍ KOREKTUR			•	
EDITOVATELNÝCH 16 BITŮ NA ZÁKLADNÍ BARVU			•	•
EDITOVATELNÉ CMYK OBRÁZKY		•	•	
OSVĚTLOVACÍ EFEKTY	•	•	•	
ZOOM EFEKT/POHYBOVÁ NEOSTROST	•	•		
3D EFEKTY JAKO VLASTNOST VRSTEV	•	• možno uložit		
VÝBAVA/OVLÁDACÍ PLOCHA				
OBRAZOVÝ KATALOG	• komplikované	• špatná výbava		• komplikované
VÍCESTUPŇOVÉ ODVOLÁNÍ ÚPRAV	• komfortní	• žádná paleta	• komfortní	• žádná paleta
MNOHOHÁSOBNÝ NÁHLED EFEKTŮ PRO AKTIVNÍ SOUBOR	• jen pro standardní fotografie			
ZÁZNAM PŘÍKAZŮ		• komplikované		ale předdefinována hromadná úprava
HROMADNÁ KONVERZE	• včetně přejmenování a přepočítání rozměru	•		
WEBDESIGN				
HTML FORMÁT OBRÁZKOVÝCH KATALOGŮ, DIASHOW	• také s frames	• téměř žádné možnosti sestavování		• s tématy jako např. „Nástěnka“
LIBOVOLNÉ VYTVÁŘENÍ CELÝCH HTML STRÁNEK				• editovatelné hotové stránky
GIF ANIMACE	• slabé	• animované montáže	• omezené	• animované montáže

PLACENÁ INZERCE

tak se dělá software v rozpočtu software

Rozumíme Vaší potřebě investovat efektivně. Dbáme proto na důsledné dodržování plánu projektu a na to, aby všechny finanční toky byly v souladu s ním transparentní a plně předvídatelné.

UNICORN

VYHLEDÁVÁNÍ FOTOGRAFÍÍ

Kde jsem to jen viděl?

S rostoucím věkem a klesající cenou za fotografie se plní fotoalba a krabice více či méně zdařilými úlovkami z dovolených a rodinných seancí. Problém nastane, když se návštěvě chcete pochlubit konkrétním snímkem.

„Kde může být ta fotka, jak jsme na dovolený v Itálii?“ „A kde je ta fotka, jak se teta Marie topí?“ Hledání ať už v haldách fotografií nebo v rozsáhlých albech je záležitostí jen pro ty nejtrpělivější osobnosti. Majitelé digitálních fotoaparátů a sbírek fotografií v digitální podobě jsou na tom o něco lépe, ovšem jen do té doby, než se „sbírka“ zvětší přes únosnou mez. Máte-li své fotografie na patnácti CD, může vám hledání i v sebelépe setříděné sbírce zabrat dost času...

Zatímco „sběratelé“ klasických fotografií si práci s vyhledáváním zjednoduší nemohou, jejich digitální kolegové mají k dispozici několik více či méně šikovných programů. Mezi ně patří i program WhereIsIt, na který se podíváme podrobněji.

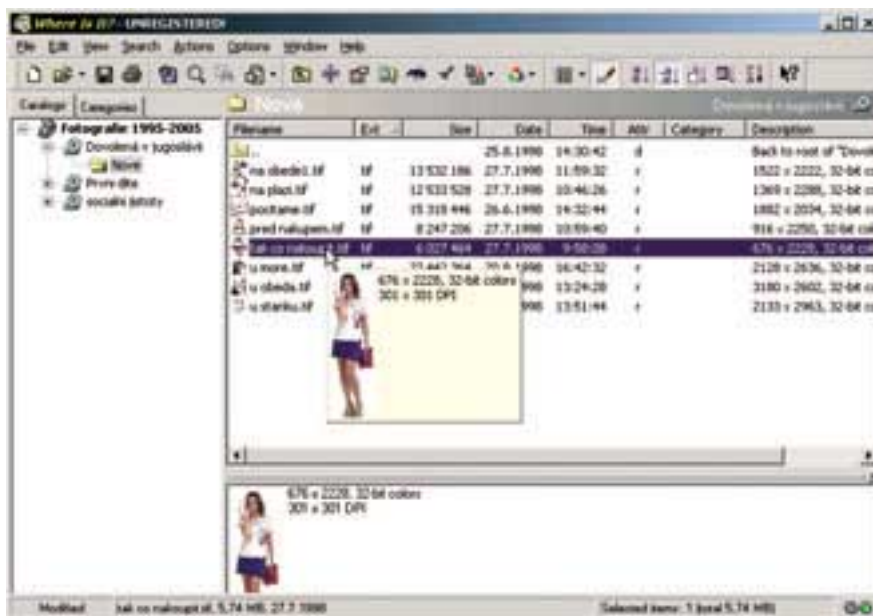
ZAČÍNÁME

Instalace je bezproblémová; snad jen pokud angličtina nebo němčina nepatří mezi vaše oblíbené jazyky, doporučujeme zapnout *Multilanguage support*. K dispozici je totiž i čeština, která může z nepřátelského prostředí udělat příjemného domácího pomocníka.

Při prvním spuštění se objeví *Quick-Setup Wizard* – můžete jej klidně ignorovat a zvolit *Click here for normal configuration*. Jediná pro nás důležitá volba je skryta v okně *Program settings (Options/General settings)*. Po klepnutí na tlačítko *FAT* i na *FAT32* a *NTFS*. Dalších více než 70 plug-inů dokáže z programu vytvořit nástroj pro archivaci téměř libovolných CD.

CO JEŠTĚ WHEREISIT DOKÁŽE?

Tento program umí pracovat nejen s obrázky. Problémy mu nedělají žádné soubory a kromě více než dvaceti grafických formátů si poradí i s více než desítkou standardních archivů. Where Is It pracuje na klasické FAT i na FAT32 a NTFS. Dalších více než 70 plug-inů dokáže z programu vytvořit nástroj pro archivaci téměř libovolných CD.

Kladem programu je přehlednost a snadné ovládání.

fi na CD uloženy. Náročnější uživatelé si mohou zvětšit velikost náhledů (thumbnailů), ovšem za cenu zdouhavějšího načítání...

Pak už nezbyvá než vrhnout se na setřídění. Nejprve vytvořte nový katalog. Potom klepněte na tlačítko *Add/Update Disk Image*, vložte disk s fotografiemi do mechaniky a klepněte na tlačítko *OK*. Podle množství fotografií a rychlosti vaší mechaniky budete čekat několik minut, než se vytvoří informace o CD a náhledy fotografií. Poté se objeví dialog s žádostí o vložení dalšího disku nebo lze načítání CD ukončit klepnutím na tlačítko *Cancel*.

Takto program „nakrmíte“ všemi svými CD a pak vám již nic nebrání pohodlně se usadit a nechat za sebe pracovat počítač.

CO TO UMÍ?

Program umožňuje vytváření katalogů, v nichž jsou setříděny jednotlivé CD. Každý disk je při načítání analyzován a o každém snímku je uložena řada informací – formátem počínaje, velikostí a datem vytvoření konče. Samozřejmostí je již zmiňovaný náhled, který podstatně usnadňuje vyhledávání. Vyhledávat nemusíte jen prohlížením náhledů – v pokročilé verzi pracuje vyhledávání i s logickými operátory. Je tak možné vytvořit

dotaz typu „Najdi všechny snímky z loňských prázdnin, které obsahují jméno Karel a neobsahují slovo noc“.

S archivy i jednotlivými CD lze téměř libovolně manipulovat – přesouvat je, třídit, upravovat... K dispozici je široká paleta nástrojů, umožňující vytvořit z každé sbírky CD přehledný archiv. Jediné, s čím vám WhereIsIt nepomůže, je „ruční popsání“ jednotlivých „fyzických“ CD. Ovšem díky ostatním možnostem programu můžete za několik okamžiků zjistit, že hledaná fotografie se nalézá na CD č. 25 a jmenuje se Marie se topí.jpg. WhereIsIt je zkrátka šikovný nástroj pro každého majitele většího množství CD (nejen) s fotografiemi, toužícího mít absolutní přehled o své sbírce. A to nejlepší dokonce: našinec jistě ocení českou lokalizaci programu! Vyzkoušejte si ho! ■ ■ ■

Petr Kratochvíl, petr.kratochvil@vogel.cz

WHEREISIT

Nástroj na katalogizaci CD.

MINIMÁLNÍ POŽADAVKY PC, 8 MB RAM, 5 MB na HD, Windows 95, 98, Me, 2000, XP, NT 4.0

VÝROBCE Robert Galle, www.whereseit-soft.com

LICENCE/CENA shareware/39,95 USD

inzerce

TEST DEVĚTI LEVNÝCH NOTEBOOKŮ

Mobilně a levně

Zájem o mobilní počítače neustále roste a na jejich pomoc si zvyká stále více uživatelů. Nejsou už prostě jen výsadou manažerů. Aby však pronikly mezi širší vrstvy, musí mít samozřejmě odpovídající cenu. Otestovali jsme proto devět notebooků s cenou do 40 000 Kč s DPH.

O výhodách mobilních počítačů toho již bylo napsáno mnoho a mnoho uživatelů se o nich už i přesvědčilo. I proto stoupá zájem o notebooky. Pro řadu zájemců je ale značným omezením cena, která vždy byla dost vysoká a značně převyšovala cenu osobních počítačů. Dnes je ale situace i v tomto směru poměrně příznivější a my jsme mohli náš cenový limit pro účast v testu snížit až na hranici 40 000 Kč s DPH. „Vešly“ se do něj i „značkové“ přenosné počítače (tolerovali jsme ale mírné překročení této hranice), v nabídce jsou pak i modely s mnohem nižší cenou.

Zájem o mobilní počítače dokazují i prodejní čísla. Jen za poslední čtvrtletí minulého roku se jich podle odhadu společnosti Dataquest prodalo v ČR skoro 30 000 kusů a celkem za minulý rok našlo nového majitele 75 000 ks přenosných počítačů. Nejvíce se prodávaly značky Acer, HP a Dell Computer, ale rostoucí trh se snaží obsadit i místní výrobci. Do prodeje a „výroby“ se pustila třeba i firma ProCA (notebooky Brave), AT Computers (notebooky Premio) nebo Levi a Mironet. Nám se podařilo získat do testu celkem devět modelů notebooků od devíti výrobců.

CO SI DNES POŘÍDÍTE

Nabídka notebooků je opravdu široká a koupit si můžete v podstatě i přenosnou pracovní stanici. Ovšem my jsme se soustředili na cenově dostupné přenosné počítače. U nich dnes můžete jako se standardem počítat se 14,1palcovým TFT displejem, 20GB diskem a 128 nebo 256 MB paměti. Optická mechanika je také samozřejmostí (levnější notebooky jsou většinou typu „vše v jednom“, a obsahují tedy disk, disketovou mechaniku i optickou mechaniku), a pokud si připlatíte, můžete mít i „přepalovačku“ nebo třeba combo mechaniku (čte CD a DVD a zapisuje na CD-R/RW) – i několik

testovaných modelů ji mělo. Pozdější výměna je obtížnější, protože levné notebooky nemají až na výjimky „šachty“ pro výměnné mechaniky.

Co se týká dalšího vybavení, poměrně běžným se stává pouze jeden slot pro kartu PCMCIA Type II. Již v základu jsou totiž notebooky vybaveny modemem i síťovou kartou, a tak potřeba těchto slotů odpadá. Překvapivě často se u notebooků objevil FireWire port, naopak se „vytrácí“ port PS/2, sériový port a někdy i port paralelní. USB je již dostatečně rozšířeno.

Levné notebooky většinou nemají samostatnou grafickou kartu, o zobrazení se však stará grafika integrovaná do čipové sady, která pro sebe využívá část operační paměti (většinou 8 – 32 MB). S velkým výkonem ve 3D tedy v této třídě počítat nemůžete. Lépe je na tom v tomto směru jen testovaný notebook Toshiba s grafickou kartou NVIDIA GeForce4 420 Go.

Často se šetří na procesoru a používají se běžné desktopové verze, které spotřebují více energie a vyžadují také lepší chlazení, jež opět spotřebovává energii. V notebookcích se používají nejruznější procesory od firem AMD (především Athlon XP) i Intel (Celeron a Pentium 4). Notebookové verze procesorů mají samozřejmě své výhody.

BEZ BATEREK

Desktopové procesory mají vyšší spotřebu a s tím souvisí i kratší doba provozu na baterie. U levných notebooků tedy nepočítejte s příliš dlouhou dobou výdrže, i když i zde jsou standardem Li-Ion akumulátory s kapacitou okolo 4000 mAh.

V nabídce jsou nyní dokonce i notebooky bez baterie, tedy spíše snadno přenosné počítače, označované jako DeskNote. Své místo na trhu samozřejmě mají, protože ne každý potřebuje pracovat i v terénu a jde mu třeba jen o to, snadno přenášet počítač do práce, domů, na chatu a podobně. Takovýto typ přenosného počítače reprezentoval v testu produkt Brave NoteLine 210. V případě potřeby k němu můžete dokoupit externí baterii. Jde tedy o jakousi mobilní náhradu stolního počítače, některé výhody notebooků se však ztrácejí. Cena je ale zajímavá.

JAK JSME TESTOVALI A HODNOTILI

Všechny notebooky musely projít řadou nízkourovňových a aplikačních testů. Měřili jsme rychlost pevných disků i optických mechanik, aplikační výkon (především pomocí aplikačního testu SYSmark 2001, ale i prostřednictvím dalších dílčích testů, jako je rychlost převodu WAV do MP3 nebo rychlost převodu videa do DivX) a grafický výkon (pomocí programu Quake 3 Arena a 3Dmark 2001SE). Testem 3Dmark 2001SE ovšem všechny notebooky projít nemohly, protože minimem pro běh tohoto programu je 128 MB paměti (část si totiž vyhrazuje grafika).

Zajímala nás také mobilita. Notebooky jsme zvažili a zvažili jsme i adaptéry a kabely k nim. Jejich hmotnost totiž často přesahuje půl kilogramu, a to už je také v tašce znát. Dále jsme měřili dobu provozu na baterie (nejdříve jsme je však „zformátovali“).

Podrobné technické parametry a výsledky testů najdete v tabulce. Z výsledků aplikačních testů jsme hodnotili výkon, mobilitu pak z výsledků testu běhu na baterie a vycházeli jsme i z hmotnosti. Do vybavení jsme započítávali velikost disku, použitou optickou mechaniku, velikost operační paměti, ale i třeba možnost výměny mechaniky nebo vybavení vstupně-výstupními porty. Rozdíl je i v operačním systému. Windows XP Professional jsou asi o 2000 Kč dražší, což už je znát, a proto si rozmyslete, zda budete potřebovat verzi Profi, nebo zda vám bude stačit verze Home.

Z testovaných notebooků nás nakonec zaujal notebook Compaq Evo N1015v, a to především kvůli slušným výsledkům a velmi dobré ceně. Dostal tedy Chip tip cena/výkon. Zajímavou volbou je podle nás i notebook Toshiba Satellite, který je sice trochu robustnější, má však dobré výsledky (i v grafice) a slušné vybavení. Opět tedy Chip tip. Tomu, kdo dává přednost solidnímu provedení, výborné klávesnici, nízké hmotnosti a šikovným maličkostem, ale oželí výkon a vybavení, doporučujeme notebook IBM R31, i když v bodovém hodnocení tak neuspěl. Líbil se nám i dobře vybavený a lehký notebook Premio a výkonný a mobilní notebook Acer TravelMate 230 X. Příznivou cenu má notebook Umax ActionBook 575T. ■ ■ ■
Pavel Trousil

Acer TravelMate 230X

Acer je celkem pěkný, malý a lehký notebook, tedy samozřejmě vzhledem k testované třídě notebooků. Víko s displejem je stříbrné a stejnou barvu má i okraj touchpadu. Zbytek je vyroben z šedého plastu. Z testovaných notebooků byl tento model druhý nejlehčí.

Velmi dobrý výkon zajišťuje mobilní verze procesoru Celeron s frekvencí 1,7 GHz. Výbava je ale pouze standardní. Paměti má notebook sice dost (256 MB), ale CD mechanika již ne každému vyhovuje (verze s DVD je o 1200 Kč dražší) a chybí i řada portů (tedy především infraport a FireWire). Ty porty, které notebook má, jsou umístěny na zadní straně. Šikovný je regulátor hlasitosti a aplikační tlačítka.

Výdrž na baterie patřila k těm lepším (zhruba tři hodiny), což společně s nízkou hmotnos-

tí činí notebook velmi mobilním. Celkově jde o zdařilý a vyvážený produkt, pouze výbava mohla být lepší. ■ ■ ■

KLADY A ZÁPORY

- + rozměry a hmotnost
- + design
- + mobilní verze procesoru
- slabší výbava

HODNOCENÍ

CENA S DPH 40 248 Kč

Brave NoteLine 210

Jde o jediného zástupce počítačů DeskNote, tedy přenosných počítačů bez baterie. NoteLine je poměrně mohutný a rozměrný, neboť je určen spíše k občasnému přenášení než k běžnému nošení s sebou; nejde tedy o typický notebook. Plášť je ze stříbrného plastu a stejnou barvu má i vnitřní část; spodní část je šedá.

Výhodou tohoto řešení je možnost použít výkonný procesor v desktopové verzi (chladič se bohužel občas dost hlučně ozve). V tomto případě použitý 2GHz procesor Pentium 4 a rychlá paměť zajistily nejlepší výsledky výkonnostních testů. Ve výbavě je disketová mechanika i optická mechanika (pouze CD). O tom, že se nejedná o pravý notebook, svědčí i to, že nemá slot PCMCIA. Portů má dost (4x USB, S-Video, FireWire a další) a nechybí ani modem a síťová karta.

Na klávesnici zbylo dost místa a touchpad je také dostatečně velký. V případě potřeby se

k notebooku může přikoupit a připojit externí baterie. Lépe vybavenou verzi s combo mechanikou, 40GB diskem a půl „gigem“ paměti pořídíte za 40 000 Kč, ale bez daně. ■ ■ ■

KLADY A ZÁPORY

- + výkon
- + porty
- hmotnost a rozměry
- nemá baterii

HODNOCENÍ

CENA S DPH 39 950 Kč

CHIP tip
duben 2003
cena/výkon

Compaq Evo N1015v

Compaq Evo N1015v je designově zajímavý produkt s výraznými a slušně hrajícími reproduktory a „zámkem“ víka v přední části. CD mechanika je umístěna vpravo, vlevo je pak disketová mechanika a PCMCIA slot (pouze Type II). Porty jsou vzadu a jsou zakryté, takže notebook je kompaktní. Pod touchpadem se stříbrným okrajem jsou ovládací tlačítka i čtyřsměrný ovladač. Nad klávesnicí jsou aplikační tlačítka a regulátor hlasitosti.

Slušný výkon zajišťuje procesor Athlon v mobilní verzi. Vybavení je víceméně standardní – paměť má kapacitu pouze 128 MB a optická mechanika čte jen disky CD. K dispozici je modem, síťová karta, S-Video výstup, ale chybí infraport.

Hmotnost mohla být nižší (3160 g už je dost), ale v provozu na baterie typu Li-Ion se notebook ukázal ve velmi dobrém světle a skon-

čil na druhém místě. Celkové hodnocení nedopadlo špatně, a k tomu je ještě nutné připočítat velmi zajímavou cenu. Do konce března byla ve speciální akci ještě snížena. ■ ■ ■

KLADY A ZÁPORY

- + cena
- + design
- + výdrž na baterie
- vybavení

HODNOCENÍ

CENA S DPH 31 598 Kč

FanBook Office EF4

FanBook Office EF4 je štíhlý a poměrně lehký notebook s disketovou mechanikou i optickou mechanikou (ta je na pravé straně a disketová mechanika na levé). Designově je stejný jako notebook Premio, jde tedy o celkem pěkný notebook se stříbrným víkem a zbytkem pláště z tmavě modrého až černého plastu. Nad klávesnicí jsou čtyři aplikační tlačítka a velký touchpad je doplněn i rolovacími tlačítky. Pomocí kombinace kláves se reguluje jas a hlasitost.

Operační paměť mohlo být více, ale jinak je výbava díky combo mechanice slušná. Notebook má modem i síťovou kartu. K dispozici jsou běžné porty a navíc i port FireWire, infračervený port a S/PDIF. Jsou umístěny vzadu a nejsou zakryté.

Pro testy jsme museli nainstalovat systém Windows XP, protože součástí dodávky je jen

systém Linux. Výkonostně patří notebook k nejlepšímu průměru – procesor má poměrně vysokou frekvenci. Na baterie vydrží notebook pracovat asi dvě a půl hodiny. ■ ■ ■

KLADY A ZÁPORY

- + hmotnost a rozměry
- + combo mechanika
- Windows nejsou v ceně

HODNOCENÍ

CENA S DPH 39 990 Kč

inzerce

inzerce

MODEL	ACER TRAVELMATE 230X	BRAVE NOTE LINE 210	COMPAQ Evo N1015v	FANBOOK OFFICE EF4
VÝROBCE	Acer	ProCA	Hewlett-Packard	Quanta
POSKYTL	Acer Czech Republic	ProCA	Hewlett-Packard	Asbis
KONTAKT	www.acer.cz	www.proca.cz	www.hp.cz	www.asbis.cz
CENA v Kč s DPH	40 248	39 950	31 598 (spec. cena do konce března)	39 990
ZÁRUKA [MĚSÍCE]	24	24	12	24
TECHNICKÉ PARAMETRY				
PROCESOR / FREKVENCE FSB	Mobile Intel Celeron 1,7 GHz / 400	Intel Pentium 4 2 GHz / 400	Mobile AMD Athlon XP 1500+	Intel Pentium 4-M 1,7 GHz / 400
L2 CACHE [KB]	256	512	256	512
OPERAČNÍ PAMĚŤ / MAX. [MB]	256 DDR SDRAM / 1024	256 DDR SDRAM / 1024	128 DDR SDRAM / 1024	128 DDR SDRAM / 1024
ČIPOVÁ SADA	Intel 845GL	SIS 650	ALi M1533	VIA Apollo P4M266/A
MECHANIKY				
PEVNÝ DISK	IBM Travelstar 40GN	IBM Travelstar 40GN	Fujitsu MHS2020AT	Toshiba MK2018GAS
KAPACITA [GB]	20	20	20	20
PŘENOSOVÁ RYCHLOST [KB/s] / PŘÍSTUPOVÁ DOBA [ms]	16007 / 21	16069 / 20	18375 / 19,3	18853 / 21,2
MECHANIKA CD-ROM (DVD-ROM)	CD Mitsumi SR244W1	CD TEAC CD-224E	CD Compaq CRN-8245B	Combo QSI SBW-161
PŘENOSOVÁ RYCHLOST (CD/DVD) [X]	16,94	16,3	15,53	18,12 / 3,85
PŘÍSTUPOVÁ DOBA (CD/DVD) [ms]	95	109	82	118 / 160
MOŽNOST SNADNÉ VÝMĚNY MECHANIKY	-	-	-	-
DISKETOVÁ MECHANIKA 3,5"	ano	ano	ano	ano
DISPLEJ A GRAFIKA				
DISPLEJ - TYP / VELIKOST	TFT / 14,1"	TFT / 14,1"	TFT / 14,1"	TFT / 14,1"
ROZLIŠENÍ DISPLEJE [BODY]	1024 x 768	1024 x 768	1024 x 768	1024 x 768
GRAFICKÁ KARTA	Intel 845G	SIS 650	ATI Mobility U1	S3 Graphics ProSavage DDR
PAMĚŤ [MB] / TYP	64	8, 16, 32, 64 (sdílená)	16, 32, 64 (sdílená)	8, 16, 32 (sdílená)
OSTATNÍ VYBAVENÍ				
ZVUKOVÁ KARTA	AC'97	AC'97	AC'97	AC'97
REPRODUKTORY / MIKROFON / REGULÁTOR HLASITOSTI	ano / - / ano	ano / ano / ne	ano / - / ano	ano / - / -
POČET KLÁVES / PROGRAMOVATELNÝCH	84 / 5	88 / 0	88 / 3	88 / 4
POLOHOVACÍ ZAŘÍZENÍ	touchpad	touchpad	touchpad	touchpad
ROZMĚRY TOUCHPADU [CM] / ROLOVACÍ TLAČÍTKA	5,7 x 4 / ano	6,1 x 4,5 / -	6,2 x 4,4 / ano	6,3 x 4,4 / ano
SLOTY PC CARD TYPE II / TYPE III	2 / 1	-	1 / 0	2 / 1
PORTY	2x USB, PP, VGA	IEEE-1394, 4x USB, PP, VGA, S-Video, S/PDIF	2x USB, S-Video, PS/2, PP, VGA	IEEE-1394, FIR, 2x USB, PP, SP, VGA, PS/2, S/PDIF, port repl.
BATERIE - TYP / KAPACITA [MAH] / NAPĚTÍ [V]	Li-Ion / 4000 / 14,8	-	Li-Ion / - / 14,4	Li-Ion / 4000 / 14,8
KONTROLA STAVU	-	-	-	ano
ADAPTÉR - VÝSTUP [V] / [A]	19 / 4,95	19 / 4,74	18,5 / 4,9	19 / 4,22
MODEM	Agere AC'97modem	HSP56 MR-M8575	Conexant HSF MiniPCI	Conexant Soft 56K
SÍŤOVÁ KARTA	Realtek RTL8139	SIS 900	Realtek RTL8139 C	Realtek RTL8139
DALŠÍ VYBAVENÍ	kabel k modemu	kabel k modemu, První kroky s počítačem	kabel k modemu, ethernet kabel	kabel k modemu
OPERAČNÍ SYSTÉM V CENĚ	Windows XP Home Ed.	Windows XP Home Ed.	Windows XP Home Ed.	Linus SuSE CZ
OSTATNÍ SOFTWARE	Norton Antivirus, Acer Notebook Manager, Recovery CD	InterVideo WinDVD XP	InterVideo WinDVD	-
ROZMĚRY A HMOTNOST				
ROZMĚRY NOTEBOOKU Š x D x V [MM]	326 x 268 x 37	330 x 278 x 29-45	328 x 268 x 39	330 x 268 x 34
HMOTNOST NOTEBOOKU / ADAPTÉRU A KABELU [G]	2810 / 484	3384 / 538	3158 / 544	2906 / 414
VÝKONNOSTNÍ TESTY				
CELKOVÝ APLIKAČNÍ VÝKON SYSMARK 2001	141	185	126	130
APLIKACE PRO TVORBU INTERNETOVÉHO OBSAHU	177	212	138	159
KANCELÁŘSKÉ APLIKACE	113	162	113	107
NÍZKOÚROVŇOVÉ TESTY				
DHRYSTONES	1668392	1990206	2104785	1744249
WHETSTONES	5701	6632	8639	5698
PAMĚŤ	408650	432218	254368	360459
DALŠÍ TESTY				
QUAKE 3 ARENA (1024 x 738, 16b) [FPS]	36	34	30	15
3DSTUDIO MAX [m:s]	3:33	3:06	3:33	3:35
PŘEVOD WAV-MP3 [m:s]	1:10	0:57	1:05	1:08
PŘEVOD DO DivX [m:s]	3:31	3:19	4:33	4:03
3DMARK 2001 SE (1024 x 768/32b) [BODY]	1299	1413	-	-
TESTY AKUMULÁTORŮ				
PROVOZ NA AKUMULÁTORECH [H:M]	2:58	-	3:21	2:26

IBM TR31 MLCZ	LEO SMARTBOOK 531XH	PREMIO 2010N	TOSHIBA SATELLITE 1410-303	UMAX ACTIONBOOK 575 T
IBM	Libra Electronics	AT Computers	Toshiba Europe	Umax
IBM	Libra Electronics	AT Computers	CHG Trade	Umax Czech
www.ibm.cz	www.libra.cz	www.atcomp.cz	www.chgtrade.cz	www.umax.cz
41 358	37 270	39 638	39 991	35 368
12	24	24	24 (mezinárodní)	24
Mobile Intel Celeron 1,2 GHz / 133	Intel Celeron 1,3 GHz / 133	Mobile AMD Athlon XP 1400+	Mobile Intel Celeron 1,5 GHz / 400	Intel Celeron 2A GHz / 400
256	128	256	256	128
128 SDRAM / 1024	256 SDRAM / 512	256 SDRAM / 1024	256 DDR SDRAM / 512	256 DDR SDRAM / 1024
Intel 830MG	SIS 630ST	VIA ProSavage KN133	Intel 845MZ	SIS 650
IBM Travelstar 40GN	IBM Travelstar 40GN	Toshiba MK2018GAS	Hitachi DK23DA-20	Toshiba MK2018GAS
20	30	20	20	20
16040 / 20,6	15368 / 19,5	18826 / 19,6	19368 / 21,4	18651 / 23,2
CD TEAC CD-224E	DVD TEAC DV-28E-B	Combo QSI SBW-161	DVD Toshiba SD-C2612	CD 24X
17,8	17,88 / 6,2	17,35 / 3,87	18,86 / 4,62	17,87
121	98 / 103	110 / 123	98 / 110	88
ano	-	-	-	-
-	ano	ano	ano	ano
TFT / 14,1"	TFT / 14,1"	TFT / 14,1"	TFT / 14,1"	TFT / 14,1"
1024 x 768	1024 x 768	1024 x 768	1024 x 768	1024 x 768
Intel 830MG	SIS 630	S3 Graphics Twister K	NVIDIA GeForce4 420 Go	SIS 650
8, 16, 32 (sdílená)	8, 16, 32, 64 (sdílená)	8, 16, 32 (sdílená)	16	16, 32, 64 (sdílená)
AC'97	AC'97	Conexant	Yamaha AC-XG	AC'97
ano / - / ano	ano / ano / ano	ano / ano / -	ano / - / ano	ano / ano / ano
88 / 1	87 / 3	88 / 4	86 / 2 + CD	87 / 3
trackpoint	touchpad	touchpad	touchpad	touchpad
- / ano	5,8 x 4,2 / -	6,3 x 4,4 / ano	6,2 x 4,4 / -	5,8 x 4,2 / -
2 / 1	1 / 0	2 / 1	2 / 1	1 / 0
FIR, 2x USB, PP, VGA, Video, port repl.	IEEE-1394, FIR, PS/2, VGA, S-Video, 2x USB, PP	IEEE-1394, FIR, 2x USB, PS/2, PP, SP, VGA, port repl.	FIR, 3x USB, VGA, Video, PP	IEEE-1394, FIR, 2x USB, PS/2, PP, VGA, S-Video
Ni-MH / 4500 / 9,6	Li-Ion / 4000 / 14,8	Li-Ion / 4000 / 14,8	Li-Ion / 4500 / 10,8	Li-Ion / 4000 / 14,8
-	-	ano	-	-
16 / 4,5	20 / 3,25	19 / 4,22	15 / 5	20 / 4,75
56K	HAMR 5600	Conexant Soft 56K	Toshiba Software Modem AMR	D6X MDC Modem
Intel PRO/100 VE	SIS 900	Realtek RTL8139	Intel PRO/100 VE	Realtek RTL8139
	taška, kabel k modemu	taška Dicota, První kroky s počítačem, kabel k modemu	kabel k modemu, podrobná uživ. příručka v ČJ	taška, kabel k modemu
Windows XP Prof.	Windows XP Home Ed.	Windows XP Prof.	Windows XP Home Ed.	Windows XP Home Ed.
Rapid Restore PC, PC Doctor	InterVideo WinDVD 4	Power DVD XP, nero 5, PC Suite 2001, Money S3, Pohoda 2001	Works Suite 2002 DVD (MS Word 2002, MS Works 6.0, Money 2002, Picture It! Photo 2002, Encarta, CD na zotavení systému	-
313 x 254 x 36	308 x 254 x 38	330 x 268 x 34	328 x 287 x 43/46	312 x 262 x 38
2718 / 426	3108 / 530	2840 / 418	3170 / 442	3156 / 622
113	102	105	135	122
125	106	111	154	148
103	98	99	119	95
1577000	1717707	1892506	1506093	2057767
7994	5658	8032	4970	6554
209032	109686	171578	398252	358263
13	8	10	102	24
-	5:02	4:07	4:01	-
1:17	1:18	1:11	1:19	1:09
5:17	7:09	5:40	3:56	3:32
-	342	325	3540	1038
2:50	1:22	3:29	2:20	2:15

TEST ČTYŘ LCD MONITORŮ

Další kvalitativní zlepšení

Na ostrý obraz s bezchybnou geometrií, s bezproblémovou konvergencí barev a stabilitou obrazu jsme si u LCD monitorů velmi rychle zvykli. Nové LCD monitory nyní navíc vykazují podstatně lepší parametry i v oblastech, které doposud nebyly u LCD modelů právě chloubou.

Jedná se zejména o dobu odezvy a o úhly pohledu. Rychlá doba odezvy je důležitá hlavně při přehrávání filmů. Za použitelné pro tuto činnost jsou považovány LCD monitory s dobou odezvy 40 ms, u nových modelů je běžně dosahována doba odezvy 25 ms a setkáváte se i s modely, u kterých výrobci uvádějí i kratší dobu odezvy – např. u 17palcového monitoru Hitachi CML174SXW výrobce udává 16 ms. Někteří výrobci uvádějí pouze dobu pro rozsvícení nebo pro zhasnutí obrazového bodu, relevantní je ale údaj o době potřebné pro rozsvícení a pro zhasnutí obrazového bodu. My jsme se tentokrát zaměřili na tři 17palcové LCD monitory, u nichž je doba odezvy 20 ms a 25 ms, a při přehrávání filmů na displejích

U monitoru CTX S730 nabízí výrobce 101denní záruku na nalezení vadného pixelu.

těchto monitorů jsme si nevšimli žádných „duchů“ způsobených pomalou odezvou.

Při sledování filmů nebo při hraní her je zapotřebí oproti běžnému nastavení zvýšit jas, který se v mnoha případech musí pro docílení dobré filmové kvality nastavit na maximum. U CRT monitorů se u vybraných modelů používá funkce pro zvýšení jasů, takže monitor má podobný jas jako běžný televizor – výjimkou nejsou ani hodnoty jasů kolem 400 cd/m². LCD monitory mají jas podstatně menší, u testovaných modelů byly hodnoty jasů 250 a 260 cd/m².

Výrazného zlepšení jsme si všimli při hledání vadných obrazových bodů (u recenzovaných monitorů jsme nenalezli ani jediný) a při pozorování úhlů pohledu. To je při výběru LCD monitoru další důležitý údaj. Vypovídá o tom, v jakém úhlu jsou na displeji zobrazované informace ještě čitelné. Monitory, které jsme měli tentokrát k dispozici, mají velmi dobré zorné úhly – nejlepšími se papírově pyšní nový model CTX S730, u něhož výrobce udává jak ve vertikálním, tak v horizontálním směru úhly pohledu 160 stupňů.

Ale i mezi levnými monitory jsou displeje s velmi dobrými zornými úhly – příkladem je model Hansol H711. Ten je se skvělou cenou 15 295 Kč s DPH nejlevnějším 17palcovým LCD monitorem v tomto testu. Na druhém konci cenového spektra se tentokrát ocitl model iiyama AS4316UTC, který lze pořídit za 27 205 Kč s DPH. Ze tří 17" monitorů v testu byl ale také jediným, který disponuje digitálním rozhraním DVI-D a v rozích pod displejem má zabudované dva reproduktory. Monitor CTX S730 se pak z hlediska ceny – 20 415 Kč s DPH – pohybuje mezi výše zmíněnými monitory uprostřed. Na všechny tyto monitory se vztahuje tříletá záruční doba, a jak je u 17palcových monitorů LCD běžné, pracují v nativním rozlišení 1280 × 1024 obrazových bodů. Samozřejmostí je u LCD monitorů také odpojitelný podstavec a možnost uchycení displeje na stěnu – ani u recenzovaných modelů nebudete o tuto možnost ochuzeni.

Na testovaných monitorech je zřejmé, že výrobci „elcédéček“ si jsou vědomi, že u těchto monitorů je důležitý také reprezentativní design. Žádný z recenzovaných monitorů není vyveden v tradiční barvě počítačových periférií – tedy v barvě slonové kosti. Všechny monitory, včetně toho nejlevnějšího, vám ani z tohoto pohledu rozhodně ostudu neudělají.

CTX S730

U monitoru CTX S730 (20 415 Kč s DPH) jsme se poprvé setkali se 101denní zárukou na nalezení vadného pixelu. Pokud v průběhu 101 dní po zakoupení u tohoto monitoru uživatel zjistí na displeji jediný vadný pixel, bude mu monitor vyměněn za jiný. Proto jsme se po zapnutí monitoru nejprve zaměřili na hledání vadných pixelů, ale nevšimli jsme si žádného.

Tento monitor se pyšní velmi dobrými parametry – například kontrastní poměr je 400 : 1 a jas je 260 cd/m². Dobu odezvy výrobce udává 20 ms a zorné úhly ve vertikálním i v horizontálním směru 160 stupňů.

Při pozorování zorných úhlů směrem do stran jsme ve srovnání s monitorem iiyama AS4316UTC, u kterého výrobce udává úhel 140 stupňů, příliš velké rozdíly nepozorovali – v obou případech je obraz skutečně dobře čitelný i z velkého úhlu. Naopak v tomto směru mírně pokulhával monitor Hansol H711, i když i v jeho manuálu výrobce udává úhel pohledu 140 stupňů. Když jsme se však zaměřili na vertikální úhly, byl CTX z recenzovaných modelů nejlepší – udávaných 160 stupňů oproti 120 stupňům u monitorů iiyama a Hansol je v tomto případě znát. I když má CTX S730 nejvyšší udávané hodnoty jasů a kontrastu, při nastavení maximálních hodnot u všech testovaných monitorů jsme nejjasnějšího obrazu docílili u monitoru iiyama.

Přehledné OSD menu se ovládá dvěma tlačítky, která mají dvě polohy. Obě slouží pro přímé nastavení jasů a kontrastu, jedno tlačítko je vyhrazeno pro zapnutí nebo pro vypnutí monitoru. Nechybí funkce pro

- automatické nastavení obrazu, ale neaktivuje se tlačítkem na čele monitoru, ale v OSD menu. Barevné teploty lze nastavit 9300 K, 6500 K a uživatelsky.

Tento monitor má velmi nízký podstavec, spodní okraj obruby displeje je pouze 50 mm nad podložkou, celková výška monitoru je 402 mm, což je o 40 mm méně než u obou dalších testovaných monitorů. Model CTX S730 se od nich odlišuje i tím, že má napevno zabudovaný kabel s analogovým konektorem D-Sub. Stejně jako Hansol H711 má CTX S730 interní zdroj, takže jeho hmotnost je 8 kg – Hansol váží 6,4 kg a monitor iiyama AS4316UTC, který má externí zdroj, má hmotnost 5,1 kg.

Tento monitor, který je vyveden v kombinaci barev „champagne“ a černá, splňuje normu TCO 99 a z testovaných 17palcových monitorů má nejnižší spotřebu elektrické energie – výrobce udává, že při provozu vystačí s 35 watty.

HANSOL H711

Pro zájemce o levný 17palcový LCD monitor s hezkým designem je jako stvořený model Hansol H711. Stojí totiž i s daní 15 295 Kč, čímž konkuruje i 15palcovým monitorům LCD. Hezký design je vytvořen v kombinaci stříbrné a černé barvy. Stejně jako model CTX se tento monitor připojuje ke grafické kartě přes analogové rozhraní a má také interní zdroj. Hmotnost 6,4 kg je ale o poznání nižší než u monitoru CTX, který váží 8 kg.

Hansol H711 je s cenou 15 295 Kč s DPH nejlevnějším 17palcovým LCD monitorem v testu.

Přestože se jedná ve své třídě o velmi levný monitor, nabízí tento model velmi dobrý obraz. Hodnoty jasu 250 cd/m² a kontrastu 300 : 1 jsou u LCD monitorů tradiční, i když oba další monitory zařazené do testu disponují vyššími hodnotami a v přímém srovnání mají při nastavení maxima jasnější obraz. Velmi dobré jsou také úhly pohledu – jak v horizontálním (140°), tak ve vertikálním směru (120°) jsou shodné

Čas pro změnu

Q15

- 15" LCD
- analog
- 1024x768
- 200cd/m²;
350:1

Q17

- 17" LCD
- analog, DV-I
- 1280x1024
- 250cd/m²;
500:1

Q17a

- 17" LCD
- analog
- 1280x1024
- 250cd/m²;
500:1

Q770

- 17" Flat CRT
- 1024x768
/85 Hz
- TCO'99
- nejmenší
půdorys

Q790

- 17" Flat CRT
- 1600x1200
/75Hz
- TCO'99
- nejmenší
půdorys

F230

- 21" Flat CRT
- 2048x1526
/75Hz
- TCO'99
- CAD, CAM
aplikace

Velkoobchod: AT Computers, a.s.

Ostrava: Uhlířská 3, 710 00, tel.: 00420/596 253 111

Praha: Dělnická 789/38, 170 00, tel.: 00420/220 199 163, 161-179

Brno: Bauerova 10, areál BVV 9. brána, 603 00, tel.: 00420/543 428 711

Bratislava: Staviteľská 1, 801 00, tel.: 00421/2/44 68 11 01-2

Žilina: Internátna UNIMO blok H, 010 08, tel.: 00421/41/565 27 15

e-mail: obchod@atcomp.cz, http://www.atcomp.cz

s udávanými hodnotami monitoru iiyama, který ale v tomto srovnání při subjektivním hodnocení dopadl o trochu lépe.

Také doba odezvy 25 ms je stejná jako u modelu iiyama, maximální příkon výrobce udává 40 W. Pro ovládání pěkného a přehledného OSD menu jsou určena 4 tlačítka. Dvě z nich slouží pro přímou úpravu jasu, jedním se aktivuje funkce pro automatické nastavení obrazu. Z barevných teplot jsou na výběr dvě hodnoty: 6500 K a 9300 K; uživatelské nastavení barevné teploty chybí.

Celkově si Hansol H711 v porovnání s dražší konkurencí vedl velmi zdatně a pro uživatele, kteří si chtějí pořídit levný 17palcový LCD monitor, bude jeho cena 15 295 Kč s DPH těžko odolitelná.

IIYAMA AS4316UTC

Nejdražším LCD monitorem se 17palcovou úhlopříčkou byl v našem testu monitor iiyama AS4316UTC. Pořídíte ho za 27 205 Kč s DPH a za vynaložené peníze se můžete těšit na obraz výborné kvality. Tento monitor byl také nejlépe vybaveným monitorem v testu: jako jediný umožňuje připojení ke dvěma počítačům zároveň a v rozích pod displejem má zabudovány dva malé reproduktory o výkonu 2 watt. Pro většinu uživatelů nejsou reproduktory v těle monitoru vůbec důležité, protože od nich nelze očekávat kvalitu stolních reproduktorů, ale pro navození zvukové kulisy při práci se mnohdy hodí. Navíc v levém boku monitoru je zdířka pro připojení sluchátek.

V zadní části monitoru jsou kromě zdířky pro připojení kabelu od externího zdroje

napájení a zdířky pro připojení zvukového kabelu další dva konektory – D-Sub pro převod analogových obrazových dat a DVI-D pro digitální data. Oba kabely pro propojení monitoru s grafickou kartou jsou v dodávce, také kablík pro převod zvuku je v balení přiložen. Pokud budete mít k tomuto monitoru připojeny dva počítače zároveň, využijete při volbě zobrazovaných dat tlačítko Input. V OSD menu také zvolíte preferovaný zdroj obrazových dat. Kromě této položky má

Monitor iiyama AS4316UTC lze díky přítomnosti dvou konektorů (analogovému D-Sub a digitálnímu DVI-D) připojit ke dvěma počítačům zároveň.

OSD menu standardní nabídku funkcí. Ovládá se pomocí čtyř tlačítek, z nichž dvě přímo aktivují nastavení jasu a kontrastu a jedno tlačítko vyvolává nastavení hlasitosti. Z barevných přednastavených teplot máte na výběr mezi 9300 K, 6500 K a 5800 K, jedna položka je vyhrazena pro vlastní nastavení.

Do OSD menu ale díky tlačítku Auto, které aktivuje automatické nastavení obrazu, nemusíte téměř vstupovat, protože stejně jako u ostatních monitorů tato funkce pracuje naprosto spolehlivě a k plné spokojenosti. Monitor iiyama AS4316UTC patří mezi ty monitory, u kterých výrobce vylepšil vlastnosti displeje – snížila se zejména doba odezvy na 25 ms. I když třeba u monitoru CTX S730 výrobce udává vyšší hodnoty jasu a kontrastu, v praktickém provozu dosahuje monitor iiyama vyššího maximálního jasu. Také úhly pohledu jsou velmi dobré. Tento monitor splňuje pouze starší normu TCO 95, protože je vyveden v hezké barevné kombinaci modré a stříbrné barvy, kvůli níž neodpovídá požadavkům normy TCO 99. Abyste se však mohli těšit z uvedených vlastností tohoto monitoru, budete muset sáhnout do kapsy o trochu hlouběji.

COMPAQ 2025

Do redakce dorazil k otestování i 20,1palcový LCD monitor Compaq 2025. Jedná se o vrcholový model v oblasti LCD monitorů s logem Compaq a má velmi přijatelnou cenu 48 678 Kč s DPH. Pracuje v nativním rozlišení 1600 × 1200 obrazových bodů až do frekvence 75 Hz a je to přímý konkurent 20,1palcového monitoru Fujitsu Siemens 5110FA (47 568 Kč s DPH), který jsme testovali v Chipu 2/2003. Stejně jako model 5110FA je i Compaq 2025 díky vstupům D-Sub a DVI-I připraven pro připojení ke dvěma počítačům zároveň, navíc je ale připraven pro připojení videa. V zadní části displeje jsou totiž pro převod videa zdířky S-Video a kompozitní video, v balení byl ale pouze kabel s RCA konektory. Skvělou možností je zobrazování obrazu v obraze (Picture In Picture), u kterého lze nastavit velikost okna (malé, střední, velké) i jeho umístění.

Okno pro přehrávání videa se aktivuje tlačítkem PIP, další tlačítko je vyhrazeno pro výběr signálu mezi analogovým nebo digitálním vstupem a dalším tlačítkem se aktivuje funkce pro automatické nastavení obrazu. OSD menu se ovládá pětící tlačítkem.

Tento model není otočný na výšku, je ale výškově nastavitelný a stříbrný displej je na podstavci otočný do stran. Podstavec černé barvy lze odpojit a samotný displej pak lze zavěsit na stěnu. V monitoru je zabudován interní zdroj. Velikost obrazového bodu je 0,255 × 0,255 mm a parametry obrazu jsou:

	CTX S730	Hansol H711	iiyama AS4316UTC
CENA S DPH	20 415 Kč	15 295 Kč	27 205 Kč
POSKYTL	Konsigna	Impact Computers	iiyama Czech
WWW ADRESA	www.konsigna.cz	www.impactcomp.cz	www.iiyama.cz
ÚHLOPŘÍČKA ZOBRAZOVACÍ	17"/1280 × 1024	17"/1280 × 1024	17"/1280 × 1024
PLOCHY / NATIVNÍ ROZLIŠENÍ	0,264 × 0,264	0,264 × 0,264	0,264 × 0,264
VELIKOST BODU (MS)			
VSTUPY VIDEOSIGNÁLU	D-Sub pevný	D-Sub volný	D-Sub volný, DVI-D
JAS (CD/M ²)	260	250	250
KONTRASTNÍ POMĚR	400 : 1	300 : 1	350 : 1
DOBA ODEZVY	20 ms	25 ms	25 ms
ÚHLY POHLEDU (V HORIZONTÁLNÍM / VERTIKÁLNÍM SMĚRU)	160°/160°	140°/120°	140°/120°
MAX. PŘÍKON (W)	35	40	42
NASTAVENÍ BAREVNÉ TEPLoty	9300 K, 6500 K, uživatelsky	9300 K, 6500 K	9300 K, 6500 K, 5800 K, uživatelsky
ŠÍŘKA × VÝŠKA × HLOUBKA (MM)	418 × 402 × 195	420 × 443,5 × 193	411 × 445 × 210
HMOTNOST (KG)	8,0	6,4	5,1
NORMA TCO	TCO 99	TCO 99	TCO 95
ZÁRUKA	3 roky	3 roky	3 roky

Compaq 2025 je 20,1palcový LCD monitor, který je vybaven konektory pro připojení videa a nabízí možnost zobrazení obrazu v obraze.

jas 250 cd/m², kontrastní poměr 350 : 1; výborná je doba odezvy 25 ms a také úhly pohledu, které jsou ve vertikálním i v horizontálním směru 170 stupňů. Maximální spotřeba elektrické energie činí 70 wattů.

U takto velké zobrazovací plochy jsme byli zvědaví, jak bude po celé ploše zachována jednotnost barev. Díky rovnoměrnému podsvícení aktivní plochy displeje jsme byli v tomto směru mile překvapeni, nenalezli jsme ani žádné vadné pixely. Doba odezvy se i při přehrávání filmů jevila jako velmi dobrá, na displeji nebyl patrný výskyt duchů, vyzdvihnout lze také výborné zorné úhly. Jestliže tedy požadujete skutečně velkou pracovní plochu s kvalitním a dokonale ostrým obrazem, je Compaq 2025 výbornou volbou. ■ ■ ■ Martin Semrád

COMPAQ TFT2025

20,1palcový LCD monitor.

VELIKOST BODU 0,255 x 0,255 mm

JAS 250 cd/m²

KONTRASTNÍ POMĚR 350 : 1

ÚHLY POHLEDU (V HORIZONTÁLNÍM/VERTIKÁLNÍM SMĚRU) 170°/170°

DOBA ODEZVY 25 ms

MAXIMÁLNÍ PŘÍKON 70 W

ROZMĚRY 414 x 488 x 208 mm

HMOTNOST 12 kg

ZÁRUKA 3 roky

VÝROBCE/POSKYTL Hewlett-Packard, s. r. o.

CENA 48 678 Kč s DPH

@ahü S`nf[h]dahü ekefé_m ShSef`1 hWd W&

@ah[`] k,

FwfahSU`vVda

lTqgeg`ahéfwfahSU`vVdabaeShWé`SfWZ`a`aY[iUZ
UWf[-]ahS`üLZh;5E3 SaUW`üLH4#`" `1W VWV
dUZWáISWbaelkfgW Sb ž[hüS]`1Va)a`S`Wag
baVbaçgeagTadhüZSdZ[h

DW[VWf` í aUZd`S

fk [dW[VWf` í e]WwkbaelkfgYVa)a`S`éT`a)ahà`í
e]dbf 1ZVgdef[U ag`S`üLg aVUZalí[b iUZalíVWVfá` [U e
ba=fdfwfahà` í ebag=f` üLZS]abichS` üL eagTad
h W` SdZ[h

H[dahâ fçZ`S

TWbW` é o`a]`f` bda [`~]`ahS` é SbaWV Wé eagTadd_ pW
Tuf bag]fa [bda l`â`Zg V`Wp]fUZeagTad í]fVé TgVag
1SUZah` kba` SbSWWi ekefé` g!g!S_]`gfé eagTack 1W
e]WahSf[gh] f fçZ`k

3] fgS`[l SUW

lUWS Sgfa_ Sf[U üekefé_ S]fgS`[l SU1S`apWü` S bda h Wé
[] dV Wfâ` í fWZ` a`aY[[3HE]S]fgS`[l g`W[S] h[dahag
VfSfTál [fS] [hSef` í bdaYç` žBaVbaçgWfepSgfa_ Sf[U e
dal Wf`a` í [W e

S_ ` aZa VS^iZažB Vch V fVéWéS_ [`

AVbdael` UWS`" S Wj Vjebal [UShSef` &: a_ WlVsd_ SfSI ad efSf]a` 7Vf]fa` ž
6S`i hWd WTgVag` äe`WahSf h dUWS`" %
3Ta` Wf[eg]b]k 3HE_ S]gbyçdVWVsd_ Sž

SROVNÁVACÍ TEST USB BLUETOOTH ADAPTÉRŮ

Špalíčky s modrozubem

V případě, že jste chtěli na svém počítači využít výhod bezdrátové technologie Bluetooth a nejste právě majiteli moderního notebooku či dražší základní desky, měli jste dosud smůlu. Vše se však v poslední době mění: Bluetooth je totiž možné používat i jen prostřednictvím univerzálního rozhraní USB.

ŠPETKA HISTORIE A PÁR FAKTŮ

Kde se vzala technologie Bluetooth? Na svět přišla „kdysi dávno“, roku 1994 ve Švédsku. Zrodila se v hlavách vývojářů společnosti Ericsson, kteří měli vskutku geniální nápad. Chtěli vytvořit technologii bezdrátového pře-

nosu, která by umožňovala komunikaci mezi mobilními zařízeními, jako jsou například notebooky, mobilní telefony a PDA. Dosah této komunikace měl být zhruba do 10 metrů. Tato technologie měla zajistit 100% kompatibilitu komunikace, tedy vše mělo být možné propojit se vším bez obav z neúspěchu. Čip, který měl tuto komunikaci umožňovat, měl splňovat určitá kritéria. Měl být dost malý na to, aby se vešel do mobilních zařízení, a jeho cena neměla přesáhnout 5 USD. Proč, to je nasnadě - těžko lze prosadit formát, který by cenu výrobku neúměrně zvyšoval a bránil tak masovějšímu rozšíření. A jaká

byla realita? Inu, v mnohém odlišná oproti tomu, co vývojáři Ericssonu zamýšleli. Ne však zcela jejich vinou. Zařízení byla velmi drahá a jejich dostupnost mizivá. Bylo to nepochopitelné, protože v Bluetooth skupině byly sdruženy i takové firmy, jako je Nokia, Intel, IBM či Toshiba. Jediným, kdo opravdu zařízení s Bluetooth vyráběl, byla firma Ericsson, což nebylo samozřejmě dostačující pro masové rozšíření a „zdomácnění“ této technologie. Mnozí tedy označili Bluetooth za odepsanou technologii – kvůli vysoké ceně, špatné dostupnosti a „dětským chorobám“, které za začátku tuto technologii pro-

Okno hlavního ovládacího softwaru se zobrazenými službami, které daný adaptér poskytuje.

vázely. Situace se však postupně měnila k lepšímu a čím dál více výrobců začalo na trh dodávat produkty s touto technologií. Naneštěstí si však každý výrobce vysvětlil standard Bluetooth po svém, takže stoprocentní kompatibilita zařízení vzala bohužel za své. Opravdovou kompatibilitu zajišťovaly pouze výrobky společnosti Ericsson.

Ještě jednu poznámku si nemůžeme odpuště: Poslední dobou můžete poměrně často slyšet srovnávání Bluetooth s Wi-Fi. Nicméně tato srovnání jsou velice nešťastná. S Bluetooth a Wi-Fi je to asi jako s letadlem a vrtulníkem. Obojí sice létá, ale zde další podobnost prozatím končí. Wi-Fi a Bluetooth jsou v principu podobné služby, poskytující bezdrátovou komunikaci na frekvenci 2,402 až 2,480 GHz v bezlicenčním pásmu. Wi-Fi může prozatím sloužit „pouze“ pro připojení do firemní sítě a internetu. Bluetooth sice můžete taktéž využít pro připojení do firemní sítě, ale i jiných, touto technologií vybavených zařízení. Nutno dodat, že Bluetooth oproti Wi-Fi výrazně ztrácí právě v oblasti připojení k síti, k čemuž nebyla tato technologie primárně určena a je to přece jen patrné. Není asi pochyb o tom, že jednou bude mít Wi-Fi stejnou funkčnost jako Bluetooth. Pak se teprve rozhodne, která technologie zvítězí; prozatím si obě technologie konkurují opravdu jen minimálně.

SOUČASNÝ STAV A MOŽNÉ VYUŽITÍ TECHNOLOGIE BLUETOOTH

A jak si stojí Bluetooth dnes? Inu, oproti dobám minulým je dnešní stav o poznání lepší. Ceny produktů, které mají integrovanou

podporu Bluetooth, výrazně klesly – na úroveň, která je přijatelná i pro běžné uživatele. Stejně tak ovládání je již blíže normálnímu uživateli, ne jen technologickým guru. Přesto je však nutné předeslat, že úplní začátečníci v oboru počítačů a mobilních zařízení si asi ze začátku protrpí „radostné“ chvíle, než vše uvedou do funkčního stavu. Pokud dnes chcete zařízení s Bluetooth, máte řadu možností. Mnoho zařízení, jako jsou mobilní telefony (Ericsson, Nokia, Philips), notebooky nebo PDA, má již podporu integrovanou, a není tedy zapotřebí žádných rozšíření. V případě, že nemáte podporu této technologie integrovanou do svého zařízení, lze si vybrat z mnoha adaptérů s různými rozhraními – příkladem mohou být karty typu CF, PCMCIA, PCI nebo USB adaptéry. Na externě připojované USB Bluetooth adaptéry jsme právě zaměřili náš test.

JAK JSME TESTOVALI

Pro test se nám podařilo zajistit 11 adaptérů od výrobců známých i méně známých jmen. Snažili jsme se zajistit vždy dva adaptéry téhož výrobce, abychom tak zajistili optimální podmínky a zabránili problémům, které by mohly vzniknout při komunikaci dvou adaptérů různých značek (i takové problémy bohužel někdy vyvstanou) při měření přenosových rychlostí. Bohužel ne vždy se nám podařilo dva totožné adaptéry získat. Rozhodli jsme se tedy pro testy rychlosti přenosu využít PDA Compaq iPAQ H3970, který má Bluetooth rozhraní přímo integrované. Z notebooku, na kterém byl vždy testovaný adaptér zapojen, jsme přenášeli videosou-

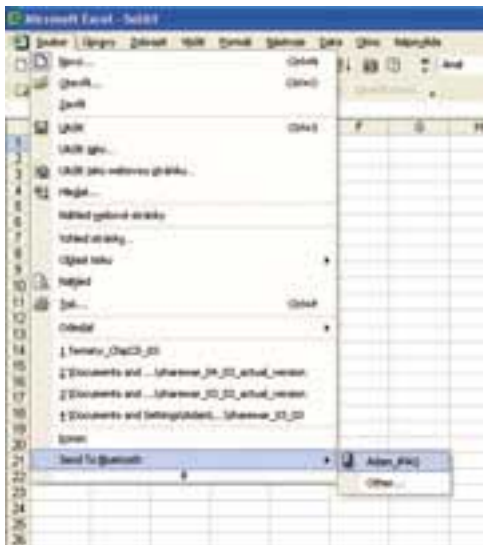
bor o velikosti 4,5 MB do PDA. Měřili jsme rychlost přenosu ve dvou vzdálenostech. V prvním případě bylo PDA zařízení položeno přímo na notebooku a vzdálenost byla v řádu asi 10 cm od adaptéru. Druhé měření jsme pak prováděli na vzdálenost asi 3,5 metru a zařízení byla v přímé viditelnosti. Dále jsme prověřili komunikaci s mobilním telefonem Ericsson T68i. Test probíhal vytvořením sériového portu přes Bluetooth adaptér a synchronizaci s Outlookem XP. Dále jsme využívali aplikace Pccontrol (www.christersson.org), která umožňuje přes mobilní telefon T68i ovládat počítač. Věnovali jsme se také vybavě, a to jak po stránce softwaru, tak po stránce hardwaru. U softwaru jsme sledovali, zda výrobce přibalil nějaké další softwarové nástroje, například pro práci s mobilními telefony. U hardwaru jsme hodnotili tvar, velikost, přítomnost signalizačních diod, případně prodlužovacího kabelu v základním balení.

DO ŘADY, PROSÍM!

Adaptér 3Com, který jsme testovali jako poslední, nám působil velké potíže. S verzí softwaru, která byla na přiloženém CD, se nám ho nepovedlo uvést do funkčního stavu, adaptér totiž neumožňoval využívat jednotlivé dostupné služby (sdílení souborů, faxování, synchronizace). Vše se nám podařilo zprovoznit až po instalaci nejnovější opravy z internetových stránek výrobce. Přenosová rychlost tohoto adaptéru nebyla příliš vysoká, kompenzací ale může být teoretický dosah až 100 metrů. V balení najdete prodlužovací kabel, který usnadní instalaci na hůře dostupných místech. Můžete také nastavit směr antény, která je na otočném kloubu. Signali-

Toto okno udává bližší informace o stavu připojení, kvalitě, respektive síle signálu a počtu odeslaných bytů.

Z podporovaných aplikací lze přes Bluetooth rozhraní přímo odesílat dokumenty, například do PDA zařízení.

- zaci činnosti adaptéru má na starosti velká modrá dioda. Po designové stránce byl 3Com nejzajímavější, ale také největší v celém testu.

Adaptér společnosti **Acer** jsme již jednou v redakci na recenzii měli a tehdy nás svými funkcemi a vlastnostmi zaujal. Byli jsme tedy zvědaví, jak obstojí v široké konkurenci. Nutno dodat, že obstál slušně. Jedná se o druhý nejmenší adaptér, navíc s „muší“ hmotností. Design je decentní a kompaktní, příjemná je přítomnost modře blikající diody. Tvarem adaptér nezklamal; zasunete ho bez obtíží kamkoliv a ani notebookům s vertikál-

ními porty nebude svou tloušťkou dělat žádné potíže. Adaptér si hravě poradil i s komunikací s přístroji, které nebyly v přímé viditelnosti – některé jiné adaptéry měly v tomto případě problémy. Jediné, co adaptéru chybělo k dokonalosti, byl prodlužovací USB kabel v základním balení. Díky svým malým rozměrům a vhodnému tvaru najde adaptér optimální využití v kanceláři a na notebookech.

Adaptér od společnosti **Aligator** se vyznačuje praktickou konstrukcí s krytem USB portu a klipem pro snadné připevnění na kapsu. O signalizaci stavu se pak stará červená dioda. Adaptér dosahoval velmi dobrých rychlostí přenosu a ani s dosahem na tom nebyl špatně.

AnyCom vyrábí adaptér se zajímavým designem – trochu nám tvarem připomínal ruční granát. Signalizace činnosti stavovou diodou nechybí, navíc oproti ostatním má tento adaptér nejnovější verzi softwaru od Widcommu. Přibyl například Bluetooth setup Wizard, který vám v případě, že nevíte, jak dál, pomůže s připojením nejrůznějších zařízení. Na CD je kromě ovládacího softwaru i velmi slušná sada doplňkových programů pro Windows, Pocket PC a PALM.

Dáváte-li přednost nejvyšší možné rychlosti, adaptér společnosti **Bilionton** bude pro vás tím pravým – v testu předvedl nejrychlejší přenos. Adaptér sám je malý, tvarem a velikostí zcela vyhovující. Škoda jen, že chybí stavová dioda. Stejně jako AnyCom má také

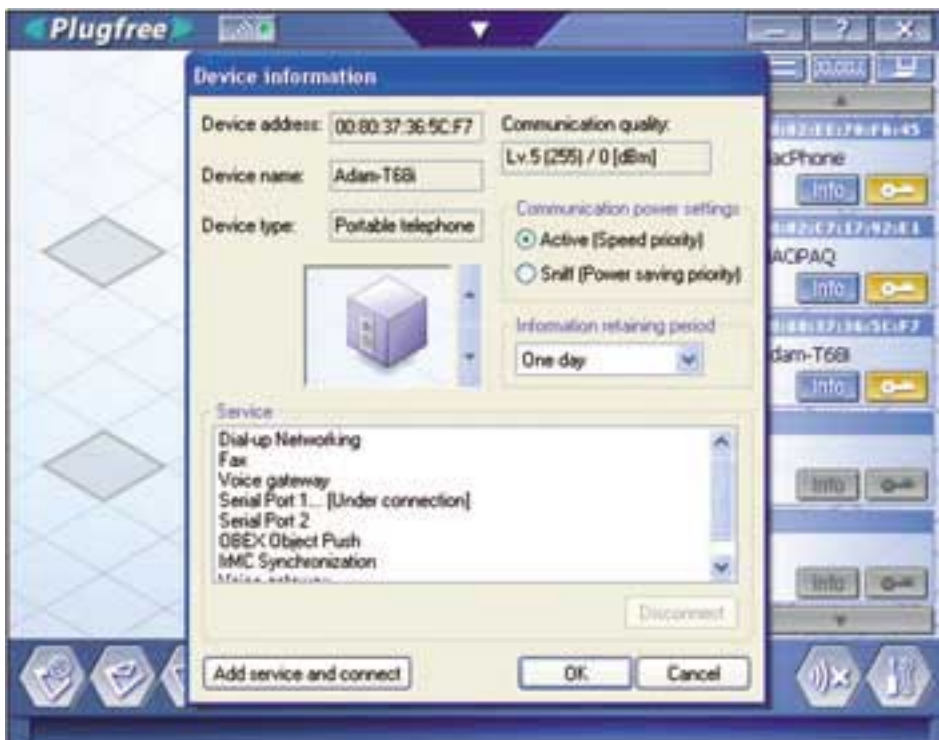

Ovládací software Plugfree adaptéru Fujitsu-Siemens, zobrazen s výběrem tří zařízení, se kterými je možné spojení. Konkrétně jde o mobilní telefony Ericsson T68i, Nokia 6310i a PDA zařízení iPaq.

tento adaptér nejnovější verzi softwaru od Widcommu, která přináší drobná rozšíření oproti verzím předcházejícím. Po stránce designu je vcelku povedený.

Adaptér **Fujitsu-Siemens** nás překvapil hned po vybalení z krabice. Jedná se totiž o nejmenší adaptér v testu, a troufneme si dokonce říci, že bude i nejmenším adaptérem na trhu. Vzhledem k velikosti jsme měli vážné obavy o vysílací výkon adaptéru a dosahu 10 m se ani nechtělo věřit. Adaptér nás však velmi mile překvapil, jeho dosah se ukázal jako výborný, a dokonce ani zdi mu nečinily větší obtíže. Ovládací software Plugfree je naprosto výtečný a plně „blubuzdorný“. Můžeme s jistotou prohlásit, že s ním nebudete mít žádné problémy. Vše je velmi pěkně graficky zpracováno. Po klepnutí na vrchol pyramidy v ovládacím softwaru dojde k vyhledání zařízení. Nalezená zařízení lze pak velmi snadno přetažením myši na vyznačená místa spárovat a provozní na nich požadované služby. Fujitsu-Siemens je skutečně optimální volbou pro začínajícího uživatele a uplatnění si jistě najde v mnoha domácnostech. Nicméně je třeba dodat, že v případě zkušeného uživatele mohou být animace spíše obtížné a zpomalují práci. Jen dvě věci nás na tomto adaptéru zklamaly. Předně adaptér dosahuje nízkých přenosových rychlostí a v testu dopadl po této stránce nejhůře. Vzhledem k možnému určení adaptéru je velmi na škodu, že podporuje pouze Windows 2000 a XP, což asi většinu domácích uživatelů nepotěší.

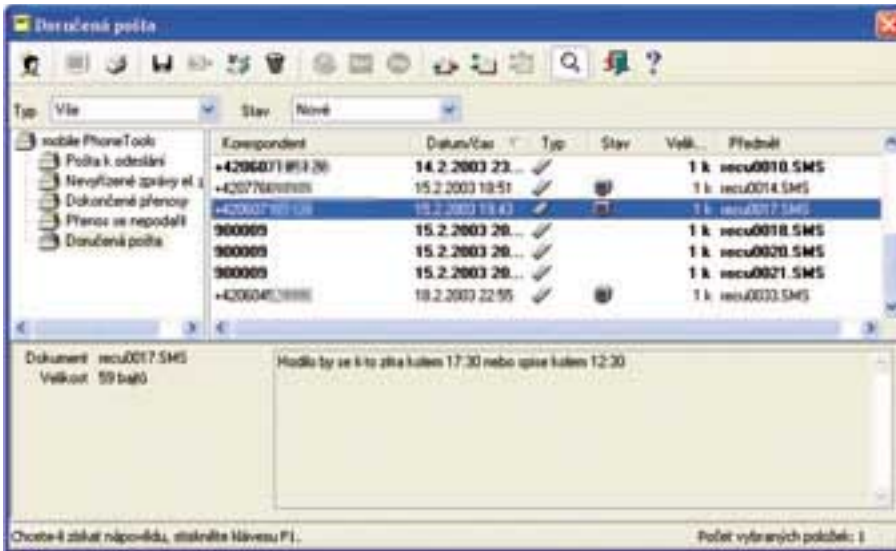
Adaptér **Gigabyte** nabízí moderní design ve stylu počítačů Apple, tedy je vyroben z průhledného plastu a radost udělá nejvíce asi mladým vyznavačům technologií. Pochvalu si zaslouží integrace hned dvou stavových diod a přítomnost prodlužovacího kabelu již v základním balení. Tvarem bude adaptér působit potíže notebookům s vertikálními

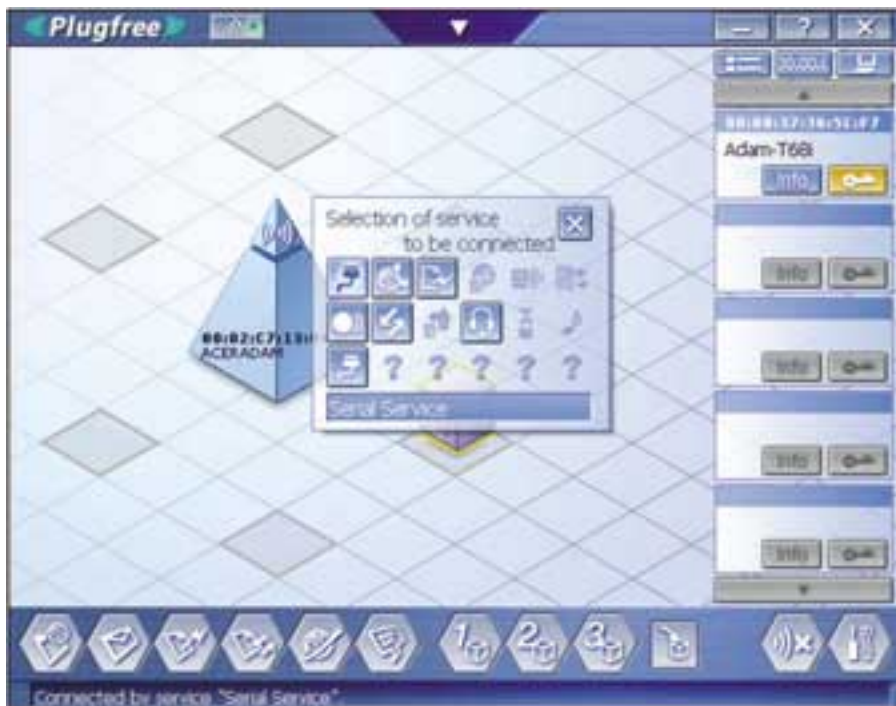
Podrobné informace o spárovaných zařízeních. Lze se dozvědět jméno zařízení, jeho typ, kvalitu signálu, adresu a služby, které dané zařízení poskytuje.

NOKIA

CONNECTING PEOPLE

Aplikace Mobile Phone Tools právě ukazuje SMS zprávy, které jsou v telefonu.

Program Plugfree s oknem pro výběr služby, která bude spárovanému zařízení systémem poskytnuta.

- USB porty, protože na konci má jakési růžky, které způsobují zbytečné vyламování USB portu. Lze to však kompenzovat kabelem. Za praktickou věc považujeme krytku USB konektoru; nedochází tak k ohrožení nebo znečištění konektoru při přenášení například v kapse.

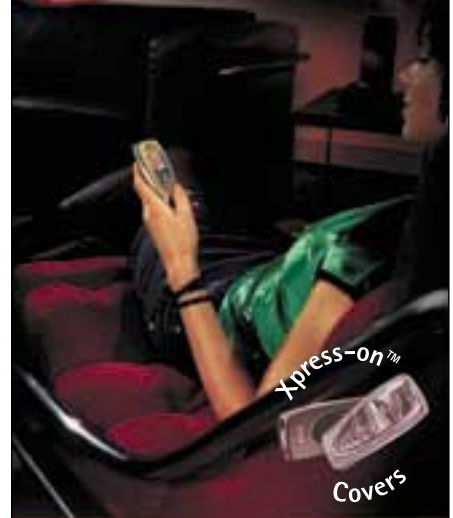
Adaptér ITEC je zajímavě řešen: má kloub, který umožňuje jeho vyklápění, můžete tedy lépe nasměrovat anténu a přizpůsobit se prostorovým možnostem. Ovládacímu softwaru XTNDConnect Blue Manager 2.0 jsme však nemohli přijít na chuť. Opravdu velkou pochvalu si adaptér zaslouží za přítomnost stavové diody, prodlužovacího kabelu a sady

doplňkových programů. Jedná se hlavně o program Mobile Phone Tools, se kterým můžete po spárování plně ovládat svůj mobilní telefon, psát SMS zprávy, e-maily a mnohé další. Kromě tohoto softwaru najdete na CD například i demoverze čtyř her. Návod k adaptéru je velmi podrobný a hlavně lokalizovaný do češtiny. Najdete v něm i rady a parametry pro spojení přes GPRS. Adaptér podporuje i Bluetooth Class 2, má tedy teoretický dosah až 100 metrů.

Adaptér Microcom je po stránce designu nevýrazný, chcete-li decentní. Jediným rušivým faktorem je oranžová dioda, která bliká podle aktuálního stavu adaptéru. Tvarem

**NOKIA
7210**
znamení
osobnosti

**AGORA
plus**

Bauerova 10, 603 00 Brno
tel. 543 423 411
fax 543 257 952

info@agora.cz • www.agora.cz

AUTORIZOVANÝ DISTRIBUTOR

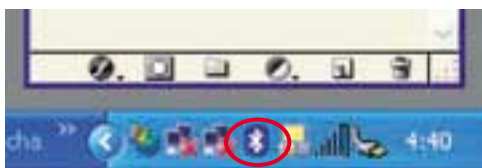

VÝROBCE	3COM	Acer	Aligator	AnyCom	Bilionton
POSKYTL	SWS	Acer	Adart	Kobe	Kobe
CENA VČETNĚ DPH	4859	2257	1495	1866	1793
ZÁRUKA [MĚSÍCE]	36	24	24	24	36
HMOTNOST [g]	34	8	10	9	9
ROZMĚRY (Š × V × H) [MM]	25 x 17 x 131	18 x 9 x 50	24 x 10 x 75	24 x 9 x 57	20 x 8 x 60
KOMUNIKACE iPAQ / T68i	ano/ano	ano/ano	ano/ano	ano/ano	ano/ano
SIGNALIZACE ČINNOSTI	ano/1	ano/1	ano/1	ano/1	ne
DALŠÍ SOFTWARE	ne	ne	ne	ano	ne
PODPOROVANÉ OS	98SE, ME, 2000	98SE/ME/2000/XP	98SE,ME,2000,XP, Mac OS X(10.2)	98SE, ME, 2000, XP	98SE, ME, 2000, XP, Win CE
iPAQ- PŘENOS 1	2:52:04	2,22,80	2,07,20	2,05,30	2,04,20
iPAQ- PŘENOS 2	2:41:50	2,41,10	2,08,10	2,07,00	2,06,10
BLUETOOTH CLASS	1,2	2	1,2	2	2
PRODLUŽOVACÍ KABEL	ano	ne	ne	ne	ano
OVLÁDACÍ SOFTWARE	3Com	Widcomm Bluetooth Software	Widcomm Bluetooth Software	Widcomm Bluetooth Software	Widcomm Bluetooth Software
POZNÁMKY	rozměrný, pěkný design, zdařilá signalizace činnosti, výklopná otočná anténa	malé rozměry, dobrý dosah, příjemný tvar i velikost	klip na upevnění	na CD mnoho programů pro Pocket PC, PALM a Windows	

- bude adaptér určitě působit problémy notebookům s vertikálními USB porty, což lze však kompenzovat prodlužovacím kabelem, který najdete v balení adaptéru.

Adaptér **Mitsumi** také není po designové stránce nijak výrazný. Je velmi tenký, ale také dosti dlouhý, pro notebooky však jeho tvar nebude problémem. Adaptér nemá stavovou diodu a také prodlužovací kabel byste hledali marně. Tento adaptér nás nezklamal, ale ani výrazně nezaujal.

MSI vypadá již na první pohled dobře. O jeho činnosti informují dvě stavové diody, které blikají jako o život. Ve tmě je adaptér

Adaptér **Anycom**: Ikona Bluetooth v systémové liště informuje o stavu adaptéru.

Bílý symbol – žádný přenos

Zelený symbol – právě probíhá přenos dat

Červený symbol – činnost rozhraní Bluetooth je pozastavena

jakousi signální bójkou, kterou jen tak nepřehlédnete. V balení sice najdete prodlužovací kabel, ten je však velmi krátký. Adaptér má praktický uzávěr USB konektoru s klipem, který usnadňuje jeho připevnění třeba na košili. Součástí instalace je jednoduchý programík pro práci s mobilním telefonem (loga, SMS, melodie). Notebooky s vertikálními porty budou muset vzhledem k tvaru adaptéru využít kabel, jinak bude docházet k zbytečnému vyvracení portu.

A VÝSLEDKY?

Po ukončení testování všech adaptérů, které prošly naší testovací laboratoří, jsme se dobrali jednoznačného názoru, že v případě nákupu kteréhokoliv adaptéru z testu neuděláte výraznou chybu. Pouze u adaptérů **iTEC** jsme měli z ovládacího softwaru divný pocit. Ne vždy bylo vše po ruce, jak jsme potřebovali, někdy jsme museli čekat, až adaptér nabídne služby, které právě požadujeme. Nicméně jedná se o náš subjektivní názor, který nemusí s tím vašim souhlasit. Nakonec všechny adaptéry splnily svoji funkci a s vážnějšími problémy jsme se nesetkali. Kromě

adaptérů společností **Fujitsu-Siemens** a **iTEC** měly všechny adaptéry totožný ovládací software od firmy **Widcomm**. Adaptéry **Bilionton** a **AnyCom** se pouze lišily nejnovější verzí tohoto softwaru. Po stránce funkcí byly tedy adaptéry totožné, což není na škodu. Rozdíl byly hlavně v přenosových rychlostech, ve velikosti a tvaru, což občas může ztěžovat instalaci do notebooků s vertikálně umístěnými USB porty. Ve finále jsme udělili dva tituly **Chip tip**. První pro kancelářské použití a druhý pro domácí použití. Podrobnosti o vítězích a ostatních adaptérech najdete v krátkých recenzích konkrétních adaptérů. Nakonec bychom dodali, že využití Bluetooth s mobilním telefonem **Nokia 6310i** není nejšťastnějším řešením. Kromě aplikace **Mobile Phone Tools** se nám totiž **Nokia 6310i** nikdy zcela korektně nepřipojila. V tomto případě se však nejedná o chybu adaptérů, ale o „vlastnost“ samotného telefonu.

ZÁVĚR

Jakých dojmů jsme nabylí po dokončení tohoto srovnávacího testu? Vyjma adaptéru od firmy **3Com** jsme se nesetkali s žádným

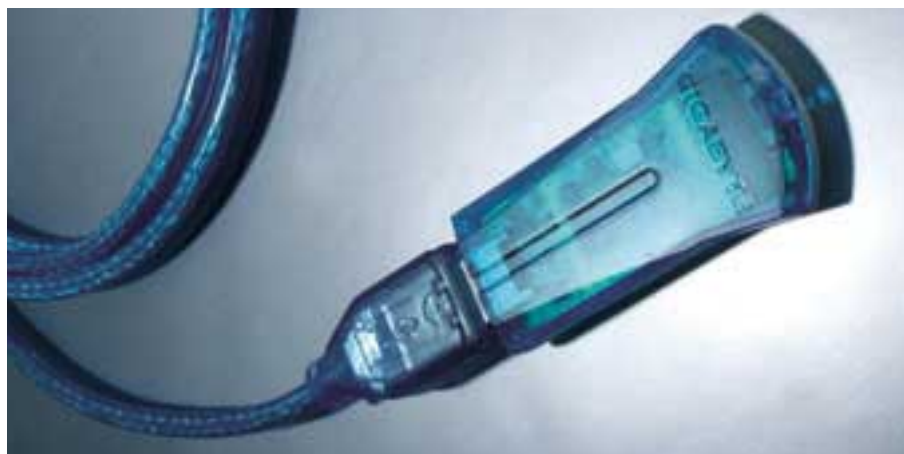

Fujitsu-Siemens	Gigabyte	i-Tec	Microcom	Mitsumi	MSI
Fujitsu-Siemens	ELAP	ComDis	Fincom	eD' system	Levi International
1989	1264	1830	1781	1744	1600
24	24	24	24 (po registraci 36)	24	12
6	7	16	10	9	16
16 x 9 x 37	33 x 9 x 77	28 x 10 x 92	27 x 9 x 71	20 x 7 x 61	27 x 8 x 89
ano/ano	ano/ano	ano/ano	ano/ano	ano/ano	ano/ano
ne	ano/2	ano/1(dvoubarevná)	ano/1	ne	ano/2
ne	ne	ano	ne	ne	ano
2000/XP	98SE/ME/2000/XP	98SE,ME,2000,XP	98/ME/2000/XP	98SE,ME,2000,XP, Mac OS X(10.2)	98,ME,2000,XP
4,08,00	2,14,80	2,34,00	2,19,30	2,18,90	2,15,50
4,33,30	2,33,30	2,40,30	2,26,40	2,39,10	2,29,70
2	2	1,2	2	2	1,2
ano	ano	ano	ano	ne	ano
Plugfree	Widcomm Bluetooth Software	XTNDConnect Blue Manager 2.0	Widcomm Bluetooth Software	Widcomm Bluetooth Software	Widcomm Bluetooth Software
nejmenší v testu, dobrý dosah, vynikající ovládací software		výborná dokumentace v češtině, software pro komunikaci s mobily, ohebný kloub		tenké, dlouhé tělo adaptéru	zajímavý design, klip pro uchycení, malý program pro práci s mobily

- opravdu vážným problémem. U jmenovaného adaptéru je ke korektní funkčnosti třeba počítat s nutným stažením nejnovější verze softwaru z internetu.

Dá se však říci, že ať si pořídíte kterýkoli adaptér z tohoto testu, neuděláte chybu. Volba konkrétního typu může záviset na vaší náklonnosti k určité značce nebo na touze po co nejrychlejších přenosech dat. Někoho

zase naláká adaptér ITEC, který je opravdu velmi dobře vybaven pro spolupráci s mobilními telefony. Máte-li telefon a třeba i PDA s podporou Bluetooth, nákup jednoho z adaptérů vám opravdu můžeme doporučit. Otevře se vám nový svět snadného přenosu souborů, synchronizací a například i spojení s internetem bez nutnosti jakékoliv kabeláže.

■ ■ ■ Adam Nosek

Výrobce k některým adaptérům dodává prodlužovací kabel, který zjednoduší jeho připojení, například ke špatně přístupnému USB portu stolního počítače

Program Mobile Phone Tools je nyní spojen s mobilem a umožňuje tak jeho využití pro příjem a odesílání faxů, SMS zpráv nebo e-mailů. Zobrazuje také stav baterie, signálu atd.

SAPPHIRE ATLANTIS RADEON 9700 PRO ULTIMATE EDITION

Tichý výkon

V minulém Chipu jste se mohli ve srovnávacím testu seznámit s řadou grafických karet dostupných na našem trhu. Vynechali jsme tehdy jen ty nejvýkonnější modely, mezi které patří i karty s čipem ATI Radeon 9700 Pro. Na jednu takovou kartu jsme měli

možnost podívat se o něco později. Jejím výrobcem je firma Sapphire.

Podle očekávání se tato karta ukázala ještě výkonnější než grafické karty s čipem ATI Radeon 9700, a z tohoto hlediska tedy skutečně patří ke špičce. Výkonnostní rozdíl-

ly jsou ale patrné až při volbě vyššího rozlišení – v nižším rozlišení (800 × 600 a většinou i 1024 × 768) nejsou rozdíly žádné, nebo malé, ale u vyššího rozlišení mohou dosahovat až více než 15 % (viz tabulka). Testy jsme provedli na sestavě s procesorem

TESTY

GRAFICKÁ KARTA	GigaByte Maya R9000 Radeon 9000 Pro	GigaByte Maya II Radeon 9500 Pro	Sapphire Atlantis Radeon 9700	Sapphire Radeon 9700 Atlantis PRO	Rozdíl Radeon 9700 - 9700 Pro [%]
GPU	ATI Radeon 9000 Pro	ATI Radeon 9500 Pro	ATI Radeon 9700	ATI Radeon 9700 Pro	
3DMARK 2001 SE [BODY]					
800 × 600	10050	13549	14414	14936	3,6
1024 × 768	8362	11919	13150	14048	6,8
1280 × 1024	6323	9644	11038	12242	10,9
1600 × 1200	4786	7658	9281	10405	12,1
QUAKE 3 ARENA [FPS]					
800 × 600	258,6	287,5	298,6	298,3	-0,1
1024 × 768	174,2	274,2	288,2	294,2	2,1
1280 × 1024	109,4	205,5	245,7	272,5	10,9
1600 × 1200	75	139,8	183,7	218,8	19,1
UNREAL TOURNAMENT 2003 (FLYBY) [FPS]					
800 × 600	126,53	182,38	184,03	183,32	-0,4
1024 × 768	85,40	165,95	175,65	179,56	2,2
1280 × 960	55,70	128,01	146,39	161,79	10,5
1600 × 1200	39,82	85,67	102,19	119,08	16,5
UNREAL TOURNAMENT 2003 (BOTMATH) [FPS]					
800 × 600	58,36	60,95	61,11	61,05	-0,1
1024 × 768	54,15	61,22	60,97	60,86	-0,2
1280 × 960	39,21	41,50	60,72	60,85	0,2
1600 × 1200	29,05	34,82	58,67	60,19	2,6
SERIOUS SAM II [FPS]					
800 × 600	126,9	130,8	133,7	135,3	1,2
1024 × 768	100,2	114,3	124,4	127,7	2,7
1280 × 1024	67,5	82,2	100,9	110	9,0
1600 × 1200	48,6	59,9	77,1	88,2	14,4
JEDI KNIGHT II [FPS]					
800 × 600	122,1	121,6	121,2	122,1	0,7
1024 × 768	120,9	121,1	121,7	121,6	-0,1
1280 × 1024	98	121,1	121,5	121,4	-0,1
1600 × 1200	70,6	119,9	121,1	121,1	0,0
AQUANOX 2.3 [FPS]					
800 × 600	56,2	84,4	85,1	87,1	2,4
1024 × 768	41,6	73,5	77	80,5	4,5
1280 × 1024	28	52,5	60,5	67,6	11,7
1600 × 1200	20,4	35,7	42,8	50,2	17,3
SPECVIEWPERF V7.0 [FPS]					
3DS MAX (3DMAX-01)	5,62	9,04	9,21	10,60	15,1
DESIGN REVIEW (DRV-08)	30,24	29,27	29,27	29,38	0,4
DATA EXPLORER (DX-07)	37,07	46,15	47,31	48,66	2,9
LIGHTSCAPE (LIGHT-05)	10,94	10,86	10,85	10,88	0,3
PRO/ENGINEER (PROE-01)	9,48	10,86	10,78	10,93	1,4
UNIGRAPHICS (UGS-01)	-	11,07	11,18	13,10	17,2

Grafická karta Sapphire Atlantis Radeon 9700 Pro Ultimate Edition je nejen výkonná, ale i tichá – má mohutný pasivní chladič.

Pentium 4 2,4 GHz a s 256 MB paměti DDR400 a deskou s podporou AGP 8X.

Karta je zajímavá nejen svým výkonem, ale i způsobem chlazení. Výkonné grafické procesory se totiž neobejdou bez aktivního chladiče, který je poměrně hlučný a časem se jeho hlučnost většinou ještě zvyšuje. V případě tohoto modelu se výrobce rozhodl pro masivní pasivní chladič, který je umístěn z obou stran karty.

Karta se tak sice obejde bez aktivního chladiče, ale je těžká (což může vadit při manipulaci), zabere poměrně dost místa a tepla z ní vyzařuje hodně, což by mohlo vést i k potřebě dalšího větráku, urychlujícího výměnu vzduchu uvnitř skříně. Jinak má ale samozřejmě pasivní chladič výhodu v tom, že je nehluký, což se může v některých provozech (zvuková studia apod.) velmi hodit, potěší to však samozřejmě všechny uživatele.

Pasivní chladič (Zalman ZM80HP-A) se může ke grafické kartě doinstalovat i dodatečně, ale pro běžné uživatele to není nic jednoduchého. Sapphire to vyřešil rovnou a se zárukou. Cena karty je ale pochopitelně vyšší, protože samotný chladič něco stojí.

ATI samozřejmě čipem Radeon 9700 Pro nekončí a brzy budou k dispozici karty s čipem Radeon 9800 Pro a se 128 nebo 256 MB paměti DDR SDRAM a s podporou DirectX 9.0. Čip 9800 je interně označován jako R350 a je samozřejmě rychlejší než čip R300 (Radeon 9700 Pro) – jádro pracuje na vyšší frekvenci (380 MHz místo 325) a zvýšila se i frekvence paměti (z 310 na 340 MHz). Vylepšen byl SmartShader a technologie SmoothVision. Řada ATI Radeon se rozšířila i o čipy 9200 a 9600, opět s podporou DirectX 9.

■ ■ ■ Pavel Trousil

SAPPHIRE ATLANTIS RADEON 9700 PRO ULTIMATE EDITION

Výkonná grafická karta s pasivním chladičem.

ČIP ATI Radeon 9700 Pro

PAMĚŤ 128 MB DDR

KONEKTORY D-Sub, DVI, S-Video

DOPLŇKY redukce DVI - D-Sub, redukce S-Video - kompozit, S-Video kabel, videokabel

SOFTWARE ovladače, CyberLink PowerDVD XP 4.0

VÝROBCE Sapphire

POSKYTL 100MEGA Distribution

CENA s DPH 15 102 Kč

The 6-Dual Miracle

8INXP AGP 8X / Dual Channel DDR Pentium 4 Motherboard

Intel E7205 Chipset

Dual Power System (DPS)

Two capacitors, two power planes, two power phases

Dual Logical Processors

Supports Hyper Threading Technology

Dual Cooling

Direct Active Plus Cooling

Dual Channel DDR

High speed storage devices

Dual RAID

RAID 0, 1, 10, JBOD

DualBIOS

Backup BIOS

Intel E7205

AGP 8X

DDR

AGP 8X

DDR

Intel E7205

AGP 8X

DDR

ELAP
COMPUTER DISTRIBUTION

ELAP Computer Distribution www.elap.cz

Praha: Tel.: +420 - 272 101 412-4 e-mail: sbchof.praha@elap.cz

Brno: Tel.: +420 - 548 421 711, 712 e-mail: sbchof.brno@elap.cz

CeBIT
HANNOVER
12. - 18. 03. 2003
See you at HALL 8, B01

GIGABYTE
TECHNOLOGY

www.gigabyte.com.tw

NASOLUTION NP1080

Kapacita k pronajmutí

Úložného prostoru není na síťových discích nikdy dost, přesto, nebo možná právě proto, že se většinou počítá s centrálním uložením sdílených dat, dokumentů či jiných souborů. Pro vyřešení problémů či jiných souborů. Pro vyřešení problémů s docházejícím místem je nasnadě sáhnout k upgradu stávajícího serveru, při kterém však

správce dřívě či později narazí na omezení. Perspektivnějším řešením je přidání samostatného souborového serveru. I když to není pravidelné téma našich testů, na jeden zajímavý souborový server jsme se podívali. Pod obchodní značkou Xtore, celým jménem NASolution NP1080, jej na našem trhu nabízí holding CoNet.

Server, který jsme v redakci měli možnost krátce provozovat, spadá do kategorie profesionálních řešení, což kromě výkonů zahrnuje také spolehlivost a provedení sestavy. Skříň serveru je v 19" RACK provedení o výšce pouze 1U (základní výška RACK komponent), lze ji však instalovat i samostatně nebo stohovat. Nejčastější a jistě nejbezpečnější však bude umístění severu do rámu ve vyhrazené místnosti.

Přes kompaktní provedení serveru se návrh nese důsledně v duchu „hot swap“ technologie – to znamená umístění jak samotných disko-

vých jednotek, tak dokonce i zdvojeného napájecího zdroje v modulech výměnných za provozu. U diskových jednotek se na chvíli zastavíme, protože nebývá příliš obvyklé do serverů používat disky s IDE rozhraním. Testovaný server však byl osazen hned osmi IDE jednotkami, disky Western Digital WD2000JB s kapacitou 200 GB. Tradičně předpokládaná nižší spolehlivost pevných disků IDE oproti častěji nasazovaným SCSI jednotkám je bohatě kompenzována organizací diskového pole, které pouze pasivně nenabízí disky ke sdílení, ale dovoluje jejich organizaci do RAID pole (či více polí). K dispozici jsou schémata RAID 0, 1 a 5, tedy spojení, zrcadlení a spojení disků s ukládáním parity. Pole lze konfigurovat také jako RAID 5 s jedním záložním diskem navíc, připraveným automaticky nahradit libovolný „havarovaný“ disk. Dojde tak ke snížení celkově využitelné kapacity, za které je náhradou bezpečné uchování dat.

NASOLUTION NP1080

Diskový server.

KAPACITA podle použitých disků, max. 8 jednotek

DISKOVÉ POLE ano, RAID 0, 1, 5, RAID 5 s pohotovostní jednotkou

SÍŤOVÉ ROZHRAŇÍ 2x 10/100 Base-T Ethernet

VOLITELNÉ SCSI, Gigabit Ethernet rozhraní

VÝROBCE Xtore Extreme Storage

POSKÝTL CoNet

CENA s DPH 239 000 Kč

V případě potřeby lze i za provozu jednoduše vyměnit libovolný pevný disk – výhoda „hot-swap“ technologie.

Jak již bylo řečeno, skříň serveru je orientována na plocho, což diktuje uspořádání serveru. Zezadu jsou na skříni přístupné dva zdrojové bloky, výměnné bez použití šroubováků, vpředu, pod jednoduchým krytem na klíček, jsou přístupné čtyři pozice pro pevné disky, zbylé čtyři pozice jsou ve střední části šasi, přístupné shora.

Spojení diskového pole s vnějším světem obstarává dvojice síťových adaptérů 10/100 Base-T Ethernet s čipy Intel, volitelně lze osadit

modul s gigabitovým Ethernet adaptérem. Šasi nabízí také sériový komunikační port, využitelný například pro komunikaci se záložním zdrojem, kterou lze ovšem realizovat i po síti prostřednictvím protokolu SNMP.

Administrace serveru je možná odkudkoli ze sítě, pomocí vestavěného webového rozhraní. To je v dané oblasti standardem, včetně komunikace v anglickém jazyce. Nepředpokládá se ostatně, že by s konzolou pracoval někdo jiný než problematiku znalý administrátor. Kromě

Veškerá nastavení serveru může administrátor provést z pohodlí své kanceláře pomocí přehledného webového rozhraní.

rozsáhlejší správy uživatelů a jejich skupin, přidělování přístupových práv a kvót není mnoho věcí, které by bylo třeba na serveru nastavovat.

K serveru jsou na CD dodány dva programy: klient Data Replicator, který na připojené stanici s Windows monitoruje a automaticky zálohuje obsah vybraných adresářů (včetně historie verzí), a druhý, spíše administrátorský nástroj pro zálohování serveru samotného, tedy jeho konfigurace, uživatelských profilů, případně i dat samotných.

K dispozici jsou serverové Xtore skříně pro čtyři nebo osm pevných disků, které lze pořídit za 79 500, respektive 115 000 bez DPH, což je cena za samotný, neosazený server. Použití libovolných pevných disků díky nízké ceně jednotek s IDE rozhraním celkové náklady nijak zásadně nezvyšují. Námi testovaná, maximálně osazená konfigurace je v prodeji za 195 900 Kč bez DPH, což za více než 1,4 TB diskového prostoru rozhodně není přemrštěná cena.

■ ■ ■ Miroslav Stoklasa

PLACENÁ INZERCE

www.ricoh.cz

Aficio™ CL3000

- barevná laserová tiskárna
- rozlišení 1.200x1.200 dpi
- formát A6 - A4
- 20 čb a 16 bar. str./min.
- až 50.000 stran/měs.
- PS3, PCL5c, RPCS
- paralelní port, USB 2.0
- 10BaseT/100BaseTX (model DN)
- cena od 67.900,- (DN od 73.900,-)

Aficio™ CL5000

- barevná laserová tiskárna
- rozlišení až 1.800x600 dpi
- formát A6 - A3+
- 36 čb a 10 bar. str./min.
- až 100.000 čb stran/měs.
- PS3, PCL5c, RPCS
- 10BaseT/100BaseTX, USB 2.0
- paralelní port
- cena od 89.900,-

Aficio™ AP3800C

- barevná laserová tiskárna
- rozlišení 1.200x1.200 dpi
- formát A6 - A3+
- 38 čb a 28 bar. str./min.
- až 200.000 stran/měs.
- PS3, PCL5c, RPCS
- 10BaseT/100BaseTX,
- paralelní port
- cena od 169.900,-

Barevné řešení

produkční řešení společnosti RICOH

Tiskárny je možno doplnit o IEEE 1394, IEEE802.11b, BlueTooth, zásobník papíru, dokončovací zařízení, automatické duplexní jednotky, paměť, HDD a další příslušenství.

Veškeré ceny jsou uvedeny bez DPH.

Bližší informace u oficiálního obchodního a servisního zástupce RICOH společnosti IMPROMAT na www.impromat.cz.

We're in your corner.

RICOH
Image Communication

Nový notebook firmy Acer s technologií Centrino vydrží dlouho pracovat na baterie.

ACER TRAVELMATE 800

Centrino v praxi

Společnost Intel nedávno představila novou technologii pro mobilní zařízení, nazvanou Intel Mobile Centrino Technology. V tomto případě však jde o více než jen o procesor pro mobilní počítače; celé řešení se skládá z procesoru, čipové sady (Intel 855) a bezdrátové síťové karty (mini-PCI Intel PRO/Wireless – 802.11b/a). Jen notebooky s touto výbavou mohou být označeny logem Centrino. Patří mezi ně i notebook Acer TravelMate 800, který jsme vyzkoušeli.

Procesor byl tentokrát (a u Intelu poprvé) vyvíjen speciálně pro mobilní počítače. Nejde tedy o „derivát“ desktopového procesoru, jak tomu bylo dříve, kdy se nejdříve vyvinul desktopový procesor s co největším výkonem a teprve pak se dotvořily jeho mobilní verze s nižší spotřebou. Nový procesor byl tedy samozřejmě vyvíjen nejen s ohledem na výkon, ale i s ohledem na spotřebu a tím i dlouhou výdrž notebooku na baterie.

Procesor byl označen jako Intel Pentium-M a je znám i pod kódovým jménem Banias. Velikost vyrovnávací paměti je u něj celý 1 MB. Maximální frekvence je zatím 1,6 GHz, minimem je pak 1,3 GHz, ale ohlášena je i verze LV (Low Voltage) a ULV (Ultra Low Voltage) s frekvencí 1,1 GHz a 900 MHz a s velmi nízkou spotřebou. Procesor se vyrábí 0,13mikro-novou technologií a má 77 milionů tranzistorů. Využívá technologie Micro-Ops Fusion (spojuje dvě mikrooperace do jedné), Advanced Branch Prediction a Dedicated Stack Manager.

Frekvence tohoto procesoru se zdá vzhledem k frekvencím procesorů Intel Mobile Pentium 4 nízká (ty totiž mají frekvenci až 2,4 GHz), ale frekvence samozřejmě neříká o výkonu vše (jak přesvědčuje například i konkurenční firma AMD), navíc výkon také není u mobilního počítače vždy to hlavní. Procesor pracuje na napětí pouze 1,48 V a jeho průměrná spotřeba je podle výrobce pod 1 W – a to je právě to, co je kromě výkonu důležité. I další části byly vyvíjeny s ohledem na co nejnižší spotřebu, tedy například i 400MHz systé-

mová sběrnice. Architektura procesoru je jiná než u procesoru Pentium 4, ale například instrukce SSE2 jsou podporovány také. Procesor je malý i přesto, že vyrovnávací paměť je 1 MB. I ta se ale chová úsporně a například její nevyužitá částí mohou „usnout“.

Vhodné čipové sady jsou zatím dvě – 855PM a 855GB s integrovanou grafikou Intel Extreme Graphics 2. Sady podporují paměti DDR, mají optimalizovaný řadič paměti a zajímavá je i podpora rozhraní USB 2.0. Technologie usínání (Quickstart, Deep Sleep, Deeper Sleep) byla vylepšena a nyní je také možná dynamická změna frekvence (minimem je 600 MHz), na niž procesor pracuje, a to na základě požadavků nebo na základě toho, zda notebook pracuje na baterie, nebo ne (Improved Enhanced SpeedStep).

A teď už pojďme k notebooku Acer TravelMate 800, u něhož jsme mohli technologii Centrino vyzkoušet v praxi. Notebooková řada 800 podle mne designově navazuje na řadu 600. Víko notebooku je stříbrné (je vyrobeno z hliníkové slitiny) a výrazná je část kolem velkého touchpadu a také tlačítka (zapínací tlačítko a tlačítka pro spouštění aplikací). Jinak je ale notebook designově spíše nenápadný – je z šedého plastu a klávesy jsou černé.

Rozměry jsou poměrně velké, ale to je dáno velikostí displeje (15 palců). Notebook je však štíhlý a vzhledem k výbavě i velmi lehký. Na pravém boku je jen mechanika (v tomto případě combo), disketovou mechaniku počítač nemá. Na levém boku jsou umístěny hned čtyři USB porty (jde o porty USB 2.0), FireWire

ACER TRAVELMATE 800

Výkonný vybavený notebook s dlouhým provozem na baterie.

PROCESOR Intel Pentium-M, 1600 MHz, 1 MB L2 cache

PAMĚŤ 256 MB DDR SDRAM, max. 1024 MB

ČIPOVÁ SADA Intel Odem (855)

GRAFICKÁ KARTA ATI Mobility Radeon 9000, 64 MB DDR SDRAM

DISPLEJ TFT, 15", 1400 × 1050 bodů

PEVNÝ DISK Hitachi DK23EA-40, 40 GB

OPTICKÁ MECHANIKA combo – QSI CDRW/DVD SBW-242

PORTY IEEE-1394, IrDA, PP, VGA, 4× USB 2.0, S-Video, rozšiřující stanice

MODEM Agere Systems AC 97

SÍŤOVÁ KARTA Broadcom 440x

ROZMĚRY 323 × 265 × 35 mm

HMOTNOST 2,6 kg

OPERAČNÍ SYSTÉM Windows XP Professional

VÝROBCE/POSKYTL Acer

CENA S DPH 97 587 Kč

Intel Centrino není jen nový procesor, ale celé řešení, které se skládá z procesoru, čipové sady a bezdrátové síťové karty.

port, konektory zvukové karty a PCMCIA slot, pod nímž je čtečka karet Smart Card. Další porty (paralelní, VGA, S-Video a pro rozšiřující stanici Acer EasyDock) jsou vzadu a nejsou zakryté.

Klávesnice je stejně jako u notebooků řady 600 mírně prohnutá. Klávesa Enter mohla být o něco větší. Nad klávesnicí jsou čtyři tlačítka pro spouštění aplikací, vpředu pak tlačítko pro spouštění rozhraní Bluetooth a Wireless LAN. Pomocí kláves se také například ovládá jas a vypíná touchpad. Optická mechanika je výměnná (lze ji zaměnit například za druhou baterii, která výdrž notebooku zvyšuje) a také pevný disk je celkem snadno možné měnit za jiný.

Zvědaví jsme samozřejmě byli na výkon a hlavně na výdrž baterií. Výkon je i vzhledem k použité grafické kartě velmi dobrý, a to i přes „nízkou“ frekvenci, na níž procesor pracuje; může se tedy rovnat i s notebooky s 2GHz procesorem. Velmi spokojeni jsme byli i s výdrží na baterie. Notebook Acer TravelMate 800 vybavený baterií typu Li-Ion s kapacitou 4400 mAh vydržel pracovat téměř čtyři a tři čtvrtě hodiny (konkrétně 4:40), což je velmi pěkný čas.

Výhodou řešení Centrina je tedy prodloužení doby, po kterou notebook může pracovat na baterie. Výkon přitom zůstal velmi dobrý a význam má samozřejmě i možnost bezdrátového síťového připojení, které se začíná rozšiřovat i u nás. ■ ■ ■ Pavel Trousil

ACER TRAVELMATE 800

VÝKONNOSTNÍ TESTY

CELKOVÝ APLIKAČNÍ VÝKON SYSMARK 2001	157
APLIKACE PRO TVORBU INTERNETOVÉHO OBSAHU	174
KANCELÁŘSKÉ APLIKACE	142

NÍZKÓVŮVŇOVÉ TESTY

DHRYSTONES	880240
WHETSTONES	3998
PAMĚŤ	685515
DISK [KB/s, ms]	20445 / 21,2

DALŠÍ TESTY

QUAKE 3 ARENA (1024 x 738, 16b) [FPS]	129,8
3DSTUDIO MAX [M:S]	2:43
PŘEVOD WAV-MP3 [M:S]	0:54
PŘEVOD DO DIVX [M:S]	2:39
3DMARK 2001 SE (1024 x 768/32b) [BODY]	1327
UNREAL [FPS]	5,8 / 34,8

Skříně KME:

- tloušťka použitého materiálu je 0.77 mm
- zaoblené hrany, pozinkovaný povrch
- kovové záslepkové mechaniky a karet
- připraveny na montáž interního ventilátoru
- podpora nových trendů (čelní vyvedení I/O portů)
- podpora základních desek pro P4 a AMD K7
- kvalitní zdroje pro spolehlivý Wake Up

Autorizovaní prodejci:

100 MEGA s.r.o., tel.: +420 296711671, obchod@100mega.cz, www.100mega.cz • 100 MEGA Distribution s.r.o., tel.: +420 548220077, objedn@100megadistribution.cz, www.100megadistribution.cz • eD system Czech, spol. s r.o., tel.: +420 597444111, info@100edcz.cz, www.100mega.cz • ELKO TRADING, s.r.o., tel.: +420 548214912, +420 241443838, info@elko.cz, www.elko.cz • FAN COMPUTER BRNO, s.r.o., tel.: +420 545218881, info@fan.cz, www.fan.cz • SWS a.s., tel.: +420 577640170, rod@sws.cz, www.sws.cz • ASBIS SK s.r.o., tel.: +421 2448771007, info@asbis.sk, www.asbis.sk • ELKO COMPUTERS, s.r.o., tel.: +421 46 5430717, elko@elko.sk, www.elko.sk • LIBRA Electronics Slovakia, a.s., tel.: +421 2 63810687-8, sekretariat@libra.sk, www.libra.sk

DigiManie

www.digimanie.cz

www.digimanie.cz

vše o digitálním fotografování

NOVÝ
INTERNETOVÝ
ČASOPIS

CHIP tip

duben 2003

STORAGEBIRD USB 2.0

Přelétavé gigabajty

Nedávno jsme testovali flash disky, malá, lehká a odolná paměťová zařízení pro snadné přenášení souborů. Když je třeba mít při sobě rozpracované dokumenty nebo aktuální ceníky, jsou flash disky téměř ideálním řešením. S rostoucími nároky na kapacitu však roste i cena těchto pamětí, takže od určité hranice se jejich použití nevyplatí.

Pro opravdu velké objemy dat však existuje stejně elegantní, spolehlivé a jen o něco méně odolné řešení – přenosný pevný disk. Jeden velmi pěkný exemplář jsme k otestování dostali od společnosti Fujitsu Siemens Computers. Storagebird USB 2.0, jak se tento externí pevný disk

přenosová rychlost vylétne až na 20 480 KB/s při čtení a 19 456 KB/s při zápisu. Tyto hodnoty jsme získali měřením v programu SiSoft Sandra 2001, i praktický test kopírování souborů však prokázal výrazný rozdíl v použitém rozhraní – rychlost zápisu 952 KB/s pro USB 1.1 oproti 8573 KB/s v případě rychlejšího USB 2.0.

Pro přenosná paměťová média je důležité také jejich operativní použití na nejrůznějších místech, nejen s domácím počítačem, který je k tomu připraven. Storagebird pracuje v režimu USB Storage Class zařízení, nevyžaduje tedy žádné zvláštní programy či ovladače, do systému se přihlásí jako další výměnná jednotka. Pouze pro použití s již stárnoucími Windows 98 je třeba napoprvé instalovat z dodané diskyte velkový ovladač.

V krabičce se Storagebirdem nalezneme pětivoltový napájecí adaptér, který však není nutný. Jestliže není sběrnice zatížena jinými zařízeními (rozbočovač, skener...), vystačí si disk pouze s napájením ze sběrnice. Jelikož standardní USB kabel bývá k dispozici snad u všech počítačů, stačí přenášet pouze samotný disk, což příměně přispívá k uživatelskému komfortu.

Kdokoli potřebuje přenášet větší objemy často se měnících dat, pravděpodobně nenalezne lepší řešení než přenosný pevný disk. Testovaný Fujitsu Siemens Storagebird USB 2.0 je povedeným příkladem, jak by mělo mobilní zařízení pro uložení dat vypadat. Je malý, lehký, snadno použitelný a rychlý, což jsou vlastnosti, které nás spolu s velmi příjemnou cenou vedly k rozhodnutí udělit tomuto užitečnému pomocníkovi ocenění Chip tip. ■ ■ ■ Miroslav Stoklasa

STORAGEBIRD USB 2.0

Přenosný pevný disk.

KAPACITA 40 GB

ROZHRANÍ USB 1.1 a USB 2.0 Hi-Speed

ROZMĚRY 82 × 26 × 135 mm

HMOTNOST 206 g

VÝROBCE/POSKYTL Fujitsu Siemens Computer

CENA s DPH 6868 Kč

nazývá, v testované verzi nabízí kapacitu 40 GB při rozměrech jen o málo větších než krabička cigaret. Na plochém stříbřitém těle jednotky nalezneme pouze dvoubarevnou LED kontrolku (zelená = zapnuto; červená = přístup k datům); disk nemá vypínač ani jiné ovládací prvky.

Připojení a přenos dat jsou realizovány USB kabelem, disk podle očekávání zvládá komunikaci v režimu USB 1.1 (max. 12 Mbit/s) u starších počítačů, v případě PC s novější základní deskou je však k dispozici podpora výrazně rychlejšího standardu USB 2.0 (480 Mbit/s), kdy teprve disk dostane šanci ukázat své možnosti. Přenosová rychlost je pak vlastně omezena pouze parametry 2,5palcového pevného disku, stejného, jaký se používá v notebookech. Testovaný Storagebird obsahoval disk IBM Travelstar 40GN se 4200 otáčkami za minutu a přístupovou dobou 12 ms, čemuž odpovídají i parametry naměřené při testu.

V režimu USB 1.1 se přenosová rychlost zápisu i čtení pohybovala na hranici 995 KB/s, což sice dostačuje pro přenos dat a například i pro přehrávání filmů, k vyžití vestavěného pevného disku však ani zdaleka nedojde. To nastane teprve po připojení k řadiči USB 2.0, se kterým

Storagebird se chová jako interní pevný disk a ani jeho kapacita a rychlost si v ničem nezadají.

BRAVE BLACKLINE 62G7+ A LYNX EXPRESS XXL+

Barton je tu

Na zcela nový 64bitový procesor pro osobní počítače AMD Athlon 64 si budeme muset ještě nějakou dobu počkat. Do té doby vyslala společnost AMD do konkurenčního boje s Intelem, kterému se stále daří rychle zvyšovat frekvenci svých procesorů Pentium 4, nový procesor Athlon XP s kódovým jménem Barton.

Tím hlavním, čím se liší od svého předchůdce (kódové jméno Thoroughbred), je dvojnásobně velká vyrovnávací paměť druhé úrovně (L2 cache), která tak má nyní velikost 512 KB.

A je to v podstatě jediná změna. Architektura se jinak nezměnila, L1 cache má stále 128 KB a procesor se vyrábí 0,13mikronovou technologií v dráždanské továrně. Jádro je nyní samozřejmě větší, takže vyšší budou i výrobní náklady. Větší vyrovnávací paměť totiž znamená více tranzistorů; počet tranzistorů se konkrétně zvýšil z 37,6 milionu (u verze Thoroughbred) na 54,3 (verze Barton) a velikost jádra z 84 mm² na 101 mm², takže na jeden wafer se vejde procesorů méně. AMD také stále zůstává u patice Socket A, ale nové procesory Barton nemusí na všech deskách pracovat. V některých případech bude nutný upgrade BIOS, nutná je také samozřejmě podpora 166MHz FSB a dostatečné napájení.

Procesory Barton jsou zatím dostupné v několika verzích. Verze označená jako Athlon XP 2800+ pracuje na frekvenci 2083 MHz, verze 3000+ pak na frekvenci 2167 MHz. Obě využívají 333MHz systémovou sběrnici a k dispozici by měla být i verze 2500+ (frekvence 1833 MHz). AMD už delší dobu označuje procesory ne podle frekvence, ale podle výkonu, což je samozřejmě trochu problematické.

Nyní je tak například frekvence, na které pracuje verze 3000+ (Barton), nižší než u bývalého nejvýkonnějšího procesoru AMD Athlon XP 2800+ (Thoroughbred), který pracuje na frekvenci 2250 MHz. Společnost AMD tak v podstatě odhodnotila nárůst výko-

nu dosažený zvětšením vyrovnávací paměti na 300 bodů, protože verze 3000+ pracuje na stejné frekvenci jako verze 2700+ s 256KB vyrovnávací paměti. Firmě AMD se tak podařilo zvýšit hodnocení svých procesorů, aniž by musela zvyšovat frekvenci, která se už zvedá jen obtížně. Ovšem vyšší ohodnocení je trochu problematické, protože ne na všechny aplikace má zvětšená vyrovnávací paměť tak kladný vliv.

Athlon už se od svého uvedení změnil několikrát. Před verzí Thoroughbred, uvedenou v roce 2002, to byla verze Palomino (2001) a ještě předtím Thunderbird (1999), ale celkově je architektura vlastně stará už pět let. První verze Athlonu (tehdy se používal Slot A, frekvence byla 500 MHz a jádro mělo označení Pluto) měla dokonce také 512KB L2 cache, ale tato paměť byla zvlášť a přistupovalo se k ní pomaleji. Zda bude ještě další verze, není zatím jasné. Možná že se již dočkáme procesoru AMD Athlon 64, kterým se chce firma více prosadit.

Podle výzkumu firmy Gartner se jí zatím podařilo zvýšit svůj celosvětový podíl na trhu o jedno procento, na 19 procent. V tomto podílu jsou započítány jen počítače s OS Windows. Jiná zpráva (firmy Mercury Research) naopak zkoumala celý trh s procesory x86 (tedy i počítače s jinými systémy, herní konzoly a podobně) a podle této zprávy poklesl podíl AMD z 20,2 % v roce 2001 na 14,8 % v roce 2002.

Počítač BRAVE BlackLine 62G7+ s LCD panelem Proview CY 765

PLACENÁ INZERCE

Může být váš!

PENTAX
Optio S

Pen Tec s.r.o. - PENTAX ČR
Velešlavinská 19, 162 00 Praha 6
tel./fax : 220610753 / 235364664
www.pentax.cz

BRAVE BlackLine 62G7+

Výkonný osobní počítač s procesorem AMD.

PROCESOR AMD Athlon XP 2800+, 512 KB L2 cache

ZÁKLADNÍ DESKA SOLTEK SL-75FRL-L, nForce 2

PAMĚŤ 512 MB DDR333, OCZ

GRAFICKÁ KARTA HERCULES 3D Prophet, ATI RADEON 9700 PRO, 128 MB

PEVNÝ DISK Western Digital WD1200JB, 120 GB, 8 MB cache

OPTICKÉ MECHANIKY DVD 16X - SONY DDU 1621, CD-RW 52x/24x/52x - SONY CRX 220E

ZVUKOVÁ KARTA CREATIVE Audigy Player

MODEM PCI, Mr. Modem 56k

DOPLŮKY klávesnice Logitech Internet Navigator CZ, myš Logitech B69 opt.

OPERAČNÍ SYSTÉM MS Windows XP Home CZ

VÝROBCE/POSKYTL ProCA

CENA s DPH 56 651 Kč

MONITOR Proview CY 765, LCD 17", 1280 x 1024 bodů

CENA MONITORU s DPH 17 470 Kč

Uvidíme, co s trhem udělají Bartony a ohlášené snížení cen.

Měli jsme možnost vyzkoušet dva výkonné osobní počítače s úplně novými procesory

Barton. Jeden nám zapůjčila firma ProCA a druhý společnost Levi.

BRAVE BlackLine 62G7+

Procesor Barton ve verzi AMD Athlon XP 2800+ jsme vyzkoušeli v počítači Brave 62G7+ z „černé“ řady počítačů Brave (řada počítačů s procesory AMD je označena jako BlackLine). Skříň počítače je pěkná i šikovná a také dostatečně prostorná. V přední části jsou snadno přístupné konektory USB a výstup zvukové karty. I když byl počítač velmi dobře vybaven (měl mechaniku DVD i vypalovačku), prostor na další rozšíření tu je a lze instalovat další dvě zařízení velikosti 5,25" a jedno o velikosti 3,5".

Uvnitř skříně byla základní deska SOLTEK SL-75FRL-L s čipovou sadou NVIDIA nForce2. K připojení mechanik byly použity kulaté datové kabely, které usnadňují proudění vzduchu ve skříni. Kromě procesoru byl aktivní chladič i na vlastní skříni.

Základní deska má pět slotů PCI, z nichž jeden byl využit pro instalaci modemu a druhý pro výbornou zvukovou kartu (SB Audigy). Paměti měl počítač také dost a použitý disk Western Digital s kapacitou 200 GB se ukázal jako velmi

rychlý (průměrná přenosová rychlost přes 40 MB/s).

Pro počítač byla vybrána i velmi rychlá grafická karta, a to HERCULES 3D Prophet s grafickým čipem ATI Radeon 9700 Pro a 128 MB paměti. Tato karta patří v současné době k nejvýkonnějším. Na komponentech

tých tedy ve firmě ProCA nešetřili, a přesto není cena počítače nijak hrozivá.

Sestavu doplňovala klávesnice Logitech Internet Navigator s množstvím ovládacích tlačítek navíc a optická myš Logitech. Monitor je samozřejmě možné si vybrat; v dodávce byl monitor Proview CY 765 se 17" LCD displejem, nativním rozlišením 1280 x 1024 bodů a kontrastem 400 : 1. Výsledky testů najdete v tabulce, kde jsou i výsledky druhého testovaného počítače a kompatibilní výsledky počítače s procesorem Intel Pentium 4 3,06 GHz.

LYNX eXpress XXL+

Druhý počítač, tentokrát s procesorem Athlon XP 3000+, tedy s nejrychlejší současnou verzí, nám zapůjčila společnost Levi. Počítač LYNX

LYNX eXpress XXL+

Výkonný osobní počítač s procesorem AMD.

PROCESOR AMD Athlon XP 3000+, 512 KB L2 cache

ZÁKLADNÍ DESKA ASUS A7N8X Deluxe, nForce 2

PAMĚŤ 512 MB DDR400, CL2.5

GRAFICKÁ KARTA ATI RADEON 9700 PRO, 128 MB DDR SDRAM, DVI, TV-Out

PEVNÝ DISK 2x Western Digital DD WD800JB CaviarXL, 80 GB, 8 MB cache

OPTICKÉ MECHANIKY DVD 16X - ASUS E616, CD-RW 52x/24x/52x - ASUS CRW-5224A

ZVUKOVÁ KARTA 6CH na základní desce

MODEM PCI, US Robotics 56K

DOPLŮKY klávesnice Genius Comfy KB-21e, myš Logitech MX700

OPERAČNÍ SYSTÉM MS Windows XP Professional

VÝROBCE/POSKYTL Levi

CENA POČÍTAČE 64 538 Kč s DPH

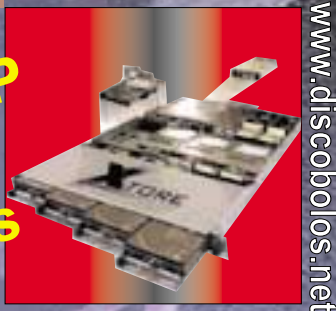
CENA SESTAVY (počítač, OS WinXP Pro, reproduktory, 17" LCD monitor NEOVO F-17) 89 548 Kč s DPH

PLACENÁ INZERCE

DISCOBOLOS**DISKOVÁ POLE PRO KAŽDÉHO**

Proč větší disky ?
To raději DISCOBOLOS s ochranou dat RAID !
Jen připojit k Ethernetu
za provozu celé firmy - a používat !!!

**NOVÉ
HOT SWAP
19" RACK
AŽ 8 HDDs**

www.discobolos.net

- NOVĚ I: 1 Gb/s, ARCHIVACE NA PÁSKU
- OD 20 GB/24 000.- Kč DO 2400 GB/250 900.- Kč!
- I LAIK NAINSTALUJE DO 5 MIN, VŠE V ČEŠTINĚ!
- INSTALACE ZA PROVOZU - ŽÁDNÉ PROSTOJE
- OCHRANA RAID 1 i 5, I "HOT SPARE" DISK!
- NOVĚ AUT. INKREMENTÁLNÍ ARCHIV NA PÁSKU
- INTERNÍ WWW SERVER A E-MAIL - SERVER!
- PŘIPOJENÍ LOKÁLNÍ SÍTĚ DO INTERNETU!
- PODPORA ČEŠTINY I PRO APPLE!! 3 r. ZÁRUKA
- UPGRADY PO INTERNETU, DÁLKOVÁ SPRÁVA.
- >100 REFERENCÍ, LIC. VÝROBA I V ZAHRANIČÍ

05 - 4122 5091, - 4122 6003

www.CoNet.cz

	BRAVE BlackLine 62G7+	LYNX eXpress XXL+	Tesco TC9GL CAD
VÝKONNOSTNÍ TESTY			
CELKOVÝ APLIKAČNÍ VÝKON SYSMARK 2001	255	258	265
APLIKACE PRO TVORBU INTERNETOVÉHO OBSAHU	257	258	-
KANCELÁŘSKÉ APLIKACE	253	258	-
NÍZKÓUROVNĚVÉ TESTY			
DHRYSTONES	3333528	3437904	2748648
WHETSTONES	13787	14465	14867
PAMĚŤ	671900	659200	673650
DISK [KB/s, MS]	40539 / 14	40554 / 13,2	-
DALŠÍ TESTY			
QUAKE 3 ARENA (1024 x 738, 16b) [FPS]	271	265	-
3DSTUDIO MAX [m:s]	2:00	1:58	1:58
PŘEVOD WAV-MP3 [m:s]	0:40	0:39	0:24
PŘEVOD DO DIVX [m:s]	2:24	2:23	1:59
3DMARK 2003	4737	4764	-

Počítač LYNX eXpress XXL+ s procesorem Athlon XP 3000+.

vypadal díky své výšce a provedení spíše jako server. Skříň černé barvy (Chieftec DX-01B-D) je opravdu prostorná a přední kryt mechanik i postranní kryty je možné uzamknout.

Uvnitř této skříně se skrývala základní deska ASUS A7N8X Deluxe a mnoho dalších komponent. Stejně jako v případě desky Soltek je základní deska založena na čipové sadě NVIDIA nForce2, podporuje AGP 8X, paměti Dual Channel DDR400, má 5 PCI slotů, RAID řadič Serial ATA, podporuje šestikanalový zvukový výstup, porty USB 2.0 a FireWire (porty byly vyvedeny na zadní stranu počítače). Procesor byl chlazen aktivním chladičem CoolerMasrer s regulovatelnými otáčkami - na zadní straně počítače byl umístěn potenciometr.

Jako v případě počítače Brave padla volba na velmi rychlou grafickou kartu s čipem ATI Radeon 9700 Pro a se 128 MB paměti DDR SDRAM. V jednom slotu PCI byl umístěn modem 56K. Nové rozhraní Serial ATA bylo využito. Disky s tímto rozhraním sice zatím nejsou běžně dostupné, ale prodávají se redukcce (za cca 300 Kč), které umožňují přes Serial ATA připojit běžný disk s rozhraním IDE/ATAPI. I když byly v počítači disky dva, do RAID pole nebyly z důvodů problémů u některých testů zařazeny. I samostatně jsou disky dost rychlé.

Pro práci s optickými disky sloužila v počítači 16rychlostní mechanika DVD-ROM ASUS E616 a „přepalovačka“ ASUS CRW-5224A s parametry 52x/24x/52x - obě v provedení IDE a připojené kulatými kabely. Pod krytem v přední části byla umístěna i čtečka paměťových karet ve velikosti 3,5" mechaniky. Můžete do ní vložit nejčastější typy karet (SD/MMC, MemoryStick, CompactFlash a SmartMedia).

Hodně zajímavé byly i doplňky. Klávesnice Genius Comfy KB-21e má stejně jako Logitech Internet Navigator CZ speciální gumová tlačítka pro ovládání multimédií a internetu. Myš Logitech MX700 je bezdrátová optická myš, která se nemusí „krmit“ bateriemi. Dobíjí se v „základnové stanici“, která zároveň slouží i pro příjem signálu a vydala by na samostatnou recenzi. Reprodukory ALTEC LANSING 251 mají výkon 90 W a skládají se ze subwooferu a 5 satelitních reproduktorů. Jako monitor byl vybrán model NEOVO F-17 se 17" LCD displejem a rozlišením 1280 x 1024 bodů.

Výkonnostně je na tom počítač ještě o něco lépe, i když rozdíly nejsou zase tak velké. ■ ■ ■ Pavel Trousl

H\Y'6 YUgh'F UXYc b
- +\$\$DFC 5 ``=b K cbXYf

5 hUbhlg F UXYc b -) \$\$DFC

F UXYc b - %\$\$ 5 hUbhlg

%SSA 9: 5 8 lghfM hcbzgf" c"
JY_ccVWcXj de YbřhWb_lci
8i g_lci U' ž' , 'SS'6fbczH". Ž(S!) (, '8&S S++zZ1 . Ž(&S!) (, '8&S S+S
dcghU4 %SSa Yl UxlgfM hcb"vM
CGHF 5J 5 . . . J fyc W %&*) ž+S- 'SS' CghU U' ! Afzbg_f' < cfrzH" #U1 .
Ž(&S!) - * * &* S- +zcgfU U4 %SSa Yl UxlgfM hcb"vM
D@N9 . : F Ydi V_lzbg z () žUFyz " J 8 GHj VUž' %&* ' DnY žH" #U1 . Ž(&S
! " ++ () S' & ždnYb4 %SSa Yl UxlgfM hcb"vM
DF 5 < 5 . : " 8 j žY- ((#žUFyz " 7 YFU 7 Nž% (' SS' DfU U% S' ! I \ ž j Ygž
H" #U1 . Ž(&S! ' &+ & S' 8' &+ & (ždfU U4 %SSa Yl UxlgfM hcb"vM

i i i ž# " ? 7936; EFD; 4GF; A @ žI

MINOLTA DiIMAGE F300

Megapixel sem, megapixel tam...

Ve vývojovém středisku společnosti Minolta si zřejmě řekli, že nemá cenu šetřit, a svůj nový kompaktní digitální fotoaparát Dimage F300 vybavili hned pětímegapixelovým CCD snímačem. Pojdme se podívat, jak se to projevilo na výsledcích tohoto na pohled nenápadného, ale slibně navrženého přístroje.

Slibný je u fotoaparátu především fakt, že i ve třídě přístrojů pro širokou uživatelskou obec kombinuje vysoké rozlišení a trojnásobný optický zoom s rozšířenými funkcemi pro automatické snímání, zdařilým designem a kompaktním provedením. Určujícím prvkem každého fotoaparátu je objektiv. V případě Dimage F300 je objektiv vysouvací, ve vypnutém stavu zcela krytý v těle přístroje; dokonce i jeho přední čočka je zakryta lamelami. Proměnná ohnisková vzdálenost objektivu umožňuje až trojná-

sobný optický zoom (doplněný ještě čtyřnásobným zoomem elektronickým) s ekvivalentem pro kinofilm v rozsahu 38 až 114 mm; vzdálené fotografované objekty tak lze dobře přiblížit. Za objektivem je ukryt CCD snímač efektivně využívající pět milionů pixelů, v nejvyšším rozlišení proto můžeme očekávat obrázky s rozměry až 2560 × 1920 obrazových bodů.

Tím ovšem lákadla nového fotoaparátu Dimage nekončí. Přístroj dostal do vínku kromě funkcí pro fotografování také možnost nahrávání videosekvencí, které mohou v závislosti na kapacitě paměťové karty a rozlišení záznamu obsáhnout až 20 minut záznamu. Nahrané záběry jsou samozřejmě ozvučené, ale zvukové poznámky lze nahrávat i samostatně – sice pouze v zhruba telefonické kvalitě, ale až po dobu tří hodin. Všechny druhy záz-

namů (snímky, filmové klipy i zvukové záznamy) jsou postupně číslovány a ukládají se na kartu v pořadí, ve kterém jsou pořízeny.

Vraťme se však k funkci, na kterou je potenciální majitel přístroje zvědavý jistě nejvíce, tedy k fotografování. Pro něj jsou na otočném ovladači určeny dva režimy: ruční nastavení a automatický režim. V něm má uživatel kontrolu nad rozlišením výsledného obrázku, může nastavit jedno z připravených schémat pro fotografování portrétu, krajiny, nočních či sportovních scén a chybět nesmí samozřejmě ani makrorežim, použitelný od 14 centimetrů. Nastavit lze také režim blesku (vynucený, automatický, případně redukce červených očí), a co je v automatickém režimu neobvyklé, také korekci expozice (například pro fotografování objektů proti světlému pozadí).

ADVERTORIAL

MINOLTA DiALTA COLOR CF1501

Barevné řešení pro kanceláře

Digitální barevný tiskový stroj-kopírka DiALTA Color CF1501 společnosti Minolta je určen pro střední a větší kanceláře. Zastane klasický tisk prospektů, brožur a firemních tiskovin. Tiskne s výrazně nižšími provozními náklady než stolní barevné laserové tiskárny. Tiskový stroj používá pro vytvoření obrazu technologii LED. Pro každou barevnou vývojnicí je použita samostatná LED-diodová hlava. Vývojnice přenáší toner pomocí fotoválce na transferový pás. Na transferovém pásu vzniká soustisk barev, který se jednorázově přenese na papír.

Papír projde zapékací pecí, obraz se na něm zafixuje a vyjde ven. Při malých tiskových objemech je tisk na CF1501 levnější než tisk ofsetový. Po rozšíření o finišer dokáže šít a děrovat potištěné listy papíru a vytvářet brožuru s otvory pro eurosložku.

CF1501 tiskne ve vysoké kvalitě, barvy v 255 stupních gradací a ve 187 linkách na palec. Tiskne rastrem, který je srovnatelný s kvalitou ofsetového rastru, a v kvalitě, která je obecně vnímána jako standard pro dobrý tisk. Rychlost tisku je 15 stránek za minutu barevně či černobíle a v průběhu času stroj produkuje barevně shodné tisky. Udrží barevnost bez ohledu na vlivy okolního prostředí, změny vlhkosti a teploty ji neovlivní.

K efektivnímu využití tiskových vlastností slouží Color Management System, který je integrován v tiskovém řadiči/RIP digitálního stroje, a správa ICC profilů. Standardem RIP jsou převodní tabulky přímých barev do CMYK, které jsou certifikované PANTONE. Tiskový řadič/RIP EFI Fiery se stará o použití a správu ICC profilů, o správu tiskových úloh, o tisk variabilních dat a montáž různých dokumentů v nový celek. Montáž zajišťuje program DocBuilder, který dokáže spojit ripova-

né dokumenty z Wordu s ripovanými dokumenty z jiných aplikací. RIP automaticky detekuje sítě 10 a 100 Mbit/s. Pro popis tiskové stránky využívá Adobe PostScript 3.

CF1501 lze připojit k PC nebo k počítači Apple Macintosh.

CF1501 nabízí i široké možnosti skenování. Skenovat lze přímo s počítače přes Twain nebo plug-in v aplikaci. Skeny lze uložit na pevný disk nebo poslat e-mailem. Výběr skenovaných formátů zahrnuje tiff, jpeg a pdf. ■ ■ ■ Josef Noak

TECHNICKÉ PARAMETRY

ROZLIŠENÍ 600 × 600 dpi
HUSTOTA RASTRU 187 lpi
GRADACE 256 stupňů
FORMÁT SKENU až A3
FORMÁT VÝSTUPU A6 až A3+ (311 × 457 mm)
RYCHLOST TISKU 15 barevných i černobílých stran A4/min.
POTISKOVANÁ GRAMÁŽ 60 až 209 g/m ²
POTISKOVANÉ MATERIÁLY OHP fólie, samolepicí fólie, transferové fólie na pevné materiály a textil, polokarton

Tlačítka pro ovládání transfokátoru jsou umístěna vpravo od displeje a spolu s dalšími dvěma tlačítky slouží také pro ovládání nabídky přístroje.

Chybí naopak ruční volba barevného podání, například pro fotografování pod žárovkovým osvětlením se přístroj přizpůsobuje automaticky, naštěstí většinou úspěšně.

Ruční nastavení dovoluje plnou kontrolu nad parametry snímku. Samozřejmě asi nepoužívanější bude programovatelný režim, kdy uživatel nastaví pro něj důležité hodnoty a nechá fotoaparát správně stanovit ostatní, nedůležité hodnoty. V takovém případě se však již určitě neobejdeme bez zapnutí nabídek na barevném displeji, kde se nastavuje režim ostření, barev-

né podání, ale také například citlivost. S touto jsme měli dost potíže, protože aparát automaticky používá vyšší hodnoty, které sice umožňují snímání za horších světelných podmínek, avšak i v případě dobrého osvětlení v obraze „vyrábí“ nepříjemně patrný šum, kterého se nelze nikdy úplně zbavit, bohužel ani s použitím k tomu speciálně určené funkce. To je asi naše největší výtka k jinak poměrně ostrému obrazu. Na detailech, zvláště pak na ostrých hranách, si lze také všimnout občas dosti výrazného elektronického doostřování obrazu.

Nejen sportovní fotografové ocení režim UHS, který v nižším, ale stále příjemném rozlišení 1280 x 960 bodů umožňuje pořídit sekundovou dávku jedenácti snímků, které „ten správný okamžik“ určitě neunikne.

Dimage F300 se snaží zaujmout hlavně jednoduchým ovládáním, ač je nabita funkcemi a vysokými technickými parametry. Někde se tak musí projevit kompromis, například v již zmíněné kvalitě snímků, ale jinak jsme, snad kromě menšího dosahu blesku, nezaznamenali závažnější nedostatky. Potřebám běžného fotografa momentek a záběrů z dovolené, kterému je fotoaparát svým návrhem určen především, výkony dobře dostačují. Na ovládání si

zuby nevytláče ani technicky méně zdatný jedinec, což je spolu s příjemnými rozměry, hmotností a kompaktním tvarem důležitá deviza Dimage F300. ■ ■ ■ Miroslav Stoklasa

MINOLTA DIMAGE F300

Kompaktní digitální fotoaparát.

ROZLIŠENÍ 5 milionů pixelů

ZOOM 3× optický a 4× digitální

OBJEKTIV 7,8 - 23,4 mm (ekvivalent pro kinofilm 38 až 114 mm)

SVĚTELNOST F2,8 až F4,7, podle pozice transfokátoru

HLEDÁČEK optický a barevný LCD displej 1,5"

ROZSAH SNÍMÁNÍ 14 - 55 cm makro, až nekonečno

ZÁVĚRKA 1/1000 s až 15 s

VELIKOST OBRAZU 640 x 480 bodů až 2560 x 1920 bodů

FORMÁT DAT TIF, komprimovaný JPG

ZÁZNAMOVÉ MEDIUM paměťová karta SD (v dodávce 64 MB)

DALŠÍ FUNKCE záznam videa, diktafon, výstup na televizor

PŘÍSLUŠENSTVÍ paměťová karta, zápečtní řemínek, datový a video kabel, lithiová baterie

ROZMĚRY 111 x 56 x 38 mm

HMOTNOST 185 g (bez baterie a paměťové karty)

VÝROBCE/POSKYTL Minolta

CENA s DPH 24 990 Kč

PLACENÁ INZERCE

Staňte se naším partnerem!

Prodávajte špičkovou výpočetní techniku značky Toshiba

- Notebooky**
- Tablet PC**
- PDA**
- Servery**

www.chgtrade.cz/spoluprace

Dejte přednost kvalitě se značkou TOSHIBA!

Využijte i Vy příležitost stát se obchodním partnerem společnosti CHG Trade, a.s. Získáte tak možnost nabízet nejnovější produkty a technologie předního světového výrobce mobilní výpočetní techniky. Dejte přednost špičkové kvalitě se značkou TOSHIBA - kvalitě, kterou oceňují miliony spokojených uživatelů po celém světě.

CHG TRADE

více informací na www.chgtrade.cz

Choose freedom.

TOSHIBA

Videňská 102, 619 00 Brno, info@chgtrade.cz, tel.: 547 426 501
CHG Trade, a.s. - jediný autorizovaný PC Distributor TOSHIBA v ČR

PLACENÁ INZERCE

GIGAMAX.
maximální výkon na spolehlivém základu

Postaveno na značkových základních deskách GIGABYTE.

intel inside pentium 4

PC GIGAMAX s procesorem Intel® Pentium® 4 - střed Vašeho digitálního světa

PC GIGAMAX MACH4 EX-2400 **18 190 Kč** 22 192 Kč vč. DPH
Změna cen a konfigurace vyhrazena.

Intel® Pentium® 4 procesor 2,4 GHz FSB533, 256MB DDR333, 40GB HD 7200ot., DVD-ROM TEAC, FDD, ATI Radeon 9000Pro 64MB DDR, MB GIGABYTE čipset i845PE, zvuk.karta 5+1, LAN Intel® 10/100, USB 2.0, kláv.+ myš PS2, záruka na PC 2 roky (nebo 3 roky za příplatek)
K uvedenému sestavě doporučujeme: operační systém MS Windows® XP Home (2.730 bez DPH) a 17" monitor LITE-ON TC099 (3.330 bez DPH) - záruka 3 roky

Intel, Intel Inside a Pentium jsou registrované ochranné známky společnosti Intel Corporation.

On-line konfigurátor, aktuální cena seznam prodejců najdete na www.gigamax.cz

ELAP
COMPUTER DISTRIBUTION

ELAP Brno, Řípská 5, 627 00, tel.: +420 548 427 711-5
e-mail: obchod.brno@elap.cz, www.elap.cz

ELAP Praha 10, Záběhlická 31/1230, tel.: +420 272 191 412-4
e-mail: obchod.praha@elap.cz, www.elap.cz

STAHOVÁNÍ PŘES FTP, IRC A NEWSREADER

Skryté zdroje v síti

Čas od času znejstí i zkušení surfaři: stahování se přeruší, videostreamy zadržávají, soubory nelze najít. Chip vám ukáže, jak se těmto problémům vyhnout. Poradíme vám, kde nalézt rychlé a spolehlivé datové zdroje přístupné přes FTP, IRC nebo Newsservery, které deklasují každou výměnnou burzu.

Někdy nastanou chvíle, že člověk nevěří svým očím – a takové situace se nevyhnu ani Billu Gatesovi. Jeden den na konci roku 1995 patrně patří mezi ně: Warez skupina „Drink or Die“ uveřejnila na internetu Windows 95 – dva týdny předtím, než se nový produkt Microsoftu objevil na pultech obchodů. To, co tehdy způsobilo pořádný

rozruch, je dnes u nového softwaru téměř běžné. Na stažení v IRC chatech, diskusních skupinách a na FTP serverech čekají nové, cracknuté – ochrany proti kopírování zbažené – programy, stejně jako hudba a filmy.

Existují ale také skryše, které jsou zajímavé i pro početného surfaře: v diskusních skupinách jsou i lidé, kteří např. hledají starý software pro svůj C64 nebo jen chtějí pomoci s programováním. Pro FTP servery platí něco podobného. Mnoho legálních „downloadů“ odtud funguje rychleji – obzvláště pokud vyjde demo nové hry a server vydavatele je nemilosrdně zahlcen hráči.

Není zrovna úplně jednoduché najít tyto ukryté zdroje, ale Chip vám patřičný směr poradí.

OBSAH

- 81 Sklady plné dat na FTP
- 81 PRAXE: Nahrávání souborů z FTP serveru
- 82 Download souborů z diskusních skupin
- 83 PRAXE: Jak stáhnout soubory z Usenetu
- 84 Soubory z IRC
- 85 PRAXE: Download přes Internet Relay Chat
- 86 Video a hudba z webu

Plné sklady dat na FTP

Je jedno, jestli hledáte Linux-Distribution, nějaký film, konkrétní skladbu nebo software. FTP servery by měly být vaší první zastávkou. Nabízejí totiž excelentní rychlost stahování.

První a nejdůležitější platformou pro šíření filmů, hudby a softwaru jsou FTP servery – skladiště dat na internetu. Data jsou ale

k dispozici pro malou, vyhrazenou skupinu zájemců. Místa různých takových „skladišť“ znají pouze členové crackerských skupin, kteří tyto servery provozují; přístup pro normálního uživatele je nemožný. Většinou totiž ani vlastníci serverů nevědí, že jejich zařízení slouží jako zdroj pro downloads, nebo dokonce jako tzv. Warez-Dump.

DETEKTIVNÍ PRÁCE: JAK VYČENICHAT TAJNÉ FTP SERVERY

Na internetu nejsou všechny zdroje skryté tak jako ty tajné, pirátské. Mnoho surfařů provozuje vlastní FTP servery, na které mohou mít přístup i běžní „smrtelníci“. A to je dobře, protože vždycky, když např. vyjde nová demoverze známé hry, zkolabují servery herních firem ■

PRAXE: Nahrávání souborů z FTP serveru

1. SKLADIŠTĚ: Ihned po prvním spuštění programu SmartFTP se automaticky otevře konfigurační okno. Pod nastavením *General* chybí zápis pro standardní adresář, do kterého mají být stažená data ukládána. Vyberte libovolný adresář. Svou e-mailovou adresu nemusíte zadávat, stačí adresa smyšlená.

2. SPOJENÍ: Otevřete okno *Connection*. V políčku *Max Retries* byste měli hodnotu zvýšit na 20; *Retry Delay*, tedy čekací dobu mezi jednotlivými pokusy o spojení, na minimálně 30 sekund. Důvod: Pokud byste zvolili kratší časový úsek, mohl by vás FTP server kvůli „nezdvořilému“ chování blokovat. Uživatelé firewallu by měli také aktivovat *Passive Mode*.

3. PRACOVNÍ PLOCHA: Hlavní okno programu SmartFTP vypadá podobně jako to u Exploreru. V adresové řádce zadejte URL, uživatelské jméno, heslo a požadovaný FTP server. U serveru s nechráněným přístupem musíte zrušit zatržítka u pole *Anonymous*. Soubory zkopírujete – stejně jako ve Windows – přetažením myši.

PLACENÁ INZERCE

↘ Někde telefonní
seznam
ani nenajdete.

↘ Nová tvář, nový obsah, nejaktuálnější telefonní seznam – to je nový QUICK.

↘ Portál www.QUICK.cz nabízí: připojení zdarma / e-mail / telefonní seznam / gamezone / kluby / mapy / filmweb / počasí / chat / fotoalbum / finance.

www.QUICK.cz

- pod nápořem surfařů; pokud se objeví nová verze distribuce Linuxu, má každý kB stahovací rychlosti cenu zlata.

Právě univerzity vykazují se svými pevnými linkami ohromnou výdrž. Univerzitní servery pumpují přes svá vedení data i v době, kdy ostatní herní servery jsou úplně ze hry. Přesto vás k vytouženému downloadu čeká ještě daleká cesta: na webu je k dispozici jen několik málo dobrých vyhledávacích strojů (vyhledávačů), které vyčenechají i FTP servery.

Známé WWW stránky, jako jsou FTP vyhledávací služby Lycos (www.lycos.com) nebo Alltheweb (www.alltheweb.com), nenajdou stránky s pochybným, ne vždy legálním obsahem. Také webové stránky www.filemirrors.com omezují výsledky hledání na legální downloady.

Pokud jsou však správným způsobem nastaveny, najdou i tyto vyhledávače rychlý FTP server s legálním obsahem. U FTP vyhledávačů platí na rozdíl od WWW čmuchalů zásada: Zadejte pokud možno jedno jediné výstižné heslo.

Důvod: Soubor se jménem „Suse7.1.bin“ na Reliz & Co nenajdete, budete-li hledat „Linux AND new“.

Navíc také existují FTP vyhledávače, které zobrazí i servery, na nichž najdete jakýkoli download: např. webová stránka www.reliz.ru, která vsadila podobně jako Google na jednoduchost. Stejně jako u známějšího a většího vyhledávacího „bratra“ stačí zadat hledaný výraz, případně více výrazů, a klepnout na Search. Výsledkem je

seznam odkazů, které váš prohlížeč navedou přímo na hledané soubory.

JAK OBELSTÍ KONTROLU PŘÍSTUPU

Vyhledávač (www.reliz.ru) bohužel ztěžuje efektivní prohledávání FTP serverů po hledaných souborech. Za jeden den může jeden uživatel teoreticky zadat k vyhledání jen jeden požadavek. Webová stránka uloží IP adresu návštěvníka a další přístup umožní až po 24 hodinách – nebo máte možnost připlatit si za neomezený přístup k vyhledávacím službám.

Tato zdánlivá překážka ale pro některé webové surfaře s běžným internetovým připojením nepředstavuje žádný problém. Na krátkou dobu se odpojte od internetu a při dalším připojení vám váš internetový provider automaticky přidělí jinou IP adresu.

Další dobrou vyhledávací službou je např. Napalm FTP Indexer na search.ftphost.net/indexer/search.htm a www.oth.net. Doporučit lze také FTP vyhledávač na internetové adrese www.ftpfind.com. Jeho předností je tzv. The-matic Search – již před dotazem můžete filtrovat, jestli hledáte software pro určitý operační systém, nebo jestli chcete zobrazit jen filmy, hudbu nebo obrázky. Kromě toho jsou tyto kategorie ještě dále děleny podle různých typů souborů.

POHODLNÉ STAHOVÁNÍ (NAHRÁVÁNÍ): NEJLEPŠÍ BEZPLATNÉ FTP PROGRAMY

Všechny tyto stránky vám ale nebudou k ničemu, nevlastníte-li FTP klienta. Větší-

FTP-Indexer na adrese www.reliz.ru vysílá na internetu velké množství „skladišť“ souborů.

nou sice můžete soubory stáhnout i přes prohlížeč, ale tato varianta je poměrně nepohodlná. Ačkoliv specialit bezplatných FTP programů ubývá, freewarový nástroj SmartFTP (www.smartftp.com) za stažení rozhodně stojí. Alternativou je TotalCommander (www.ghisler.com). Tento program slouží pod Windows jako kompletní náhrada za Správce souborů a má přístup také na FTP servery.

DOWNLOAD I PŘES FIREWALL

Důležitým nastavením pro surfaře, kteří chtějí stahovat data přes proxy nebo firewall, je aktivace tzv. Passive Mode. Důvod: U pasivního FTP otevírá klient obě nutná spojení k serveru (jedno pro přenos příkazů, druhé pro data). Naopak u aktivního FTP klient sice otevře přenosový kanál pro příkazy, ale poté by čekal na server, který otevírá spojení k přenosu dat. Problémem je to, že mnoho firewallů na soukromých počítačích reaguje na pokus o spojení se serverem alergicky a blokuje ho. Proto by uživatelé firewallů měli zvolit Passive Mode.

Download souborů z diskusních skupin

Usenet je vlastně takové jedno obrovské fórum – avšak na rozdíl od běžných diskusí na internetu je zde možno vyměňovat také soubory.

Dalším zdrojem souborů na internetu jsou tzv. diskusní skupiny (Newsgroups) v Usenetu – jedna z nejstarších komunikačních možností na internetu. V otázce struktury se podobají dnešním diskusním fóřům: jsou děleny do bezpečtu tematických oblastí a nenacházejí se zde pouze místa pro rozhovory (chaty) s téma-

ty od náboženství až po operační systémy, ale také speciální místa pro výměnu souborů – Binary-Groups.

Cesta k nim je ale trnitá. Abyste mohli vyvolat jednotlivé záznamy a soubory, musíte se nejdříve přihlásit přes Newsserver. Většina internetových providerů sice svým zákazníkům Newsserver nabízí, blokuje ale přístup k Binary-Groups. Předností Usenetu je jeho aktuálnost. Není sice ani zdaleka tak komfortní jako populární výměnné P2P sítě, filmy, hudba a software jsou zde ale k dispozici o několik dní až

Nic pro lovce dat. Newsserver přístup od Easynetu je sice výhodný, neumožňuje ale přístup na vytoužené „Binary skupiny“.

Newsreadery Grab It a NewsReactor nahrávají také přílohy souborů z Usenetu. Grab It je freeware, za NewsReactor musíte platit.

- týdnů dříve – teprve poté se data dostanou na eDonkey, KaZaA a spol.

BEZ BLOKOVÁNÍ: SPECIÁLNÍ NEWSREADERY PRO SURFAŘE

Vedle providerů existuje velké množství poskytovatelů přístupu k Newsserverům, které neblokují diskusní skupiny, a částečně dokonce argumentují tím, že uživatel jejich prostřednictvím získá přístup k MP3 souborům a filmům. Tyto možnosti ale něco stojí a jsou opatřeny celou řadou omezení – ostatně tito poskytovatelé dobře vědí, že se o jimi nabízené downloady zajímají především notoričtí stahovači.

Přístupy k Newsserverům se vstupem (přístupy) do všech skupin najdete na internetu např. pod

- www.premium-news.com
- www.newsserver.surfino.com
- thenewsgroups.com

Poté, co se pro některou z těchto možností rozhodnete, potřebujete již jen nějaký Newsreader pro svůj počítač – tento program je vlastně browserem pro diskusní skupiny (Newsgroups).

RYCHLOSTAHOVAČE SE ZVLÁŠTNÍMI FUNKCEMI

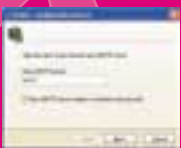
Známymi Newsreadery pro Windows jsou např. shareware NewsReactor ([\[systems.com\]\(http://systems.com\)\) a bezplatný Grab It \(\[www.shemes.org/grabit\]\(http://www.shemes.org/grabit\)\).](http://www.daan-</p>
</div>
<div data-bbox=)

Soubory jako přílohy jsou v Newsgroups-postings vždy kódované – přenosový protokol nepovolí žádná nekódovaná data. Důvod pro toto opatření leží hluboko v minulosti. Standardem pro datové přenosy v diskusních skupinách je ASCII, soubor znaků pro kódování abecedy, který nepodporuje kontrolní znaky a symboly. Ale právě tyto znaky jsou binární soubory používány, a jsou proto nezbytné. Pokud byste tedy stahovali z postingu nekódovaný soubor, obdrželi byste pouze poškozený soubor. Cesta z tohoto dilematu: yEnc – kódovací algoritmus, který data zabalí (zapakuje) tak, aby odpovídala ASCII standardu.

Spousta Newsreaderů má yEnc algoritmus integrován (seznam těchto programů najdete na www.geocities.com/zenwebpage/yEncFAQ.htm#windows). Uživatelé programů, které s yEnc algoritmem nespolupracují, by měli používat yProxy (www.brawnylads.com/yproxy). Tento program funguje jako lokální proxy. Spojuje externí Newsserver s lokálním Newsreaderem a stará se o to, aby byly stahované soubory dekódovány. Svému Newsreaderu musíte poskytnout jako adresu pro nový server jen *Local host*.

PRAXE: Jak stáhnout soubory z Usenetu

- 1. RYCHLÝ START:** Po instalaci je třeba programu Newsreader zadat základní parametry. Grab it se nejprve zeptá na adresu Newsserveru. Pokud se vás Newsserver zeptá na uživatelské jméno a heslo, můžete tyto údaje zadat v následujícím okně. Tím je konfigurace ukončena.

- 2. POŘÁDEK V DATOVÉM CHAOSU:** Jakmile se Newsreader spojí se serverem, stáhne seznam všech diskusních skupin. V tomto seznamu můžete trochu pobrouzdat – nebo zadejte do okna *Only show groups that contain...* heslo, podle toho, co hledáte. Poklepáním na skupinu se tato skupina objeví v pravém okně výběrů. Nyní klepněte na *Update Group | Full update*.

- 3. NAHRÁNÍ (STAŽENÍ) DAT:** Protože byl obsah skupiny aktualizován, můžete klepnout na jméno skupiny, které je zobrazeno přes celý seznam. Vyberte v diskusní skupině (Newsgroup) příspěvky, které vás zajímají, a poté klepněte na tlačítko *Grab* – Grab It nahraje postings na váš počítač. Downloady se nacházejí v instalačním adresáři Newsreaderu.

PLACENÁ INZERCE

↘ Jen jediný
e-mail je opravdu
Quick.

- ↘ Nová tvář, nový obsah, opravdu rychlý free-mail – to je nový QUICK.

- ↘ Portál www.QUICK.cz nabízí: připojení zdarma / e-mail / telefonní seznam / gamezone / kluby / mapy / filmweb / počasí / chat / fotoalbum / finance.

www.QUICK.cz

Soubory z IRC

Zábava je často pouze věcí vedlejší. Rozsáhlá síť pro chataře, IRC, slouží také pochybným účelům. V některých chatovacích místnostech jde pouze a jen o výměnu souborů.

Internet Relay Chat, krátce IRC, má jako hlavní účel stanoveno chatování. V některých chatovacích místnostech je tomu ale úplně jinak. Jednotlivé části chatů jsou v podstatě jen automatická návštěví pro servery, které jsou v pozadí provozovány různými uživateli. Úspěšní při hledání zde budou hlavně příznivci seriálů, hraných filmů a her. Pro IRC síť ale obecně platí: V nesčetných chatovacích channels (kanálech) najdete jakýkoli myslitelný download.

VAROVÁNÍ: PROBLÉMY A NEBEZPEČÍ v IRC

Než se ale pustíte do dobrodružných vod IRC, měli byste být obeznámeni s problémy s výměnou dat v chatovacích sítích, dále byste také měli něco vědět o bezpečnostních rizicích a základní struktuře IRC sítě. To, co je souhrnně

Pomocí příkazu `/list` zobrazí IRC klient seznam dostupných chatovacích místností.

označováno jako IRC, je rozděleno na různé „ostrovy“ – např. DALnet (www.dal.net), IRCnet (www.ircnet.com), Quakenet (www.uakenet.org), Undernet (www.undernet.org) a Efnet (www.efnet.org).

Obsáhlý seznam najdete na www.mirc.co.uk/servers.html. Jednotlivé sítě nejsou mezi sebou propojeny. To znamená, že se nemůžete spojit s chataři, kteří jsou přihlášení v jiné síti; není ani možné přihlásit se

Přes DCC protokol (Direct Client to Client) můžete stahovat data od jiných „chatařů“.

do určitého chat roomu (chatovací místnosti), který je umístěn v jiné síti. Před přihlášením musíte tedy nejprve zjistit, ve které síti se nachází ta chatovací místnost, kterou chcete navštívit. Poté musíte najít vstupní server pro stávající síť. Hledání ale není tak těžké. Na webové stránce každé IRC sítě je k dispozici seznam s přístupovými servery.

Velký problém pro všechny „hledáče downloadů“: IRC nemá k dispozici žádný

■ přehled, který by nějakým způsobem katalogizoval nabízené soubory. Naopak musíte sami pátrat po místnostech a osobách, které hledané soubory nabízejí.

MIRC: JAK NAKONFIGUROVAT NEJČASTĚJI POUŽÍVANÉHO IRC KLIANTA

Teď již znáte potřebná fakta a musíte pouze nainstalovat IRC klienta na svém počítači. Nejčastěji používaný IRC program slyší na jednoduché jméno mIRC a najdete ho na webové adrese www.mirc.co.uk. Po instalaci vás při prvním spuštění mIRC zavede do nastavení. Tam v kategorii *Connect* nastavíte, ke které síti a ke kterému serveru chcete vytvořit spojení. Při výběru dávejte pozor na to, abyste aktivovali EU server, protože tím předejete časově zkrácenému zobrazení příspěvků jiných uživatelů. Pokud byste se s IRC sítí spojili např. přes US server, musela by vaše data a data, která k vám směřují, absolvovat „zajíždku“. Následkem

by bylo citelné zpoždění. To znamená, že zprávy jiných uživatelů by se na vašem monitoru objevily se zpožděním.

Při této konfiguraci byste také měli zadat jméno, e-mailovou adresu a chatovací jméno (přezdívku). Nastavení *Alternative* vám pomůže, je-li vaše přezdívka již obsazena.

Za další byste v nastaveních pod *Options* měli před políčkem *Connect on startup* aktivovat zatržítka a stejně tak učinit u *Reconnect on disconnect*. Tím zajistíte, aby byl váš mIRC program neustále ve spojení s IRC sítí.

Pro „vyměňovače dat“ je důležitý bod *DCC* (Direct Client to Client Protocol). Zde stanovíte, jak má váš program zacházet se soubory, které vám chtějí jiní uživatelé zaslat. Nejjistější je nastavení *Show get dialog*. Pokud je aktivní, budete při každém pokusu o výměnu dat informováni. *Auto get file* naopak způsobí, že váš klient uloží všechny vám zasláné soubory – což může vést

PRAXE: Download přes Internet Relay Chat

1. RYCHLÉ SPUŠTĚNÍ: IRC klient mIRC otevře po prvním spuštění automaticky konfigurační menu. V bodu *Connect* nastavíte, ve které síti chcete chatovat. Bod *IRC Network* určuje síť, v dropdown menu pod ním vyberte určitý přístupový server. Jako další krok zadejte jméno (smyšlené) a přezdívku pro chat.

2. PAMĚŤ SOUBORŮ: Další krok by měl vést k *DCC*. Tento bod je důležitý pro přenos dat mezi uživateli IRC. Vyberte bezpečnou cestu: bod *Show get dialog* se postará o to, abyste byly upozorněni pokaždé, když vám jiný uživatel chce zaslat soubory. Standardní adresář pro downloady změníte pod bodem *Folders*.

3. KONTAKTNÍ NAHRÁVKA: Protože základní nastavení jsou již v pořádku, můžete konečně navázat spojení k IRC síti. Klepněte na ikonu blesku, kterou najdete vlevo nahoře v mIRC. Jakmile je klient spojen se serverem, můžete pomocí příkazu */list* vyvolat kompletní seznam všech diskusních kanálů. Do jednotlivých místností vstoupíte tak, že zadáte */join #Roomname* (jméno místnosti).

Look!
The Complete DVD Solution

metalAZ SERL

AUTHORIZED DISTRIBUTORS:

	Diskus	tel.: 02 66315401
	eD system Czech	tel.: 597 444 111
	Lama Plus	tel.: 069 6323200
	Euromedia	tel.: 02 255702800
	ProCA	tel.: 02 67283406

Verbatim

www.verbatim-europe.com
info.central-east@verbatim-europe.com

- k tomu, že si do počítače nasadíte nějaký virus nebo trojského koně.

V IRC sítích krouží také počítačová škůdci

To je obecně jeden z největších problémů IRC kanálů: hackeri začátečníci, tzv. Script Kiddies, se pokoušejí stále dokola v některých chatovacích místnostech šířit své škodlivé programy; nebezpečí „náklady“ vašeho počítače je v IRC opravdu velké.

Po maratónu nastavení se konečně můžete připojit k IRC serveru podle své volby. Jako první příkaz byste měli zadat `/list`, poté se objeví druhé okno s kompletním seznamem chatovacích místností (roomů). Abyste mohli do určité místnosti vstoupit, musíte zadat příkaz `/join #roomname` (název místnosti).

Pokud jsou v některé místnosti nabízeny soubory ke stažení, děje se tak prostřed-

nictvím jiných uživatelů, kteří spustili svůj Fileserver (fserv). Tito účastníci chatu rozepisují v pravidelných odstupech zprávy, v nichž je uveden tzv. Trigger. Pokud Trigger zní např. `!abc`, můžete se k fileserveru připojit tím způsobem, že zadáte v chatovací místnosti `!abc`. Poté se otevře nové okno, ve kterém je možno provádět veškeré akce na Fileserveru.

Soubory si vyžádáte tak, že zadáte příkaz `send filename` (zašli jméno souboru). Pomocí `sends` zjistíte, kolik souborů server právě poskytuje, `queues` vám prozradí, kolik chatářů čeká na přenos dat.

V každém více navštěvovaném Channel Bots jsou k dispozici scriptově řízené pomocní hlídači, kteří šíří informace a často také seznam všech aktuálních nabídek downloadů. S těmito Bots se zkontaktujete tak, že odešlete `/msg Botname`.

Video a hudba z webu

Proč komplikovaně hledat to, co vám jiní přímo nabízejí? Webová rádia nabízejí celé hodiny hitů, televizní kanály celý svůj program na internetu. Všechno, co musíte udělat, je jen uložit to na počítači.

Na internetu nenajdete jen nespočetné množství souborů, které stojí za stažení, je zde k dispozici také mnoho hudby a videa. Předností jsou jasné: aniž byste museli komplikovaně hledat příslušnou skladbu na internetu, zapnete jednoduše webové rádio a skladbu nahrajete. Pokud necháte nahrávání běžet přes noc, máte ráno muziku na celou party a s jednotlivými CD se již nemusíte obtěžovat.

Nejprve se ale musíte zorientovat v chaosu. Na webu totiž nabízí svoji hudbu – od ruského techna až po americký pop – nekonečné množství rádiových stanic. WWW stránky jako `www.shoutcast.com` nabízejí rozsáhlý seznam rádií, který uspokojí milovníky všech žánrů. Také různé televizní stanice šíří svůj program mezi surfaři. Často ale bohužel zakazují internetovým příznivcům streamy ukládat.

Existuje však řada šikovných nástrojů, které tyto překážky odstraňují a obcházejí.

Např. pomocí programu Streamripper (`streamripper.sourceforge.net`) můžete „přetavit“ celý program rádia do formátu MP3.

MP3 POMOCÍ PROGRAMU STREAMRIPPER

Již podle instalace programu poznáte geniální koncept: Streamripper se připojí na internetovou radiodatabanku stránky `www.shoutcast.com` a předloží podle vybraného žánru seznam rádiových stanic – včetně bitrate, ve kterém jsou písně vysílány. Po poklepání na vybranou stanicu se většinou objeví jen

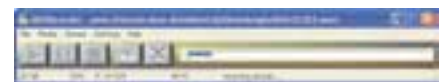

Streamripper nahrává vysílání internetových rádií. Na nástroji vás zaujme především komfortní výběr programů.

chybové hlášení. Důvod: Většina internetových rádií testuje User Agenta, údaj, podle kterého lze identifikovat prohlížeč na webové stránce. Streamripper se standardně přihlásí svým jménem – a proto ho některé WWW stanice blokují. User Agentu můžete ale snadno modifikovat, a to tak, že klepnete na `More Options` a poté pod `User Agent` zadáte např. `IE 5.0`. Když spustíte přehrávač Winamp a poté ve Streamripperu klepnete na tlačítko `Connect to relay`, uslyšíte vysílanou hudbu. Ve Streamripperu klepnete na `Start Rip`. Váš Winamp se ale musí nacházet v režimu přehrávání, aby Streamripper mohl písně zachytávat.

ASF-RECORDER: UKLÁDÁNÍ CHRÁNĚNÝCH WINDOWS MEDIA STREAMŮ

Mnoho videostreamů na internetu využívá k přehrávání Media Player od Microsoftu – ačkoli tento formát není před pokusy o ukládání vůbec chráněn. Důkazem budiž progra-

Pomocí ASF-Recorderu můžete ukládat videostreamy z internetu – i když to webové stanice blokují.

■ my jako ASF-Recorder (asfrecorder.chat.ru) a WM-Recorder. ASF-Recorder spolupracuje jen s Windows Media Playerem do verze 6.4, který ale stále velké množství videofanoušků upřednostňuje před verzemi novějšími.

Starý Media Player najdete i ve Windows XP – je tam ale trochu zamaskovaný. Spustíte ho tak, že v příkazovém řádku zadáte `mplayer2.exe`.

Po spuštění programu WM-Recorder byste měli pod *Settings | Register ASX file type* zaneš jako standardní aplikaci pro přehrávání Media Streamů ASF-Recorder. Poté bude nástroj automaticky aktivován při spuštění příslušného souboru.

Rekordéru můžete zadat přímo URL, pod *File | Open URL* zadejte webovou adresu Windows Media Streamu. Tuto adresu zjistíte velice jednoduše. Když je ve vašem prohlížeči přehráváno nějaké video, které chcete uložit, přehrávání zastavte pauzou, klepněte pravým tlačítkem myši do okna filmu a v otevřeném menu vyberte *Vlastnosti*. Pod *Prezentace* najdete přesné místo uložení videa.

Tlačítko s obrázkem oka v ASF-Recorderu otevře okno, ve kterém můžete během nahrávání posoudit kvalitu klipu. Tento zajímavý program bohužel není nadále vyvíjen –

aktuální verze 1.1 sice funguje, ale novým formátům médií se již rozumět nenaučí.

WM-RECORDER PRO NOVÉ WINDOWS MEDIA STREAMS

Proto byste měli pro všechny videostreamy, které byly vytvořeny verzí 8 kodeku Microsoftu, použít WM-Recorder (www.netfor2.com). Po rozbalení zip-archivu a spuštění WM-Recorderu vám dá program na výběr mezi Browse režimem a URL režimem.

Zajímavá je především browse funkce: zde se nástroj angažuje jako lokální proxy. Windows Media Player je tak donucen vést svá data přes WM-Recorder. Díky této malé „objížďce“ může program snadno zachytávat a ukládat všechny streamy.

Klepněte na tlačítko *Browse*, poté se vás WM-Recorder zeptá na místo uložení Internet Exploreru a souboru `Mplayer2.exe`. Browser se nachází v adresáři *Programy* pod *Internet Explorer*.

`Mplayer2.exe` najdete také v adresáři *Programy*, v podadresáři *Windows Media Player*. Po této konfiguraci musíte v následujícím okně klepnout na tlačítko *Click here to setup your Windows Media Player for recording*. Tak bude váš přehrávač při-

WM-Recorder ukládá videa z webu, rozumí ale také novým Windows Media kodekům

nucen protáhnout svá data přes lokální proxy WM-Recorderu.

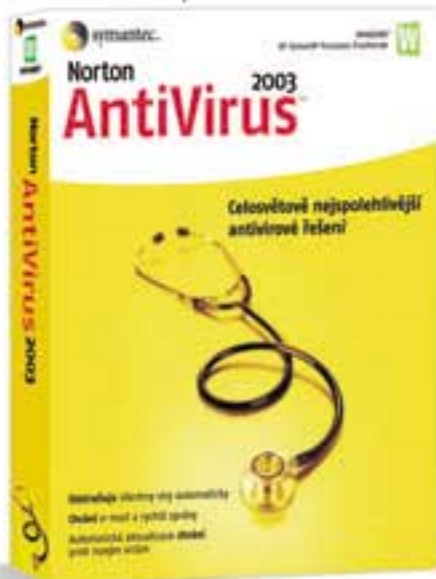
Důležité: Nejprve nechte Media Player video- nebo audiostream natáhnout, poté stopněte přehrávání a klepněte na tlačítko *Record* WM-Recorderu. Po provedení nahrávky klepněte na *Play*, v následujícím menu vyberte právě zobrazený soubor a klepněte na *Convert*. Videoklip se poté nachází v adresáři *Mrecord*, standardním adresáři WM-Recorderu. URL režim (modus) naopak funguje stejně jako v programu ASF-Recorder: jednoduše vložíte internetovou adresu a WM-Recorder stáhne stream na pevný disk.

■ ■ ■ Markus Schmidt

PLACENÁ INZERCE

Nedejte virům šanci!

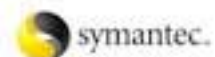
Norton AntiVirus™ 2003 – česká verze

Aplikace Norton AntiVirus™ 2003 poskytuje účinnou ochranu počítače před viry. Tato aplikace se snadným ovládním automaticky rozpoznává viry a odstraňuje infekce v e-malových zprávách i přílohách rychlých zpráv. Navíc se sama aktualizuje proti novým virům.**

- NOVINKA! Rozpoznává a blokuje viry i v přílohách rychlých zpráv (např. ICQ nebo MS Messenger).
- NOVINKA! Exkluzivní technologie blokování virů Worm Blocking rozpozná červy jako například Nimda v odchozím e-mailu a zabrání tak napadení jiných počítačů.
- ROZŠÍŘENÍ! Automaticky odstraňuje viry, červy a trojské kočky.
- Prohledává a čistí přílohy i odchozí e-maily.
- Automaticky stahuje nové definice virů za účelem ochrany proti novým virům.
- Technologie Script Blocking chrání proti rychle se šířícím skriptovým virům jako například LoveYou a Anna Kournikova.
- Technologie Worm Blocking a Script Blocking mohou rozpoznat nové hrozby ještě předtím, než pro ně budou vytvořeny definice virů.
- Obsahuje podrobné pokyny k instalaci, a to i do již napadeného počítače.
- Norton AntiVirus 2003 je zcela lokalizovaný.

Norton AntiVirus 2003 v prodeji od prosince 2002 v prodeji společnosti Symantec.
Klenerská 46, 110 00 Praha 1, tel: +420 602 296 348 e-mail: prague@symantec.com, www.symantec.cz

** Při koupi produktu Norton AntiVirus 2003 získají uživatelé službu aktualizace definic virů po dobu jednoho roku; pro následné aktualizace je k dispozici režim předplatění.

Symantec a logo Symantec jsou obchodní známky registrované v USA, Norton AntiVirus je obchodní známka společnosti Symantec Corporation. © 2002 Symantec Corporation. Všechna práva vyhrazena.

Co nového u ICQ?

Vývojáři starající se o komunikační program (tzv. instant messenger) a síť ICQ nezháleli a vymysleli pro netrpělivé uživatele další novinky.

Mezi novinky, které potěší každého příznivce instant messengerů patří nejnovější verze programu ICQ2003a a také odlehčená verze ICQLite. Oba programy vám nyní představíme a vy si je můžete sami instalovat z redakčního Chip CD.

Podívejme se nejprve blíže na odlehčenou verzi ICQLite. Ačkoliv je program ICQ tím nejoblíbenějším, postupem času začala jeho uživatelům vadit jeho stále bobtnající velikost. Program se totiž obohacoval o nejrůznější doplňky (telefonování prostřednictvím internetu, hraní her on-line), kterých ovšem málokdo využíval. Proto se část uživatelů začala poohlížet po jiné možnosti, jak tuto síť využívat. Na stránkách Chipu jsme vám již představili např. program Miranda nebo webové rozhraní ICQ2Go. Vývojáři ICQ však nezháleli a vyšli těmto uživatelům vstříc vývojem odlehčené verze programu ICQLite.

ICQLITE

Při instalaci vás může udivit již malá velikost instalačního souboru – pouze 1,7 MB. Pokud jste již předtím měli instalovanou plnou verzi programu, tento program ji detekuje, nebudete tak muset zadávat svoje ICQ číslo a heslo a váš seznam kontaktů se automaticky načte ze sítě. Po spuštění programu seznáte, že jeho okno se velmi podobá plné verzi, pouze chybí několik tlačítek. Program ICQLite je zveřejněn již ve své druhé verzi a nutno přiznat, že ta se skutečně poučila z chyb své předchůdkyně. Program disponuje pouze jedním modem – na rozdíl od plné verze, kde

si můžete vybrat mezi jednoduchým a rozšířeným. Co tato verze programu umí? Předně posílat zprávy uživatelům zahrnutým v seznamu kontaktů, text formátovat v rámci možností a i jinak si nastavovat okénko se zprávou. Historie zpráv se automaticky ukládá na disk a vy si ji můžete stisknutím jediného tlačítka zobrazit. Ve verzi předchozí se historie ukládala jako textový soubor, který se zobrazoval v Notepadu, takže i zde je znát podstatné zlepšení. V odlehčené verzi máte k dispozici pět různých statusů; chybí statusy z plné verze, které si nastavujete, pokud si nepřejete být rušeni. V programu si lze nastavit (v části Preferences), po kolika minutách se mají spustit statusy Away a N/A. Oproti první verzi Lite lze také zjistit (přidržením kurzoru nad nickem v seznamu kontaktů), jak dlouho jsou již ostatní uživatelé nečinní (tedy jak dlouho již mají spuštěný status Away a N/A). S odlehčenou verzí lze také zasílat zprávy SMS, soubory a vyhledávat známé v kontaktech na síti.

NASTAVENÍ

Co se týče nastavení, k dispozici jsou skutečně ta nejzákladnější. Předně si lze v programu ochránit soukromí a blokovat zprávy od dotěrných uživatelů tím, že je umístíte na tzv. Ignore List. Mnoho uživatelů nechtělo využívat odlehčenou verzi, protože v ní nemohli pracovat s tzv. Visible Listem – tedy se seznamem uživatelů, kteří vás vidí jako připojeného, pokud jste si nastavili status Invisible (Neviditelný). Vzhled programu můžete také měnit pomocí skinů, a dokonce si můžete nastavit barevnost okna programu pomocí posuvníku, který najdete také v nastavení Preferences. Je těchto funkcí hodně, nebo málo? Je-li vaším hlavním záměrem využívat program na zasílání zpráv a SMS zpráv, pak vám jistě odlehčená verze postačí. V každém případě však program nedisponuje tolika různými detailními nastaveními (zvuků atd.) jako jeho plná verze. V hlavní nabídce programu však najdete jeden velmi užitečný příkaz, který vám umožní přepnout se během krátkého okamžiku do verze plné. Tím se již dostáváme k popisu nejnovější verze ICQ2003a.

ICQ2003a

Nejnovější verze instant messengeru se na první pohled nijak výrazněji neliší od verze předchozí. Chybí nesmyslné tlačítko pro maximalizaci okna a program se minimalizuje do ikonky kytičky v systémové liště. Minimalizaci do hlavního panelu, která mě v předchozí verzi poněkud popudila, však vývojáři odstranili již v dalším buildu verze

- 2002. Ikonka programu vypadá trochu jinak než v předchozí verzi – je umístěna v malém čtverci. V programu tedy nějaké převratné změny nečekejte, jedná se opět o změny spíše kosmetické. Za pozornost jistě stojí spolupráce programu s nejen e-mailovým klientem Microsoft Outlook. Uživatelé programu Microsoft Outlook si určitě povšimli, že máte-li spuštěné oba tyto programy (tedy plnou verzi programu ICQ a Microsoft Outlook), lze si v Outlooku zobrazit speciální lištu pro

spolupráci s programem ICQ. Pokud vám totiž přijde e-mailová zpráva z e-mailové adresy, která je na síti ICQ zaregistrovaná, zobrazí se přezdívka a také status tohoto uživatele a další sada nabídek. To není zas tak převratná nabídka, protože tato funkce byla dostupná již v předchozí verzi. Oproti té se však spektrum možností značně rozšířilo. Pomocí tlačítek v této liště můžete uživateli odeslat zprávu přes ICQ, přeposlat e-mail pomocí ICQ zprávy, odpovědět na e-mail pomocí zprávy ICQ atd. To předstává dozajista velké ulehčení práce. Nakonec je tedy třeba konstatovat, že ačkoliv nová verze novinkami skutečně nepřekypuje, stojí za to si ji instalovat. A na verzi odlehčenou určitě nezapomeňte také. Ze všech dostupných „náhražek“ plnohodnotného programu ICQ vyznívá její hodnocení jistě nejlépe.

■ ■ ■ Michaela Kadlecová,
autor@chip.cz

PLACENÁ INZERCE

inteligentní
pomocník

již od 17.600,- Kč

Inteligentní laserové
multifunkční centrum
pro vaši kancelář

ŘADA MFC-9xxx

- tiskne i z vašeho účetnictví v DOS
- kopíruje i mnohostránkové dokumenty
- plnobarevně skenuje
- zajistí vaši faxovou komunikaci (vybrané modely)

PTS Certifikát
ochrana vytištěného dokumentu proti zneužití

Dárek
SPORTOVNÍ TAŠKA BROTHER

Uvedené ceny jsou doporučené bez DPH - změna cen vyhrazena.

Brother International s.r.o.
Brno 616 00, Veverří 102, tel.: 541 426 911, fax: 541 212 463
Praha 8 184 00, Dopraváků 723, tel.: 283 085 432, fax: 283 085 482

Boskovice ERTL 516 453 505, **Brno** AutoCont CZ 541 144 362, BossCan ComPrint 542 213 044, BossCan ComPrint 541 242 872, BRISK TRADING 545 242 800, COMIMPEX - SC21 GROUP 541 213 159, Kohout 545 424 224, PeKro 543 255 157, RBR servis 543 215 866, **Břeclav** Bajt Servis 519 324 545, **České Budějovice** MIN-servis 387 319 082, SAIKO-servis 386 351 488, **Goldčův Jeníkov** KANCEL 569 442 480, **Havířov** ABCO 596 410 587, **Hodonín** CS21 GROUP - csnet.cz 518 343 111, **Hradec Králové** ATC RESLER 495 271 100, **Chomutov** KANCEL 474 652 038, **Chrudim** TACO CHRUDIM 469 622 974, **Jeseník** AutoCont 584 411 248, **Karlovy Vary** INVEKO 353 229 653, **Klatovy** KINETIC KT (AutoCont) 376 356 191, **Krnov** AutoCont 554 617 501, **Kroměříž** CS21 Kroměříž 573 332 444, **Mariánské Lázně** LK-Hardware 354 621 650, **Most** Zdeněk Nový Búrobóhm 476 709 001, **Nový Jičín** CS21 Nový Jičín 556 701 766, **Olomouc** OFFICE SERVICE 585 556 220, SAJM COMP 585 228 777, UNITON 585 416 438, **Ostrava** ABCO 596 273 146, Brain Computer 596 620 071, CS21 Ostrava 596 622 817, Fill 596 134 972, F.L.A.M.E. 596 138 413, LANIKO MORAVA 596 130 305, **Pisek** EnVision CS21 382 211 546, **Píseň** BPZ 377 221 484, JAPKO design 377 450 450, Softech 377 226 294, **Praha 5** BROTEL 257 090 101, **Praha 6** Ariane 235 018 320, **Praha 6** Centuria 220 563 101, **Praha 10** Sanyjo 272 733 433, **Praha 10** CS21 group 271 742 050, **Prostějov** LANIKO MORAVA 582 302 036, **Přerov** JKV Trading 581 219 338, **Příbram** PAUL copiers service 318 627 478, **Rakovník** CRC TECHNIK 313 512 382, **Rychnov nad Kněžnou** COMFOR 494 533 956, **Slušovice** SWS 577 640 111, **Sokolov** ALVA Computer 352 370 720, Egerius TELEKOMUNIKACE 352 624 874, **Strakonice** LBE 383 322 221, **Šumperk** HAKO a Enter 583 211 658, **Tábor** IIS Tábor-Servis 381 256 729, NWT Computer 381 255 888, **Teplice** BossCan Teplice 417 536 317, BossCan Teplice 417 565 853, **Ústí nad Labem** KANCEL 475 211 253, **Vsetín** P.M. CAROLINE 571 448 800, **Zlín** CS21 Zlín 577 007 777, TENO Plus 577 615 150, **Zlín - Malenovice** TENO Plus 577 691 201, **Znojmo** AutoCont CZ 515 242 008, **Zdár nad Sázavou** LANIKO MORAVA 566 631 669

At your side.

brother®

PROGRAMY PRO BLOKOVÁNÍ POP UP OKEN

Zavřete okno, táhne

V posledních letech se na internetu široce používají různé způsoby vnučování reklamy: celobrazovkové bannery, stránky s reklamou, která se objevuje před stažením libovolného souboru, reklama před začátkem flash animace atd. Asi nejprotivnější reklamní úskokem jsou však pro uživatele pop up („vyskakující“) okna.

Samozřejmě že přebytek pestrých a maximálně animovaných bannerů na stránce může jít na nervy, avšak většinou to uživatele k ničemu nezavazuje. Ale okna, která vyskakují jedno za druhým jako čertík z krabičky, okna s reklamou – to je úplně něco jiného. Mnozí vlastníci webových serverů,

kteří neznají míru, se neomezují jedním reklamním blokem a otevírají naráz několik oken, každé z nich zase otevírá další a tak do nekonečna. Někdy se dá taková reklamní vlna zastavit pouze restartováním počítače.

Používáte-li Internet Explorer, můžete si být jisti, že se dříve nebo později jedno z nich bez

■ vašeho souhlasu zapíše do registru a bude fungovat jako domovská stránka při každém restartu počítače. V každém případě pop up okna fungují nejen jako vtíravá reklama, ale i jako reálná hrozba přetížení počítače zhoubným kódem.

Rozhodli jsme se věnovat náš přehled programům, které nabízejí uživatelům možnost zbavit se reklamních pop up oken bez nějaké zvláštní námahy.

TESTOVÁNÍ

Testování blokujících programů bylo velmi jednoduché. Vytvořili jsme HTML stránku s pop up okny a každý program byl vyzkoušen, jak se říká, v bojových podmínkách. Všechny programy, které měly v dokumentaci uvedeno, že mohou blokovat pop up okna v prohlížeči Internet Explorer, úspěšně splnily své sliby. K programům, u kterých jejich autoři slibovali blokování pop up oken v prohlížečích Netscape nebo Opera, jsme přistupovali se zvýšenou pozorností, ale i jejich funkčnost byla k našemu údivu výborná. Takže nám nezbylo než porovnat účastníky jen podle funkčnosti a množství voleb pro nastavení. Za hlavní kritérium kvality programů jsme považovali černé a bílé seznamy a objem operační paměti, který zabírají.

ULTIMATE POPUP KILLER

Jeden z nejjednodušších programů našeho přehledu, Ultimate Popup Killer, pracuje

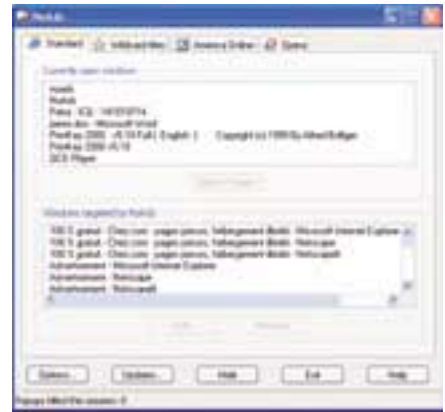
výhradně s Internet Explorerem a prakticky nemá žádné dodatečné nastavení. Má pouze volbu, která řídí spuštění programu společně se startem Windows, a nastavení zvukových signálů. Ve volbách je ještě seznam serverů, kam se mohou přidat ty, na kterých se nemají pop up okna blokovat. A tím končí možnosti nastavení programu.

Celkově je Ultimate Popup Killer poměrně pohodlný a bylo by možné ho doporučit všem, kdyby nebylo jedno „ale“... Bez ohledu na skoupost nastavení zabírá program prakticky 6 MB v operační paměti. Tomu, kdo má na liště neustále několik programů, se nemuší takový „darmožrout“ líbit.

NoADS

Tento program se nepodobá žádné utilitě z našeho testu. NoADS může pracovat se všemi populárními prohlížeči (IE, Netscape/Mozilla, Opera). Originalita jeho provedení spočívá v černém seznamu (black list). Do něj se zapisují adresy serverů, u kterých bude program blokovat pop up okna, nýbrž názvy samotných oken. Dělá se to velmi jednoduše.

Předpokládejme, že jste navštívili server, na kterém se vám otevřelo reklamní okno. Abyste předešli jeho otevření při příští návštěvě, musíte otevřít pracovní okno programu, ve kterém se zobrazují všechna otevřená okna prohlížeče v daném okamžiku.

NoADS: Zapamatuje si každé okno!

Potom je zapotřebí vybrat ze seznamu to, které již nechcete později vidět, a klepnout na tlačítko *Add Targets*. Pak bude obtěžující okno spolehlivě blokováno.

Bez ohledu na takový poměrně vydařený přístup se v něm skrývají i určité minusy. Program si pamatuje nikoliv adresu okna, ale jeho hlavičku (v HTML kódu parametr *title*), proto pokud se změní hlavička reklamního okna na serveru, budete ho muset do černého seznamu přidat znovu.

POPUP ANNIHILATOR PRO

Povídání o Popup Annihilatoru Pro bychom mohli začít slovy „dobrý program“. A byla by to pravda. Utilita patří k té kategorii programů, pomocí kterých je možné pohybovat se komfortně na internetu s Internet Explorerem a zapomenout na nepříjemné nedorozumění, které představují pop up okna. Program zabírá relativně málo místa v operační paměti (okolo 4 MB), přítomnost černého a bílého seznamu a vedení logu o všech zablokovaných oknech dělají z Popup Annihilatoru Pro jednoho z lídrů mezi početnou konkurencí.

Většinou by programu stačil pouze bílý seznam, ale vývojáři se podle všeho chtěli

Popup Annihilator Pro: Komfortní surfing bez reklamy

REALIZACE POP UP OKEN

Jak se množí okna

Realizace pop up okna je velmi jednoduchá. Často je využívána jako díra v bezpečnostním systému nejen prohlížečů, ale HTML a internetu jako celku, kterou mnozí s radostí používají k „roztočení“ počítačů, k reklamě serverů s pochybným obsahem atd.

Solidní servery si nedovolí otevírat stránky jiných serverů v nových oknech a přetěžovat se takovou reklamou, nicméně pro někoho je to velmi výhodný způsob výdělku, protože vůbec není zapotřebí přemýšlet o formátu zobrazovaného banneru.

Pro vytvoření jednoduchého pop up okna stačí přidat několik řádek do kódu základní stránky. Dále uvádíme krátký výpis jako příklad, který ilustruje otevření serveru našeho časopisu po skončení načtení základní stránky (nebude těžké pochopit význam hodnot vlastností). Vytvořit nové okno je možné po ukončení načtení základního okna, při jeho uzavření a při vzniku jiné libovolné události, kterou umožňuje DHTML (onload – při načtení, onunload – při odchodu ze stránky, onfocus – pokaždé při výběru okna atd.).

...

```
<!-- window.open('adresa', 'název okna', 'vlastnost1, vlastnost2, ... ') -->
```

```
<body
onload="window.open('http://www.chip.cz', 'window2', 'directories=no, menu-bar=yes, resizable=no, scrollbars=yes, location=yes, status=no, toolbar=no, height=200, width=200') ">
```

...

PROGRAM	ULTIMATE POPUP KILLER	NoADS	POPUP ANNIHILATOR PRO	AD KILLER
STRÁNKY PROGRAMU	www.ultimatepopupkiller.com	www.southbaypc.com/NoAds	www.solidlabs.com	www.softcows.com
JAZYK ROZHRAŇÍ	anglický	anglický	anglický	anglický
OPERAČNÍ SYSTÉM	Windows	Windows	Windows	Windows
PODMÍNKY ŠÍŘENÍ	freeware	freeware	trialware	trialware
CENA [USD]	-	-	9,95	19,95
INTERNET EXPLORER	•	•	•	•
OPERA	-	•	•	-
NETSCAPE (MOZILLA)	-	•	-	-
ČERNÝ A BÍLÝ SEZNAM	• (pouze bílý)	• (pouze černý)	•	•
SPOTŘEBA PAMĚTI RAM (MB)	5,7	3	4,4	2,2
PLUSY PROGRAMU	Jednoduchý, neobsahuje nic zbytečného.	Práce se všemi populárními prohlížeči, malý objem v paměti.	Černý a bílý seznam pro servery, zapisování logového souboru.	Nastavení priority práce.
MINUSY PROGRAMU	Pracuje pouze s IE, vzhledem k omezené funkčnosti zabírá příliš místa v RAM.	Černý seznam je použitelný pouze pro okna, nikoliv pro servery (každé nové okno je nutno vkládat do černého seznamu).	Pracuje pouze s IE.	Nenalezeny.

- pojistit. Jejich výtvar, i bez tohoto seznamu ničící reklamní okna, začne s paranoidní houževnatostí dohlížet na jejich aktivitu, pokud zjistí, že uživatel navštívil server uvedený v černém seznamu.

Minusem tohoto programu může být pouze to, že není zdarma.

AD KILLER

Stejně jako předešlý program ani AD Killer není zdarma, tím však jeho podoba s Popup Annihilatorem Pro nekončí. V AD Killeru jsou nastavení černého a bílého seznamu a také možnost zapisování log souboru. Kromě toho má ještě několik poměrně užitečných funkcí, například možnost blokování pop up oken,

kteřá se otevírají nejen pomocí Java skriptu, ale i těch, která se mohou otevřít při klepnutí na odkaz. Také je možné nastavení priority sledování pop up oken. V případě malé priority můžete stihnout prohlédnout si obsah reklamního okna ještě předtím, než ho program automaticky zavře, při nejvyšší prioritě si naopak ani nevšimnete, že se nějaké okno otevřelo.

POP OOPS

První, co se nám na tomto programu zalíbilo, bylo to, že je velmi kompaktní. Velikost distribučního souboru je všeho všudy 64 KB. Na jeho práci jsme si také nemohli stěžovat. PopOops spolupracuje výhradně s Internet Explorerem, a nutno říct, že svou práci zvlá-

dá výtečně. Pop up okna se neobjevují ani na zlomek sekundy.

Je ale potřeba zmínit se i o minusech. Nelíbilo se nám, že při instalaci programu není možné určit místo instalace. PopOops se ihned instaluje do adresáře C:\Program Files (mnozí uživatelé instalují všechny programové soubory, které často nepoužívají, na jiné disky, aby si později nemuseli lámat hlavu, co je to za adresář, který se jim tam plete). Na radosti také nepřidala velikost programu v operační paměti (5 MB) při prakticky úplné absenci jakýchkoli nastavení. Jediný příjemný moment spočívá v tom, že se dá program zapnout a vypnout klepnutím levým tlačítkem myši na ikonku na liště.

POPUP AD FILTER

Tento program se ničím zvláštním neliší od ostatních. Má bílý seznam, možnost zapisování do log souboru. Jediný rozdíl od ostatních utilit této třídy spočívá v tom, že při zneškodnění reklamního okna vás o tom program může informovat zvukovým signálem. ■

POUŽÍVÁNÍ BLOKOVACÍCH PROGRAMŮ V ALTERNATIVNÍCH PROHLÍŽEČÍCH

Selektivita blokování

V prohlížečích, jako je Mozilla a Opera, je možné zapnout blokování pop up oken v menu. Přesto někteří vývojáři programů pro blokování pop up oken realizují jejich podporu ve svých programech. Problém je v tom, že v některých prohlížečích, například v Netscapu, je blokování „vyskakujících“ oken uschováno hluboko v nastaveních. Dokonce i když se vypořádáte s problémem jeho zapnutí, může následně vzniknout potíž poněkud jiného charakteru: budou se blokovat i ta okna, která nejsou reklamní a jsou vytvořena v rámci celkového designu (koncepte) serveru a jeho funkčnosti. A pak budete muset znova prolézat nastavení prohlížeče a rušit volby, které se vám staly přítěží.

Problém se lehce vyřeší, pokud funkci zjištění reklamních oken bude provádět speciální program, jehož práci je možné operativně řídit. Ještě výhodnější variantou je program, který má nastavení černého a bílého seznamu. V tomto případě je možné zanést server s obtěžujícími pop up okny do černého seznamu a server, na kterém nejsou nebezpečná reklamní okna (případně jsou plně funkční), do bílého seznamu.

Popup Ad Filter: Jednoduše, pohodlně a... hlasitě

POP OOPS	POPUP AD FILTER	POPUP STOPPER	POWER POPUP KILLER
www.gasanov.net	www.meaya.com	www.popupstopper.com	www.inc-soft.com
anglický	anglický	anglický	anglický
Windows	Windows	Windows	Windows
freeware (donate)	shareware	freeware	freeware
-	24,95	-	-
•	•	•	•
-	-	-	-
-	-	•	-
-	• (pouze bílý)	-	-
5	11,3	4,1	4,7
Malá velikost instalačního souboru, dobrá rychlost.	Velká rychlost.	Nastavení priority práce.	Dobrá, rychlá reakce.
Vzhledem k omezené funkčnosti zabírá příliš místa v RAM.	Ohromný rozměr v paměti.	Chybí seznamy.	Málo voleb pro nastavení.

■ K čemu je to dobré, to je záhada, zřejmě vývojáři nejsou příliš skromní a považují za nezbytné připomínat uživateli své každodenní dobré skutky. Při úspěšném blokování okna může program přehrát soubor WAV, blikat ikonkou na liště nebo pískat reproduktorem.

POPUP STOPPER

Poměrně pohodlný program, který nabízí při prvním spuštění provedení základních nastavení pomocí průvodce. Černý ani bílý seznam není k dispozici, ale vývojáři tento problém částečně vyřešili tím, že uživatel může program vypnout poklepnutím levým tlačítkem myši na ikonku na liště. Program má nastavení priority sledování pop up oken. Hlavní zvláštnost programu spočívá v tom, že může pracovat nejen s Internet Explorerem, ale i s prohlížeči Netscape/Mozilla. Přitom není nutné provádět žádné zvláštní změny v nastavení. Stačí uvést typ prohlížeče v panelu průvodce nastavení při prvním

Pop-Up Stopper: Hlavní zvláštnost – spolupráce s Mozillou

spuštění. Jediný okamžik, kdy je třeba být velmi pozorný, je nabídka odeslání svého e-mailu vývojářům, aby vás mohli včas informovat o uvedení nových verzí programu.

POWER POPUP KILLER

Ještě jeden program, který neoprávněně zabírá mnoho místa v operační paměti. Téměř 5 MB na dvě položky v menu: *About* a *Setting*. Ale nenechte se zlákat druhou položkou. Tam na vás čeká pouze jeden bod, který odpovídá za spuštění programu při startu systému. Kvůli Power Popup Killeru již při druhém startu Internet Explorer zatuhl tak, že se z toho nešťastné Windows XP vzpamatovávaly dvě minuty. Tak mě napadá, že kdyby na testovacím počítači byly například Windows 98, skončilo by vše modrou obrazovkou a následným restartem systému. Možná že to byla lokální chyba, ale my můžeme v každém případě program doporučit pouze těm nejlínějším uživatelům, kteří sami nechtějí nic nastavovat.

ZÁVĚR

Jak se ukázalo, žádný zvláštní rozdíl mezi programy není. Pouze přítomnost černého a bílého seznamu a pohodlné ovládání. Podle našeho názoru si největší pozornost zaslouží programy NoADS a Popup Annihilator Pro, protože ve srovnání s ostatními nástroji, které se zúčastnily testu, nabízejí nejbohatší možnosti nastavení. Bohužel jsme v tomto článku nemohli podchytit všechny utility této třídy, neboť je jich na internetu více než dost, ale tento přehled vám v každém případě lépe pomůže zorientovat se při výběru programu blokujícího pop up okna.

■ ■ ■ Pavel Šošin

PLACENÁ INZERCE

Budte styloví...

Zapomeňte na své staré šedivé klávesnice a objevte skutečné potěšení z práce a zábavy s nejmodernějšími klávesnicemi UMAX. A není to jen otázka stylu! Jednodušší ovládání počítače, okamžitý přístup k internetu a elektronické poště, ergonomické pohodlí při psaní textů, dokonalé ovládání multimédií. To jsou přednosti, které dokáže ocenit opravdu každý...

Pro domácí uživatele:

- úžasný hi-tech design
- místo na pracovním stole
- okamžitý přístup
- k e-mailu a www
- ovládání multimédií
- pohodlné psaní

Slim Keyboard

Pro profi uživatele:

- bezdrátové připojení
- špičkový design
- rychlejší práce s mnoha programy
- ovládání multimédií
- programovatelné funkce
- pohodlné psaní

Wireless Keyboard

www.umax.cz | infolinka: 800 118 629

UMAX

SMS ZPRÁVY ZDARMA I NA T-MOBILE...

A přece zadarmo!

4. února společnost T-Mobile jako první přistoupila ke krajně nepopulárnímu kroku: zpoplatnila svou SMS bránu na internetu, přičemž ji zpřístupnila pouze svým zákazníkům.

JJe nutno podotknout, že tzv. SMS brány na internetu, které by byly naprosto zdarma a přístupné komukoliv, nemají ve světě obdoby – vždy jsou nějakým způsobem omezeny a v naprosté většině případů také zpoplatněny. Původním plánem společnosti T-Mobile bylo zpoplatnit zaslání zpráv SMS z internetu za plnou cenu podle platného tarifu zákazníka. To je však také poněkud neobvyklé, protože zahraniční společnosti provozující mobilní síť většinou účtují za tuto službu nižší ceny než při posílání zpráv z mobilního telefonu. Krok společnosti T-Mobile se setkal s velkou odezvou ve společnosti: klienti tohoto operátora dokonce hrozili bojkotem (ten se nakonec příliš nepovedl), a tak T-Mobile od úplného zpoplatnění poněkud upustil a poskytl (opět pouze svým zákazníkům) určitý počet SMS zpráv zasílaných ze svých stránek zdarma. Další možnosti, jak zasílat SMS zprávy z internetu, jsou úžasné stránky 1stwap.com. Tato možnost je dokonce otevřená komukoliv, kdo tyto stránky navštíví a zaregistruje se. Obě dvě možnosti si nyní představíme.

T-ZONES

Přístup k bráně SMS společnosti T-Mobile je přes stránky <http://www.t-zones.cz>. Zde je třeba se nejprve zaregistrovat. Pro registraci je třeba znát kromě svého telefonního čísla také první čtyři číslice bezpečnostního kódu PUK2.

Pokud jste ztratili informační brožuru, kterou jste obdrželi se SIM kartou, stačí zavolat z telefonního čísla, které chcete zaregistrovat, na linku operátora (4603). Jako první je v nabídce služeb sdělení kódu PUK2. Ten vám bude také zaslán SMS zprávou. Dále si při registraci určíte své uživatelské jméno, přístupové heslo a tvar svého SMS e-mailu. Během registrace si též aktivujete vybrané služby. Pokud si nechcete objednávat žádné nové služby a chcete pouze mít přístup k bráně SMS, zvolte službu MobileBox Easy. V rámci této služby obdržíte měsíčně 15 SMS zpráv zdarma. Poté se stačí přihlásit a můžete využívat podobného okénka pro psaní zprávy SMS jako dříve. Novinkou je možnost zaslání zpráv i na jiné operátory. Bohužel již nefunguje zaslání potvrzení o přijetí zprávy na e-mail.

1ST WAP

Internetové stránky <http://www.1stwap.com> se snaží sblížit svět uživatelů počítačů a mobilních technologií. Kromě jiného zde najdete SMS bránu, ze které lze odesílat zprávy. Nejprve se však musíte zaregistrovat. Registrace probíhá v angličtině, proto ji trochu přiblížíme i těm čtenářům, kteří tímto jazykem příliš nevládnou. Na stránce <http://www.1stwap.com/partners/go.to/1stwap> se přihlaste k registraci (odkaz Sign Up). Nyní je třeba zvolit si své přihlašovací jméno (více než tři písmena) a heslo. Dále vyplňte funkční e-mailovou adresu a číslo svého mobilního telefonu v mezinárodním tvaru a opište všechny tyto údaje odešlete, měli byste obdržet SMS zprávu s potvrzujícím kódem a e-mailovou zprávu s linkem na stránku, kde je nutno tento kód zadat. Nyní vám již nic nebrání přihlásit se a užívat si komfortního zaslání zpráv SMS a dalších služeb. Pokud chcete odeslat zprávu SMS, klepněte na příslušný odkaz (Send SMS). V dalším pop up okénku již lze vepsat text zprávy a zadat mobilní číslo v mezinárodním tvaru. Na stránkách si můžete také vytvořit telefonní seznam. Zpráva, kterou někomu odešlete, se mu zobrazí, jako byste ji zasílali ze svého čísla, a je na ni možno odpovědět (odpověď opět při-

jde rovnou na vaše číslo). Těchto zpráv můžete zasílat 15 týdně.

I-M-MESSENGER

Zprávy SMS nemusíte odesílat pouze z webového rozhraní, ale můžete si stáhnout i speciální program z kategorie instant messengerů – I-Instant Messenger. Program lze využívat pro kontakty z programu ICQ, AIM, MSN, ale i pro sdílení kontaktů těch uživatelů, kteří se zaregistrovali na 1stwap.com. Oproti ostatním instant messengerům však umožňuje zasílat zprávy SMS i na T-Mobile. Pokud používáte firewall, možná budete mít při spuštění programu a přihlášení k síti poněkud problémy. Poté si již můžete do programu přidat uživatele, o kterých víte, že jsou na stránkách 1stwap.com zaregistrováni. Program má velmi příjemné uživatelské rozhraní a zaslání zpráv je skutečně jednoduché. Po zadání vašeho čísla a hesla se vám načtou i kontakty z ICQ a dalších sítí a můžete si s těmito uživateli libovolně dopisovat. Jestliže se vám nelíbí vzhled programu, můžete si vybrat jeden ze tří skinů. Některé operace v programu jsou také ozvučené. Pokud v programu odešlete zprávu SMS, obdržíte také potvrzení o doručení a odeslané zprávy se zároveň ukládají (stejně jako na internetových stránkách). Pro odeslanou zprávu máte k dispozici několik dalších nabídek – např. uložení do clipboardu atd. I v tomto programu si lze nastavit status viditelný ostatním uživatelům – můžete být buď dostupný (Available), nebo neviditelný pro určité uživatele (Invisible). Na závěr je třeba zdůraznit jeden poněkud nepříjemný fakt: zprávy SMS lze zasílat z programu pouze těm uživatelům, kteří se zaregistrovali na stránkách www.1stwap.com. Z internetových stránek je možné zasílat zprávy komukoliv. Přesto se jedná o program velmi zajímavý. Ostatně, vyzkoušejte si jej sami. Jeho používání je zdarma a vy jej najdete na našem redakčním CD.

■ ■ ■ Michaela Kadlecová, autor@chip.cz

inzerce

ON-LINE SLOVNÍKY

Tlumočník na internetu

Sláva knižních slovníků nepochybně pominula, na pořadu dne jsou slovníky elektronické a nově pak slovníky dostupné na internetu nebo prostřednictvím mobilních telefonů. Na několik on-line slovníků se podíváme trochu blíže.

Nabídka on-line slovníků je skutečně široká, výrobci nabízejí své produkty na internetových portálech nebo na vlastních stránkách. Základní rozdíly mezi jednotlivými slovníky spočívají v nabídce jazyků a v rozsahu slovní zásoby, další důležitou vlastností je možnost vyhledávat slovní spojení, neúplná slova nebo možnost zadávat speciální znaky (azbuka, přehlásky). Jen tak pro zajímavost – začnete-li své hledání na adrese www.slovniky.cz, dostanete se na stránky vydavatelství, které vám nabídne kvalitní lékařský slovník on-line – ovšem pouze v češtině.

SLOVNÍKY NA PORTÁLECH

Slovníky na našich nejnavštěvovanějších webových portálech ovládají v podstatě dvě firmy – **Rewin** (www.rewin.cz) se slovníkem **WinGED 2000** a **LangSoft** (www.langsoft.cz) s **PC Translatorem**. Za oběma společnostmi stojí komerční verze jejich slovníků, z nichž na webu je dostupná pouze určitá část slovní zásoby a v obou případech šest nejpoužívanějších jazyků.

Nejnavštěvovanější webový portál **Seznam** obsahuje slovník WinGED 2000 (slovník.seznam.cz). Nabídka zahrnuje šest jazyků: angličtinu (370 000 slov), němčinu

(400 000 slov), francouzštinu (110 000 slov), španělštinu (100 000 slov), italštinu (90 000 slov) a ruštinu (150 000 slov). Do slovníku WinGED je možné zadávat slovní spojení i nekompletní slova, cizojazyčná hesla bohužel neobsahují výslovnost.

Zadávání českých výrazů určených k překladu je vyřešeno velmi inteligentně – systém zvládne slova i bez diakritiky a se špatným pravopisem. Zadávání slov v azbuce je možné pomocí ruské klávesnice nebo fonetického přepisu podle přiložené tabulky. Zadávání přehlásek je možné pouze tehdy, máte-li na svém počítači nainstalovanou německou klávesnici.

Stejně jako na Seznamu i na portálu **Atlas** najdete šestijazyčný slovník WinGED 2000 (slovniky.atlas.cz). Připravena je i klávesnice se speciálními znaky včetně německých přehlásek a ostrého S. Pomocí plug-inu do Internet Exploreru – MiniAtlas 3 – je slovník stále k dispozici bez nutnosti připojení k portálu. Jako specialitku nabízí Atlas ještě Slovník počítačových pojmů.

Odlehčenou verzi svého produktu PC Translator s šesti jazyky nabízí LangSoft na vlastním webu a na serverech Centrum, Tiscali, Quick nebo SMS. Slovní zásoba je oproti komerční verzi PC Translatorem omezena na 50 – 60 % (v „ostré verzi“ obsahuje anglický a německý slovník 2,5 milionu slov, ruský 1,9 milionu slov, francouzský, italský a španělský obsahují po 800 000 slovech). Do slovníku je možné zadávat nekompletní slova s diakritikou i bez ní, stejně tak i slovní spojení.

Portál **Centrum** (slovniky.centrum.cz) nabízí kromě angličtiny, němčiny, ruštiny, španělštiny, francouzštiny a italštiny i specialitu pro pobavení – slovník brněnského hantecu od firmy FT Records, který však funkcí vyhledávání příliš neoslňuje. Zajímavá a originální je možnost přeložit zadaný výraz do všech jazyků (kromě hantecu) najednou. Výslovnost je řešena nikoliv přepisem v hranatých závorkách, jak jsme zvyklí z knižních slovníků, ale možností přehrání vzorově namluveného zvukového souboru, stejně jako je tomu v „ostré verzi“ PC Translatorem. Výslovnost je k dispozici pro všechny jazyky kromě němčiny. I při standardním připojení prostřednictvím telefonní linky je zvukový soubor načten velmi rychle.

Server **SMS.cz** (slovniky.sms.cz) nabízí nalezená hesla pěkně přehledně a s namluvenou výslovností, navrch ještě přidává užitečný slovník cizích slov a odborných termínů.

Další servery, které využívají služeb LangSoftu (**Quick**, **Tiscali**, **iDnes**), rozhodně nepřekvapí žádným originálním nápadem, ba co hůř – slovníky jsou (zejména v případě iDnes) nepřehledné a (ve všech případech) bez výslovnosti.

Vlastní stránka LangSoftu (www.translator.cz) obsahuje šestijazyčný slovník, který s omezenou slovní zásobou simuluje prostředí komerční verze PC Translatorem. Nevýhodou je absence výslovnosti, volba jazyka a směru překladu trvá poněkud déle než u portálových slovníků. LangSoft nabízí také překlad dostupný pomocí SMS z mobilních telefonů v síti Eurotel.

Ectaco zná mnoho jazyků, ale překládá jen z angličtiny nebo do angličtiny.

Foreignword umí i svahilsky.

Piccolo coro & Piccola orchestra – slovník (nejen) pro hudebníky

InterTran - generátor „humorných“ překladů

- Domovský web REWINU (www.rewin.cz/live) nabízí oproti Seznamu a Atlasu ještě polský, latinský a rumunský slovník.

Na portálu **Volný** (web.volny.cz/najdito/slovník.php) najdete slovník **Millennium**, omezený pouze na angličtinu, němčinu a francouzštinu. Pokud si tvoříte svůj vlastní web, Volný vám nabízí šikovný JavaScript k vložení do vašich stránek. Po jeho spuštění se objeví okno s minislovníkem.

SPECIALIZOVANÉ SLOVNÍKY

Specifické výrazy z různých oblastí lidského konání vyžadují speciální slovníky. Jedním z nich je například slovník ekonomických pojmů na serveru **Svět hospodářství** (www.hospodarstvi.cz). Slovník s omezenou slovní zásobou překládá pouze z češtiny do angličtiny a naopak, zato však s poměrně slušným výkladem jednotlivých hesel.

Oblast GSM technologií se snaží pokrýt anglicko-německo-český slovník na adrese www.sochorek.cz/archiv/slovníky/gsm.htm.

Motoristé si přijdou na své na adrese www.supermemo.cz/slovníky/autoslov.htm, kde najdou anglicko-německo-český slovník

výrazů z oblasti automobilového průmyslu (pozor při zadávání slov – slovník rozlišuje malá a velká písmena).

Astronomický slovníček s asi 3500 hesly na adrese projekty.astro.cz/adict, obsahuje českou, slovenskou, francouzskou, polskou a anglickou astronomickou terminologii včetně výkladu pojmů v češtině. Při tvorbě tohoto slovníku vycházeli autoři ze slovníku Astronomická terminologie, vydaného Slovenskou astronomickou společností.

Nejen studentům práva asi přijde vhod latinsko-český právní slovník na www.juristic.cz/cerny/slovník.php, který je velmi pěkně graficky ztvárněn a obsahuje i důležité fráze. Matematici pak možná ocení anglicko-český slovník matematických pojmů na adrese www.ped.muni.cz/wmath/dictionary/index.html.

Adresa www.agronavigator.cz/slovník skrývá velmi rozsáhlý slovník z oboru zemědělství, potravinářství nebo třeba lesnictví. Databáze výrazů je skutečně bohatá, obsahuje jednotlivá slova a slovní spojení v češtině, slovenštině, latině, angličtině, litevštině a němčině, možné je i fulltextové vyhledávání.

SLOVNÍKY PRO SPORT A HOBBY

Sportovní terminologie často obsahuje výrazy ve zcela jiném smyslu a v jiném spojení, než jsme zvyklí. Sportovci, kteří se chystají na turnaj do zahraničí, by si tedy měli před cestou „prosvištět“ některá slovíčka.

Stolní tenisté najdou nejběžnější pojmy v česko-anglicko-německo-francouzsko-španělském slovníku na pingpong.cstv.cz/slovník.htm, hráči squashe se něco anglické terminologie mohou přiučit na www.squashclub.cz/slovník.html. Překlad anglických výrazů používaných v baseballu, tentokrát ovšem pouze do slovenštiny, hledejte na www.bkzvolen.host.sk/slovník.htm. I poněkud méně známý sport – korfbal – má svou terminologii. Dozvědět se o ní můžete ve čtyřjazyčném slovníku na adrese korfbal.wz.cz/slovníka.htm. Cyklisté si přijdou na své na stránce kola.netix.cz/slovník/jizdni_kolo.html, kde se nacházejí obrázky s popisem základních částí jízdního kola ve čtrnácti jazycích.

I pro příznivce poněkud méně „akčních“ koníčků jsou však připraveny slovníky. Tak například pro hudebníky je určena stránka piccola.nri.cz/slovník, kde si mohou procvíčit

Jízdní kolo – japonsky

Pro cestu na Moravu – moravský slovník

Nejen pro právníky – latinský slovník

Na SMS.CZ najdete i slovník cizích slov.

- hudební pojmy ve třinácti jazycích, popřípadě se aktivně zúčastnit na tvorbě tohoto slovníku. Filatelistům je určen pětijazyčný slovník na adrese www.vatera.cz/komunity/filatelie/slovnicek.php, má však trochu problémy s diakritikou.

PRO POBAVENÍ

Na adrese www.vegatam.cz/slovník se nachází 1. internetový slovník moravsko-český. Na tomto velmi pěkně provedeném webu najdete nejen slovník, ale také databázi slov, kterým Češi a Moravané přiřkládají rozdílné významy. I tady se můžete aktivně zúčastnit na rozšiřování slovní zásoby slovníku, naleznete zde i množství odkazů na další slovníky nářečí.

SLOVNÍKY ZKRATEK

Přes 5000 zkratk s plným zněním a českým překladem obsahuje slovník na www.slovník-az.cz. Další slovník, zabývající se zejména zkratkami z oblasti počítačové terminologie, najdete na poněkud krkolomné adrese www.datis.cdmail.cz/Black/Scripts/Zkratky/Slovník.asp. Obsahuje přes 3000 anglických zkratk včetně jejich stručného výkladu.

KOLIK ŘEČÍ ZNÁŠ...

Dosud jsme se zabývali pouze slovníky na českých, případně slovenských serverech, a tak se podíváme i trochu dál za hranice. Zcela ojedinělý a robustní projekt hledejte na adrese www.foreignword.com. Tento slovník zná 70 (!) jazyků (včetně například sanskrtu nebo svahilštiny), u méně používaných jazyků je však možný překlad pouze z/do angličtiny. Najdete zde nejen slovníky překladové, ale i jednojazyčné – výkladové. Slovník je však poněkud těžkopádný, a tak si na zodpovězení svého dotazu počkáte delší dobu (občas se také nedočkáte vůbec).

Další „megaslovník“ se nachází například na adrese www.ectaco.com/online/. Slovník ovládá 23 jazyků (kromě těch běžných zahrnuje třeba jidiš nebo arabštinu), ovšem překládá pouze ze zvoleného jazyka do angličtiny a naopak.

Dalším zajímavým projektem je slovník InterTran (www.tranexp.com:2000/InterTran), který nabízí pro překlad 28 jazyků (včetně například latiny, islandštiny nebo japonštiny). Kromě slov a slovních spojení překládá InterTran celý vložený text nebo celou webovou

stránku na zadané URL adrese. Překlad jednotlivých slov zvládá InterTran vcelku slušně, když ale dojde na překlad celého textu, vycházejí z něj vsutku kuriózní spojení.

KTERÝ VYBRAT?

Použití určitého on-line slovníku z dosti široké nabídky závisí na konkrétní situaci. Pro překlad běžného textu v nejfrekventovanějších jazycích (angličtina, němčina, francouzština) nám bohatě postačí některý ze slovníků na českých webových portálech. Záleží pak jen na tom, zda se spokojíme se slovníkem bez výslovnosti (WinGED na Seznamu), nebo chceme-li slyšet výslovnost rodilého mluvčího (PC Translator na Centru).

Pro specifické oblasti vědy, kultury a sportu jsou pak k dispozici odborné slovníky, které jsou však zatím povětšinou vytvářeny poněkud (a teď bych rozhodně nechtěl jejich tvůrce urazit) amatérským způsobem. Pro překlad výrazů z exotičtějších jazyků slouží slovníky typu InterTran, na které však, zejména s ohledem k jejich mohutnosti, není vždy stoprocentní spolehnoutí. ■ ■ ■ Radek Kubeš

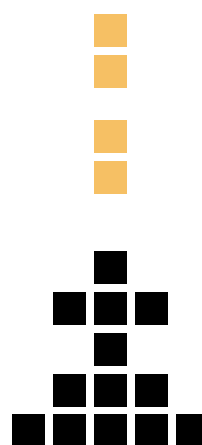
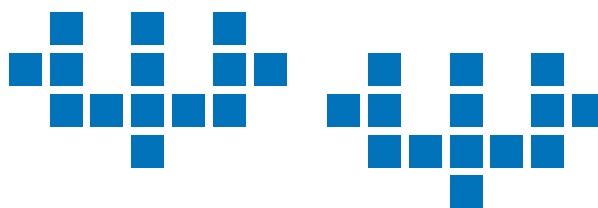

Slovník AZ – anglické zkratky od A do Z

Filatelistický slovník – stačí jen vypilovat diakritiku.

ODJAKŽIVA JSOU HRY O LEVELECH

A LEVEL O HRÁČH

PRÁVĚ VYŠLO BŘEZNOVÉ ČÍSLO 98

PLNÁ HRA CODENAME OUTBREAK **NA DVD** ARMORED ASSAULT, BIKINI KARATE BABES, ENCLAVE, CODENAME SILVER, PRAETORIANS MP, RAYMAN 3, SPLINTER CELL

RECENZE COMMAND AND CONQUER GENERALS, GROM, METAL GEAR SOLID 2: SUBSTANCE, POSEL SMRTI, PRAETORIANS, SPLINTER CELL, UNREAL 2: THE AWAKENING

NAVODY COMMAND AND CONQUER GENERALS, SILENT HILL 2

ANGLICKY A PRO PENÍZE

Peníze.ČT a e-Academy

Finanční magazín na webu České televize a internetový kurz anglického jazyka jsou dalšími servery, se kterými vás seznámíme ve volném seriálu o nových webech na českém internetu.

PENÍZE.ČT | WWW.PENIZE.CZECH-TV.CZ

OBSAH

Vyměníte-li občas obrazovku monitoru za obrazovku televizní, možná vám neušlo, že pořad Události v ekonomice, vysílaný Českou televizí každý všední den v 19.00 na ČT 2, má novou podobu a rozšířený záběr. Jestliže tento pořad byl tím jediným, co jste v televizi sledovali, můžete přístroj klidně prodat. Přepisy nejzajímavějších informací, údajů či grafů ze zmíněného pořadu totiž naleznete na novém ekonomickém serveru Peníze.ČT.

Nový web samozřejmě nemůže spoléhat jen na data z jednoho televizního pořadu, a proto zde najdete mnoho dalších informací určených čtenářům ochotným se aktivně starat o své finance a investice. Značný prostor je tudíž věnován i podrobným informacím potřebným pro důležitá finanční rozhodnutí. Podobně jako na jiných finančních webech i na finančním webu České televize se dozvíte, jak vybírat banku či pojišťovnu, jaká je nabídka stavebního spoření a jak ji nejlépe využít. Podobné informace získáte i o akciích, fondech, hypotékách nebo leasingu. Samozřejmostí jsou také kurzy měn, akcií, fondů či vývoj burzovního indexu. Dodavatelem podstatné části obsahu je zavedený internetový magazín Peníze.cz

(www.penize.cz), jehož tvůrci s ekonomickými

kými pořady veřejnoprávní televize spolupracují již mnoho let. Například šéfredaktor magazínu Tomáš Skřivánek stál v roce 1998 u zrodu Ekonomického týdeníku, který lze považovat za předchůdce dnešních ekonomických pořadů ČT.

NAVIGACE

Na úvodní stránce se zorientujete velmi snadno a rychle. Odkazy do jednotlivých kategorií (akcie, banky, fondy, hypotéky apod.) najdete u levého okraje stránky seřazené podle abecedy. Ve vedlejším sloupci jsou titulky a upoutávky aktuálně vydaných článků, třetí sloupec nabízí krátké aktualitky a v posledním sloupci jsou soustředěny kurzy měn a akcií. Při postupném procházení webu Peníze.ČT se může stát, že vás některý odkaz nenápadně zavede přímo na finanční magazín Peníze.cz.

GRAFIKA

Grafická podoba finančního magazínu Peníze.ČT nezapře podobnost s internetovou prezentací veřejnoprávní televize. Jen grafických prvků zde výrazně ubylo a fotografií se nedočkáte vůbec. Stránky tak ožíví pouze jednoduché ikony, které navíc pocházejí z webu Peníze.cz. Nízký podíl grafických prvků však u magazínu orientovaného především na text vůbec není na závadu a především čtenáři připojující se k internetu pomocí modemu ocení nízkou datovou náročnost stránek (velikost úvodní stránky je zhruba 100 kB).

TEMATICKY PODOBNÝ WEB

Fincentrum (www.fincentrum.cz)

Svoji příslušnost k rodině webů iDNES Fincentrum nezapře především orientací na většinového čtenáře, očekávajícího informace podávané srozumitelnou formou. Ostatně někteří autoři textů na Fincentru pravidelně publikují své články také v příloze Peníze MF DNES a v příloze Peníze a Vy sítě regionálních deníků Bohemia. Obsah magazínu též přebírá kupříkladu finanční příloha portálu Seznam (Penize.Seznam.cz).

E-ACADEMY | WWW.E-ACADEMY.CZ

OBSAH

Internetový kurz angličtiny na webu e-Academy vychází z metodologie mezinárodní učebnice Headway a všechny lekce, dialogy a slovíčka jsou namuleny roditelými mluvčími. Kurz nabízí čtyřicet lekcí, což by měl být dostatečný základ k úspěšnému zvládnutí závěrečné zkoušky nezbytné nutné k získání diplomu „Certificate in English Stage One“. Tento certifikát poskytne vládou požadovaný kvalifikační předpoklad pro výkon funkce vyšších státních úředníků. Podstatnou informací je skutečnost, že veškerá výuková látka a testy jsou na webu e-Academy dostupné zdarma.

Snahou tvůrců bylo podat výklad anglického jazyka z pohledu českého lektora a na vzniku internetového kurzu angličtiny se tak odborným pedagogickým dohledem podílela Akademie J. A. Komenského. Záštitu nad projektem převzal Institut pro integraci České republiky do EU a technické zabezpečení leží na bedrech společnosti GTS. Do budoucna se chystá zahájení výuky francouzského jazyka a v záměru tvůrců je též zavedení výuky němčiny a ruštiny.

NAVIGACE

Bez nutnosti registrace je přímo z titulní stránky dostupné zpravodajství v anglickém jazyce a slovíčko a fráze pro každý den. Abyste však mohli přistoupit k výuce, musíte projít procesem registrace (dotázá-

RODNÝ LIST WEBU

TVŮRCE Peníze, a. s. (programování), internetové oddělení ČT (webdesign)

PROVOZOVATEL internetové oddělení ČT a Peníze, a. s.

POUŽITÉ TECHNOLOGIE Javascript, ASP, VBScript, SQL

DOBA REALIZACE dva a půl měsíce

DATUM SPUŠTĚNÍ leden 2003

HOSTING Skynet

TEMATICKY PODOBNÝ WEB

@nglictina.com (www.anglictina.com)

První internetový kurz angličtiny na tuzemském webu byl veřejnosti představen v květnu 2000 a v září téhož roku byl zahájen první školní rok. Záměrem tvůrců bylo studujícím poskytovat výuku zcela zdarma, ale od podzimu 2001 došlo k přechodu na placený režim. V současné době zaplatíte za půlroční neomezený přístup 1475 Kč a za roční přístup 2400 Kč. Zdarma tak zůstává pouze kurz Angličtiny za 10 dní, určený pro úplné začátečníky.

Výuka je zpracována univerzitně vzdělanými učiteli s dlouholetou praxí, platící studenti mají k dispozici interaktivní cvičení, animace, výuka je plně ozvučena a v letošním roce je nově do všech lekcí zaváděno i video.

■ ■ ■ Ladislav Bittner, autor@chip.cz

RODNÝ LIST WEBU

TVŮRCE: Všeobecná obchodní společnost

PROVOZOVATEL: Všeobecná obchodní společnost

POUŽITÉ TECHNOLOGIE: Javascript, PHP, MS SQL, MP3

DOBA REALIZACE: N/A

DATUM SPUŠTĚNÍ: leden 2003

HOSTING: GTS

- ni budete na jméno, příjmení, platnou e-mailovou adresu, rok narození a pohlaví). Po úspěšném zaregistrování a přihlášení do systému se před vámi otevře látka první lekce, skládající se z článku, rozhovoru, mluvnice, slovníčku, frází a cvičení (orientaci obstará menu v levé části stránky). Každá lekce obsahuje postupové testy, které musíte absolvovat s úspěšností vyšší než 90 %. S orientací v jednotlivých lekcích pomůže nápověda a pomocnou ruku můžete nalézt i v diskusním fóru.

GRAFIKA

Grafika webu je decentní a zvolená kombinace pastelových barev neupoutá pozornost návštěvníka více, než by bylo zdrávo. Prakticky jedinými grafickými prvky jsou jednoduché ilustrace, doprovázející text jednotlivých lekcí.

NÁZOR PROFESIONÁLNÍHO WEBDESIGNÉRA

www.penize.czech-tv.cz

Graficky velmi vkusná stránka s optimálním členěním informací na čtyři sloupce. Netrpí nešvarem většiny podobných webů – nedostatečným odlišením hypertextových odkazů od běžného textu. Ukazuje, že není nutné uchýlit se k fundamentalistickému řešení, které dnes prosazuje čím dál více teoretiků webdesignu: návratu k povinně podtrženým odkazům. Zde jsou všechny odkazy jednoduše modré a striktně dodržování této zásady velmi přispívá k přehlednosti stránky. HTML kód stránky bohužel není příliš kvalitní, neodpovídá deklarované DTD, obsahuje řadu chyb. Vzhledem k zastaralé koncepci tvorby vzhledu stránky pomocí tabulkových konstrukcí (namísto efektivního využití CSS) je kód zbytečně dlouhý a komplikovaný, nicméně stránka je dobře čitelná ve všech běžných grafických prohlížečích na monitorech obvyklé velikosti.

www.e-academy.cz

Grafické ztvárnění stránky je (s výjimkou nevýrazného záhlaví s podivnou kompozicí logotypu a ostatních grafických elementů) vkusné, stejně jako zvolená

barevná kombinace. I z rozvržení informací na hlavní stránce je cítit promyšlený přístup při návrhu. U návrhu však bohužel zůstalo, web je v mnoha směrech silně nedotažený. Hlavní nabídka v levém sloupci neindikuje aktuálně zvolenou sekci, což bych od ní čekal. Někdy vůbec nefunguje (např. chceme-li skočit ze stránky Nápověda do archivu zpravodajství), na některých stránkách úplně chybí. HTML kód stránky je vytvořen zastaralým způsobem a je plný chyb. Kód se v úvodu pyšní deklarací XML, přestože je na první pohled zjevné, že o žádné XML nejde. Naopak chybí povinná a pro moderní prohlížeče i velmi důležitá specifikace DOCTYPE. Minimalistické využití kaskádových stylů (CSS) pro oddělení obsahu od vzhledu stránky a neúspěšně zapsaný stylesheet (nesmyslné opakování definic písma) svědčí o tom, že autorovi toho tato již řadu let běžná technologie mnoho neříká. V prohlížeči Mozilla zbytečně dochází k vadám na kráse. Celkový dojem: Dobrý grafický návrh, velmi špatné technické zpracování.

Pavel Šimek (<http://nestor.cz/pas>)

pro hravé

Kdo si hraje, nezlobí. Jakákoli zábava, to je něco pro vás. Není nic lehčího než si pořídit prima hračku...

Legrační internet

Humor je kořením života a internet vám pomůže život řádně okořenit. Do vašich prohlížečů je připraven vstoupit humor ve všech podobách. Díky internetu dostali prostor též autoři humoristických časopisů, jejichž obdobu byste v trafikce hledali marně.

V TIPNĚJŠÍ VYHRÁVÁ

Znáte někoho, kdo vymyslel vtip? Že ne? Přesto je vtipů neuvěřitelné množství (odhadem prý něco přes šedesát tisíc). Přesvědčit se o tom můžete díky záplavě stránek obsahujících ještě větší záplavu vtipů. I když, pravda, do výše uvedeného počtu mají webové databáze vtipů daleko. Počet vtipů se většinou pohybuje mezi třemi až šesti tisíci. Výjimkou budiž web, za jehož názvem byste asi těžko hledali databázi obsahující zhruba padesát tisíc kousků. Toto množství se totiž podařilo Stanislavu Markovi nashromáždit na webu **Lipno** (www.lipno.cz). Neomezený přístup do této sbírky má prý pouze jeden přední český bavič; před ostatními smrtelníky je databáze chráněna proti rozkradení tak, že přihlášeným zájemcům je z ní rozesíláno každý den sedm kousků. Již odeslané vtipy pak zůstávají k dispozici i na webových stránkách.

Spokojíte-li se s databázemi obsahujícími o jeden řád menší množství vtipů, budete mít přesto na výběr pěknou řádku webů. Slušnější z nich nabízejí vtipy rozříděné do několika obvyklých kategorií. Svě škatulky tak mají vtipy o policajtech, blondýnkách, lordech a některých menšinách. Populární jsou také fóry o sexu, manželství, nevěře nebo tchyních. Nejen mezi internetovou veřejností jsou pak oblíbené vtipky o počítačích nebo o žárovkách a společlivý úspěch mívají i kameňáky.

Ostatně právě stránky s vtipy byly mezi prvními, které počali internetoví starousedlíci vytvářet. Pokud si navíc uvědomíme, že mezi první internetové uživatele patřila studentská obec, obecně se vyznačující smyslem pro humor, asi nikoho nepřekvapí, že se již v dubnu 1996 objevil na webu Západočeské univerzity předchůdce současného **Pavučinového úsměvníku** (www.diskbase.com/web-smile). Zhruba ve stejné době vznikl i web **Jokes** (www.jokes.cz), který se proti své vůli stal zdrojem vtipů pro mnoho podobně zaměřených internetových stránek, kterých

se na internetu do dnešního dne objevilo „neúřekom“.

Mezi rekordmanky v počtu vtipů patří web **Vtipparáda** (vtipparada.corpus.cz), jehož autorům se doposud podařilo nashromáždit více než šest tisíc vtipů. Mezi veterány řadí Vtipparádu i její grafická podoba, ale nadčasová je navigace na stránkách. A tak nebude pro nikoho problémem se v této záplavě anekdot orientovat. Můžete si nechat vypsát žebříček nejlepších vtipů podle jednotlivých kategorií nebo si zobrazíte nejlepší dvacítku vtipů z celé databáze. O pořadí vtipů rozhodují návštěvníci, kteří mohou jednotlivé vtipy hodnotit. Kromě toho můžete rozšířit databázi vtipů i přidáním vlastního kousku.

Vkládat nové vtipy umožňuje svým návštěvníkům většina webů s nabídkou anekdot a výjimkou není ani server **Sranda** (www.sranda.cz). Aby se však databáze nezaplnila plevelem, provozovatelé si vyhradili právo rozhodnout o zařazení vtipu podle vlastního uvážení. O tom, že méně je někdy více, se přesvědčíte návštěvou webu **Anekdoty** (www.dtpzeman.cz/anezdoty), na kterém naleznete pouze malé množství pečlivě vybraných vtipů. Opačnou cestou se vydali tvůrci stránek **Anekdoty** (www.anezdoty.cz), kteří více než tři a půl tisíce vtipů rozdělili do neuvěřitelného počtu čtyřiceti kategorií. Zcela svébytný druh humoru nabízí web věnovaný odpovědím na dotazy posluchačů **Radia Jerevan** (jerevan.kgb.cz).

Snad ještě populárnější než vyprávění vtipů je používání zlidovělých hlášek, které vyřčeny ve vhodný čas mohou odlehčit nejednu zapeklitou situaci. Inspirovat se můžete přečtením zábavných hlášek ze školních lavic na webu **Hlody** (www.hlody.cz). Pravým rájem pro milovníky nezapomenutelných citátů z legendárních českých filmových komedií je web **Metelesku Blesku**

(www.meteleskublesku.cz), na kterém je mimo jiné několik desítek zvukových souborů ve formátu mp3 s dnes již legendárními hláškami z filmů *Ecce Homo Homolka*, *Jáchyme, hoď ho do stroje*, *Na samotě u lesa*, *Pelíšky* a mnoha dalších.

KRESLENÝ HUMOR

Zatímco stránek nabitých anekdotami najdete na tuzemském webu slušnou řádku, webů nabízejících kvalitní kreslené vtipy příliš není. Důvodem je skutečnost, že zatímco u obyčejného vtipu lze jen těžko dohledat jeho autora, u kresleného vtipu je autor zřejmý prakticky již na první pohled. Mnoho stránek uveřejňujících díla většinou renomovaných autorů tak porušuje autorský zákon, neboť vznikly tak, že jejich tvůrce okopíroval kreslené vtipy z předlohy a samotný autor o tom mnohdy nemá ani tušení.

Jednoznačně kladný vztah k internetu má přední český kreslíř Vladimír Renčín. S jeho obrázkovými vtipy se od října 2000 do září 2001 pravidelně setkávali čtenáři zpravodajského serveru iDNES, poté se jeho vtipy přesunuly na dnes již neexistující web FlashNews a nyní jeho kreslený humor najdete na stránkách zpravodajského magazínu *Novinky*. Zmíněný karikaturista má dokonce vlastní doménu, na které je dnem i nocí otevřena **Galerie Vladimíra Renčina** (www.rencin.cz). Na rozdíl od obyčejné galerie se tato neomezuje na pouhé zobrazování obrázků, ale můžete se pustit i do hodnocení jednotlivých vtipů. To však ještě není všechno, neboť virtuální galerie plně využívá interaktivního prostředí internetu, a to díky Samoobsluze, ve které najdete

■ kresby bez popisu, přičemž si můžete zkusit otestovat vlastní smysl pro humor doplněním méně či více humorného textu.

Vzpomínáte si na satirický týdeník Dikobraz? Internetový archiv tohoto kdysi velmi populárního časopisu byste sice hledali marně, ale tvorbu jednoho z neaktivnějších přispěvatelů tohoto magazínu vám připomene web **BAPE** (sweb.cz/bapeweb), nabízející alespoň zlomek z díla dvojice Jiří Bartoša a Vladimír Pergler. Mezi nejznámější současné karikaturisty zcela jistě patří Petr Urban, který je duchovním otcem Rudy Pivrnce. Mnoho kreslených vtipů s tímto hrdinou v hlavní roli nashromáždil tvůrce webu **Ruda Pivrnec** (www.sweb.cz/Pivrnec.Ruda). Podstatnou část svého života sice Pivrnec tráví v hospodě, ale vyzná se i v erotice. Jasný důkaz o tom podává **Pivrnecova Kamasutra** (vwgolfik.crolink.cz/humor/upk/upk.html).

HUMORISTICKÉ MAGAZÍNY

Všimli jste si někdy, jak málo humoru je na pultech novinových stánků? O to více ho však najdete na internetu. Ve většině případů ale nepočítejte s laskavým humorem, na své si přijdou především příznivci černého až drsného humoru a pobaví se i milovníci parodií.

Mezi spokojené čtenáře magazínu **Kompost** (www.kompost.cz) jistě nepatří přecitlivělé povahy, neboť tvůrcům serveru není skutečně nic svatě. Obsah tvoří výborně napsané články uvádějící skutečnosti do souvislosti, které napadnou opravdu jen velmi pozorné pozorovatele. Mezi ně jistě patří i dva z nejznámějších autorů Kompostu – Tomáš Baldýnský a František Fuka. Za vše hovoří text uvedený v zápatí stránek: „Tyto stránky obsahují tzv. černý humor. Jakékoliv rasistické, sexistické či homofobní názory jsou použity pouze jako prostředek kritiky těchto společenských problémů. Například pokud napíšeme ‚Václav Havel umřel na AIDS‘, chceme tím upozornit na význam bezpečného sexu v současné obtížné době. Čtením těchto stránek se vzdáváte práva nás žalovat a mít děti.“

Pod množstvím ženských časopisů a magazínů pro dívky se pulty trafik doslova prohýbají,

ale vysloveně macešsky se trh s tiskovinami chová k mladým hochům. Naštěstí situaci opět zachraňuje internet, když poskytuje azyl webu **CosmoBoy** (cosmoboy.cz), který sám sebe prohlašuje za časopis pro všechny mladé rebely. V každém případě by měl být čtenář tohoto magazínu připraven na poněkud netradiční design a znalost slangového jazyka dnešní mládeže při čtení poněkud obhroublých textů také není k zahazení. Články jsou zařazeny do kategorií, v jejichž názvech se orientujete nejlépe s anglickým slovníkem v ruce a s teenagerem po ruce. Na vlně parodie se veze i virtuální magazín **Muž a smrt** (www.volny.cz/muz.a.smrt), který by byl v tištěné podobě jistě vhodnou přílohou časopisu Žena a život.

Humoristických magazínů je na internetu opravdu dost. A možná i právě proto jich naopak mnoho nenajdete na pultech novinových stánků. Jednou z výjimek je časopis **Trnkýbrnky** (zlin.eunet.cz/trnky.htm), jehož elektronickou podobu najdete i na webu. Bohužel tu najdete jen několik starších čísel, což je u humoristického časopisu dost smutné.

ZÁBAVNÍ MAGAZÍNY

Vtipy nebo kreslený humor kolují mezi lidmi odnepaměti, ale díky internetu přibyla řada nových taškařic. Na mnoha zábavních serverech, které se však sobě podobají jako vejce vejci, najdete totiž i vtipné esemesky, humorní videoklipy či zábavní programky.

Jeden z největších zábavních serverů **Fudge** (www.fudge.cz), známý z dřívější doby pod názvem Svět nahovno (parodie na již zaniklý zpravodajský magazín Svět namodro), obsahuje prakticky vše, co si lze na poli legrace přát – vtipy, obrázky, videoklipy, animace a krátké žertovné programky. Vše je zde členěno přehledně, ale s jistým omezením. Budou-li se vám totiž zdát vtipky na internetové poměry poněkud málo drsné a příliš slušné, zakopaný pes bude v tom, že máte nastaven dětský filtr, neumožňující zobrazení fórků těžšího kalibru. Jak z toho ven? Toužíte-li tedy po drsnější zábavě, musíte se zaregistrovat. Teprve pak máte na výběr mezi několika filtry až do úrovně Devianti.

Před návštěvou serveru **Ftipky** (www.ftipky.cz) byste se měli předem rozhodnout, zda si chcete přečíst zábavní esemesky či vtipy a další zábavní texty, prohlédnout fotomontáže či kreslený humor, nebo zda toužíte po stažení zábavního programku k ukrácení dlouhé chvíle. Všechno najednou totiž asi nezvládnete, neboť co snad nenajdete zde, nikde jinde již není. Pro jistotu ale nasměrujte své prohlížeče ještě na **Funny Server** (www.funny.cz) nebo na web **Legrácky** (www.legracky.cz). ■ ■ ■ Ladislav Bittner, autor@chip.cz

> LYNX Angelo XXL

- > AMD Athlon™ XP-2000+ > paměť 256MB DDR
- > VGA 64MB GeForce4 TV > faxmodem 56k
- > disk 40GB, CD-RW > myš, klávesnice

13.770,-
16.800,- včetně DPH

! dodávky akčních sestav do 24 hodin

K těmto sestavám LYNX doporučuje:

Operační systém
Windows® XP Home Edition
2.900,-
(3.050,- včetně DPH)

Monitor AOC 17"
s reproduktory, typ 7V1rA
3.750,-
(4.575,- včetně DPH)

> LYNX Angelo L

- > AMD Duron™ 1.1GHz
- > paměť 256MB DDR
- > VGA 32MB GeForce2
- > faxmodem 56k
- > disk 20GB, CD-ROM
- > myš, klávesnice

9.330,-
11.380,- včetně DPH

> LYNX Angelo XL

- > AMD Athlon™ XP-1700+
- > paměť 256MB DDR
- > VGA 64MB GeForce2
- > faxmodem 56k
- > disk 40GB, DVD
- > myš, klávesnice

11.880,-
14.490,- včetně DPH

www.lynx.cz

volejte modrou linku: 844 111 162

- statků, na které jsme narazili při testování:
 - Manuál uvádí, že CD-ROM se má spouštět v okamžiku, kdy pod operačním systémem neběží žádná jiná aplikace. Toto varování dnes už působí trochu zastarale (program jsme bez problémů provozovali současně s pěti dalšími spuštěnými aplikacemi) a jedná se zřejmě o pozůstatek z dob, kdy počítače měly malou operační paměť.
 - Okno aplikace má konstantní velikost vhodnou pro 14" nebo 15" obrazovky. Majitelé větších monitorů, respektive ti, kteří mají nastavenou větší rozlišovací schopnost, budou mít menší okno uprostřed obrazovky.
 - Porovnání vlastní výslovnosti s předlouhou je pouze subjektivní, vlastním poslechem. I když porovnávací algoritmy předkládající většinou grafické „objektivní“ hodnocení, s nimiž se setkáváme v jiných výukových programech, mají své slabiny (nejčastěji se jedná o jistou závislost objektivitu na typu hlasu uživatele), objektivní přístup spíše podpoří sebevědomí studujícího.
 - V oblasti vyhledání neznámého slova by program mohl být k uživateli přívětivější. Po vyvolání vysvětlujícího slovníku je nutno neznámé slovo buď opsat do zadávacího okénka, nebo jej vyhledat v seznamu pomoci

NEW HEADWAY – ELEMENTARY A PRE-INTERMEDIATE

Výukové CD-ROM určené k procvičování výuky anglického jazyka.

DODAVATEL/POSKYTL Oxford University Press, Praha
www.oup.com/elt/cz/

CENA 675 Kč za titul

posuvníku a klepnout na něj myší. Možnost zvýraznit slovo přímo v textu s následným poklepnáním nebo použitím pravého tlačítka neexistuje.

- Obslužný program vykazuje pod Windows 2000 s implicitní českou klávesnicí některé zvláštnosti. Například uděláme-li chybu při doplňování textu a chceme-li ji opravit, nefunguje klávesa Delete; je nutné přemístit kurzor myší (šipkové klávesy nezaberou) a chybu následně opravit klávesou Backspace.

ZÁVĚR

Program je ideálním doplňkem pro ty, kteří paralelně navštěvují nějaký kurz, kde se vysvětluje gramatika. Doma u počítače si pak mohou procvičovat probranou látku a automatizovat potřebné jazykové návyky či fixovat používání slovní zásoby. Pro dospělé uživatele odkázané

Obr. 3. Doplňování správného gramatického tvaru se současným procvičováním výslovnosti

na samostudium je dobré mít na počítači ještě další aplikaci, která bude suplovat vysvětlující roli vyučujícího.

Recenzované CD jsou určeny k procvičování a tuto roli beze zbytku plní. Jsou vytvořeny vynalézavě, studujícího nepřetěžují a přitom i průměrný uživatel má šanci si při dostatečném počtu opakování příslušné jazykové jevy zafixovat. Nelze jimi však zcela nahradit nezávislý výukový kurz. ■ ■ ■ Ing. Miroslav Herold, CSc.

PLACENÁ INZERCE

Počítač **BRAVE NoteLine** s procesorem Intel® Pentium® 4

STŘED VAŠEHO DIGITÁLNÍHO SVĚTA

BRAVE NoteLine 515
cena 46.990 Kč bez DPH

BRAVE NoteLine se vyznačuje vysokým výkonem při zachování všech výhod mobility. Kvalitní procesor Intel® Pentium® 4, kombinovaná DVD/CD-RW mechanika, modem, síťová karta a kvalitní TFT displej uspokojí potřeby každého uživatele.

- procesor Intel® Pentium® 4 2,4 GHz
- paměť 256 MB DDR
- pevný disk 30GB, 2,5", Ultra DMA 100
- DVD / CD-RW combo mechanika 8x / 24x 10x 24x
- Interní modem 56 Kb a síťová karta 10/100
- TFT LCD 15", rozlišení 1024x768 bodů
- Software pro vás již v ceně:
- Microsoft® Windows® XP

záruka 2 roky

Užívejte si všech výhod mobility!

Výrobce a distributor počítačů BRAVE: ProCA spol. s r.o., V Lužič 818 142 00 Praha 4, <http://www.proca.cz>
Více informací o počítačích BRAVE a autorizovaných prodejcích získáte na telefonním čísle: 234 646 777 nebo na www.proca.cz.

více informací na
www.brave.cz

Změna cen vyhrazena. Firmu ProCA připojila na Internet společnost InWay, www.inway.cz. Na počítače Brave jsou instalovány legální Microsoft® Windows®. BRAVE doporučuje pro vzdělání Microsoft® Windows® XP Professional. <http://www.microsoft.com/piracy/howtotell>. Pentium®, SpeedStep™ a Intel Inside® jsou ochrannými známkami nebo registrovanými ochrannými známkami Intel Corporation nebo jejich poboček ve Spojených státech a ostatních zemích.

TEST: SROVNÁNÍ KODEKŮ DIVX A XviD

DivX versus XviD

Stále častěji se vedle klasického formátu DivX objevuje další, jehož název vznikl vtipným obrácením pořadí písmen – XviD. Oba jsou založeny na standardu MPEG-4. V čem se tedy liší?

DivX je všeobecně známější; tento název nesl už kdysi hacknutý kodek Microsoftu – mluvilo se o verzi 3.11, která má i dnes řadu příznivců. Z projektu OpenDivX se zrodila firma DivXNetworks a počínaje verzí 4 vytvořila svůj vlastní, už plně legální kodek. Ten už je komerční a nabízí se ve třech variantách. Verze Basic je volně k dispozici pro osobní využití, vylepšená verze Pro je zdarma s reklamou nebo za poplatek (nyní 15 USD) bez reklamy.

XviD je naproti tomu open source (volné zdrojové kódy) a je distribuován pod licencí

GPL – tj. zdarma pro všechny. Na jeho vývoji se podílí řada vývojářů, proto jde vývoj rychle dopředu a nové verze se objevují celkem často. Nedávno to s celým projektem vypadalo kvůli zneužívání jeho kódu v jiném komerčním dekodéru špatně. Představitelé XviDu na čas stopli jeho vývoj, nakonec se však vše vyjasnilo a projekt pokračuje. V balíku je dodávána i utilita FourCC Changer, která slouží ke zjištění a změně kódu

formátu videa. Lze tak donutit přehrávač, aby na DivX soubor použil XviD dekodér a naopak.

Kvalitativní rozdíly obou kodeků jsou malé, jde o velmi subjektivní záležitost. Při nastavení obdobných parametrů kódování je DivX o něco rychlejší, XviD má zase malinko lepší kompresní poměr. Vzhledem k možnostem a licenci doporučuji preferovat XviD.

XviD
<ul style="list-style-type: none"> + open source pod GPL + bohaté nastavení kodéru, na druhou stranu vyšší nároky na znalosti uživatele + pro řadu platformů včetně Windows, Linux, Mac ± časté nové kompilace instalátorů, ne vždy bezproblémové rozchození ± rychlý dekodér, nemá však mnoho voleb, lepší volbou je složitější FFDSHOW (http://cutka.szm.sk/ffdshow) nebo změna FourCC na DivX - zatím bez B-frames, pracuje se na tom

DivX5
<ul style="list-style-type: none"> + snadná instalace + rychlý dekodér s několika úrovněmi zpracování obrazu (post-processing) pro Windows, Linux i Mac + přehrává korektně vytvořený XviD ± B-frames (při kompresi bere v úvahu minulé i budoucí snímky) mají zvýšit kompresi, kvalita je sporná - kvalita někdy nepředčí původní DivX 3.11 - malé ovlivnění interního nastavení kodéru, zajímavé možnosti až v Pro verzi - na některých systémech nekorektní funkčnost kódování

SOFTWARE NA CHIP CD

DivX 5.0.3 Basic: freeware, www.divx.com

DivX 5.0.3 Pro: adware, www.divx.com

XviD 16.02.2003: freeware, www.xvid.com, instalace na www.divx-digest.com/software/xvid.html

SOFTWARE: BALÍČEK AUDIO/VIDEO DEKODÉRŮ ALL IN 1

Vše pohromadě

Stává se to už často. Uklidnění přítomnosti nejnovějšího dekodéru DivX 5.0.3, sebevědomě vložené do mechaniky půjčený CD a pouštíte objemný AVI soubor. Nabíhá softwarový videopřehrávač, ale vzápětí je přerušen chybovou hláškou informující o nepřítomnosti potřebného dekodéru. Nic na tom nezmění ani Windows Media Player, který ve snaze vyhovět vaší touze nahlédne do kodekové databáze Microsoftu, ovšem nenajde nic.

Zatímco popularita jedno- až dvoucédéčkových verzí filmů roste, oblíbenost kodeků zmačkávajících objem dat DVD na jednu osminu kolísá. Jak už bylo naznačeno, pod příponou AVI se může skrývat nejen typ kódování videa i audia. Abyste se vyvarovali neúspěchů při snaze přehrát je, musíte buď vědět, jaký dekodér soubor

potřebuje, a obstarat si ho, nebo být rovnou připraveni na neobvyklejší případy. Druhou možnost elegantně řeší balíčky sdružující základní dekodéry a doplňky. Po vydání nové verze některého z kodeků je celý balíček aktualizován. Záleží tedy na rychlosti jeho tvůrců, jak hbitě zareagují na změnu. Jedním z hojně používaných balíčků je CodecPack

All In 1 od českých autorů. Obsahuje dekodéry (pozor, ne kodéry) pro nejčastěji používané kódování DVD ripů. Podíváme se, které to jsou, kde se dají sehnat samostatně a jak probíhá instalace celého balíčku.

CO SE SKRÝVÁ UVNITŘ CODECPACKU ALL IN 1 VERZE 5.0.3.8

DivX 5.0.3 (www.divx.com): Známý kodek, jehož základní varianta je nabízena pro osobní užití zdarma. Vylepšená verze, obdřená zdatnějšími kompresními algoritmy, je dodávána také zdarma, ovšem jako adware (při surfování internetem je zobrazována

Codec Pack - All In 1 - All In 4

- reklama, nehledě na to, zda je kodek aktuálně používán), nebo za 15 dolarů bez reklam. Přehrává verze 3.11, 4 a 5. V současnosti je často nahrazován kodekem XviD.

XviD 16.02.2003 (www.xvid.org): Rychle se prosazující, po nedávných potížích opět pokračující open source (volně šiřitelný včetně zdrojových kódů) kodek. Na domovské stránce nenaleznete instalační balík, hledejte ho na www.divx-digest.com/software/xvid.html.

FDDShow 03.01.2003 alpha (<http://cutka.szm.sk/ffdshow>): Univerzální dekodér pro DivX i XviD. Jeho pýchou je vysoká možnost nastavení kvality dekodování s možností řady filtrů.

Dekodér titulků G400 2.7 cz, eng (www.tac.ee/~pr/videoutils/divxg400.html): DirectShow filtr, jehož pomocí zobrazíte titulky mnoha formátů i v Media Playeru. Filtr je vcelku zbytečný, pokud používáte specializovaný DivX přehrávač, který titulky většinou zvládá. Název mate, filtr funguje

i na jiných grafických kartách než Matrox G400.

Dekodér titulků DVobSub 2.23 cz, eng (<http://vobsub.edensrising.com/vobsub.php>): Přehrává IDX a SUB soubory nesoucí vyřipované bitmapové titulky z DVD. Je nahraditelný filtrem G400.

Dekodér pro OGG Vorbis 0.9.9.5 (<http://tobias.everwicked.com/oggds.htm>): Dekodér audioformátu OGG.

Dekodér pro AC3 0.63 (<http://ac3filter.sourceforge.net>): Dekodér vícekanálového prostorového zvuku.

Morgan Multimedia Stream Switcher 0.97b (www.morgan-multimedia.com/mmswitch): DirectShow filtr pro přepínání mezi jednotlivými zvukovými stopami patřící ně vytvořeného AVI souboru.

INSTALACE

Po spuštění českého instalačního souboru si vyberte, zda si přejete při startech instalátoru stahovat případné nové verze z internetu. Tento autoupdate se však snaží

SOFTWARE NA CHIP CD

Codecpack All In 1 5.0.3.8: freeware,
www.codecpack.com

připojit na konkrétní adresu a nebere v potaz možný proxy server – pokud jste za ním, spojení se nezdaří. Tuto službu lze později aktivovat a deaktivovat stažením a spuštěním souborů měnících registry nebo manuální změnou registrové položky. Další krok vede k výběru dekodérů videa – můžete nainstalovat FDDshow nebo DivX s XviD či žádný z nich. Následuje výběr zobrazovače titulků v podání G400, VobSub nebo žádného. Dekodéry audia a Morgan Switcher se nainstaloju vždy. Instalátor je malou vadou na kráse jinak dobrého balíčku. Kromě už zmíněného nedotaženého autoupdatu si při instalaci vyšší verze sám nezjistí v systému už obsažené dekodéry a neprovede tedy jen jejich aktualizaci. Aby se odstranily všechny soubory, které nové verze dekodérů a filtrů nemusí vůbec používat (což se může, byť zřídka, stát), je nejlepší před novou instalací odinstalovat původní balík.

- ■ ■ P. Zákostelný

PLACENÁ INZERCE

šifrovací systém AreaGuard

AreaGuard Gina

umožňuje šifrování dat operačního systému pomocí optické karty nebo IRB tokenu

AreaGuard Notes

on-line šifrování dat a souborů na lokálních, síťových a vzdálených diskách

AreaGuard FirmWall

ochrana firewallových dat před získáním záměrnou osobou, který s nimi standardně pracuje

AreaGuard AdminKit

centrální správa šifrovacích klíčů a jejich vzdálené distribuce

www.areoguard.cz

ochranný systém OptimAccess

OptimAccess Standard

zabezpečení již nainstalovaného softwaru proti poškození a zamezení instalace nového

OptimAccess Extension

ochrana nastavení Windows a aplikací

OptimAccess Computer Audit

audit programového vybavení tokenu

OptimAccess WorkSpy

deník a evidence pracovních aktivit uživatelů

OptimAccess Remote Control

prostředek dálkové a bezdrátové správy

www.optimaccess.cz

LCS SIS21

Od S až po XXL

Firma LCS je známá především jako výrobce podnikových informačních systémů Helios IQ a Noris, doplněných nezbytnými partnerskými řešeními. LCS však nyní, po akvizici společnosti Softprofes, nabízí také ekonomický systém pro malé firmy LCS SIS21. My jsme se zaměřili na jeho nejnovější verzi.

Ekonomický systém LCS SIS21 je modulární software pro zpracování ekonomických, účetních a návazných agend podnikajících fyzických osob a menších firem účtujících v podvojném nebo jednoduchém účetnictví. Jedná se o stovebnicovou file/server aplikaci, vytvořenou pomocí vývojových prostředků Microsoft Visual Studio. Hlavní zdrojový kód produktu je napsán v jazyce Microsoft Visual FoxPro, který využívá i některých obecně dostupných prvků ActiveX komponent. Aplikace pracuje s využitím RunTime modulu prostředí Visual FoxPro. Veškerá data aplikace jsou uložena v lokálních DBF souborech, aplikace tedy může pracovat na lokálním disku samostatného počítače nebo na sdíleném síťovém disku s možným současným přístupem z více pracovních stanic.

KONCEPCE

SIS21 je typický modulární systém. Uživatel si tedy může zakoupit pouze ty části, které

momentálně potřebuje, a kdykoli v budoucnosti si pak snadno může přidat další moduly. Základem každého ekonomického systému je vždy modul pro jednoduché nebo podvojně účetnictví, integrující informace z ostatních modulů. Je možné účtovat ve více obdobích současně a opakující se zápisy definovat do předkontací. V modulu Účetnictví lze tisknout všechny ze zákona o účetnictví vyplývající účetní knihy, pracovat s nepřímými daněmi, uzavírat účetní období apod.

MODULY SYSTÉMU

Modul Fakturace slouží pro přípravu různých dokumentů spojených s předáním zboží, výrobků nebo služeb zákazníkům, jakož i dalších dokumentů vztahujících se k obchodnímu případu (dodací list, faktura, daňový doklad, dobropis, vrubopis, pro forma faktura, penalizační faktury...). Jednotlivé dokumenty je možné rozdělit do několika číselných řad a lze také uživatelsky definovat obsah formuláře s využitím číselníků.

Skladová evidence je standardní, založená na skladových kartách, s možností vést více skladů. S moduly Fakturace a Skladová evidence bude úzce spolupracovat modul Nákup a prodej, který slouží k vedení evidence o přijatých objednávkách a vlastních objednávkách zboží a materiálu. Tento modul nelze provozovat bez modulu Skladová evidence.

Sám název Bankovní operace říká, že modul slouží zejména pro elektronickou komunikaci s bankou, založenou na standardním ABO formátu. Jako nelogičnost hraňící se snahou výrobce produktu získat od

zákazníka dodatečné peníze vidím zařazení funkce importu výpisů z banky mezi nadstandardní, a tudíž zvlášť placené, neboť ABO formát, ve kterém většina bank elektronicky komunikuje, má dvě stejně důležité části, a to odesílání příkazů a příjem výpisů.

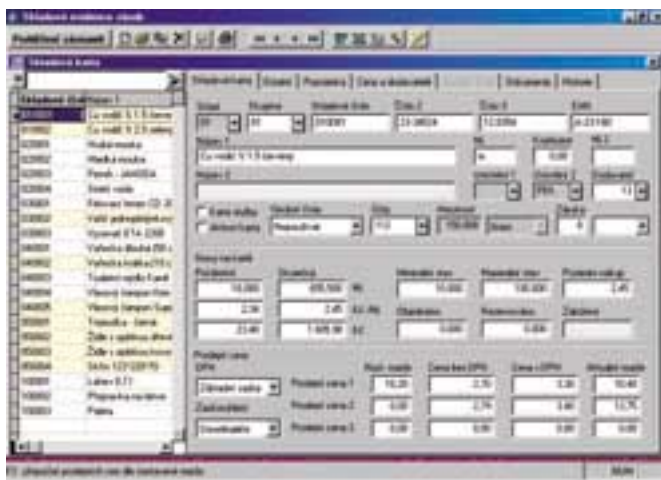
Pro evidenci dlouhodobého a drobného majetku je určen modul Majetek, ve kterém je jako jedna z funkcí obsažena i práce s odpisy. Dalšími dostupnými moduly SIS21 jsou Upomínky (zpracování upomínek a vystavení penalizačních faktur), Personalistika a mzdy (v základní verzi pro organizaci do 25 zaměstnanců, v nabídce je však i varianta pro velkou organizaci) a Pokladní prodej (softwarová pokladna pro maloobchod), propojený opět s modulem Skladová evidence. Posledním nabízeným modulem LCS SIS21 je modul Obchodní partneři, sloužící jako CRM aplikace s možností podrobné evidence partnerů a obchodních vztahů s nimi (proběhlá jednání, přijatá a odeslaná pošta apod.). Modul Obchodní partneři je schopen evidovat také informace finančního charakteru (obraty, údaje o platební disciplíně aktualizované za použití dat z ostatních modulů).

VARIANTY NABÍDKY A CENY

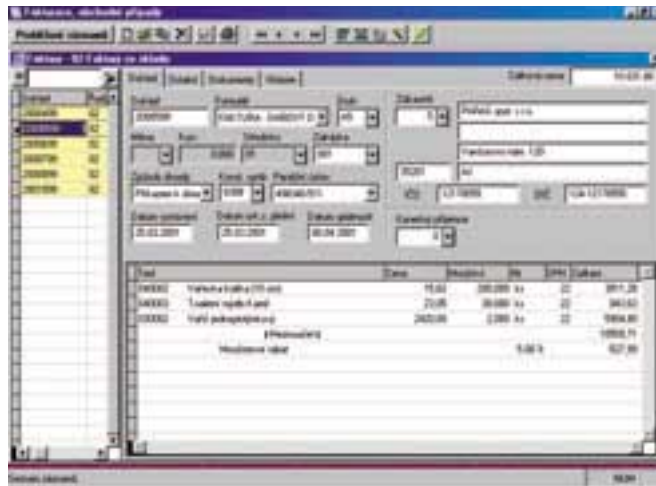
Pro nové uživatele výrobce nabízí cenově zvýhodněné balíčky modulů, označené stejně jako oblečení v obchodech, tedy od S po XXL. „Velikost“ S je možné používat i v ostrém provozu bezplatně; jedná se o plně funkční verzi obsahující všechny moduly (s výjimkou modulů Počítačová pokladna a Obchodní partneři). Její užití je však limitováno maximální dosaženým obrátem 1 mil. Kč a také počtem pořízených dokladů. Varianta M se hodí pro nejmenší živnostníky, kteří nepotřebují agendy skladů, majetku a zpracování mezd. Každá další „velikost“ (L, XL, XXL) pak obsahuje více

Hlavní programové menu umožňuje přístup k jednotlivým modulům.

Skladová evidence je založena na klasických skladových kartách.

Modul fakturace vám pomůže připravit dokumenty spojené s předáním zboží.

- modulů; ceny se liší také podle toho, zda balíček obsahuje modul jednoduchého, nebo podvojného účetnictví.

V žádném z balíčků nejsou zahrnuty již zmíněné moduly Počítačová pokladna a Obchodní partneri, které je potřeba dokoupit zvlášť. Stejně tak některé funkce se v určitých modulech platí zvlášť. Příkladem mohou být operace s cizími měnami, leasingové účtování nebo mzdy pro organizaci s více než 25 (resp. 50 a 250) zaměstnanci. Na první pohled by se proto mohlo zdát, že dopátrat se celkové ceny kompletu bude složité. Opak je pravda, protože přímo na instalačním CD-ROM s demoverzí nebo S verzí je k dispozici velmi přehledný konfigurační aplikátor (pravděpodobně nejlepší, který jsem u firem dodávajících modulární ekonomické systémy kdy viděl), kde si zaškrtnete požadovanou funkcionality a ihned máte k dispozici částku, kterou budete muset zaplatit. Cena LCS SIS21 je ve srovnání s konkurenčními produkty spíše vyšší, rozdíl však není zásadní. Vše se odvíjí od modulů, jež budete požadovat.

DOKUMENTACE

Koncový uživatel získá produkt v DVD obalu, kde nalezne instalační CD-ROM a tři útlé tištěné příručky. Dokumentace je v každém případě silnou stránkou tohoto produktu. Tištěná Příručka uživatele slouží pro základní

orientaci v systému; pokud preferujete elektronickou verzi, na instalačním CD-ROM ji naleznete ještě ve formátu pro Word a Adobe Acrobat. Velice hezky zpracované jsou i dva další tištěné materiály, nazvané Účetní konference a LCS SIS21 Tour: Rychleji k cíli. První je spíše propagačním letákem, který potenciálnímu uživateli pomůže s výběrem správné verze produktu, LCS SIS21 Tour má podtitul Malý výlet na místa systému LCS SIS21, která stojí za to vidět, a výrobce zde velmi vtipnou formou upozorňuje na zajímavé funkce.

Tištěnou dokumentaci doplňuje dobře zpracovaná kontextová nápověda, kde jsou jednotlivé okruhy rozebírány do rozumného stupně detailu – uživatel zjistí vše, co potřebuje, a není zahlcován zbytečnými podrobnostmi. Text nápovědy je doplněn screenshoty a zcela určitě zde platí známé pravidlo, že jeden obrázek vydá za stránku textu.

JE CO ZLEPŠIT

LCS SIS21 je komplexní ekonomický systém, ve kterém jednotlivé moduly vzájemně kooperují; dochází tak k synergickým efektům pro uživatele. I když je aplikace určena spíše pro menší firmy, umožňuje nastavit přístupová práva a při rozumném množství dat pracuje stabilně a relativně svižně.

Nedobry dojem na mě udělaly číselníky. Proč výrobce nezjednoduší uživateli práci tím, že je předvyplní, když jsou v účetnictví všudypřítomné? Konkrétně v modulu Personalistika a mzdy jsou např. číselníky zdravotních pojišťoven a penzijních fondů, ale jsou zcela prázdné. V ještě horším stavu je číselník bank – je sice naplněný, ale aktualizován byl tak před pěti roky. Podobně na první pohled drobnosti výrazným způsobem snižují uživatelskou hodnotu produktu.

Nelíbí se mi také dodatečné zpoplatnění vybraných funkcí v některých modulech.

Chápal bych to v případě cizích měn: mnoho firem tuto funkci jednoduše nepotřebuje, a pokud ano, tak ať si připlatí. Proč ale zařazovat mezi nadstandardní funkce např. import výpisů z banky (modul Bankovní operace) nebo výrobní čísla ve skladové evidenci? Nad touto částí licenční politiky by se výrobce měl rychle a hluboce zamyslet, zejména s ohledem na nastavenou cenovou hladinu základních verzí jednotlivých modulů a kompletů M – XXL.

Pracovní prostředí a způsob ovládání se jistě budou líbit uživatelům, kteří byli zvyklí na práci v účetnictví pracujícím pod DOS. Jediná horní lišta, ze které se vyvolávají veškeré funkce, a absence jakýchkoli ikon na ploše – to je v dnešní době lehce nmoderní, nicméně právě tento systém bude určitě skupině uživatelů patrně zcela vyhovovat.

Zatímco způsob ovládání produktu jsem schopen akceptovat, nepříjemně překvapený jsem byl grafickou stránkou tiskových sestav. LCS SIS21 vyrábí sestavy, jejichž obsah lze dobře modifikovat, avšak grafickou stránku nikoli. Všechny tiskové sestavy vypadají, jako by je vytvořila aplikace pracující v DOS, a nikoli vspělý produkt pro Windows. Jsou jednoduše příliš uniformní – jeden typ písma, téměř žádné formátování, zapomeňte na editor sestav, kde si doslova vyhrážete s jejich vzhledem.

LCS SIS21 potřebuje něco, čemu se dnes říká facelift. Automobilky to se svými výrobky dělají každý rok: základ zůstane stejný, ale auto se přidá pár drobností, zapracuje se na častých nárcích uživatelů a je to. V případě LCS SIS21 bych se zaměřil zejména na to, aby se plně implementovaly standardy Windows, více modernosti funkčně dobré aplikace určitě neuškodí. ■ ■ ■ Michal Přádka, autor@vogel.cz

LCS SIS21 5.05

Ekonomický systém pro menší a střední firmy.

HARDWAROVÉ NÁROKY PC/Pentium 366, 128 MB RAM, 65 MB místa pro aplikaci, další pro data

SOFTWAREVÉ NÁROKY Windows 95 nebo NT 4.0 a vyšší

VÝROBCE/POSKYTL LCS Softprofes, a. s., www.lcs.cz

CENA podle počtu modulů, zvýhodněný balíček M pro jednoduché účetnictví 4900 Kč, pro podvojně účetnictví 9900 Kč

WINZIP 8.1 SR-1

Na archivy s WinZipem

Sharewarů a freewarů pro práci s archivy existuje velké množství. Klasickým představitelem této kategorie je WinZip. V následujícím článku se podíváme na některé zajímavé funkce, které se vám mohou hodit.

Na začátek si uvedeme stručný výčet možností WinZipu. Jsou jimi komprimace, dekomprimace, podpora řady formátů, tvorba samorozbalovacích archivů, možnost přidání souborů do archivu, možnost odstranění vybraných souborů z archivu, možnost spouštění souborů přímo z archivu, rozdělení velkých archivů, přidávání komentářů k archivům formátu ZIP, podpora technologie drag and drop, snadno dostupné příkazy v místních (kontextových) nabídkách, příjemný grafický vzhled a mnoho dalších funkcí a možností.

JAK VYTVOŘIT VELKÝ ARCHIV, „POKRYVAJÍCÍ“ NĚKOLIK DISKET?

Staříčké diskety začínají být (díky USB flash diskům) pomalu minulostí. Občas však může nastat situace, kdy budete nuceni diskety použít.

Pokud potřebujete vytvořit jeden velký archiv a přenést ho na několika disketách, můžete využít funkci multiple disk spanning. Tato funkce umí vytvořit jeden velký archiv, „pokryvající“ několik disket. Postup je jednoduchý.

Na disketě vytvořte nový archiv, do kterého přidejte potřebné soubory. Jakmile velikost vytvářeného archivu dosáhne kapacity diskety, budete vyzváni k vložení diskety další atd. Tímto postupem vytvoříte jeden velký archiv, jenž bude rozprostřen na několika disketách.

UŽITEČNÉ KLÁVESOVÉ ZKRATKY

Ctrl+N – vytvoření nového archivu
 Ctrl+O – otevření existujícího archivu
 Shift+L – zavření otevřeného archivu
 F7 – přesunutí archivu do libovolné složky
 F8 – zkopírování archivu do libovolné složky
 Shift+R – přejmenování archivu
 Shift+M – poslat archiv elektronickou poštou
 Shift+A – přidat soubory do otevřeného archivu
 Shift+D – vymazat označené soubory z otevřeného archivu
 Shift+E – rozbalit označené soubory z otevřeného archivu
 Ctrl+P – vytisknout seznam souborů v archivu
 Ctrl+A – označit všechny soubory v archivu
 Shift+G – zobrazit, vytvořit nebo editovat komentář
 Shift+K – vytvořit samorozbalovací archiv

Při dekomprimaci archivu z disket je třeba do mechaniky vložit nejprve poslední disketu (na ní jsou uloženy informace potřebné pro správnou dekomprimaci). Poté budete vyzváni k vložení první diskety a dekomprimace začne. Po chvíli vás WinZip vyzve k vložení diskety druhé, třetí atd.

Na konec tři důležitá upozornění. Za prvé: Funkci multiple disk spanning nelze použít při přidávání souborů do už existujícího archivu, ale pouze při vytváření archivu nového. Za druhé: Máte-li vytvořen archiv pokrývající několik disket, nemůžete do něj přidávat nebo z něj odstraňovat vybrané soubory. Za třetí: Při využití funkce multiple disk spanning bude mít archivní soubor na každé disketě stejný název a příponu (proto si dobře označte pořadí disket).

JAK ROZDĚLIT VELKÝ ARCHIV

Důvodů pro rozdělení velkého archivu na několik menších archivů může být několik: omezení velikosti příloh u elektronické pošty, přenesení velkého archivu na několika disketách (alternativou je použití funkce multiple disk spanning – viz výše), jednodušší stahování menších archivů z FTP serverů a z WWW serverů atd.

A nyní postup. Vytvořte (nebo otevřete) jeden velký archiv obsahující potřebné soubory. Zvolte příkaz Actions/Split (klávesová zkratka SHIFT+H). Objeví se okno Split – v něm zadejte název archivu (název musí být jiný než název otevřeného archivu) a v poli Part size maximální velikost jednotlivých archivů (můžete zvolit jednu z přednastavených hodnot nebo zadat velikost vlastní). Minimální povolená velikost je 64 KB. V zadané složce se vytvoří několik archivů zadané velikosti. Poslední archiv bude mít příponu ZIP; ostatní archivy budou mít příponu Z01, Z02 atd.

Na konec tři důležitá upozornění. Za prvé: Při dekomprimaci rozdělených archivů (označují se jako split zip files) otevřete nejdříve archiv s příponou ZIP. Za druhé: Při práci s rozdělenými archivy nemůžete využít některé funkce, které lze používat při práci s obyčejným archivem (jde např. o dodatečné přidání souboru do archivu, odstranění určitého souboru z archivu, vytvoření samorozbalovacího archivu, editace komentářů atd.). Za třetí: Některé konkurenční programy nepodporují rozdělené

Hlavní okno WinZipu

archivy (split zip files) vytvořené ve WinZipu (blíže viz nápověda programu).

JAK ROZBALIT NĚKOLIK ARCHIVŮ NAJEDNOU

Máte-li v určité složce několik archivů, můžete je dekomprimovat všechny najednou. Využijeme k tomu příkazy místní (kontextové) nabídky, a proto lze tento postup aplikovat v libovolném správci souborů.

Označte několik archivů a na jeden z nich klepněte pravým tlačítkem myši. Z místní nabídky vyberte například jeden z následujících příkazů:

- Extract to here (všechny označené archivy se rozbalí do aktuální složky);
- Extract to here using filenames for folders (každý archiv se rozbalí do vlastní složky; složka bude mít stejný název jako příslušný archiv).

JAK NASTAVIT PRACOVNÍ SLOŽKY

Pokud při práci s WinZipem používáte stále stejné složky, je výhodné si je nastavit. Zvolte příkaz Options/Configuration. Objeví se okno Configuration, ve kterém přejděte na záložku Folders. Zde můžete využít například těchto voleb:

- Start-up folder: složka, která se otevře při použití funkce File/New Archive;
- Extract folder: složka, která se použije při dekomprimaci (funkce Actions/Extract);
- Add folder: složka, která se otevře při použití funkce Actions/Add.

IKONKA PRO RYCHLÉ POUŽITÍ

Po instalaci WinZipu se na systémové liště (taskbar tray) objeví ikonka, kterou lze využít pro rychlý přístup k některým funkcím. Pokud na ikonku klepnete levým tlačítkem, spustí se WinZip, pokud pravým tlačítkem, objeví se

WINZIP 8.1 SR-1

Typ: shareware (29 USD)

INTERNET: www.winzip.com

- nabídka několika příkazů (včetně seznamu archivů, se kterými jste naposledy pracovali).

Jestliže vám ikonka vadí, můžete ji snadno deaktivovat. Vyberte příkaz Options/Configuration. Přejděte na záložku System a zrušte zatržení volby Include WinZip Quick Pick in the taskbar tray.

INFORMACE O ARCHIVU

Příkazem File/Properties (nebo klepnutím na stavový řádek) zobrazíte informace o právě otevřeném archivu. V okně Zip Properties najdete například velikost souboru v bajtech, počet souborů v archivu a průměrný kompresní poměr. Klepnutím na tlačítko Details získáte další podrobné informace o archivu a o souborech v archivu obsažených.

KOMENTÁŘE

Součástí každého archivu formátu ZIP může být komentář (obsahující informace o obsahu archivu apod.). Komentáře lze snadno vytvářet, editovat i mazat. Tvůrci programu

doporučují použít v komentáři maximálně 48 000 znaků.

Otevřete nebo vytvořte archiv a zvolte příkaz Actions/Comment (klávesová zkratka SHIFT+G). Objeví se okno Comment a v něm napište (nebo do něj zkopírujte) příslušný text. Pak stačí klepnout na tlačítka Save a Close.

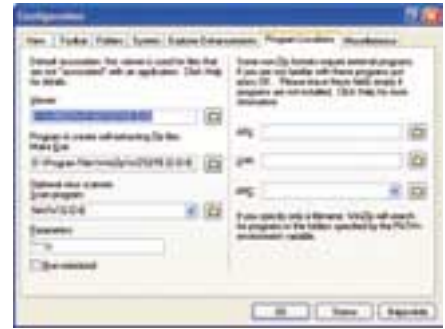
Zda obsahuje otevřený archiv komentář, poznáte podle žluté ikonky v pravé dolní části programu. Klepnete-li na tuto ikonku, zobrazí se komentář.

Chcete-li, aby se komentář vždy automaticky (po otevření příslušného archivu) zobrazil, zvolte příkaz Option/Configuration. V okně Configuration přejděte na záložku Miscellaneous a vyberte volbu Show Comments when opening Zip files.

JAK PROPOJIT WINZIP S ANTIVIROVÝM PROGRAMEM

WinZip lze „propojit“ s antivirovým programem – díky tomu lze soubory v otevřeném archivu snadno prověřit pomocí funkce Actions/Virus Scan (klávesová zkratka SHIFT+S).

Propojení lze provést následovně. Zvolte příkaz Options/Configuration a přejděte na záložku Program Locations. Na této záložce najdete část Optional virus scanner. V poli Scan program vyberte jeden z přednastavených antiviro-

„Propojit“ WinZip s antivirovým programem můžete na záložce Program Locations.

vých programů nebo vyhledejte antivirový program jiný. Můžete také využít pole Parameters, ve kterém lze zadat potřebné parametry pro příslušný antivirový program.

JAK ZMĚNIT ASOCIACE ARCHIVNÍCH FORMÁTŮ S WINZIPEM

WinZip podporuje následující formáty: ZIP, LZH, ARJ, ARC, CAB, TAR, TGZ, TAZ, TZ, GZ, Z, UU, UUE, XXE, B64, HQX, BHX, MIM. Chcete-li asociace změnit, zvolte příkaz Options/Configuration. V okně Configuration přejděte na záložku System. Klepněte na tlačítko Associations a v zobrazeném okně aktivujte nebo deaktivujte libovolné formáty. ■ ■ ■

Norbert Gulevič, norbert.gulevic@vogel.cz

PLACENÁ INZERCE

Objektově orientovaný vývoj

© 2001 InterSystems Corporation. All rights reserved. InterSystems Caché is a registered trademark of InterSystems Corporation.

Relační databáze

Vyrovná se vaše databáze s požadavky na vývoj?

Když vaše stará databáze nestačí požadavkům na nový vývoj, potřebujete novou databázi. Caché, vysoce výkonná databáze společnosti InterSystems, je spojením dvou dnešních hlavních technologií: objektů a SQL. Na rozdíl od databáze Oracle a ostatních relačních databází využívá Caché k implementaci rozšířeného objektového modelu výkonný stroj vícerozměrných dat. Nepokouší se zahalit těžkopádný relační stroj objektovým pláštíkem.

Každý objekt Caché je kompatibilní s technologiemi Java, C++, ActiveX a ostatními technologiemi pro rychlý vývoj. Díky unifikované datové architektuře Caché je každá třída objektu okamžitě přístupná prostřednictvím rozhraní ODBC a JDBC. Žádné mapování ani middleware. To znamená žádné plýtvání časem na vývoj a žádné další zpracování za běhu. Aplikace nejen rychle vytvoříte a upravíte, ale současně umocníte jejich výkon.

Plnohodnotnou jedinou uživatelskou verzi Caché
bezplatně získáte stažením z www.InterSystems.cz
nebo na CD-ROMu na základě požadavku:
info@intersystems.cz

InterSystems
CACHÉ
Make Applications Faster

MICROSOFT OFFICE11

Office 2003

Softwarový gigant Microsoft odhalil „pravé jméno“ vyvíjeného kancelářského balíku, který byl doposud znám jen pod svým pracovním označením Office11: můžeme se těšit na Office 2003.

Balík Office 2003 je do jisté míry zlomový, a to hlavně v koncepci nahlížení na jednotlivé aplikace v něm obsažené. Důraz je kladen na spolupráci a snadné přelévání dokumentů mezi aplikacemi, a to tak, aby uživatel neměl vůbec potřebu, třeba kvůli konverzím, opouštět prostředí Office. Oproti starším verzím (Office 2000, XP) jsou některé aplikace jen kosmeticky vylepšeny a jsou přidány maličkosti zpříjemňující ovládání, jiné mají naproti tomu naprosto přepracovanou filozofii, a najdeme zde i aplikace zcela nové.

Největší novinkou je masivní podpora formátu XML – eXtensible Markup Language. Díky podpoře XML lze snadno načítat data pořízená v jiných aplikacích a naopak dokumenty vytvořené v rámci Office 2003 a uložené ve formátu XML zpracovávat v konkurenčních programech a editorech, které tento formát používají. Odpadá složité hledání a instalování převodních filtrů.

Výčet vylepšení a novinek zahájíme u aplikace Word 2003, kde zdánlivě k velkým změnám nedošlo, ve skutečnosti je však největší změnou právě použití XML. Word 2003 využívá XML jako standardní formát pro ukládání vytvořených dokumentů, dokáže otevírat XML soubory a v případě potřeby poslouží i jako plnohodnotný editor jazyka XML.

Podpora XML se týká i další oblíbené aplikace – Excelu 2003. Už předešlá verze, Excel XP, umožňovala ukládání dat v XML; nyní už je zakomponována plná podpora formátu. S XML soubory pracuje efektivně i Access 2003.

Komfort ve zpracování dokumentů představují Smart Documents (inteligentní dokumenty). Tyto dokumenty je možné použít v aplikacích Word, Excel a Access a pomáhají nám doplňovat do tvořených dokumentů data z různých zdrojů, aniž bychom je museli dlouze hledat. Inteligentní dokumenty vycházejí z už používané filozofie automatického doplňování textů (například data při práci s Wordem), ale funkce je dopracována do téměř samostatné aplikace. Je možné vytvářet své vlastní soubory nápovědy a určovat si zdroje nabízených dat v nabídkovém podokně.

Zcela nová je aplikace InfoPath (při vývoji známá jako XDocs). Je určena pro správu datových struktur v rámci formátu XML a je zastřešením aplikací určených ke zpracování textů, tabulkového procesoru a databázových struktur. Slouží k vytváření kvalitních XML schémat (tabulek, formulářů, složitých provázaných struktur) pro získávání dat, jejich analýzu a případně publikování na webových stránkách. InfoPath rozhodně nenahrazuje FrontPage, který je ve své verzi 2003 též inovován o podporu XML. InfoPath se zabývá především vizuální stránkou dokumentů a schémat a vyniká snadností obsluhy, přitom velmi striktně hlídá použití XML. Díky využití XML jako standardu ukládání a práce s daty je InfoPath silným a hlavně univerzálním nástrojem (nepoužívá žádný speciální formát, kterému by ostatní aplikace, včetně konkurenčních, nerozuměly).

Další novinkou je aplikace OneNote, která nahrazuje poznámkový blok v PC. Umožňuje zapisovat nejrůznější poznámky a připomínky, kombinuje text z jiné aplikace či zapsaný z klávesnice, vložený obrázek a rukou poznamenaný text. Vše lze používat tak, jako když si děláme poznámky na skutečný papír. Aplikace si i s takovým „nepořádkem“ poradí, pomůže s pozdějším zpracováním a hlavně seříděním a vyhledáváním správné poznámky. Některým uživatelům může aplikace připadat známá například z PDA nebo PocketPC, ale Microsoft

zde dal bloku inteligenci. Uživatelům, kteří budou OneNote provozovat na TabletPC (nebo jsou zruční i v práci s obyčejnou myší), pomůže funkce rozpoznávání psaného textu, ovšem ne každý má úhledný a pravidelný rukopis a na české znaky můžete rovnou zapomenout (zatím). Poznámky jsou v rámci OneNote tříděny do sešitů, a tak si lze dělat poznámky k danému tématu pro pozdější zpracování nebo třeba pro odeslání kolegům elektronickou poštou.

K odeslání poslouží Outlook 2003, který ovšem v této verzi Office doznal velmi razantních a pozitivních změn. Outlook 2003 je na první pohled jiný. Je přepracována struktura a rozložení oken, Microsoft upustil od horizontálního dělení. Podokno náhledu je situováno do pravé části obrazovky, a to vertikálně (pokud ho aktivujeme). Struktura zobrazení je tvořena s ohledem na přenosné počítače a je velmi efektivní pro rychlé zpracování pošty. Snadnému zpracování dále napomáhají „barevné vlajčky“ pro sledování pošty, oproti předešlým verzím snadněji ovladatelné. Také způsob třídění zpráv je inovován. Pokud se rozhodnete, že se budete věnovat nějakému dříve diskutovanému tématu, seřadíte e-maily podle předmětu a vytvoří se zobrazení (s jednoduchým odsazením, nikoli se schodovým odsazením končícím daleko za možností plochy obrazovky), kde je jasně patrné, které e-maily do diskuse patří. Novinkou jsou virtuální vyhledávací složky (Search Folders), kde jsou ve formě odkazu stále k dispozici výsledky hledání, definovaného podle dříve zadaných parametrů. Složky se stále aktualizují. Novinkou pro Outlook 2003 je ochrana e-mailů. Lze definovat (i zakázat) možnost tisku zasílaného e-mailu a přeposílání, omezit možnosti editace příloh a lze definovat dobu platnosti e-mailu. Oproti předešlým verzím je kvalitně přepracován filtr na nevyžádanou poštu s možností nastavení přísnosti restrikce.

PowerPoint 2003 postihly jen menší úpravy a vylepšení intuitivnosti ovládání, za zmínku stojí možnost přehrávat z prezentací celoobrazovkové video.

Do poloviny letošního roku bychom se měli dočkat ostré anglické verze. Česká lokalizace bude následovat několik měsíců poté.

■ ■ ■ Radim Zeman

Nový Outlook doznal velmi pozitivních změn především z hlediska přehlednosti a orientace v jeho prostředí.

240 FREEWAROVÝCH A SHAREWAROVÝCH PROGRAMŮ

CD Slunečnice

Každý z nás někdy potřeboval program, ovladač ke grafické kartě či plug-in do prohlížeče. Možná byla i představa o vlastnostech programu, ale scházelo to nejdůležitější: jméno programu a místo, odkud jej můžete rychle stáhnout. Nezbyvalo než hledat...

Server Slunečnice vznikl, aby ušetřil tento zbytečně mizějící čas pečlivě sestaveným katalogem nejpoužívanějších programů, skinů, plug-inů, lokalizačních balíčků či aktualizací. V minulém roce jsme pro vás ve spolupráci s tímto serverem připravili CD, který obsahoval výběr programů, jež by mohly čtenáře zaujmout. Titul se setkal s velkým úspěchem, a tak je tu CD Slunečnice znovu.

Na tomto CD, jenž obsahuje výběr toho nejlepšího ze Slunečnice, vás čeká přes 240 programů, které uspokojí snad každého. Můžete s nimi doplnit kancelářský software, upravit si vzhled Windows, přehrávat multimédia a nakonec se i pobavit u nějaké hry.

NA CD SLUNEČNICE NALEZNETE

- 240 freewarových a sharewarových programů;
- 3Dmark 2003;
- ovladače pro grafické karty;
- www.slunecnice.cz

3DMARK 2003

Společnost Futuremark se pod svým dřívějším jménem MadOnion proslavila zejména jako tvůrce kvalitních benchmarkových nástrojů, které se staly téměř oficiálním měřítkem výkonu počítačových sestav. Není to tak dávno, co se objevil dlouho očekávaný grafický benchmark 3DMark 2003, a my jej všem, kteří chtějí svou sestavu podrobit náročným testům, přinášíme.

Minimální velikost videopaměti je 32 MB a ovladače grafické karty musí podporovat DirectX9. Samotná karta pak musí hardwareově podporovat alespoň DirectX7. Pokud chcete, aby bylo vypočítáno celkové skóre, musí proběhnout všechny herní testy, které instalovaná karta podporuje – tvůrci tak chtějí zabránit podvodům s výsledky.

Program je v podstatě distribuován ve dvou verzích: Free a Pro. Nainstalováním 3DMarku si vlastně pořídíte Free verzi, ve které jsou přístupné všechny testy (pokud jsou podporovány vaším hardwarem), ale nemáte k dispozici prakticky žádná nastavení. Pokud zaplatíte licenční poplatek a zaregistrujete si tuto instalaci, získáte tak plnou verzi Pro, která umožní přístup ke všem nastavením pro benchmarky.

AKTUALIZUJTE SI OVLADAČE

Výsledky testu můžete rapidně ovlivnit i instalací nejnovějších verzí ovladačů ke své grafické kartě. Kromě instalace 3DMarku 2003 jsme pro vás tedy připravili i instalační soubory ovladačů a ovládacích programů pro nejrozšířenější grafické karty.

Benchmark obsahuje 4 herní testy (všechny však spustíte pouze na kartách s plnou hardwareovou podporou DirectX 9):

1. WINGS OF FURY (LETECKÝ SIMULÁTOR)

Wings of Fury má představovat letecký simulátor roku 2003/2004. Test využívá všech možností DirectX 7, vývojáři 3Dmarku 03 tvrdí, že z DirectX 7 už nejde „vymáčknout“ více.

2. BATTLE OF PROXYCON/ALPHA SQUADRON (3D AKCE)

Bitva o Proxycon je benchmark plně využívající DirectX 8. Na kartách, které nepodporují hardware akceleraci funkcí DirectX 8, ho nepustíte. FutureMark se snažil vytvořit FPS

(First Person Shooter) benchmark, který by navazoval na úspěch podobného testu v 3DMarku 99. Druhý benchmark používá Normal Mapping a dynamické stíny.

3. TROLL'S LAIR (RPG)

Doupě trollů je další DirectX 8 test, který je hodně podobný předchozímu testu, zejména co se týče použitých efektů při práci se stíny. Specialitou jsou hrdinčiny vlasy, na které je aplikováno anizotropní osvětlení. Tato technika se používá u lesklých povrchů, jako jsou desky, vlasy či kovy. Jedná se vlastně o dynamické odlesky. Vlasy hrdinky se dynamicky vlní a působí na ně různé vnější vlivy. Stejně tak i odlesky se mění s pohybem jednotlivých vlasů.

4. MOTHER NATURE

Mother Nature je pokračovatelem Nature testu v 3Dmarku 2001. Nyní jsou ale využity možnosti DirectX 9. 3DMark 2001 obsahoval zajímavý efekt vlnění ve větru. Nyní je každý lísteček, každý stonek samostatným efektem, který se také samostatně chová a samostatně hýbe. DirectX 9 dokonce obsahuje speciální „SinCos“ vertex instrukci, která se používá při simulaci pohybu listů či stonků. Zde je aplikována ve velkém. Kromě čtyř hlavních testů 3DMark obsahuje ještě testy CPU, audia Fill-Rate a Pixel Shaderů. Největší výhodou 3DMarku je „instanční“ testování na přednastavených hodnotách. Rychle dostanete jeden výsledek, který můžete porovnat s ostatními. A i když současné skóre 3DMarku 03 nemusí zdaleka odpovídat tomu, jak se grafické karty budou chovat v dnešních hrách, stane se tento benchmark zřejmě stejně jako jeho předchůdce ukazatelem trendu ve vývoji her a použitých technologií.

■ ■ ■ Vlastimil Bret

Bezpečnost dat

Dubnový Chip CD je ve znamení bezpečnosti dat. V minulých letech jsme v rámci tohoto tématu uváděli hlavně nejrůznější novinky ze světa antivirových programů. S nástupem internetu si však doba vyžádala i zařazení nerůznějších firewallů a ochrany e-mailových klientů.

Na problematiku bezpečnosti dat jsme se podívali i z jiného hlediska, než jsou jen bezprostřední útoky virů a hackerů. Jedná se například i o oblast, které říkáme „zamezení stop“ – na počítači po vašem odchodu zůstanou nejrůznější záznamy a soubory, jejichž prostřednictvím lze zpětně rekonstruovat vaši činnost. Ukážeme vám také, jak se bránit hromadně rozesílaným (spam) e-mailům a jak se ochránit před spywarem.

Rubrika Téma měsíce

Vzhledem k tomu, že jsme se v průběhu minulého roku intenzivně zabývali i zkoumáním bezpečného mazání souborů a naopak zpětného obnovení nechtěně smazaných souborů, prošli jsme tuto problematiku znovu z dnešního pohledu a připravili jsme nové materiály s doplněnými instalacemi programů.

Rubrika Téma měsíce

SPAMY A POP UP FILTRY 90

V posledních letech se na internetu široce používají různé způsoby vnucování reklamy: celobrazovkové bannery, stránky s reklamou, která se objevuje před stažením libovolného souboru, reklama před začátkem flash animace atd. Asi nejprotivnějším reklamním úskokem jsou však pro uživatele pop up („vyskakující“) okna. Na všechny útoky však existují zbraně.

Rubrika Téma měsíce

HOAX.CZ A VIRY.CZ

Také jste „díky radě“ smazali některý ze systémových souborů? Příště se raději podívejte,

zda se nejedná o planý poplach. Na českém internetu existují v této oblasti dva fenomény. Oba přinášíme na Chip CD v off-line verzích.

Rubrika Téma měsíce

JAK NA DIGITÁLNÍ FOTOGRAFII 29

Nárůst teploty i vně redakce nám připomněl, že přijde léto a dovolené, a rozhodli jsme se tudíž věnovat také digitální fotografii. Celá problematika je značně rozsáhlá, a proto jsme do tištěného Chipu zařadili jen část nejnovějších poznatků a zbytek, lépe řečeno většinu textů doplněných programy najdete na Chip CD.

Rubrika Zkuste si sami

VCDEASY 1.1.4 CZ

Budete-li hledat freewareovou alternativu k placeným programům pro vypalování videoalb (S)VCD, asi nebudete příliš úspěšní. Přesto existuje jedna světlá výjimka, která nedělá svému názvu ostudu: VCDEasy – program pro snadný authoring videodisků.

Rubrika Zkuste si sami

DIVX VERSUS XVID 106

Vedle formátu DivX se začal objevovat jeho konkurent XviD. Oba formáty jsou založeny na standardu MPEG-4. Objevil se XviD jen tak z čista jasna, nebo má za sebou delší historii vývoje? Jaké jsou jeho výhody, že se začíná tak masivně používat?

Rubrika Zkuste si sami

CODECPACK ALL IN 1 106

Stává se to již často. Uklidnění přítomnosti nejnovějšího dekodéru DivX 5.0.3, sebevědomě vložíte do mechaniky půjčený CD a pou-

štíte objemný AVI soubor. Nabíhá softwarový videopřehrávač, ale vzápětí je přerušen chybou hláškou informující o nepřítomnosti potřebného dekodéru. Řešení je nasadit – sáhněte po instalaci balíku kodeků a filtrů CodecPack All In 1.

Rubrika Zkuste si sami

JV16 POWER TOOLS

Freeware z dílny finských autorů není na Chip CD nějak častým jevem, a tak je naší milou povinností představit vám zajímavou kolekci utilit pro práci s jednou z nejdůležitějších částí systému Windows – registry. V návodu se společně podíváme na schopnosti programu a popíšeme si nejdůležitější komponenty.

Rubrika Zkuste si sami

LINUXOVÉ MINIDISTRIBUCE 124

Kromě klasických linuxových distribucí (jako jsou RED HAT, SuSE, MANDRAKE, DEBIAN...), které jsou mezi uživateli PC poměrně známé, existují také tzv. speciální minidistribuce.

Rubrika Zkuste si sami

HARDINFO 2002 3.0

Chcete-li se dozvědět podrobnosti o jednotlivých komponentách svého počítače, můžete využít správce zařízení, který je součástí Windows. Dopodrobna však tento správce zrovna moc nezachází. Pokud opravdu potřebujete podrobné informace, nezbude vám než využít nějakého specializovaného programu.

Rubrika Zkuste si sami

WORD A EXCEL 2002

V minulém roce jsme na Chip CD přinesli dva rozsáhlé seriály věnované výuce práce v aplikacích Microsoft Office XP – Word 2002 a Excel 2002. Pro všechny, které tato problematika zajímá a kteří by se rádi o těchto dvou nepoužívanějších kancelářských programech dozvěděli víc, jsme připravili kompletní balíky těchto článků.

Rubrika Chip Plus

SOUTĚŽ – PAVOUK

Jestliže zabrousíte i do rubriky Pro chvíle oddechu, narazíte na připravenou soutěž Pavouk. V příložené hře jde o netradiční výstavbu energetické sítě s co nejmenšími

Ovladače

OTÁZKA: Mám základní desku WINCO W-P55VT2 a potřeboval bych pro ni nový BIOS. Nevíte, kde bych ho sehnal?

Jan Vávra

ODPOVĚĎ: Musíme vás zklamat, ale výrobce základní desky již ukončil činnost v tomto oboru a bohužel ani žádný oficiální support není udržován. Proto nějaký novější BIOS již nelze ani očekávat. Více na <http://www.allproducts.com.tw/manufacture3/winco/w-p55vt2.html>.

OTÁZKA: Potřeboval bych sehnat ovladače ke skeneru Scanjet HP5300C pro MS Windows XP. Prohlížel jsem ovladače na Chip CD a také jsem hledal na webových stránkách www.sumanet.cz v archivu ovladačů, ale bohužel jsem nic vhodného nenašel.

Antonín Kubáč

ODPOVĚĎ: Ovladače můžete získat z následujícího odkazu:

<ftp://ftp.hp.com/pub/scanners/software/sj664en.exe>. Upozorňujeme, že soubor má velikost 77 MB.

OTÁZKA: Potřeboval bych poradit, jak aktualizovat BIOS u grafické karty RIVA TNT2. Zkoušel jsem nahrát novější BIOS pomocí nástroje nvflash verze 4.28, ale ten nemohl nalézt podporovanou paměť EEPROM.

Michal Militký

ODPOVĚĎ: Nástroj nvflash jste zvolil správný, ale záleží na tom, zda máte kartu, která umožňuje update video BIOS pomocí přeprogramování, tzn. jestli má EEPROM paměť, a za druhé záleží na výrobci a modelu karty, protože je nutné použít příslušný BIOS. Nelze tedy kombinovat BIOS různých výrobců.

Miroslav Koukola – Suma

Své dotazy zasílejte na adresu chipcd@vogel.cz.

Chip DVD 4/03

Toto číslo Chipu vychází ještě ve variantě s příloženým DVD nosičem.

Kromě obou redakčních CD na DVD naleznete ještě 4 plně verze programů a video bonus.

O Chip DVD 4/03 si můžete přečíst více na straně 116.

náklady. Soutěž je sponzorována Západocheskou energetikou a máte možnost vyhrát i hezké ceny.

Rubrika *Pro chvíle oddechu*

ENERGYWEB

EnergyWeb je zpravodajským serverem z oblasti energetiky. Pro naše čtenáře připravil provozovatel EnergyWebu, společnost Simopt, s. r. o., několik soutěžních otázek na téma energie. Pokud se zúčastníte, můžete se stát majiteli CD Encyklopedie energie.

Rubrika *Bonus Chip CD*

Co dodat? Nikdy nepodceňujte virové útoky a mějte nainstalovaný minimálně některý antivir. Doporučujeme speciální edici Grisoft AVG pro čtenáře Chipu. Pokud jste připojeni pevnou linkou, měli byste určitě využít služeb některého z firewalů.

Pro domácí použití doporučujeme ZoneAlarm nebo nejnovější Kerio.

AVG 6.0 Special Edition for Chip

Inicializační kód, který prodlužuje životnost antiviru do 15.

5. 2003 a umožňuje jeho plnohodnotné funkce, je:

60-WI73XS-2750-CHP

Bližší informace hledejte na CD v rubrice Servis

Tématem květnového Chip CD budou ekonomické systémy, což je již tradičně silné téma, zvláště když jsme k němu přičlenili i internetové obchody a podnikání.

V příštím čísle potěšíme také „palíče“, protože připravujeme rozsáhlý materiál o vypalování CD a DVD. Nebudou chybět programy, testy a praktické návody.

■ ■ ■ Za redakci Chip CD Martina Barůtková a Martin Kučera

2003 Chip CD

Bezpečnost dat

CHIP CD 4/03 BEZPEČNOST DAT

Spustit: Je-li aktivní funkce autorun, spustí se automaticky, jinak spusťte program chip.exe.
Další informace naleznete v souboru ct_mne.txt.

PLNÉ TEXTY

Chip 3/03 (PDF, RTF, TXT),
Chip 2/03 (fulltext).

TÉMA MĚSÍCE

Access Forbidden,
Hoax, Krypta, Viny,
Security 2003, Antidialery,
Osobní firewally,
Spamové a pop-up filtry,
Internetové čistěče,
Bezpečné surfování,
Bezpečné mazání dat,
Obnova souborů,
Zbavte se duplikátů,
Šírování dat,
Staré data v novém počítači,
AntiVirus PE, avast! 4.0 Prof.,
AVG 4.0 Chip Edition,
NOD 32, Antivirové řetězce,
Ad-aware 6, Passman,
Podpisování souborů,
Protect Data Sophos,
soLNet mailbox.

PREZENTACE FIREM

Certifikační autorita,
Dahňová příznání TAX,
Microton, Programy CIT,
Suma CZ, Tiscali, Web4U.

SHAREWARE

Advanced Net Tools 2.7,
Advanced System Optimizer,
AVI(X)S/WCD Kalkulačka,
BSPlayer 0.86, Cleaner Kit 1.2.0.1,
DivX 5.0.3 Basic a Pro (adware),
XviD, Time Adjuster 2.8,
Download Accelerator 5.3,
Evidence CD, HARDINFO 3.0,
Melody Assistant, imageN 1.4,
Micro DVD Player, Pixa 2.5,
Mouse Tachometr, Pulse Player,
MP3 To Wave Converter,
MV2 Player 0.7, Notes Lite 2.1,
Room Arranger 2.20, Snaqfit,
Selfco Menu Maker V3.061,
Time Adjuster 2.8, PC Accelerator XG,
Total Commander 5.51,
Total Recorder 4.14, Total Uninstall 2.31,
Záznamník 2.0, Zoom Player 2.90.

ZE SVĚTA INTERNETU

C++, Delphi, Flash, Linux, PHP,
VB, Mac OS, Windows MakeUp.

SERVIS

AudioStreamer 1.1,
IE 6 SP1 Up, WinXP Patch,
PrePromote, RegSeeker,
Samurze 0.84b.

Programy od našich čtenářů,
Základy výpočetní techniky,
Tipy a triky, Sun News,
Křifovky, Soutěž - Pavouk,
Zahrádka, Vtipy FlashFun,
Ukázka serveru EnergyWeb.

JAK NA DIGITÁLNÍ FOTOGRAFIE

Videodisk pomocí TMPGenc,
Fotografie ve WinOrCD,
Digitální fotoalba.

HP Disc Creator CZ,
Test digitálních fotoalb,
Obrázkové prohlížeče,
Digitální fotolaby, WhereIsIt,
Fotoaparát a tiskárny.

Vogel Burda Communications s. r. o., Na Florenci 19, 110 00 Praha 1, tel.: 225 018 566, chipcd@vogel.cz

Chip DVD – 4 plné verze navíc a videobonus

Od okamžiku, kdy jsme projekt DVD spustili, uplynulo už půl roku, a proto máme díky hlasování a statistikám přehled, o jaká data je největší zájem - o plné verze programů a filmové ukázky ve formátu Video DVD, které je možné přehrát i na stolních přehrávačích.

Chip DVD 4/03 obsahuje datovou ROM část a videočást. Datová část je určena pro vlastníky počítačových DVD mechanik, videočást si můžete prohlédnout na stolních DVD přehrávačích nebo na počítačích s nainstalovaným softwarovým DVD přehrávačem.

DVD-ROM

CHIP CD 4/03

Chip DVD obsahuje standardní Chip CD 4/03, který jsme navíc doplnili o instalace bitmapových editorů, jejichž test na CD naleznete. Jde o velký objem dat, který jsme se proto rozhodli umístit na DVD. Více si o testu grafických programů můžete přečíst na straně 36, o obsahu samotného Chip CD píšeme na straně 114.

CHIP DVD 4/03 OBSAHUJE

Chip CD 4/03;
CD Slunečnice;
HP Memories Disc Creator CZ;
POHODA pro Chip;
Albertina – Firemní Monitor;
Alias|Wavefront Maya 4.5 PLE;
Video DVD část.

CD SLUNEČNICE

Druhá část patří CD Slunečnice, který byl připraven ve spolupráci se stejnojmenným serverem a který obsahuje přes 240 freewarových a sharewarových programů, jež by měly pokrýt snad všechny potřeby uživatelů. Kromě tohoto výběru zde ještě naleznete instalaci poslední verze oblíbeného grafického benchmarku 3Dmark 2003, doplněnou o nejnovější ovladače a ovládací software pro nejrozšířenější grafické karty. Podrobněji o samotném CD Slunečnice píšeme na straně 113.

HP MEMORIES DISC CREATOR CZ

Plná lokalizovaná verze programu HP pro uživatelsky přívětivé vytváření videofotoalb – videodisků s obsahem digitálních fotografií. Vyrobený CD, který je možné přehrát na většině stolních DVD přehrávačů, však obsahuje i dokonalý HTML katalog fotografií s náhledy, tiskové dokumenty pro tisk bookletu a potisk CD a archiv originálních souborů.

POHODA PRO CHIP

Speciální verze ekonomického systému POHODA z produkce společnosti STORMWARE, který patří mezi nejoblíbenější účetní software pro malé a střední firmy z řad fyzických i právnických osob. Více na straně 117.

ALBERTINA – FIREMNÍ MONITOR

Unikátní databáze českých firem o tradičního distributora dat, společnosti Albertina. Speciálně pro Chip DVD. Více si o Albertině můžete přečíst na straně 118.

ALIAS|WAVEFRONT MAYA 4.5 PLE

Výuková verze 3D studia Maya, která vám pro nekomerční využití nabízí možnost zdarma si vyzkoušet všechny možnosti programu.

Kromě samotné instalace Maya 4.5 PLE vám přinášíme i propagační animace, podrobný popis programu či zdrojové soubory, abyste mohli začít ihned pracovat.

Video DVD

Videočást jsme připravili společně s dabingovým studiem Bonton a distribuční sítí Bonton Home Video. Ovládá se pomocí jednoduchého menu, které obsahuje několik příspěvků:

Především je to ukázka ze tří cestovatelských filmů o Nepálu, filmy se přehrávají automaticky po sobě.

Možná jste už na internetu zaznamenali, že v pražském Studiu Alkay vznikl zcela ojedinělý programátorský počín, jehož výsledkem je 3D animovaný film Františku, k večeři! Film je ojedinělý především proto, že při jeho výrobě byly použity zcela běžné počítače. Bonton Home Video také představuje několik filmových novinek, které budou uvedeny na trh ve VHS a DVD verzi.

Pro Chip DVD se nám podařilo získat dva exkluzivní rozhovory: první s jazzmanem Martinem Kratochvílem a druhý s režisérem Jurajem Jakubiskem. Rozhovory jsou doplněny hudební ukázkou a filmografií. Česká televize uvede v září sedmidílný dokument věnovaný Himálaji, z něhož přinášíme krátkou ukázkou.

Videočást Chip DVD 4/03 plně podporuje prostorový zvuk Dolby Digital 5.1.

Na již třetím Chip DVD vás tedy čeká mnoho informací, programů a multimédií. Jeho obsah by měl kvalitativně převyšovat prostý fakt, že na data máme k dispozici celkem 4,7 GB. Již se chystáme na další DVD titul, který by, stejně jako tento, měl vyjít z přání a požadavků vás, čtenářů.

■ ■ ■ Martin Kučera

EKONOMICKÝ SYSTÉM POHODA 2003 PRO CHIP

CHIP DVD
dub en 2003

S POHODOU v pohodě

Ekonomický systém POHODA z produkce společnosti STORMWARE je oblíbený účetní software pro malé a střední firmy z řad fyzických i právnických osob. To byl jeden z důvodů, proč jsme se obrátili na jeho výrobce, aby připravil speciální verzi pro Chip.

Ekonomický systém POHODA dnes provozuje více než 15 000 firem. Systém je oborově neutrální a je vhodný nejen pro živnostníky, podnikatele a společnosti, které se zabývají obchodem a poskytováním služeb, ale i pro svobodná povolání a podvojně účtující nevýdělečné a příspěvkové organizace. POHODA umožňuje i síťový provoz a propojení vzdálených poboček prostřednictvím replikací dat.

Program obsahuje širokou škálu nadstandardních funkcí. Jedná se například o funkci pro homebanking, která automaticky načte bankovní výpisy, zapíše úhrady a provede zaúčtování. Navíc nemusíte své příkazy k úhradě nosit do banky, ale můžete je odeslat elektronicky.

Podobně efektivních funkcí má POHODA desítky, jsou to například šablony dokladů, hromadná fakturace, přiznání k DPH, tisk řady výstupů přímo ve formě úředních tiskopisů a mnoho dalších. Jejich používáním můžete ušetřit náklady na několik pracovních míst. Přitom náklady na nasazení systému a zaškolení zaměstnanců jsou minimální. Nikdy předtím nebylo účtování tak snadné.

SOUVISEJÍCÍ LINKY NA INTERNETU

STORMWARE, s. r. o.
www.stormware.cz

POHODA PRO CHIP

Uvažujete-li o vedení ekonomiky vaší firmy v systému POHODA, můžete začít účtovat naostro ihned a ZDARMA díky speciální verzi, kterou přinášíme na Chip DVD. Můžete si vyzkoušet účtování v systému jednoduchého nebo podvojného účetnictví, vystavování mezd, vedení skladů a dalších evidencí. Tato verze má následující omezení:

- až 700 záznamů v účetním deníku podvojného účetnictví;
- až 400 záznamů v peněžním deníku jednoduchého účetnictví;
- až 100 záznamů v ostatních agendách, 10 záznamů v agendách majetku a mezd.

Po instalaci program funguje v omezené podobě tři měsíce. Pro zvýšení základních limitů je potřeba jej elektronicky zaregistrovat. Registrace probíhá elektronickou formou nebo písemně. Výrobce vám obratem papírovou poštou zašle registrační kód. Možnost použití této verze vyprší ke konci roku 2003. Výrobce garantuje, že pořízená data bude možné bezproblémově vložit do Start verze POHODA 2004.

Program dobře běží na PC s procesorem Pentium 300 MHz s 64 MB RAM a operačním systémem Windows 98 a novějším.

JAK ZAČÍT A NÁPOVĚDA

Po spuštění program nabídne zavedení zkušebních dat fiktivní firmy, na kterých si můžete vyzkoušet základní způsoby práce s programem. Nápořevdu programu je možné kdykoliv vyvolat klávesou F1. Při zapisování dokladů můžete navíc využít kontextovou nápořevdu ke každému políčku formuláře, na kterém je momentálně kurzor. Tuto nápořevdu vyvoláte stiskem kláves CTRL+F1. Kompletní příručku v elektronické formě najdete na Chip DVD.

PÁR SLOV O VÝROBCI

Společnost STORMWARE se zaměřuje na produkci ekonomického, právního a jazykového softwaru. Kromě ekonomického systému POHODA vyrábí také daňový software TAX, právní systém WINLEX a překladové slovníky PRODICT. S demoverzemi produktů se postupně setkáte na Chip CD. ■ ■ ■ Martin Kučera

PLACENÁ INZERCE

STORMWARE
SOFTWARE DEVELOPMENT

Software pro kanceláře i domácnosti,
na který se můžete spolehnout !

POHODA 2003

Komplexní ekonomický systém,
který používá více než 15000 firem

Podvojně účetnictví

od 6980 Kč

Jednoduché účetnictví

od 1980 Kč

Domácí účetnictví

980 Kč

WINLEX 2003

Komfortní právní systém s aktuálními předpisy České republiky

Soubor 900 předpisů
Komentáře, smlouvy
Aktualizace 3x ročně

od 1990 Kč

TAX 2002

Software pro pohodové zpracování
daňových přiznání

Daň z příjmů FO
Daň z příjmů PO
Silniční daň

od 980 Kč

PRODICT 2002

Rozsáhlé překladové slovníky
obecné, technické, ekonomické

Anglicko-české slovníky

od 1400 Kč

Německo-české slovníky

1900 Kč

Volejte 800 178 278
a objednejte si
DEMO CD ZDARMA

Jihlava, 567 112 612

info@stormware.cz

Praha, 224 941 057

paha@stw.cz

Brno, 541 242 048

brno@stw.cz

Bratislava, 02 54793647 info@stormware.sk

www.stormware.cz

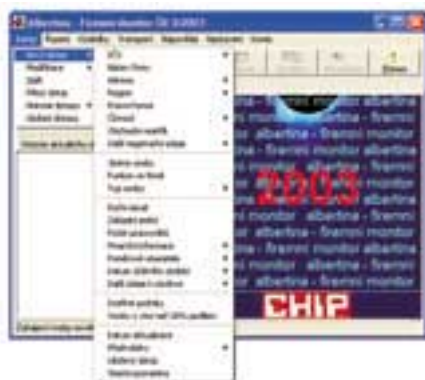
ALBERTINA – FIREMNÍ MONITOR!

Informace z mnoha zdrojů

CHIP DVD
 duben 2003

Když jsme se rozhodovali, kterou informační databázi zařadíme na Chip DVD, nemohli jsme opomenout společnost Albertina, která je již tradičním distributorem dat. Díky úspěšným jednáním můžete na Chip DVD najít unikátní databázi českých firem.

Albertina – Firemní Monitor je unikátní databázový zdroj integrující informace o firmách v České republice z mnoha rozmanitých zdrojů, obsahující všechny registrované subjekty a jejich základní charakteristiky. Firmy můžete vybírat kombinací až sta různých kritérií. Kromě základních údajů o jméně, sídle a identifikaci firmy obsahuje databáze také předmět činnosti, počet zaměstnanců, specifikaci právní formy, druhu vlastnictví atd. K některým záznamům jsou doplněny telefony, faxy, resp. e-mailové a URL adresy, informace o ročních obzích, základním jmění, kompletní účetní závěrky za několik let, údaje o dceřiných společnostech či dlužnících a věřitelích. Informace, které jsou roztroušeny v různých veřejných zdrojích nebo jsou obsahem separátních komerčních produktů a služeb, Albertina – Firemní Monitor soustřeďuje na jednom místě a vybavuje komfortem vzájemné provázanosti a okamžité dostupnosti.

Obslužný software poskytuje vysoký komfort při vyhledávání a řadu možností výstupů vyhledaných údajů. Software je mimořádně rychlý i při rozsáhlých výběrech dat. Užitečnou funkcí je například i možnost přímého ověření aktuálního zápisu v obchodním rejstříku nebo v systému ARES, snadného odeslání e-mailu vybraným firmám nebo rychlého spojení na homepage vybrané firmy. Rozsáhlé možnosti na vstupu jsou vyváženy i širokou škálou funkcí podporujících práci na výstupu, tedy s vyhledávanými informacemi. Podnikové interní informační systémy ocení výhody neomezeného exportu dat do databázového nebo jiného formátu. Pro evidenci vlastních kontaktů a poznatků systém podporuje individuální i hromadné vkládání vlastní poznámky, data a dalších údajů, vyhledávání podle nich a opravy adres a kontaktních spojení. Variabilní tisk adresních štítků nebo obálek spolu s náležitostmi obchodního psaní usnadní přímé oslovení zákazníků. Nechybí ani řada variant oslovení konkrétních osob ve firmách s uvedením názvů funkcí apod.

Aktualizace dat Firemního Monitoru probíhá každý měsíc, přičemž měsíčně proběhne až 100 000 změn, několik tisíc firem měsíčně vznikne nebo zanikne. Pravidelně jsou aktualizovány kompletní informace z obchodního rejstříku a u všech těchto subjektů jsou k dispozici strukturovaná jména a pozice statutárních zástupců. Kontaktní údaje jsou doplňovány a ověřovány telemarketingem, na firemních internetových stránkách nebo v různých partnerských zdrojích.

Využití databáze Albertina – Firemní Monitor se týká mnoha oblastí podnikání, marketingu a řízení. K základnímu ověření existence firmy slouží nejen aktuální údaje z obchodního rejstříku, ale například i zveřejněné informace o dlužnících. Pro výběr

zájmové skupiny firem lze kombinovat řadu kritérií, jako jsou kategorie odvětví, text předmětu činnosti podle obchodního rejstříku apod. Další kritéria umožní zúžit dotaz na vybrané právní formy nebo kategorie velikosti firmy podle počtu zaměstnanců, základního jmění či ročního obratu, u některých subjektů lze vyhledávat podle ekonomických ukazatelů z účetních závěrek. Pro hromadné obelání zákazníků slouží řada pomůcek, jako například komplexní podpora tisku obchodního psaní (třídění, potisk OP, svazování atd.). Snadno také vyberete firmy s kontaktem na jednotlivé statutární zástupce a oslovíte konkrétní osoby na konkrétních pozicích ve firmách. K naplnění vlastního informačního systému využijete funkci rychlého načtení identifikačních čísel firem a následně několik typů exportu dat z databáze. K vlastním údajům o firmách tak můžete doplňovat další charakteristiky.

■ ■ ■ Martin Kučera

Albertina – Firemní Monitor není pro čtenáře Chipu neznámý pojem. Naposledy se mu věnoval Michal Přádka ve své recenzi „Podnikatelsko vademékum“ (Chip 10/02). Díky zařazení databáze na DVD si můžete tuto unikátní databázi českých firem „osahat“ sami. Jde o plnohodnotnou, časově nelimitovanou verzi s omezením tisku a exportu sestav. Pro čtenáře Chipu, kteří se rozhodnou pro nákup komerční verze Firemního Monitoru, připravila Albertina 20% slevu na tento produkt! Elektronická objednávka je součástí aplikace.

SOUVISEJÍCÍ LINKY NA INTERNETU

Albertina data, s. r. o.
 mail@albertina.cz, www.albertina.cz

inzerce

AVAST 4.0 PROFESSIONAL A HOME EDITION

Avast čtvrtý

Nová verze programu Avast nese označení 4.0. Na první pohled se může zdát, že změny v nové verzi jsou jen „kosmetické“, ale není tomu tak. Program je možné i nadále ovládat ve dvou režimech – v jednoduchém, který uvítají „běžní“ uživatelé, a v rozšířeném, vyhovujícím těm, kteří se s programem naučili pracovat a chtějí plně využít všech jeho možností a schopností.

Do rozšířeného režimu můžete program přepnout ale jen u verze Professional Edition. Oproti Home umí „profil“ verze spustit ochranu skriptů, které tím pádem máte pod kontrolou. Další novinkou „profil“ verze je technologie, která, jste-li připojeni k internetu, sama provádí aktualizaci virové databáze – jakmile je k dispozici nový soubor se znalostní bází virů. Podobně je tomu, pokud je k dispozici update programu samotného. Tuto činnost můžete provést i manuálně. Být se nemusíte, soubory jsou při přenosu protokolem SMTP chráněny asymetrickým šifrováním.

60denní omezenou verzi Avast 4.0 Professional Edition najdete na příloženém Chip CD. Verze Home je pro nekomerční účely zdarma. Rychlost provádění operací se zdá ve srovnání s předchozí verzí svižnější, obsluha programu je příjemná, včetně nastavování. Program jako takový byl v prosinci 2002 v časopise Virus Bulletin vyhodnocen jako 100% „lapač“ známých virů, takže zaslouží pochvalu. Mě už několikrát zachránil varováním modul hlídající příchozí poštu. Program toho ale umí mnohem víc – například plánovat úlohy, sestavovat je dle vašich pokynů... Prostě velmi dobrý program, Chip tip mu patří právem. ■ ■ ■ Milan Loucký

VÝROBCE Alwil Software, Praha

INFO www.avast.cz

VELIKOST SOUBORU Home Edition – 6,2 MB, Professional Edition – 6,5 MB

OPERAČNÍ SYSTÉM Windows 95/NT a vyšší

CENA (PROFESSIONAL EDITION) 1990 Kč

SELTECO MENU MAKER V3.061

Přehledný web

Součástí správného webu by měla být i přehledná navigace. Pokud vaše znalosti jazyka HTML nestačí na tvorbu navigačního menu, vyzkoušejte aplikaci Selteco Menu Maker.

Pomocí Selteco Menu Makeru můžete vytvářet pěkná navigační menu bez toho, abyste napsali jediný tag. I přes absenci češtiny je ovládání aplikace poměrně jednoduché, uživatelé stačí jen základní znalosti tvorby WWW stránek a anglického jazyka. S demoverzí můžete pracovat 10 dní.

Okno aplikace je rozděleno do dvou částí – v levé části je zobrazena struktura vašeho menu, v pravé pak jeho finální podoba. Důležité je zejména okno Menu Properties, kde si nastavujete rámečky a pozadí oken, písmo pro nabídky, oddělovače položek a další vlastnosti menu.

V Selteco Menu Makeru můžete vytvářet dva druhy menu – horizontální a vertikální. Oba druhy navigace mohou mít velikost buď relativní (rozměry menu se přizpůsobí velikosti okna prohlížeče), nebo absolutní, vyjádřenou v pixelech.

Menu vytvořená v Selteco Menu Makeru mohou mít pouze dvě úrovně. Jejich tvorba probíhá pomocí ikon Add Item a Create Submenu nebo pomocí položky new, u které pouze přepíšete název. U každé vytvořené položky menu vyplníte název, stránku, na kterou směřuje odkaz, a případně i poznámku. Vytvořená menu můžete ukládat jako JavaScript soubor (na který pak ze své stránky odkazujete) nebo přímo jako HTML stránku. Vygenerovaný HTML kód je možná poněkud nepřehledný a složitý, ale to pro začátečníky není podstatné a profesionálové se bez této pomůcky obejdou. ■ ■ ■ Radek Kubeš

VÝROBCE Selteco Software

INFO www.selteco.com

VELIKOST SOUBORU cca 1 MB

OPERAČNÍ SYSTÉM Windows 95/NT a vyšší

CENA shareware, 29 USD

POST-IT SOFTWARE NOTES LITE VERSION 2.1.1.1062

Nezapomeňte...

Mnoho lidí má ve zvyku oblepovat své pracoviště včetně monitoru mnoha vrstvami samolepících papírků s poznámkami. Proč tedy „nenalepit“ tyto papírky přímo na plochu Windows? Papírky Post-it jsou v mnoha modifikacích stále světovým hitem. Firma 3M, jejich vynálezce, tedy přenesla tento ve své podstatě dokonalý systém přímo na pracovní plochu vašich Windows.

Práce s aplikací je maximálně jednoduchá. Z ikonky na ploše nebo v oznamovací oblasti si „utrhnete“ lísteček, „přilepíte“ ho na plochu a doplníte text. Lístečky mohou mít různou barvu a velikost, doplnit je můžete i obrázkem včetně popisku (obrázek musí mít menší velikost než lístek). U textu poznámek lze měnit font, velikost, zarovnání nebo barvu; obsahovat může i odkaz na WWW stránku. Ke každému lístku s poznámkou můžete nastavit na zvolený den a hodinu alarm. Papírky s poznámkami můžete jednoduše tisknout, posílat elektronickou poštou nebo připojovat k souborům – například k dokumentům z Wordu.

3M nabízí Post-it Software Notes ve třech verzích. Pro domácí použití se pravděpodobně spokojíte s verzí Lite, která je u výrobce k dispozici zcela zdarma. Pro náročnější použití, například v kanceláři nebo v pracovních skupinách, se hodí verze Standard nebo Office Edition. V placených verzích získáte navíc například možnost sdílet a posílat poznámky v síti LAN, organizovat a vyhledávat poznámky, automatické doplňování data a času na lístečky a další.

Pokud často zapomínáte a své úkoly musíte mít neustále na očích, jsou pro vás elektronické papírky Post-it výborným řešením.

■ ■ ■ Radek Kubeš

VÝROBCE 3M

INFO www.3m.com/us/office/postit

VELIKOST SOUBORU cca 1,5 MB

OPERAČNÍ SYSTÉM Windows 95/NT a vyšší

CENA freeware

ROOM ARRANGER 2.20

Staňte se architektem

Zařizování nebo přestavování pokojů či celého bytu se zpravidla neobejde bez přeměrování a přenášení kusů nábytku a dalšího vybavení. Pokud si chcete ušetřit práci a všechno si nejdříve dobře promyslet, vyzkoušejte aplikaci Room Arranger. S Room Arrangerem si můžete navrhnout jednotlivé pokoje nebo celý byt. Začnete pravděpodobně půdorysem a obvodovými zdmi (půdorys může být pouze pravoúhlý), přidáte okna, dveře a pak se pustíte do návrhu rozmístění nábytku a dalšího příslušenství. Vybavení bytu je vyřešeno pomocí vkládání objektů rozčleněných do několika kategorií: skříně, sedací nábytek, stoly, ložnice, koupelna, obývací pokoj, kuchyně, příslušenství a ostatní. Nabídka konkrétních objektů je skutečně bohatá: kromě různých druhů skříní, stolů nebo sprch zahrnuje také doplňky, jako jsou TV, počítače, sporáky, rostliny, auta a případně i letadla. U všech objektů lze měnit rozměry, barvu obrysu nebo výplně a samozřejmě také přidávat popisky. Všechny objekty lze libovolně rotovat a nastavovat jejich pořadí. Bez problému pak lze přidávat i další, uživatelem definované objekty. Rozměry a další vlastnosti se mění v menu vyvolaném poklepnutím na vybraný objekt. Návrh můžete uložit jako vlastní formát MST nebo jako obrázek ve formátu BMP. Room Arranger je povedený program od českého autora, s velmi jednoduchým ovládním a širokými možnostmi. Jediná výhoda by se snad mohla týkat nemožnosti měnit rozměry objektů jejich „natahováním“ přímo v plánu místnosti. Na webu autora, kde si můžete Room Arranger zdarma stáhnout, se také dozvíte, že příští verze bude kompletně ve 3D. Máme se tedy na co těšit.

■ ■ ■ Radek Kubeš

VÝROBCE Jan Adamec

INFO www.roomarranger.com

VELIKOST SOUBORU cca 0,5 MB

OPERAČNÍ SYSTÉM Windows 95/NT a vyšší

CENA freeware

ASO 1.02.2

Vyčistěte si Windows

Optimalizačních a čistících nástrojů není nikdy dost, a proto vám nabízíme další, tentokrát určený pro jakýkoliv operační systém Windows. S Advanced System Optimizer můžete optimalizovat a čistit registry, vytvářet zálohy, vyčistit disk od přebytečných souborů nebo smazat historii v prohlížeči. Při defragmentaci aplikace najde, opraví a popřípadě smaže poškozené záznamy, poté si vyžádá restart systému. Nabídka System Cleaner & Optimizer najde nepotřebné, nepoužívané nebo dočasné soubory, vyhledá neplatné zástupce nebo soubory nulové délky. Je na vás, které z nich pak smažete a které ponecháte. Zálohování systému je důležitá, ale často podceňovaná věc. Advanced System Optimizer umožní zálohovat registry a systémové soubory ve zvoleném umístění nebo vytvořit nouzovou bootovací disketu. Čistič registrů vyhledá například neplatné záznamy v registrech, nepoužívané DLL knihovny nebo neplatné asociace. Které z vyhledaných položek chcete odstranit a které ponechat, je jen na vaší volbě. Samozřejmě je možné – v případě smazání důležitých částí systému – záznamy obnovit. Historii navštívených stránek, otevřených dokumentů, spuštěných aplikací nebo cookies můžete vymazat v nabídce *Privacy Protector & Evidence Eraser*. Aplikace spolupracuje nejen s Internet Explorerem, ale také s Operou a Netscape Navigátorem. Advanced System Optimizer s vámi komunikuje prostřednictvím přehledného uživatelského rozhraní s bohatou nápovědou, alespoň základní znalost angličtiny je však nutná. S demoverzí můžete pracovat 30 dní bez dalších omezení. ■ ■ ■ Radek Kubeš

Historii navštívených stránek, otevřených dokumentů, spuštěných aplikací nebo cookies můžete vymazat v nabídce *Privacy Protector & Evidence Eraser*. Aplikace spolupracuje nejen s Internet Explorerem, ale také s Operou a Netscape Navigátorem.

Advanced System Optimizer s vámi komunikuje prostřednictvím přehledného uživatelského rozhraní s bohatou nápovědou, alespoň základní znalost angličtiny je však nutná. S demoverzí můžete pracovat 30 dní bez dalších omezení. ■ ■ ■ Radek Kubeš

VÝROBCE Systweak Inc.

INFO www.systweak.com/advsysopt

VELIKOST SOUBORU cca 1,2 MB

OPERAČNÍ SYSTÉM Windows 95/NT a vyšší

CENA shareware, 40 USD

TIME ADJUSTER 2.8

Práce s DivX titulky

Kromě chybějícího audio- nebo videokodeku je častým problémem při sledování DivX filmů špatné načasování nebo jiný nedostatek titulků. Pokud máte nějaký problém se zobrazováním titulků, aplikace Time Adjuster vám pomůže jej vyřešit.

V Time Adjusteru lze pracovat se všemi běžnými formáty titulkových souborů, jako je SUB, TXT, SRT a další, prostředí aplikace je lokalizováno do mnoha jazyků a nechybí ani čeština. Ovládání Time Adjusteru je jednoduché a intuitivní, většinou si vystačíte s ikonami v horní liště, které jsou vybaveny bublinovou nápovědou.

Pokud se vám titulky objevují na špatném místě filmu, není nic jednoduššího než je o několik framů posunout vpřed či vzad. Jestliže titulky mizí rychle po zobrazení a vy je nestačíte přečíst, lze pomocí Time Adjusteru nastavit, na jak dlouho se mají titulky objevit nebo kolik řádků se má maximálně zobrazit. Neporadí-li si váš DivX přehrávač s určitým formátem titulků, můžete je snadno překonvertovat do jiného formátu.

Kromě uvedených funkcí umí Time Adjuster ještě třeba zobrazit základní informace o souborech s filmy a titulky, opravovat poškozené titulky, spojovat či rozdělovat soubory s titulky, synchronizovat titulky s obrazem a samozřejmě titulky s titulky editovat.

Time Adjuster je skutečně všestranný nástroj pro práci s titulky, nepostradatelný pro každého příznivce DivX filmů. Aplikace je zcela zdarma, případné dary (peněží) jsou však vítány. Time Adjuster si můžete stáhnout z webu autora, který je evidentně vtipálek – pokud necháte Time Adjuster na chvíli bez činnosti, začnou se dít divné věci...

■ ■ ■ Radek Kubeš

VÝROBCE Ireneusz Zielinski

INFO www.ireksoftware.com/ta

VELIKOST SOUBORU cca 1,3 MB

OPERAČNÍ SYSTÉM Windows 95/NT a vyšší

CENA freeware

ANT (ADVANCED NET TOOLS) 2.7 Pohodlnější síťová diagnostika

Příkazy pro diagnostiku počítačové sítě jsou součástí všech OS Windows. Bohužel mají dvě nevýhody: nejsou integrovány v jednom uživatelském rozhraní a musejí se zadávat z příkazové řádky.

Pro jednodušší a snazší práci administrátorů i běžných síťových uživatelů proto existuje prográmek ANT, pomocí kterého si „elegančně“ zjistíte, jak na tom se svým připojením k síti jste.

ANT nabízí 15 příkazů. Pravděpodobně nejpoužívanějším je příkaz PING, kterým se „dopingnete“ na určený server a zjistíte, jestli je vaše připojení v pořádku. Najdete zde informaci o tom, jak dlouho trvá vzdálenému serveru odpovědět na váš dotaz. Celý příkaz PING je v samostatném okně a lze s ním provádět operace běžné pro OS Windows (maximalizace, minimalizace...).

Tímto způsobem je provedeno i dalších 14 příkazů. Velmi užitečné jsou příkazy WinTrace, NetStats či IP Configuration.

Užitečnou pomůckou je i modul *Cmd Tester*, kterým lze pomocí příkazů GET, OPTIONS, PUT, HEAD apod. komunikovat s e-mailovými a webovými servery. Bez programu ANT šlo toto vše velmi komplikovaně jedině přes „windowsovský“ modul *Telnet*. Po standardní instalaci se ANT usadí v System Tray a pomocí pravého tlačítka myši můžete jednoduše vyvolávat buď celý program, nebo jen jednotlivé moduly.

Závěr: ANT je diagnostický program pro správu počítačové sítě. Největším přínosem je uživatelský komfort. Nevýhodou je všudypřítomný banner (jen u freeware), který se objevuje ve všech oknech. ■ ■ ■ Michal Vomočil

VÝROBCE DreamSys Software 2001

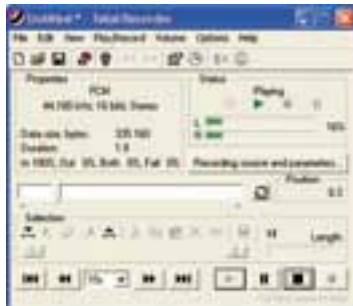
INFO www.dreamsyssoft.com

VELIKOST SOUBORU 1,03 MB

OPERAČNÍ SYSTÉM Windows 98/Me/NT/2000/XP

CENA freeware

TOTAL RECORDER 4.1A Všestranné nahrávání

Total Recorder je aplikace, která vám umožní nahrávat zvuk z jakéhokoliv zdroje připojeného k vaší zvukové kartě. Můžete si tak do počítače nahrát skladby ze staré LP desky, MC kazety, řeč namlouvenou do mikrofonu nebo si zaznamenávat důležité telefonní hovory.

Total Recorder je nabízen ve dvou verzích – Standard a Professional Edition. Verze Professional přidává mnoho dalších zajímavých funkcí, je však třikrát dražší (36 USD).

Po nainstalování aplikace a restartu Windows můžete začít pracovat. Nejdůležitější nabídka programu se skrývá pod tlačítkem *Recording source and parameters*. Zde si vyberete, z jakého zdroje chcete nahrávat, do jakého formátu a s jakou kvalitou. V hlavním okně aplikace pak stačí jen stisknout tlačítko pro nahrávání. Výsledný zvuk je možno přímo v programu přehrát, ve verzi Professional i rozstříhat na jednotlivé skladby.

Zajímavá funkce, kterou najdeme v obou verzích, spočívá v možnosti nahrávání nebo přehrávání zvuku ze zvoleného zdroje ve zvolený čas. Nastavit si můžete dobu nahrávání, maximální velikost nahraného souboru nebo třeba automatické přiřazování názvů souborům.

Nahrané zvukové soubory lze ukládat v komprimovaných nebo nekomprimovaných VAW, ve formátu MP3 s různou kvalitou nebo ve formátu Ogg; aplikace může sloužit i jako jednoduchý konvertor těchto formátů. Zkušenosti uživatele jistě ocení velké množství funkcí a možných nastavení, zejména pak ve verzi Professional. Demoverze Total Recorderu nemá omezeny žádné funkce, nahrávat však lze pouze 40 sekund záznamu, můžete ji používat 30 dní.

■ ■ ■ Radek Kubeš

VÝROBCE High Criteria Inc.

INFO www.highcriteria.com

VELIKOST SOUBORU cca 1 MB

OPERAČNÍ SYSTÉM Windows 95/NT a vyšší

CENA shareware, 12 USD

ZÁZNAMNÍK 2.0 Nástroj proti zapomínání

Stalo se vám, že jste zapomněli na schůzku, na narozeniny svých blízkých či jste propásli nějaký „životně důležitý“ termín? Patříte-li do skupiny těch, kteří si nedokáží vše potřebné (či vhodné) uchovat ve své „fyzické“ paměti a pro které je zapamatovat si datum nebo čas nadlidský úkol, tak právě vám přichází na pomoc jednoduchý český připomínkač Záznamník 2.0. Po klasické instalaci se Záznamník „uklidí“ do System Tray, odkud si ho pomocí myši lehce otevřete. Při prvním kontaktu s oknem aplikace se vám možná bude zdát, že vzhled okna odlišný od klasických windowsovských aplikací není vhodný, ale při častějším používání si určitě zvyknete. Chybí zde tlačítka pro minimalizaci a maximalizaci a také nelze s oknem libovolně pohybovat.

Zápis jednotlivých událostí, které chcete v budoucnu připomenout, je primitivní. Klepnete do textového pole, zde napíšete text označující nějakou vaši povinnost a určíte datum a čas připomenutí. Potom můžete tento program opustit a pracovat si na svém. V určený okamžik se vám zobrazí hláška (v novém okně), kterou jste si nadefinovali. Můžete si nastavit i zvukovou signalizaci.

Ovšem pozor! Před vypnutím počítače je nutné si zaevidované poznámky uložit. Ukládání se provádí volbou *Menu* a *Uložit*.

Závěr: Záznamník 2.0 je užitečnou pomůckou pro zapomnětlivé. Práce s programem je jednoduchá. Při prvním setkání s aplikací však uživatel nebude spokojen s některými nestandardními názvy a určitě každý by uvítal alespoň stručnou nápovědu, která v tomto případě není ani na WWW stránkách tvůrce programu.

■ ■ ■ Michal Vomočil

VÝROBCE SvataSoft

INFO svataulicny.webzdarma.cz/index.htm

VELIKOST SOUBORU 0,6 MB

OPERAČNÍ SYSTÉM Windows 98/Me/NT/2000/XP

CENA freeware

KEYNOTE 1.0

Apple udává tón prezentacím

Ikona nové prezentační aplikace *Keynote* – tj. *Hlavní projev*, ale také *Základní tón* – je velmi impresivní, možnosti aplikace jsou však už méně grandiózní. Přesto jde o velmi zajímavý produkt, který zcela jistě dokáže to, co umí PowerPoint – a ještě více.

Stejně jako většina prezentačních aplikací i *Keynote* využívá dualitu hierarchického zápisu v bodech („outline“) a řady snímků („slides“). Jednotlivé podoby lze navzájem převádět pouhým přetažením myši: je snadné udělat z jednoho snímku jen záznam v hierarchické struktuře jiného, nebo naopak – „vytáhnout“ část záznamu z některého snímku ven a udělat z ní samostatný, nezávislý snímek. Bohužel zde možnosti *Keynote* končí: nelze využít jediný text zároveň pro oba účely (jako třeba v systému *Concurrence*).

Jestliže *Keynote* nabízí jen průměrné služby pro sestavení snímků, exceluje zato v bohatství možností pro jejich oživení:

- do snímků lze vložit prakticky cokoli: obrázky, zvukové záznamy, videoklipy...;
- k dispozici je řada „témat“, zahrnujících pozadí a formátování snímků, a snadno můžeme vytvářet i vlastní;
- *Keynote* plně využívá schopnosti grafického systému Quartz: jakýkoli objekt lze nejen zmenšovat, zvětšovat či natáčet podle libosti, můžeme k němu také přidat stínování, a dokonce řídit jeho průhlednost;
- velmi flexibilní tabulky a grafy, ilustrující závislosti hodnot, můžeme velmi pohodlně připravovat také přímo v *Keynote*;
- nejenže máme k dispozici bohaté možnosti pro přechody mezi snímky, *Keynote* navíc dokáže animovat i jednotlivé objekty;
- pro import a export si můžeme vybrat z řady formátů, včetně videoklipu, PDF nebo PowerPointu.

Obvykle si nejdříve připravíme přehled prezentace v bodech, vybereme ty, jež patří na samostatné snímky, a ty, pro které se lépe

hodí „outline“ uvnitř snímku – a pak se již můžeme věnovat grafické podobě. Jejím základem je „téma“, určující celkový vzhled a formátování; jen standardní témata zahrnují všechno možné.

Je možné využít vzorové snímky. Těch může každá prezentace mít libovolné množství; každý určuje mírně odlišné formátování. My můžeme pohodlně nastavit vzhled snímku prostě tak, že mu přiřadíme některý ze vzorů. *Keynote* využívá schopnosti Quartzu pracovat s průhledností. Díky tomu lze do takového rámečku umístit jakýkoli objekt – obrázek nebo třeba videoklip. Přímo v *Keynote* najdeme slušný archiv asi čtyřiceti obrázků; jakýkoli další objekt do snímku přidáme prostým vhozením z *Finderu*. Už víme, že pro objekty můžeme volně řídit stínování a průhlednost. Kromě toho lze kterýkoli objekt animovat: pomocí odpovídajícího inspektoru vybereme typ animace, její atributy a přidělíme jí pořadí.

Popisovat podrobné služby pro tvorbu tabulek a grafů v omezeném prostoru tohoto článku nemá smysl: řekneme-li, že je možné cokoli, co si jen můžeme přát, bude to sice nadsázka, ale ne příliš vzdálená od pravdy. Příklad práce s grafem ukazuje screenshot v záhlaví tohoto článku.

Celkem vzato, *Keynote* sice nenabízí tak pohodlné služby pro přípravu prezentací jako třeba letitá *Concurrence* z *OpenStepu*, jde ovšem o verzi 1.0 a cena je poměrně nízká. Nadto další možnosti *Keynote*, speciálně služby pro oživení prezentací, jsou bezkonkurenční. Jestliže připravujete prezentace na Macu, není co řešit: tohle stojí za koupi!

■ ■ ■ Ondřej Čada

VÝROBE Apple Macintosh

INFO www.apple.com/keynote

OPERAČNÍ SYSTÉM Mac OS X v.10.2 a vyšší

CENA 99 USD

PLACENÁ INZERCE

- Je hrozba kyberterorismu skutečně reálná?
- Jak se vypořádat s počítačovými viry?
- Proč potřebujeme u elektronického podpisu časové značky?
- Jak se bránit (a ubránit) před hackery?
- Je internetové bankovníctví bezpečné?
- Budou červi noční můrou internetu?

Pokud chcete znát odpověď na tyto a mnohé další otázky, dozvíte se je na tradiční **konferenci Security pořádané firmou AEC Data Security Company** již od roku 1992. Letošní ročník se uskuteční **pod záštitou Ministerstva vnitra ČR v úterý 15. dubna 2003** v historických prostorách Národního domu na Vinohradech (Praha). V letošním roce přivítáme na Security i zajímavé zahraniční hosty. Podrobnější informace o programu konference a přihlášku naleznete na www.security2003.cz, jakékoliv dotazy rádi zodpovíme na e-mailové adrese seminar@aec.cz

AEC
DATA SECURITY COMPANY

Záštitou konference:

Mediální partner:

VOGEL PUBLISHING
s. r. o.

Formy přihlášení:
fax: +420 541 235 038
web: www.security2003.cz
e-mail: seminar@aec.cz

Linux pro každého

Linux je kromě vlastního linuxového jádra a jednotlivých aplikací k dispozici i ve formě ucelených souborů jádra doplněného o „balíčky“ jednotlivých linuxových aplikací, běžně označovaných jako linuxové distribuce.

Linuxových distribucí existují už stovky. Všechny jsou v základní verzi k dostání zdarma zpravidla prostřednictvím internetu, některé se prodávají za cenu nosičů (dnes hlavně CD), jiné za cenu zahrnující též podporu a přidanou hodnotu příslušného výrobce či distributora. V našem přehledu naleznete základní údaje o čtyřech u nás nejpopulárnějších distribucích, doplněné názory jejich uživatelů. Nepopisujeme čistě komerční tzv. enterprise (podnikové) linuxové produkty, z nichž u nás nejznámější jsou Red Hat Advanced Server, SuSE Linux Enterprise Server a SCO Linux Server (oba poslední nejnověji s označením Powered by UnitedLinux), protože přehled je určen běžným uživatelům. Připomenuta je též informace o dvou tzv. minidistribucích, resp. speciálních distribucích Linuxu.

V přehledové tabulce jsou jen základní data a adresy lokálních subjektů, u nichž lze získat uvedené produkty, případně i jejich podporu. Samozřejmě podobných adres je mnoho, více informací můžete najít na adresách uvedených v samostatném panelu.

DEBIAN GNU/LINUX

Debian je plně nekomerční distribuce (dílo komunity free vývojářů, ne výrobek určité firmy), to znamená, že obsahuje pouze softwarové balíčky s free licencí (Debian poskytuje také podporu pro tvorbu balíků non-free softwaru, ale ty nejsou součástí oficiální distribuce).

Debian má tři vývojové větve: stable (stabilní verze), testing (testovací verze) a unstable (nestabilní verze), které se v současné době označují jmény Woody, Sarge

a Sid. Jména jednotlivých verzí Debianu jsou odvozena od postavíček ze známého animovaného filmu Příběh hraček (Toy story, 1995) od firmy Disney/Pixar. Jména předchozích verzí byla následující: Buzz pro 1.1, Rex pro 1.2, „bo“ pro 1.3.x, Hamm pro 2.0, Slink pro 2.1, Potato“ pro 2.2 a konečně Woody pro 3.0. Jde o velmi konzervativní distribuci, která se nežene za přehnanými novinkami. Vývojová větev Woody je postavena na jádře 2.2, na rozdíl od většiny ostatních distribucí, které jsou v současné době postaveny na jádře 2.4 (volitelně je možnost přejít na novější jádro 2.4 – podpora USB a další). Mezi největší přednosti Debianu patří právě jeho stabilita, velmi důležitá pro serverová řešení.

Správci systému nejvíce ocení propracovaný systém balíčků *deb*. Správu nad balíčky přebírá program *dpkg* či jeho nadstavby *dselect*, *tasksel*... Zejména program *dselect* se stal synonymem distribuce Debian. V balíčcích jsou popsány nejen nutné závislosti mezi instalačními balíčky, ale také doporučené balíčky (možnost odděleně instalovat základ softwaru,

PŘEHLEDOVÁ TABULKA

PRODUKT (STRÁNKA PRODEJCE)	Počet CD	Cena včetně DPH [Kč]	Poznámka	Volná verze na adrese	Podpora
DEBIAN LINUX (WWW.QWERT.CZ)		639/429		www.debian.org	www.debian.cz/mailman/listinfo/czdebian-l
DEBIAN LINUX 3.0-1 WOODY (BINÁRNÍ)	7	639/429	balení krabice/sáčky		(konference)
DEBIAN LINUX 3.0-1 WOODY (ZDROJOVÝ)	7		balení krabice/sáčky		
MANDRAKE LINUX (WWW.MANDRAKE.CZ)		350,2	neuvádíme enterprise verze	www.mandrake.cz	www.mandrake.cz
MANDRAKE LINUX 9.0 GPL	4	1946	včetně Bonus CD		(oficiální)
MANDRAKE LINUX 9.0 STANDARD	4	2988	včetně Bonus CD		
MANDRAKE LINUX 9.0 POWERPACK	8	7314	včetně Bonus CD		
MANDRAKE LINUX 9.0 ProSuite	8 + DVD		včetně Bonus CD		
RED HAT LINUX (WWW.REKONIX.CZ)		2929	neuvádíme enterprise verze	http://linux.rekonix.cz	ftp.redhat.com
RED HAT LINUX PERSONAL 8.0	7	7339			(prodejce)
RED HAT LINUX PROFESSIONAL 8.0	7				
SUSE LINUX (WWW.SUSE.CZ)		150	neuvádíme enterprise verze	www.suse.cz	ftp.suse.com
SUSE LINUX 8.1 LIVE EVAL	1	2550	prodává Computer Press		(oficiální)
SUSE LINUX 8.1 CZ PRO IA-32	7 + DVD	2170			
SUSE LINUX 8.1 EN PERSONAL PRO IA-32	7 + DVD	3500			
SUSE LINUX 8.1 EN PROFESSIONAL PRO IA-32	7 + DVD	2310			
SUSE LINUX 7.3 PRO POWERPC	8				

■ **přídavné moduly, dokumentaci...**) Dalším nepostradatelným pomocníkem je systém *apt*, který umožňuje kombinovat instalaci balíčků z několika zdrojů (CD, ftp, http...). Debian Woody v současné době obsahuje 8710 balíčků (Xfree86, CUPS, emacs, gcc, g++, KDE, mozilla, tex, Python...) a na jeho vývoji se podílí přes 2100 nezávislých vývojářů z celého světa. Poslední oficiálně vydanou verzí je Debian GNU/Linux 3.0r1 ze 16. 12. 2002.

Méně zkušeného uživatele asi překvapí průběh instalace, která celá probíhá v textovém režimu (součástí systému je samozřejmě okénkový XFree86, jehož konfigurace se provádí až po instalaci základního systému). Během instalace musí uživatel odpovídat na množství dotazů týkajících se různých nastavení systému, které jsou vždy doplněny přehlednou nápovědou (možnost instalace v několika světových jazycích je samozřejmostí). Instalaci lze provádět z různých zdrojů – z klasické 1,4MB diskety, IDE či SCSI jednotky CD-ROM, pevného disku i ze sítě.

Je dobré připomenout, že Debian není postaven jen na jádře GNU/Linux, ale v dnešní době jsou k dispozici i jádra GNU/Hurd, GNU/NetBSD, GNU/FreeBSD a GNU/OpenBSD. Samozřejmostí je podpora mnoha architektur – mezi nejznámějšími jsou Intel x86, Motorola 680x0 (Atari, Amiga, 68k Macintosh, VME), Sun SPARC/UltraSPARC, ARM (podpora PDA), Alpha (Digital/Compaq/HP), MIPS (SGI) a mnoho dalších. ■ ■ ■ Petr Souček

Projekt Debian bol založený v roku 1993. Jeho názov vznikol spojením mena zakladateľa distribúcie Iana Murdocha a jeho ženy Deb a zakladá sa na vlastnom formáte balíkov *deb*. Veľká časť programov v distribúcii pochádza z projektu GNU, preto je plné označenie Debian GNU/Linux. Distribúcia poskytuje viac ako 8700 balíkov, čo je skutočne úctyhodné číslo. Na prácu s nimi slúži sada nástrojov *dpkg* a komplexnejšie zmeny sa vykonávajú prostredníctvom *apt*. V rámci projektu Debian sa poskytuje viaceré verzie, ktoré sa odlišujú stavom balíkov. Sú to: otestované, stabilné balíky – stable (označené Woody), čiastočne testované balíky – testing (Sarge) a ešte netestova-

né balíky – unstable (Sid). Ak sa vám tieto mená zdajú povedomé, tak vedzte, že pochádzajú z filmu Toy Story firmy Pixar, na ktorom pracoval aj Bruce Perens, jeden z bývalých významných členov projektu.

Pri nasadení v prostrediach s mimoriadnymi nárokmi na stabilitu (server) sa samozrejme odporúča použiť distribúciu stable. Na pracovnej stanici bude asi najvhodnejší rad unstable – obsahuje síce ešte netestovaný, ale zato najnovší software. Debian je jedna z distribúcií, ktorá veľmi pravdepodobne neoslňuje začínajúcich užívateľov. Inštalácia vyžaduje už existujúce skúsenosti s Linuxom a takisto konfigurácia a správa sa vykonávajú primárne cez príkazový riadok, čo vyhovuje len málo začiatočným. O to viac je ale Debian po vôli tým skúsenejším, oceňujúcim správu balíkov dotiahnutú na jednotku, robustnosť a stabilitu distribúcie.

Za pozitíva Debianu považujem dokonalejšiu správu balíkov, stabilitu a robustnosť, negatívom je malá vhodnosť pre začiatočníkov. Debian je klasická voľba skúsenejších používateľov Linuxu. Vynikajúco sa hodí na server a skúsenejší užívatelia, ktorí vedia oceniť skutočne prepracovaný systém správy balíkov, ho radi nasadzujú aj na pracovných staniciach. ■ ■ ■ Martin Užák

MANDRAKE LINUX

Mandrake Linux (aktuálne ve verzii 9.0) – to je odpoveď francouzské společnosti MandrakeSoft na četná volání uživatelů po uživatelsky nenáročném distribuci Linuxu. A jak je vidět i z rostoucího počtu instalací, získala si tato distribuce řadu skalních příznivců, kteří nechtějí o jiné distribuci ani slyšet (podle průzkumů patří u nás k nejužívanějším). A ptáte-li se, kde se vzal tak značný počet příznivců Mandrake Linuxu ve světě, kterému vládne Linux, odpověď není příliš složitá. Patrně největší množství spokojených „zákazníků“ distribuce tvoří původní uživatelé produktů Microsoftu, kteří netrpělivě čekali, až se na světě objeví distribuce, u níž by se nemuseli bát toho, že nezvládnou instalaci, pozdější konfiguraci či každodenní práci s dodávanými balíčky.

Tím jsem se dostal k hlavním přednostem Mandrake Linuxu. K nim patří zejména snadná instalace, probíhající v grafickém prostředí a automaticky rozpoznávající řadu nejnovějšího hardwaru pomocí grafického instalačního programu DrakX. Bezproblémovou konfiguraci podporuje Mandrake Control Center (Ovládací centrum). V jeho grafickém pro-

středí lze upravovat většinu nastavení, s nimiž se běžní uživatelé setkávají – mohou nastavit například tiskárny či síťové připojení počítače. Uživatelé jsou mnohdy příjemně překvapeni množstvím dodávaného softwaru, které naleznou na instalačních CD. Mají na výběr například z řady grafických rozhraní (KDE 3.0.3, Gnome 2.0.1, WindowMaker 0.8, Enlightenment 0.16.5, BlackBox 0.62, IceWM 1.2), WWW prohlížečů, kancelářských aplikací (OpenOffice 1.0.1, KOffice 1.2), her a programů pro práci s multimédií. Ve srovnání s ostatními distribucemi se však hovoří o nižší stabilitě.

Jak je patrné již z předchozího textu, tato distribuce je vhodná zejména jako desktopové řešení, tj. pro domácí a kancelářské využití. Je však vhodné uvést, že pokud chcete jednoduchým způsobem vybudovat například firemní WWW server založený třeba na webovém serveru Apache, databázovém serveru MySQL a skriptovacím jazykem PHP, Mandrake Linux vám nabídne řešení i pro tyto účely.

Můj konečný verdikt proto zní takto: Pokud jste již pracovali s počítačem „oživným“ programy Microsoftu a zvládli jste to úspěšně a pokud chcete vyzkoušet, jaký ten Linux vlastně je a co nabízí, je pro vás tato distribuce patrně nejvhodnějším řešením, neboť v lokalizovaném prostředí budete moci využívat řadu nejnovějšího softwaru, který je šířen zpravidla zdarma.

V současné době, tj. po postupném překonávání finančních problémů, které společnost MandrakeSoft měla, je již pečlivě testována nová verze 9.1. Navíc prakticky již nyní si můžete z internetu zdarma stáhnout volně šiřitelnou edici Mandrake Linuxu 9.0 (3 CD) a začít objevovat svět Linuxu. Pokud vás toto řešení zaujme a budete od něj požadovat více (komerční aplikace, podpora...), můžete si koupit některou komerční edici přímo v České republice. Pro základní práci většinou stačí volně stažitelná edice či levný GPL set. ■ ■ ■ Milan Pinte

■ Mandrake Linux vznikol v roku 1998 so silným zameraním na open source. Preto francúzska firma MandrakeSoft, vyvíjajúca túto distribúciu, poskytuje okrem komerčnej verzie aj možnosť voľného stiahnutia jej distribovateľného ekvivalentu (avšak bez podpory zo strany firmy).

Táto distribúcia si doteraz získala hlavne začiatočníkov, či už pri použití na desktope, pre ktorý je najmä vhodná, alebo na serveri. Vyniká jednoduchosťou používania a inštalácie. Nedobry dojem však dáva nezladenosť distribúcie, ktorá, čo sa robustnosti týka, vo mne vždy zanechávala slabší dojem.

Posledná stabilná verzia, ktorá je dostupná, je 9.0. Taktiež je k dispozícii beta verzia 9.1, čo v čase čítania článku môže byť už finálna 9.1. Ohľadom budúcnosti je otázka, ako bude ďalej vývoj Mandrake Linuxu po vydaní spomínanej verzie 9.1 pokračovať, keďže začiatkom roka vyhlásil MandrakeSoft konkurz.

Prednosťami distribúcie sú predovšetkým snadána inštalácia a jednoduchosť používania. Proti hovoria jej nižšia robustnosť a stabilita a súčasne finančné problémy firmy MandrakeSoft.

Mandrake Linux určite nebude zlá voľba pre tých, ktorí si chcú vyskúšať Linux a nechcú zaň vynakladať peniaze. Celkovo dobrý dojem robí Mandrake najmä na desktope, kde dokázal zlákať na Linux nejedného začiatočníka. Pri nasadení v prostredí s vyššími nárokmi na stabilitu však chýba robustnosť, jednotlivé distribúcie Mandrake doteraz zanechávali dojem, že neboli výdatne testované. ■ ■ ■ Martin Uzák

rozhodnutí voľbou z prirodzenej lenosti, teda alespoň si to myslím. Mandrake, Debian alebo SuSE mi prosté nenabízejú vylepšení tak výrazné, aby mi stálo za to prejsť na jinou distribúciu.

Dnes bych si možná vybral jinak, pretože považujú výše jmenované distribúcie za rovnocenné. Red Hat jako nejrozšírenejší distribúcie na sebe upoutal pozornosť veľkých firiem v oblasti IT, takže keď se tito veľikáni rozhodnú vytvoriť linuxovú verziu produktu, väčšinou býva vytvorená práve pro Red Hat. Tím se snižuje riziko neprijemností při instalaci produktů, které nejsou na distribučních CD.

Prakticky si nevzpomínám na situaci, kdy by programy z Red Hatu nefungovaly pro vzájemnou nekompatibilitu. Ono vyladit stovky programů různých autorů tak, aby pracovaly na jednom počítači, není nic snadného – vzpomeňte si na svá Wokna. Abych jen nechválil, musím přiznat, že mnoho odborníků sdílí názor, že pro serverové nasazení se hodí až Red Hat x.2. Takže nějaké mouchy se vždy najdou a chvíli trvá, než je Red Hat odstraní.

V posledních verzích je k dispozici on-line nástroj pro sledování nových verzí nainstalovaných balíčků a podle mých zkušeností funguje bez problémů.

Pro začátečníky může být při výběru distribuce dobrým vodítkem nabídka konfiguračních a správcovských nástrojů, kterými se jednotlivé distribuce odlišují. V tomto ohledu ale nemohu sloužit, protože mám nejraději řádkové rozhraní a ruční úpravu konfiguračních souborů.

Když se pokusím své zkušenosti shrnout, je Red Hat celosvětově nejrozšírenejší distribúci (bezkonkurenční zejména v komerčním nasazení), která už několikrát vyhrála anketu o nejoblíbenější linuxovou distribúci. Nemusí být nutně první, kdo přichází s převratnými novinkami ze světa Linuxu, ale na druhou stranu nikdy nezaostává příliš dlouho. Red Hat je navíc jednou z distribúci, které jsou v posledních verzích počestěny již při vydání jejich anglické verze. ■ ■ ■ Lukáš Mikšíček

Red Hat používám doma už nějaký ten měsíc a líbí se mi. Před časem jsem se rozhodl povýšit z verze 7.3 na verzi 8.0. Nechci a ani nemůžu tvrdit, že je nejlepší, protože ostatní distribúcie znám pouze z doslechu. Zatím však netoužím po zkoušení jiné distribúcie Linuxu, pretože nemám dôvod. Red Hat 8.0 obsahuje vše, čo potrebujú pro domácí použití. Mohu si napsat a vytisknout dopis, vytvořit prezentaci nebo tabulku a ty jsou pak díky OpenOffice s českou lokalizací čitelné i v mém zaměstnání na Windows. Mohu se podívat na internet, přehrají si zvukový CD, případně video. Kdybych měl vypalovačku, digitální kameru nebo foťák, i pro tyto přístroje zde naleznu podporu. I další pomocné nástroje zde mám volně k dispozici, dokonce se můžu věnovat i programování.

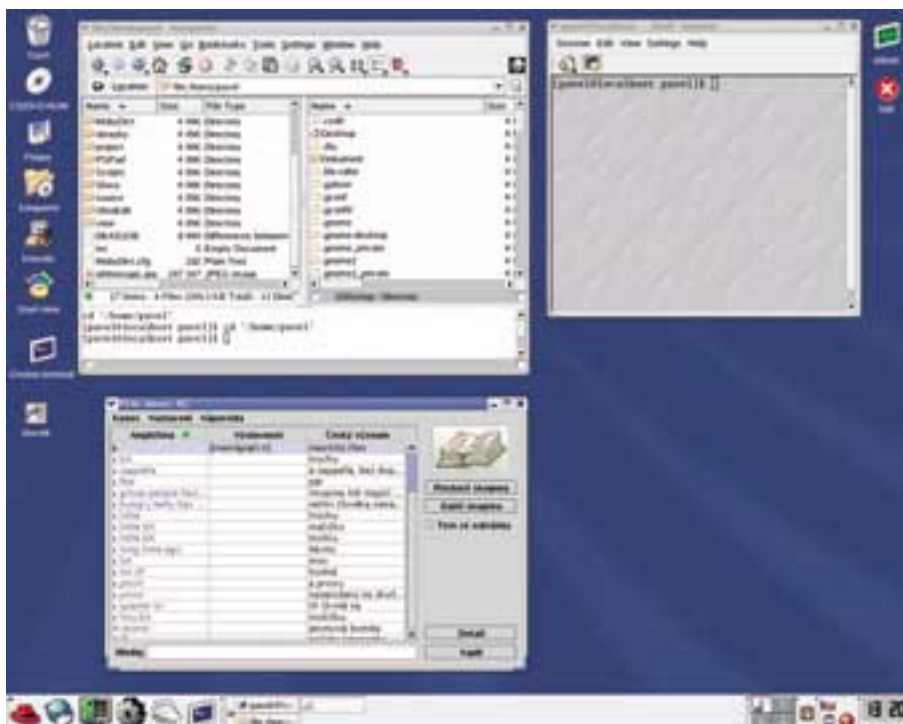
O instalaci se nebudu příliš zmiňovat, je sice v nové grafické podobě, ale postupuje podle standardních kroků z dřívějších verzí. Pokud mohu říci něco o detekci a rozpoznání hardwaru počítače, neměl jsem žádné problémy u běžných PC (zkoušel jsem na třech prů-

RED HAT LINUX

Když jsem hledal nejstarší CD s distribúci Red Hat, abych alespoň přibližně věděl, kdy jsem s ním začal, našel jsem verzi 5.2. Víím ale, že byla nanejvýš druhá v pořadí, takže se dá říci, že tato distribúcie sídlí v mých počítačích už po generace. Přecházel jsem na Red Hat ze Slackwaru v době, kdy se jediný správce balíčků jmenoval *tar*. Pro vysvětlení těm, kteří něco takového nepamatují: *tar* vlastně žádnou správu balíčků neobsahuje. Red Hat se svým systémem *rpm* byl tedy jednoznačným přínosem a od té doby nemám důvod si stěžovat. Takže si ani nestěžuji a používám Red Hat doma i v práci – v současné době je to verze 8.0.

Vzhledem k tomu, že občas mám možnost vyzkoušet si i jiné instalace, není mé

měrných PC), narazil jsem ale na problémy při instalaci na notebook od firmy Dell. Zde už detekce nevyšla stoprocentně, nebyla nalezena grafická karta Nvidia GeForce a problémy jsou i s interními modemy, tzv. Winmodemy (tento problém byl i u dřívější verze).

Jako grafické prostředí jsem si zvolil KDE, už jsem si na něj zvykl a obsahuje vše, co potřebuji, ale některé aplikace pro Gnome mi více vyhovují. Například Gnome-terminal mi vyhovuje více než konzola pro KDE. Samozřejmě se vše odvíjí od toho, k čemu danou aplikaci budete používat, a vždy je dobré mít na výběr.

Přidávání či odebírání balíčků je v nové verzi daleko přehlednější a s aplikací Package Management se lépe pracuje. V neposlední řadě je třeba připomenout, že existují i další možnosti grafických prostředí. Při instalaci například WindowMaker si můžete doslova vyhrát a vytvořit si prostředí se svým vlastním menu, se svými ikonami, rozložením ikon na ploše apod. Nevýhodou této možnosti je, že sice máte jakési menu předdefinované, ale ne vše v menu správně funguje, a tak vlastně musíte odzkoušet a změnit to, co potřebujete. Samozřejmě musíte znát ty správné soubory pro editaci.

Pokud se mám zmínit o internetových prohlížečích, máte na výběr Mozillu, případně není k zahazení Konqueror či Galeon, také textový Lynx se může hodit. Já jsem dal přednost Opeře a stáhl jsem si ji z internetu, konkrétně verzi 6 s českým menu.

■ ■ ■ Pavel Kameník

SuSE LINUX

Hledáte-li distribuci Linuxu pro kancelářskou práci, sáhněte po SuSE. I tak by mohl znít reklamní slogan, s nímž by německý výrobce propagoval svoji vlajkovou loď, distribuci SuSE ve verzi 8.1. Nutno přiznat, že by nebyl daleko od pravdy, neboť právě kancelář (zejména česká) je místem, kde má SuSE oproti konkurenčním distribucím navrch. Uživatelská přítulnost je patrná už od instalace, která na uživatele opravdu neklade žádné přehnané nároky, co se technických znalostí týče. SuSE si sama „ukrojí“ z oddílů FAT32 potřebné místo pro svůj běh, aniž bychom k tomu potřebovali jaký-

koliv specializovaný nástroj, automaticky detekuje hardwarové součásti a pak už jen stačí vyměňovat CD. Komu se pak podobná „diskotéka“ nelíbí, může sáhnout po DVD, který doplňuje kolekci osmi instalačních CD.

Kritickým místem Linuxu bývala v minulosti konfigurace grafického prostředí, systému X-Window. I zde má SuSE navrch – její součástí je program SaX2, který obsahuje databázi grafických karet a monitorů včetně LCD displejů spolu s příslušnými ovladači. Pokud tedy selže automatická detekce, nic nebrání tomu, aby si uživatel podobně jako ve Windows ručně vybral ze seznamu kompatibilní zařízení či použil ovladač přímo od výrobce (zde už však kompatibilita s Windows samozřejmě – a bohužel – končí). Pro následnou konfiguraci v prostředí systému je určen Yast2, jehož pomocí lze přidávat jednotlivé balíčky (program si kontroluje závislosti), aktualizovat systém (bezpečnostních záplat není nikdy dost) či měnit parametry hardwarových komponent či sítě.

Jak už bylo řečeno, distribuce je cílena především na využití v kanceláři, a proto v ní nemohou chybět nejpoblábnější kancelářské programy, které lze pod systémem

PLACENÁ INZERCE

Počítače TESCO
- to jsou nové technologie a nové dimenze

Rodina počítačů TESCO zahrnuje široký sortiment modelů, od základních kancelářských počítačů přes multimediální sestavy až po špičkové výkonné pracovní stanice a servery. Díky tomu můžete počítat s tím, že právě mezi nimi bude produkt s Vámi požadovanými parametry.

Investujte do budoucnosti Vaší firmy prostřednictvím počítačů TESCO s procesorem Intel® Pentium® 4.

TESCO TC9GL Professional

TESCO TC9GL je model počítače z produktové řady, určené pro náročné grafické a kancelářské aplikace. Standardní konfigurace nabízí komfortní a nadstandardně vysoký výkon.

- procesor Intel® Pentium® 4 – 3,06 GHz • paměť 512 MB DDR 333 MHz
- HDD WD 80 GB Ultra ATA/100, 7200 ot./min. • FDD TEAC, 3,5" 1,44 MB
- DVD TEAC, 16x/8x rychlostí • VGA ATI RADEON 9100, 128 MB DDR, AGP 4x • 3mg audio C-Media 6-ch • mmg LAN 10/100 TPO
- ATX Tower (ATX) • klávesnice Chicony CZ • myš Genius optical s kolečkem a podložkou TESCO • software MS Windows XP Professional

PROFESIONÁLNÍ ŘEŠENÍ

Tradice a historie
Počítače TESCO - jedna z prvních tuzemských značek na českém trhu. Se značkou počítačů TESCO se setkáváme již od roku 1990.

Kvalita
Počítače TESCO jsou vyráběny v České republice na vlastní výrobní lince s certifikátem ISO 9001. Všechny produkty jsou kompatibilní s obvyklými standardy a vyhovují všem platným legislativním a bezpečnostním normám.

Záruka
Na počítače TESCO je poskytována záruka 3 roky. Hotline: 56 757 88 88, support@tesco.cz

Prodej
Počítače TESCO jsou získatelní dodávkou prostřednictvím autorizovaných partnerů, kteří jsou zárukou vysoké odbornosti, spolehlivosti a širokého rozsahu služeb.

www.tesco.cz

Více informací o počítačích TESCO a autorizovaných prodejních partnerech získáte na telefonním čísle: 56 757 88 11 nebo na www.tesco.cz. Spočítat si také můžete odpovědi uvedené na stránkách. Ceny jsou uvedeny bez DPH. Platí do vyčerpání zásob! Změna cen vyhrazena. Pentium®, SpeedStep™ a Intel Inside® jsou ochrannými známkami nebo registrovanými ochrannými známkami Intel Corporation nebo jejích podniků ve Spojených státech a ostatních zemích. Na počítače TESCO jsou instalovány logičky Microsoft® Windows®, TESCO doporučuje pro používání Microsoft Windows XP Professional 8 1 1 0 - 1 7 7 7 7 - 8 7 6 3 0 0 7 7 - c o m p i t a c y / h a w i t e r i i

- s logem tučňáka provozovať. SuSE stavia na prostredí KDE (v Európe oproti Gnome prece jen populárnejším), a tak v instalačnej nabídky nechýba balík KOffice, tvorený kolekciou programů ne náhodou pripomínajících populární kancelářský balík od Microsoftu. Pro náročnější je určena česká verze OpenOffice s kompletně přeloženým pra-

covním prostředím a s českým slovníkem pravopisu (tezaurus je bohužel k dispozici pouze pro angličtinu).

Pokud stále váháte s přechodem na platformu Linux, SuSE rozhodně vyzkoušejte. Jako uživatelé Windows se zde zcela určitě budete za chvíli cítit jako doma. Velkým přínosem SuSE je také fakt, že výrobce má zastoupení i v České republice – a to nejen obchodní, ale i technické. Uživatelé se tak dočkají opravdu kvalifikovaných odpovědí, což mohou z vlastní zkušenosti potvrdit. Dalším kladem je dodávaná dokumentace v češtině, čítající dohromady 570 stran.

- ■ ■ Petr Vostrý

Firma SuSE poskytuje svoje služby ohľadom Linuxu už desať rokov, za ktoré si vybudovala solídne zázemie na trhu s linuxovými distribúciami. Toto platí najmä v nemecky hovoriacich krajinách.

Distribúcia SuSE pre bežných spotrebiteľov sa momentálne dodáva vo verzii 8.1 a je vhodná primárne pre použitie na desktopoch. Tu presvedčí jednoduchou a pritom prepracovanou inštaláciou, množstvom aktuálneho softwaru a grafickými nástrojmi umožňujúcimi pohodlnú správu a konfiguráciu Linuxu aj úplnému začiatočníkovi.

Vynikajúca dokumentácia a (platená) podpora zo strany SuSE sú samozrejmosťou nevidanou u nekomerčných distribúcií. Toto je veľké plus tejto distribúcie, ktoré sa dá vidieť aj ako negatívum – produkty SuSE sú dostupné len v platenej verzii. K jej pozitívam patrí najmä jej prepracovaná inštalácia,

jednoduchosť používania a výborné desktopové riešenie. K výhodám a súčasne aj nevýhodám patrí skutočnosť, že ide čisto o komerčnú distribúciu.

SuSE je vynikajúca a dovoľm si tvrdiť, že v rámci linuxovských distribúcií priam najlepšia (hoci aj nákladnejšia) voľba pre desktop. Na druhej strane bude tiež určite po vôli pri nasadení na serveroch firmám, ktoré sa dožadujú komerčnej podpory a veria v meno, ktoré si firma SuSE stihla vybudovať.

- ■ ■ Martin Užák

LINUXOVÉ MINIDISTRIBÚCIE

Okrem klasických linuxových distribúcií existujú aj tzv. špecializované minidistribúcie. Minidistribúcie preto, lebo ich veľkosť zriedka presiahne hodnotu 50 MB (pri klasických distribúciách to býva aj 8 CD), a špecializované preto, lebo sú väčšinou určené na konkrétny účel (napr. na záchranu poškodeného systému). Zvyknú sa tiež anglicky nazývať rescue distribution.

Spomedzi mnohých minidistribúcií som vybral dve, ktoré nájdete na Chip CD a o ktorých sa v tomto článku dozviete viac. Tieto minidistribúcie bežne nájdete na internete vo formáte ISO. Je to obraz, ktorý treba vypáliť na CD. Návod na postup s programom Nero nájdete včítanie potrebných súborov na Chip CD v rubrike Zkuste si sami.

LNX- BBC

Minidistribúciu LNX-BBC (Linux Bootable Business Card) nájdete na www.lnx-bbc.org a k dnešnému dňu je vo verzii 1.618 (Golden). Veľkosť ISO obrazu je približne 49 MB. Po vložení a zavedení systému z CD vám distribúcia ponúka celkom päť variant, ako ju spustiť. Voľba 1 zabezpečí spustenie v textovom režime, voľba 2 až 4 spustenie v grafickom režime v troch rozlíšeniach. Poslednou voľbou je *memtest* – po jej zadaní sa spustí program na testovanie fyzickej pamäti (RAM) a vyrovnávacej pamäti (cache). Tento vynikajúci nástroj na testovanie pamäti spoľahlivo odhalí chyby, ktoré vám môžu spôsobiť nevyzvetiteľné reštarty systému, či už máte Linux, alebo Windows. Pokiaľ vám program odhalí chyby v pamäti, doporučujem vám takúto pamäť reklamovať.

Po spustení systému sa treba ako obvykle prihlásiť menom a heslom, rozdiel oproti klasickej distribúcii je v tom, že meno a heslo máte vypísané na obrazovke. Zadajte teda ako meno (login) *root* a ako heslo (password) *bbc*. V zapätí sa objaví na obrazovke rozsiahly dokument, ktorý vás informuje napríklad o autoroch distribúcie, o systémových požiadavkách, o pripojených oddieloch disku a pod.

DALŠÍ WWW STRÁNKY O LINUXU

www.freshmeat.net

Informácie o nových verzích linuxových programů

www.linux.org

Vše kolem linuxové komunity

www.linuxdoc.org

Linux Documentation Project, hlavní stránka

www.kernel.org

Jádro Linuxu, jeho nejnovější verze

www.xfree86.org

Open source X-server pro platformu x86

www.sourceforge.net

Vše pro distribuovaný vývoj aplikací

www.gnu.org

Projekt GNU, základ open source

www.linux.cz, www.linux.sk

Server Českého a Slovenského sdružení uživatelů Linuxu

www.debian.cz

Stránky projektu Debian CZ

www.abclinuxu.cz,

www.linuxexpo.cz, <http://underground.cz>

<http://mandrake.redbox.cz>,

www.openweekend.cz,

www.penguin.cz, www.qwert.cz, www.root.cz

Některé české stránky o Linuxu a open source

Úvodná obrazovka minidistribúcie LNX-BBC

- Systém pri štarte hľadá a pripojí všetky oddiely ext2 (partitions) do adresárov `/mnt/0`, `/mnt/1` ... `/mnt/10`, `/mnt/11` atď. Mechanika CD-ROM je pripojená do adresára `/mnt/cdrom`. Všetky ext2 oddiely sú pripojené v read-only mode (t. j. len na čítanie). Ak budete potrebovať na daný oddiel zapisovať, musíte ho odpojiť a znovu pripojiť v read-write mode. Toto môžete dosiahnuť

priказom `mount -o remount, rw <path>`, kde `path` je cesta k pripojenému oddielu, napríklad `/mnt/0`. Keď už spomínam oddiely, distribúcia ich podporuje skutočne obrovské množstvo, napríklad EXT2, VFAT, MSDOS, FAT, MINIX, UMSDOS, NTFS, HPFS, HFS, VFS, UFS, SYSV, NFS, SMBFS, NCPFS, CODA, QNX4FS, ADFS, AFFS, LOCK, CRAMFS, REISERFS, ROMFS.

K dispozícii ďalej máte štyri virtuálne konzoly, medzi ktorými sa prepínate pomocou kláves `Alt+F1` až 4. Pri prihlasovaní na niektorú z konzol sa opäť používa meno `root` a heslo `bbc`. Táto minidistribúcia je tiež plne spôsobilá zabezpečiť sieťovú komunikáciu. Najprv však musíte použiť príkaz na inicializáciu vášho sieťového rozhrania. Ak ide o prenosný počítač (notebook), použite príkaz `pcmcia start`, v opačnom prípade príkaz `modprobe <typ.sieťovej.karty>`, napríklad `modprobe 8139too`, ktorý sa postará o zavedenie modulu sieťovej karty. Ak bol príkaz úspešne vykonaný, dostanete na konzolu hlásenie podobné nasledovnému:

```
eth0: 8139too Fast Ethernet driver 0.9.014-2.2 Jeff Garzik
<jgarzik@mandrakesoft.com>
```

```
eth0: Linux - 2.2 bug reports to
Jens David <dg1kjkd@affhd.tv-darmstadt.de>
```

```
eth0: RealTek RTL 8139 Fast
Ethernet board found at 0xB000,
IRQ 11
```

```
eth0: Chip is 'RTL-8139C' - MAC
address '00:50:8d:94:3a:56'
```

PLACENÁ INZERCE

e-svět se točí stále rychleji

stačíte mu?

• ČIPOVÉ APLIKACE

Jsmo systémový integrátor, kterému můžete důvěřovat a který patří mezi nejzkusenejší. Nabízíme komplexní řešení informačních a komunikačních systémů včetně souvisejících služeb. Analýzou, návrhem, dodávkou, implementací a komplexní servisní podporou se podílíme na zvyšování efektivnosti podnikatelských procesů našich zákazníků.

Využíváme čipové a magnetické karty v platebních i neplatebních aplikacích:

- personalizace, obdávání a distribuce karet
- čipová karta pro města, dopravní podniky a podniky MHD
- elektronické zpoplatnění provozu nákladních a osobních vozidel
- věrnostní systémy
- čipová karta jako prostředek komunikace s orgány státní správy a samosprávy

Zajistíme dodávky hardwaru, softwaru, karet, obchodních a technických služeb a integraci kompletních karetních systémů.

FVT, s.r.o., Křivanická 20/2124
190 00 Praha 9 - Libeň
tel.: 294 820 202-4, 296 190 111
fax: 296 190 824
e-mail: sales@pvt.cz
http://www.pvt.cz

SYSTEMOVY INTEGRATOR

■ Pre monitorovanie a spravovanie sietí tu nájdete nástroje ako `aps`, `dnsspoof`, `dnsquery`, `dsniff`, `ettercap`, `sniffit`, `tcpdump`, `becker-ethernet-tools`, `thttpd`, `tftp`, `dhcpcd`, `freeswan`, `nmap`, `nc`, `snort`, `sambu`, `bind`, `traceroute`, `tracersroute`, `trivial-net-setup`.

Pre operácie s diskovými oddielmi tu nájdete `dump`, `gpart`, `hdparm`, `lilo`, `parted`, `fixdistable` a `raidtools`. Prácu so súborovým systémom podporujú `e2fsprogs`, `e2salvage` a `ext2resize`. Podporu práce s diskovými oddielmi Microsoftu zabezpečujú nástroje `dosfstools` a `mtools`. Kryptografia je zabezpečená pomocou `Open SSL` a `GNU pgp`. Autori minidistribúcie nezabudli ani na komprimačné utility; nájdete tu `bzip2`, `bunzip2`, `lha`, `zip`, `unzip`, `tar`, `gzip`, `zoo`, `cpio`, `compress`, `uncompress`.

Poznáte to, nie vždy sa chce človeku písať na konzolu príkazy, radšej použije nejaký jednoduchší nástroj, ktorý uľahčí prácu so systémom. Autori na toto mysleli a zrejme aj preto pribalili do minidistribúcie program `Midnight Commander` vo verzii 4.5.1. Toto, myslím, ocenia aj skúsení používatelia OS Linux.

Ako som už spomenul, pri štarte distribúcie máte možnosť vybrať si z niekoľkých možností, okrem iného aj štart s grafickou nadstavbou. Po inicializácii príslušných parametrov sa na obrazovke zobrazí obrázok malého tučniaka; to odlišuje spustenie minidistribúcie vo `framebuffer mode`. Po prihlásení sa do systému spustíme grafické prostredie príkazom `startx`. Po úspešnom štarte sa pred vami objaví grafické prostredie `Blackbox 0.61.x` (niektorí ho majú radi pre jeho jednoduchosť, rýchlosť a minimálnu veľkosť, ktorú zaberá v pamäti). V menu nájdete hneď niekoľko programov na prezeranie stránok,

napríklad `Lynx`, `W3m` a možno menej známy `Browsax` vo verzii 1.5.0. Program `Browsax` má vstavané ďalšie podporné aplikácie, ako `Mail Reader`, `Send Mail`, `Address Book`, `Talk` a `Debugger` a nástroje `Iptraf` (`Network Statistics Utility`) a `Ethereal` (`Network Protocol Analyzer`) na sledovanie sieťovej prevádzky.

Trochu podivuhodné je, že v tejto minidistribúcii nájdete dokonca niekoľko hier: `RobotFindSkitten`, vesmírnu hru `XKobo`, konzolový tetris – `seatrís` a zábavku `sl`.

Distribúcia na mňa vcelku dobre zapôsobila, obsahuje skutočne úctyhodné množstvo nástrojov. Využijú ju ako začiatočníci (program `Memtest`), tak i pokročilí používatelia a správcovia systémov. Aby ste si mohli minidistribúciu vyskúšať, na `Chip CD` nájdete jej ISO obraz.

MoviX

Potrebovali ste niekedy prehrať video- alebo audiosúbory a počítač, ktorý bol k dispozícii, neobsahoval potrebné softwarové vybavenie? Riešenie je pomerne jednoduché a má názov `MoviX`.

`MoviX` je minidistribúcia Linuxu určená pre prehrávanie multimediálnych súborov (`DVD` [no zone constraint], `VideoCD`, `DivX`, `AVI`, `MPEG`, `MP3`, `ogg/vorbis`). Skladá sa z nasledujúcich základných balíkov: `Linux kernel 2.4.20`, `syslinux v1.75`, `mplayer v0.90rc2`, `slackware v8.0`, `xfree86 v4.2.0`, `busybox v0.60.5`. Veľkosť distribúcie je približne 11 MB (t. j. bez problémov sa vojde na `CD` typu `vízitky`) a nájdete ju na <http://movix.sourceforge.net>. Momentálne je dostupná vo verzii s označením 0.7.0. Toto zaujímavé riešenie je distribuované pod licenciou `GPL` a jeho autorom je `Roberto De Leo`.

Po úspešnom zavedení systému z `CD` sa zobrazí ponuka (pozri obrázok) a výzva `Boot`. Pomocou kláves `F1` až `F4` sa môžete dozvedieť podrobnejšie informácie: `F1` (`Help`) a `F4` (`Credits`) – základné informácie o distribúcii, `F2` (`Boot Options`) – možnosti, ktoré možno zadať na výzvu `Boot`, `F3` (`MPlayer Keys`) – zoznam kláves, pomocou ktorých sa ovláda program `MPlayer`.

Minimálne hardwarové požiadavky programu `MoviX` sú `Pentium MMX 166 MHz`, `32 MB RAM`, `Matrox Millennium II` a `SoundBlaster 16`. V princípe je program `MPlayer` schopný spolupracovať so všetkými grafickými kartami, ktoré majú `VESA VBE 2.0+` kompatibilný `BIOS`. `MoviX` bol testovaný s kartami `Matrox G200` a `G 400` a `ATI Radeon` a `Rage 124`. Podporuje všetky zvukové karty, ktoré sú podporované jadrom 2.4.20 – podrobný zoznam nájdete na www.linux.org.uk/OSS/.

Na výzvu `Boot` môžete zadať parametre, ktorými zvolíte najvhodnejšie nastavenie programu `MPlayer` pre svoju grafickú kartu. Po zavedení a spustení jadra sa vykoná inicializácia dostupných zariadení a spustí sa obslužný program `MoviX`. Program sa ovláda pomocou hlavného menu s položkami `About MoviX`, `Quit`, `Eject a Play`, ktorých význam je zrejmy (bližšie v rozsiahlejšom článku na `Chip CD`).

`MoviX` podporuje aj tri aktívne konzoly, medzi ktorými môžete prepínať pomocou kláves `Ctrl+Alt+F1` až `3`. Ďalej môžete pomocou `Play | File` spustiť video/audio playlist, v tejto verzii sú podporované súbory `PLS`, `M3U`, `ASX`, `TXT`, `LIST`.

Ak sa vám aj nechtiac podarí vyskočiť z rozhrania `MoviX` do režimu konzoly, znovu ho spustíte príkazom `movix`. Ešte verzia 0.5.0. nič podobné neobsahovala a užívateľ bol nútený spustenie videa realizovať pomocou príkazov zadávaných na konzole.

`MoviX` je perfektný dôkaz toho, v čom je sila Linuxu. Jednoduchá malá distribúcia s presným cieľom použitia. V prípade, že vám nebude pracovať s vašou grafickou alebo zvukovou kartou správne, máte niekoľko možností: pokúsiť sa implementovať chýbajúci driver, napísať autorovi na adresu `Roberto De Leo [peggish@users.sf.net]`, pozrieť si fórum otázok a odpovedí na stránke <http://movix.sourceforge.net> (možno už niekto podobný problém riešil) alebo počkať, kým sa objaví nová verzia, ktorá bude váš hardware podporovať. Tak či tak si myslím, že bude veľmi zaujímavé sledovať vývoj tohoto netradičného projektu. Prajem vám príjemnú zábavu.

■ ■ ■ Peter Gašparovič

Úvodná obrazovka programu `MoviX`

inzerce

Televize pod Linuxem

Ačkoliv je Linux už dlouho uznáván jako životaschopný systém, většinou se prosazoval hlavně na serverech. Tomu odpovídalo i zaměření kvalitních aplikací. Ještě před několika lety byl pro kancelářskou práci nebo domácí zábavu „téměř“ nepoužitelný.

S příchodem nových verzí jádra a hlavně nových programů se však situace začala měnit. Nás bude v této chvíli zajímat hlavně podpora technologie video4linux, která poskytuje standardní rozhraní pro komunikaci programů se vstupními audio- (např. FM rádia) a videozařízeními (např. DV, FireWire, TV karty). Velkou zásluhu na tomto počínu má Alan Cox, jeden z vývojářů jádra, který systém navrhl, pojmenoval a začal vytvářet.

Pro fungování multimediálních karet tedy musíme mít v jádře zakompilovanou podporu video4linux. Dále je nutný ovladač zařízení, který je s ohledem na stabilitu systému doporučováno kompilovat jako modul, a ne jako součást jádra. V mém případě šlo o TV tuner 3Daemon PV951TF s čipem BT878, výsledný modul se jmenuje *bttv.o*. Většina u nás prodávaných TV karet je vybavena buď právě tímto čipem, nebo jeho „příbuznými“ – čipy BT879 a BT848, které tento modul podporuje, proto by se jejich instalace měla lišit jen v maličkostech. Pozor však na typ BT828, který se používal v některých starších kartách firmy ATI, protože pro něj je nutné zvolit jiný ovladač. Pro TV karty je také důležitá sběrnice a přiřazení IRQ. Téměř hodinu jsem zkoumal, proč mi karta nekomunikuje, než mne napadlo přesunout ji do jiného PCI slotu. Potom vše okamžitě začalo fungovat.

Jestliže tedy máme odpovídající ovladače, musíme jádru sdělit, aby je načetlo s námi požadovanými parametry. Ještě před prvním pokusem o zavedení ovladačů je však třeba inicializovat modul *i2c-core.o*. To provedeme následujícím příkazem:

```
$ modprobe i2c-core
```

Protože jsem si nebyl všemi parametry modulu *bttv* zcela jistý, napsal jsem si dva jednoduché scripty: **script 1 (tv_start)** – načtení ovladačů tuner, *bttv* a *tvaudio* s parametry do paměti a **script 2 (tv_stop)** – odstranění ovladačů tuner, *bttv* a *tvaudio* z paměti.

```
#script 1: tv_start
#nacteni ovladacu do pameti
modprobe tuner type=5
modprobe bttv card=42 tuner=8
radio=1 pll=1
modprobe tvaudio
```

```
#script 2: tv_stop
#odstraneni ovladacu z pameti
rmmod bttv
rmmod tuner
rmmod tvaudio
```

Dál jsem postupoval následovně:

1. Zavedl jsem modul *i2c-core* příkazem *modprobe i2c-core*.
2. Nastavil jsem pokusné parametry do scriptu 1 (*tv_start*).
3. Spustil jsem script 1 (*tv_start*).
4. Spustil jsem program *xawtv*.
5. Pokud se neobjevil žádný obraz, spustil jsem script 2 (*tv_stop*) a opakovale postup od bodu 2.

6. Pokud se obraz objevil (i zrnitý), zapsal jsem si správnou konfiguraci a mohl jsem začít s laděním TV stanic.

Do souboru */etc/modules.autoload* jsem přidal správné parametry, jak ukazuje následující výpis.

```
# soubor /etc/modules.autoload
modprobe i2c
modprobe bttv card=42 tuner=8
radio=1 pll=1
modprobe tuner type=5
modprobe tvaudio
```

Ještě upozorním, že mnou testovaná TV karta má zvukový čip, který umožňuje zvuk pouze zapnout nebo vypnout, nikoli nastavovat hlasitost. Proto je nutné ve zvukovém mixéru vaší zvukové karty nastavit hlasitost pro Line in. Po správném nastavení si již můžeme vychutnávat plody naší investice.

Ke sledování televize mi nejvíce vyhovovaly dva programy, *xawtv* a *ktv*. Možnosti obou jsou téměř totožné a ovládání velice jednoduché. Další možnosti, která se nabízí, je ukládání vstupního signálu do videosouborů. Tu nám umožní hned několik programů, mezi nimi i *xawtv*, ale jeho výstup se mi nepodařilo žádným způsobem přehrát. Další možností je program *avicap*. Ten je dostupný jako součást balíku *avifile* spolu s programem *aviplay*. Jak již název napoví-

KODEK	Rozlišení	Vytížení procesoru [%]	Výsledek
DivX 4 - LOW MOTION	384 × 288 (1/4 PAL)	50	OK
	576 × 432 (1/2 PAL)	90	OK
	768 × 576 (PAL)	100	Nestíhá CPU o 30 %
DivX 5	384 × 288	50	OK
	576 × 432	100	Nestíhá CPU o 15 %
	768 × 576	100	Nestíhá CPU o 30 %
BEZ KOMPRESY	384 × 288	5	OK
	576 × 432	40	Nestíhá HD o 10 %
	768 × 576	70	Nestíhá HD o 30 %

- dá, *aviplay* je určen pro přehrávání videosouborů ve formátu AVI a *avicap* je určen pro grabování videa do AVI souborů.

Provedl jsem malý test, abych zjistil možnosti karty a také možnosti svého počítače. Ten již nepatří k nejrychlejším, má procesor Pentium III 700 MHz, 30GB disk Western Digital se 7200 ot./min. a 384 MB paměti. V tabulce jsou výsledky testů provedených programem *avicap* pro klipy o délce 30 sekund. Ve sloupci Výsledek je u nedostatečných výsledků uvedena přibližná hodnota počtu vyneschaných snímků v procentech.

Jak je z tabulky patrné, nejlépe dopadlo stahování v kodeku DivX 4 low motion, který jako jediný dokázal komprimovat v reálném čase i při 1/2 rozlišení PAL. Dokonce zde zůstala i minimální rezerva využití procesoru.

DivX 5 dopadl jen o něco hůř, zřejmě kvůli optimalizaci kvality komprese lehce stoupla její náročnost na procesor.

Ukládání bez komprese dopadlo nejhůř, nebylo to však způsobeno nedostatečným výkonem procesoru jako v předchozích případech, ale nedostatečnou rychlostí disku. Datový objem je už příliš velký – při rozlišení 384 x 288, frekvenci 25 snímků za sekundu a 24bitové barevné hloubce získáme nekomprimovaný tok 7,9 MB/s a při plném rozlišení je to již čtyřnásobek, tedy 31,6 MB/s. Pro srovnání můžeme použít komprimované formáty, kde se datový tok pohybuje od několika kilobajtů (například Real video) do řádu megabajtů za sekundu (např. DVD). Většinou se však dá rozumné kvality v rozlišení přibližujícím se normě PAL dosáhnout datovými toky mezi 600 kB/s a 1,2 MB/s. Zvláště oblíbené jsou pro relativně nízké datové toky a zároveň relativně vysokou kvalitou obrazu kompresní formáty MPEG-4 a DivX.

Jelikož karta obsahuje i FM rádiový tuner, snažil jsem se zprovoznit i ten. Nejdříve jsem přidal k příkazu *modprobe btv* další volbu *radio=1* (tak je příkaz uveden i ve vzorovém výpisu výše). Poté jsem se poohlédl po aplikacích – první mi padl do oka program Gnome-radio. Instalace ze zdrojových kódů proběhla bez sebemenších problémů, a tak zbývalo rádio jen vyzkoušet. Jelikož jde o velice jednoduchou aplikaci (co by také šlo na rádiu udělat složitější?), vše je velice jednoduše rozloženo a na první pohled jasné. Rádio začalo fungovat okamžitě a naladěné stanice měly čistý zvuk. Zvláštní je, že bez antény karta nechytla ani náznak signálu a zvuk jen šuměl, zato s „kusem kabelu“ dodávaným jako anténa byl příjem výborný.

■ ■ ■ Pavel Beníšek

Budte stále v kontaktu...

VisionBook 630SX

- Intel® Pentium® 4 až 2,8 GHz, 533 MHz FSB
- 15 SXGA TFT (1400x1050)
- USB 2.0 (40x rychlejší než USB 1.1)
- FireWire pro připojení digitální kamery
- DVD/CDRW mechanika
- Video kamera ve víku displeje
- Bluetooth a Wireless LAN bezdrátová komunikace

Nechte se inspirovat naším pohledem na budoucnost a zůstaňte v kontaktu s nejmodernějšími prvky počítačové technologie. Doma, v kanceláři i na cestách. Při práci i zábavě.

- libovolná konfigurace na přání
- výroba přímo v ČR
- servisní síť po celé ČR
- profesionální poradenství a bezplatná informační linka

DeskBook:

- Nový směr
- Vyměňte své PC

ActionBook:

- Výhodná investice
- Nejlepší poměr cena/výkon

VisionBook:

- Inovace na 1. místě
- Nejnovější technologie

www.umax.cz | infolinka: 800 118 629

UMAX

PALM OS 5

Velké změny ve světě Palmů

Rok 2002 byl v historii operačního systému Palm OS bezesporu rokem přelomovým. Po více než pěti letech totiž došlo ke změně hardwaru, na němž Palm OS běží. Novou platformou je známá architektura ARM a Palm OS tím srovnal výkonostní handicap proti konkurenčním operačním systémům.

Změna procesoru byla dlouho očekávána a společnost Palm se s tím nijak netajila. Důvodem byl nižší výkon procesorů DragonBall založených na známé rodině procesorů Motorola 68000, který značně znevýhodňoval Palmy zejména při práci s multimédií. U kapesních zařízení nebyla nevýhoda nižšího výkonu tak výrazná jako u stolních počítačů, navíc byla vyvážena výrazně nižší spotřebou a tím i výdrží Palmů. K té přispívala kromě hardwaru také koncepce operačního systému, který je jednodušší a efektivnější než konkurenční platformy. Tato výhoda se samozřejmě přechodem na procesory ARM neztratila.

Jaké jsou tedy novinky v Palm OS 5? Z pohledu uživatelů a vývojářů běžných aplikací nijak závratné. Palm se ostatně už při uvedení předchozí verze Palm OS netajil tím, že OS 5 bude „pouze“ přechodem na nové

procesory. Nejvýraznější změnou jsou multimediální schopnosti a hlavně rychlost nového systému. Každý, kdo tvrdí, že změna nepozoruje, by měl zkusit také přechod zpět na starší zařízení. Inu, na lepší se rychle zvyká.

Kromě technických změn přinesl rok 2002 i změny ve firmách kolem Palm OS. Především jde o rozdělení firmy Palm na firmy Palmsource (vývoj Palm OS) a Palm Solution Group (PSG), výrobce samotných PDA, která vystupuje jako následník Palmu. Tím se PSG začlenila do široké rodiny výrobců Palm OS kompatibilního hardwaru. Tento krok potvrdila svým vstupem do Palmsource firma Sony, výrobce PDA Sony CLIÉ.

MULTIMÉDIA, VYŠŠÍ ROZLIŠENÍ

Díky většímu výkonu procesorů ARM je nyní možné pracovat se zvukem. Práci se vzorkovaným zvukem podporuje rozšíření zvukového API systému. K dispozici je 16 kanálů stereozvuku, jejichž zdrojem mohou být data v paměti PDA i na paměťové kartě. Výkon procesoru umožní také přehrávání MP3 a jiných komprimovaných zvukových formátů. Jejich přímá podpora však v systému není, což bylo pro mnoho fanoušků Palmu dost nepříjemné překvapení. Dnes už však je k dispozici více aplikací, které MP3 přehrávat umějí. V této souvislosti je také zajímavé, že u prvních verzí hudebních přehrávačů MP3 předběhl jiný formát – jmenuje se OGG a má při stejném objemu dat poskytovat lepší výsledky než MP3. Navíc kolem něj nepanují žádné nejasnosti s autorskými právy.

Dalším nedostatkem, který byl Palmu vycítán, bylo standardní rozlišení pouhých 160 × 160 bodů. Vzhledem k tomu, že různí výrobci Palm OS PDA, zejména z Asie, už vyrábějí zařízení s rozlišením až 320 × 480, bylo logické sloučit podporu vyšších rozlišení do standardního rozhraní. Z této vlastnosti mají užitek i aplikace, které nebyly pro nové rozlišení navrženy. Automaticky se v nich totiž v nejvyšším rozlišení vykreslují písmena a prvky uživatelského rozhraní. V současnosti je tedy možné tvrdit, že Palm OS PDA mají

v porovnání s ostatními platformami vyšší rozlišení.

Rozlišení displeje 320 × 320 bodů je označováno jako HiRes. Až na ty nejlevnější typy už dnes nikdo nenabízí PDA s původním rozlišením. Nejde ani tak o to, že by vyšší rozlišení dovozovalo zobrazit čtyřnásobek informací, protože fyzické rozměry displeje se nezměnily, ale fonty a uživatelské rozhraní jsou ve vysokém rozlišení prostě příjemnější na pohled. U japonských a čínských PDA jde skoro o nutnost, protože čínské znaky jsou podstatně složitější než latinka.

Palm OS 5 řeší přechod na vyšší rozlišení poměrně zajímavým způsobem – definuje takzvanou hustotu zobrazení. Původní rozlišení 160 × 160 se označuje jako jednoduchá hustota, 320 × 320 představuje hustotu dvojnásobnou. To dovozuje zachovat kompatibilitu všech stávajících aplikací. Prvky uživatelského rozhraní jsou stále umístovány do rastru 160 × 160, zatímco bitmapy a fonty se vykreslují podle skutečného rozlišení displeje. To umožňuje zlepšit vzhled i u aplikací, které nebyly pro vyšší rozlišení navrženy.

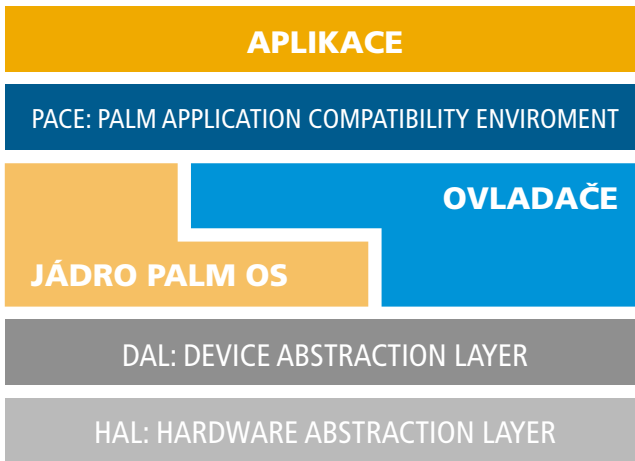
V souvislosti s prodejem licencí čínským výrobcům se objevila i 1,5násobná hustota, tj. podpora displejů 240 × 240, resp. 240 × 320, což je rozměr používaný u většiny Pocket PC displejů. Možná se ještě letos dočkáme překvapení v podání PDA s možností instalovat Palm OS i Pocket PC.

BEZPEČNOST A KOMPATIBILITA

Vzhledem k tomu, že PDA se často používají mimo sídlo firmy, je logické, že firemní zákazníci vyžadují zabezpečení dat v PDA a zabezpečený přístup k firemním datům pomocí bezdrátových technologií. V Palmsource berou tyto požadavky vážně, protože je právem považují za bránu k velkým korporacím. Výsledkem je podpora šifrování v Palm OS 5 a lepší možnosti zabezpečení samotných PDA. Pro americké firmy už Palm nabízí zabezpečený bezdrátový přístup k podnikovým datům. Bohužel je toto řešení zatím určeno jenom pro severoamerický trh.

Sony CLIÉ PEG-NR70V

Struktura systému Palm OS 5

operačního systému. Způsob jejich volání se v nové verzi také liší. Oba tyto problémy řeší část systému, které se říká PACE (Palm Application Compatibility Environment). Kromě emulace instrukcí M 68000 zajišťuje převod volání služeb systému do nového formátu. Nový systém totiž sice obsahuje všechny systémové služby obsažené v jeho předchůdcích,

80 % schopno běhu pod Palm OS 5. A těch zbylých 20 %? Většinou jde o programy, které obcházejí služby operačního systému a přistupují přímo k hardwaru procesoru. Jsou to buď programy, které potřebují z Palmu vyždímat co nejvíce výkonu (např. prohlížeče obrázků), nebo takzvané hacky, části kódu, které se „přilepí“ na jednu nebo více služeb operačního systému a tím je pozmění. Vzhledem k tomu, že služby systému OS 5 běží přirozeně v kódu procesoru ARM, je zřejmé, že hacky v kódu Motoroly fungovat nemohou. Jejich emulace by byla k ničemu, protože často přistupují přímo do registrů DragonBallu a řešení tohoto problému by zabralo vývojářům příliš času. Proto nejsou hacky podporovány. Bohužel ale často jde o populární programy, bez kterých se mnoho uživatelů nehodlá obejít. V OS 5 proto přibylo několik maličkostí, které autorům hacků dávají možnost realizovat stejné úpravy korektním způsobem. Výsledkem analýzy populárních aplikací a hacků je rozšíření Palm OS, které dovoluje programům získávat korektně informace, které byly dříve těžko přístupné, bez použití špinavých technik.

Jednou z předností Palm OS jsou desetitisíce aplikací, které pro tento systém existují. Je zřejmé, že přechod na novou platformu nesměl ohrozit tuto přednost. Zachování kompatibility s předchozími verzemi systému bylo tedy pro Palm velmi důležité. Aplikace určené pro starší verze Palm OS samozřejmě obsahují kód pro procesory DragonBall, a je tedy nutné emulovat vykonávání instrukcí procesoru. Kromě toho aplikace často využívají služeb

ale je třeba převést jejich argumenty do nového formátu a později opět převést zpět do formy očekávané programy. Díky tomu, že většina aplikací používá služby systému poměrně často, neodchází při běhu aplikací ke zpomalení. Čím větší je podíl systémových služeb na běhu aplikace, tím méně instrukcí je nutné emulovat, a program je tedy rychlejší. Podle zdrojů autorů Palm OS 5 je ze všech dosud vytvořených aplikací přibližně

PLACENÁ INZERCE

Digitální fotoaparáty a kamery **domácí kina**
DVD přehrávače **stříhové karty** **příslušenství**

rychle a levně na internetovém obchodě www.DigitalShop.cz
VE KTERÉM HYPERMARKETU NAKOUPÍTE TAK POHODLNĚ?

Digitální fotoaparát **BenQ DC 1300** za **2.449 Kč** (Dop. MOC 3.040 Kč)
Pinnacle Studio DV Clip V7 za **2.512 Kč** (Dop. MOC 2.882 Kč)
 Digitální fotoaparát **Olympus C 220** za **9.836 Kč** (Dop. MOC 11.990 Kč)
 Digitální fotoaparát **Canon PowerShot S 45** za **20.503 Kč** (Dop. MOC 23.990 Kč)
 Domácí kino **Pioneer NS DV77** za **26.723 Kč** (Dop. MOC 34.990 Kč)
 K tomuto domácímu kinu od nás navíc **ZDARMA** dostanete **Kolekci filmů Jana Svěráka**

26.723 Kč **20.503 Kč** **9.836 Kč** **2.449 Kč** **2.512 Kč**

Nejen toto zboží, ale i spoustu dalších výrobků si můžete objednat na stránkách internetového obchodu www.DigitalShop.cz

Ceny jsou uvedeny včetně 22% DPH.

PDA iQue s vestavěným GPS přijímačem od firmy Garmin

- Protože aplikační rozhraní ARM kódu systému nebylo zveřejněno, píšou se nové programy stále pro starý typ procesoru. Pouze pro aplikace, které vyžadují špičkový výkon, je k dispozici berlička v podobě podpory spouštění částí kódu v přirozeném ARM kódu. Ty ale nemají přístup k systémovým službám. Jedním z možných důvodů tohoto stavu může být snaha udržet Palm OS 4 a procesory DragonBall ještě nějakou dobu ve hře.

Vzhledem k době, která měla uběhnout od zahájení vývoje Palm OS 5 do uvedení prvních PDA s tímto systémem na trh, bylo pro zachování kompatibility učiněno ještě jedno opatření. Palm Emulátor, který slouží vývojářům při ladění programů, začal upozorňovat na potenciální problémy s kompatibilitou. Dělo se tak minimálně dva roky před uvedením prvních PDA s OS 5. Asi půl roku před dokončením byl uvolněn Palm OS 5 simulátor, který prověřil programy ještě důkladněji. Kromě toho měli nejvýznamnější partneři Palmsource k dispozici i experimentální hardware s OS 5.

PRVNÍ VLAŠTOVKY

První modely s novým operačním systémem se objevily na podzim roku 2002. Jako první

vstoupila na trh firma Sony s rozevíracími modely CLIÉ NX 70 V a NX 60, následovníky úspěšné řady NR. Kromě nového procesoru přibyl vestavěný slot pro Compact Flash Wi-Fi kartu. A právě ten vyvolal velice vzrušené debaty. Jde sice o CF slot, ale jinou kartu než onu zmíněnou Wi-Fi v něm použít nemůžete. Je to samozřejmě marketingový tah firmy Sony, která preferuje svůj Memory Stick. Vzhledem k tomu, že Wi-Fi ve formě Memory Sticku nebylo k dispozici, je CF slot řešením z nouze. Příznivci modelů CLIÉ nejdříve zkusili vypsat sbírku pro toho, kdo vyvine univerzální ovladač pro CF karty. Tato snaha selhala, i když odměna nebyla právě malá. Jako druhý pokus se objevila petice přímo výrobcům, ale obávám se, že ani ta nezaznamená úspěch. Nové modely CLIÉ se dodávají s bohatou výbavou a jsou zaměřeny spíše na zábavu, než aby sloužily jako pracovní nástroj.

Palm Solution Group představil na podzim tři nové modely, z nichž pouze jeden, Tungsten T, byl vybaven novým operačním systémem. Přestože se to nezdálo příliš pravděpodobné, jsou rozměry tohoto Palmu ještě menší než u jeho předchůdců, řady m500. Jediným rozměrem, který se zvětšil (a to docela výrazně), je tloušťka. Kromě nové procesorové platformy přinesl Tungsten T i dvě hardwarové novinky. Místo tradičních tlačítek pro pohyb nahoru a dolů v seznamech se objevil tzv. pěticestný navigátor. V podstatě jde o joystick s tlačítkem uprostřed, který na rozdíl od kolečka JogDial u CLIÉ umožňuje ovládání i levákům, protože je umístěn uprostřed pod displejem. Většina vestavěných aplikací s novým ovládacím prvkem spolupracuje a často je můžete ovládat pouze pomocí navigátoru bez nutnosti vytahovat pero. Dalším vylepšením nového Palmu je zasouvací graffiti plocha. Díky ní padne Tungsten T v zavřeném stavu dobře do dlaně a palcem se dá ovládat navigátor bez nebezpečí, že Palm upustíte.

Počáteční nadšení z nového modelu vystřídalo u některých uživatelů zklamání ze špatné funkce zasouvání graffiti plochy a z nepříliš kvalitního zvuku. Občas se také vyskytla chyba digitizéru v horní oblasti displeje. Problém se zvukem i digitizérem byl už softwarově vyřešen. Pravděpodobně jde o daň za uvedení v předvánočním termínu.

I když se pozornost fanoušků Palm OS soustředila na novou platformu, dočkali jsme se i zajímavých modelů s procesory DragonBall. Palm uvedl jednoduchý Zire, který současně majitele Palmů příliš nenadchl, ale svou cenou pod 100 USD se stal vánočním bestsellerem. Za opravdový úlet se dá považovat Alpha Smart Dana, což je PDA určený pro studenty. Má normální klávesnici a displej – nudil na šířku o rozměrech 560 × 160 s virtuální graffiti plochou. Trochu připomíná Z88 Clivea Sinclaira – rozhodně nejde o kapesní zařízení.

BEZ KLÁVESNICE TO NEPŮJDE?

Je zajímavé sledovat, jak téměř všichni výrobci PDA s Palm OS uvádějí zařízení vybavená klávesnicí. Jako první s tím přišla společnost Handspring u svých komunikátorů Treo. U prvních modelů bylo možné volit mezi verzí s klávesnicí nebo s graffiti plochou, u dalších už byla nabízena jen klávesnice. Firma Sony své nejdražší modely řady NR také vybavila klávesnicí, i když jim současně dala i virtuální graffiti plochu. Klávesnicí má být také vybaven připravovaný model TG50. Klávesnicí integroval do GSM komunikátoru Tungsten W i Palm. Prakticky všichni významní výrobci nabízejí i přídavnou klávesnici. Různě velké skládací, či dokonce rolovací klávesnice také co do počtu vedou v nabízeném příslušenství nezávislých výrobců.

Klávesnice mají přilákat nové uživatele, kteří se obávají vstupu znaků pomocí pera. Pro příznivce graffiti je naštěstí k dispozici

PDA Tungsten T

TUNGSTEN A ZIRE

Tato dvě nová jména byla představena na podzim spolu s novými modely společnosti Palm. Na rozdíl od předchozích označení se ale pravděpodobně nebudou omezovat pouze na samotné PDA. Dokazuje to uvedení softwaru pro sdílení firemních dat pomocí bezdrátových přenosů s názvem Tungsten Mobile Information Management Solution. Je tedy zřejmé, že jméno Tungsten je vyhrazeno produktům určeným pro seriózní nasazení, produktům, které mají svým majitelům vydělávat. Zire je zatím spojen s prvním Palmem, který se začal prodávat za méně než 100 dolarů. Jeho obchodní úspěch na předvánočním trhu jistě brzy přinese následovníky v řadě Zire, což má být značka pro nejlevnější řadu produktů Palmu.

- program, který jim dovolí používat graffiti vstup i na přístrojích bez graffiti plochy. Tento trend je zajímavý i tím, že jde přímo proti nástupu Tablet PC, což jsou v podstatě notebooky bez klávesnice.

Počátkem letošního roku oznámil Palmsource, že zakoupil licenci na systém rozpoznávání písma známý z jiných PDA platform: JOT. JOT se stane nástupcem Graffiti pod názvem Graffiti 2. Jeho výhodou je to, že se více než původní Graffiti blíží běžnému psanému písmu. To ale není pravý důvod změny, tím je soudní spor Palmu s firmou Xerox, která tvrdí, že Graffiti porušuje její patent. Od ohlášení Graffiti 2 sice padl další rozsudek ve prospěch Palmu, ale názor Palmsource se nezměnil a zdá se, že nás opravdu čeká změna ve způsobu vkládání znaků. Na stránkách www.palmsource.com je už k dispozici nová verze Palm OS 5.2, která Graffiti 2 obsahuje. Pro starší hardware je určen Palm OS 4.1.2. Proslýchá se také, že pro Tungsteny bude k dispozici upgrade na Palm OS 5.2. Je ovšem otázkou, za jak dlouho se podaří lokalizovat nové Graffiti, takže pro české uživatele to asi zpočátku nebude změna k lepšímu.

Podle oznámení výrobců se máme na co těšit i v letošním roce, i když o revoluci v typu nové hardwarové platformy už asi nepůjde. Jednu zajímavou novinku už známe – je jí Garmin iQue PDA s Palm OS, displejem o rozměrech 320 × 480 a vestavěným GPS přijímačem. Měl by umět hlasovou navigaci a GPS informace by měly být integrovány do vestavěných aplikací.

Zatím vrcholem miniaturizace Palm OS zařízení je oznámený Fossil Wrist PDA – hodinky s Palm OS. Na druhém konci výkonostního spektra je Sony CLIÉ NZ90, které zachovává rozevírací koncepci předchozích řad NR a NX, ale má Bluetooth rozhraní a vestavěný dvoumegapixelový fotoaparát s bleskem. Toto zařízení už nedáte do každé kapsy. O jeho energetické náročnosti svědčí i to, že má jako první PDA s Palm OS vyměnitelné akumulátory.

V Čechách se zřejmě brzy objeví další výrobce Palm OS PDA. Jde o firmu Acer, která už zahájila prodej svých PDA v západní Evropě. Podle mých informací se u nás v polovině letošního roku objeví modely S50 a S60, PDA s displejem 320 × 320, založené na Palm OS 4 a procesorech DragonBall. Oba jsou vybaveny slotem pro paměťové karty Memory Stick, S60 bude podporovat i přehrávání hudby ve formátu MP3. Vzhledem k tomu, že Acer je u nás přímo zastoupen, bude mít proti konkurenci výhodu i v přímé podpoře svých výrobků.

Jak je vidět, operační systém Palm OS, kterému konkurenti už několik let prorokují brzký zánik, se má čile k světu. Poslední data o prodeji navíc potvrzují, že jde o nejrozšířenější operační systém pro PDA na celém světě. Škoda jen, že se zatím příliš neobjevuje v kombinaci s GSM telefonem. Soudě podle amerických Palm OS komunikátorů, šanci na úspěch by určitě měl. ■ ■ ■

Lukáš Mikšíček

NAKONEC SE PŘESVĚDČTE SAMI...

KAŽDÝ ČTVRTEK V PRODEJNÁCH TISKU

A TRAFIKÁCH. NEBO SI OBJEDNEJTE

DVĚ PO SOBĚ JDOUCÍ AKTUÁLNÍ VYDÁNÍ

TÝDENÍKU EKONOM ZDARMA NA UKÁZKU

A NEZÁVAZNĚ SI OVĚŘTE JEHO KVALITU.

OBJEDNÁVEJTE NA 800 11 00 22 NEBO

PŘES INTERNET NA EKONOM.IHNED.CZ

MATLAB RELEASE 13 (MATLAB 6.5)

Výpočetní prostředí pro každého

Patříte-li mezi pravidelné čtenáře Chipu, pak pro vás jistě není výpočetní prostředí MATLAB novým pojmem. Slávu tohoto programového balíku u nás šíří jeho výhradní distributor, společnost Humusoft, která koncem roku 2002 představila novou verzi tohoto výpočetního prostředí: Release 13.

MATLAB Release 13 (dále jen Matlab) byl jako už obvykle uveden na pravidelném setkáním uživatelů (Chip informoval). Dvě stovky účastníků konferencí seznámily kromě novinek Release 13 i s konkrétními aplikacemi Matlabu a jeho toolboxů. I člověk, který s tímto programem nikdy do styku nepřišel, musel být fascinován aplikacemi z nejrůznějších oborů. V mém případě se tak opět potvrdila zkušenost, že matematika je opravdu základem všeho a výpočetní prostředí může být nápomocno jak vědci v oblasti biologie, tak i návrháři pokročilých řídicích systémů.

Popsat v několika větách tak rozsáhlé prostředí, jakým Matlab spolu se svými toolboxy bezesporu je, není opravdu nikterak jednoduché. Z počátečního úzce zaměřeného nástroje pro řešení úloh z oblasti numerické matematiky se postupem času vyvinulo vskutku univerzální prostředí pro vědeckotechnické výpočty. Základ programu však zůstává stejný: výkonné jádro pro operace s maticemi (odtud také pochází název pro-

gramu: MATrix LABoratory). Spolu s dalšími datovými objekty lze pak vytvářet v podstatě libovolné datové struktury: typickou ukázkou budiž vektor reprezentující polynom v úlohách modelování systémů. Numerické výsledky však obvykle nemají kýženou výpočetní hodnotu, a tak je nezbytnou součástí programu grafický subsystém. Jeho pomocí lze snadno prezentovat výsledky výpočtů ve formě nejrůznějších grafů. Grafické jádro si poradí i se stínováním či animacemi, což je mj. jedna z nejpůsobivějších ukázek vizualizačních schopností Matlabu.

Matlab, to však dnes už není jen univerzální výpočetní prostředí, ale stovky rozšiřujících toolboxů. Obliba systému spolu s opravdu silnou funkcionalitou daly za vznik doplňkům snad ze všech oborů lidské činnosti, jež mají něco společného s technikou či přírodními vědami. Na své si tak přijdou statistici (Statistical Toolbox), návrháři řídicích systémů (Control Toolbox či Fuzzy Toolbox) nebo projektanti rozsáhlých energetických systémů (SimPower Systems). Jedním z nejúspěšnějších toolboxů je Simulink, nástroj pro modelování dynamických systémů. Jeho pomocí lze modelovaný systém doslova nakreslit, přičemž následná simulace jeho chování není nic jiného než numerické řešení (ne)lineárních diferenciálních rovnic. To však uživatelé nemusí vůbec zajímat (i když pro následnou interpretaci výsledků je samozřejmě užitečné, když o numerickém řešení rovnice něco ví), chování systémů může prezentovat některý z grafů, který má v porovnání s analytickým řešením vypovídací hodnotu mnohem vyšší. K samotnému Simulinku jsou pak k dispozici desítky dalších toolboxů, zejména z oblasti řízení a zpracování signálů.

AKCELERACE VÝPOČTU

Nejvýznamnější novinkou Release 13 (resp. Matlabu 6.5) je implementace tzv. Just In Time akceleratoru. Pomocí této technologie by se podle slov výrobce měla výkonnost

(= rychlost) Matlabu zas o něco více přiblížit programům vytvářeným v klasických programovacích jazycích, typicky C. Právě rychlost programů je stále jednou z dlouhodobých slabin Matlabu, která nutí vývojáře setrvávat u stávajících vývojářských prostředků. Síla Matlabu spočívá především v návrhu algoritmu, zde myslím nemá konkurenci, ale rychlost takto vytvořených algoritmů není nijak oslňující. Je proto logické, že se s touto situací snaží vývojáři z MathWorks něco dělat. Implementaci JIT ocení především ti z vás, kteří často používají datové typy char či double nebo prázdná pole a skaláry. Změny v rychlosti zpracování by podle firemních materiálů měly „postihnout“ i smyčky, kde je podmínkou testování skalární hodnoty.

ZMĚNY V PROSTŘEDÍ

Patříte-li mezi konzervativní uživatele, budete zcela jistě spokojeni: nová verze nikterak významné změny v ovládní nepřináší. Vše zůstalo tam, kde to uživatel znalý Release 12 čeká, vývojáři se soustředili spíše na drobné změny vedoucí ke zlepšení ergonomie ovládní. Čeká nás tak modifikovaný editor proměnných, jehož pomocí lze snadněji měnit hodnoty vybraných elementů. Nově je zde také možné tisknout přímo z prostředí příkazové řádky (Command Window) či historie příkazů. Posledně jmenované – v praxi hojně využívané – vlastnosti se týká další novinka: na historii příkazů lze aplikovat funkci automatického ukládání. Programátory a příznivce jazyka Java pak potěší nová Java Virtual Machine ve verzi 1.3.1.

TOOLBOXY

Nová verze přichází s celou řadou aktualizovaných toolboxů, a tak by jen výčet inovací vydal na samostatné číslo Chipu; podívejme se proto jen na nejvýznamnější zástupce. Simulink ve verzi 5 přináší podporu operací s pevnou řádovou čárkou, přičemž podpora stávajícího Fixed Point toolboxu zůstala

MATLAB RELEASE 13 (MATLAB 6.5)

nejnovější verze matematického balíku

MINIMÁLNÍ POŽADAVKY Pentium, 128 MB RAM, 219 MB na HD, Windows 98/Me/NT/2000/XP, Linux, Unix, Mac OS X

VÝROBCE MathWorks, Natick, MA, USA

POSKYTL Humusoft, Praha

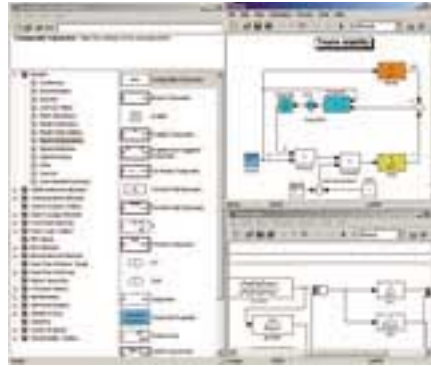
CENA

Matlab 94 980 (školní 27 980),
Simulink 137 980 (školní 26 980)

■ zachována. Skalní uživatelé asi nepříjemně překvapí reorganizace některých knihoven bloků, ta však byla provedena především z ergonomických důvodů a podle slov výrobce bychom ji měli po čase ocenit (praxe opět ukáže). Simulink nyní upozorní na neplatné smyčky, zlepšení doznal Diagnostic Viewer a Mask Editor. Pokud stejně jako já používáte výsledky simulačních experimentů ve svých dokumentech, jistě oceníte zlepšení podpory pro symboly řecké abecedy.

Podobně jako Simulink je nyní i toolbox pro modelování konečných automatů (či obecně událostmi řízených systémů) Stateflow k dispozici ve verzi 5. Nabízí nyní podporu pevné řádové čárky a dvojrozměrných matic při komunikaci se Simulinkem. Editor Stateflow konečně obsahuje funkce O krok zpět a Opakovat. V praxi velmi žádané opětovné využití kódu nyní zvládá i Stateflow – vytvořená schémata lze exportovat z knihovny diagramů.

Control System Toolbox je obsažen ve verzi 5.2, jež obsahuje dvě nové zpětnovazební struktury: feedforward a cascade. LTI Viewer v nové verzi zvládá vykreslení průběhů v reálném čase návazně na změny systé-

Simulink s rozpracovanými schématy

mu. Při návrhu kompenzátorů (nejen) pro MIMO systémy oceníme možnost opětovného využití již vytvořených kompenzátorů.

CELKOVÝ DOJEM

Kdo by čekal stejně revoluční změny, jaké se konaly u Release 12, bude zklamán. Release 13 je dle mého soudu spíše dílčím upgrade; tomu ostatně nasvědčuje i označení MATLAB verze číslo 6.5. I zde se bohužel potvrzuje zkušenost, že nová verze zpravidla přináší nekompatibilitu se staršími verzemi. Typickou ukázkou budiž Simulink, u něž byl

Pracovní prostředí

souborový formát změněn natolik, že schémata vytvořená v nové verzi v Release 12 nenačtete. Nutno však dodat, že MathWorks se snaží výměnu dat umožnit, a tak lze modely uložit i ve formátu verzí starších, už to však po uživateli vyžaduje určitou dávku energie.

Celkově však nový Matlab opět představuje špičku na poli nástrojů pro vědecko-technické výpočty a jeho koupí chybu rozhodně neuděláte. Zájemce o tento program odkazují na Chip CD, kde naleznete nejzajímavější příspěvky z posledního setkání uživatelů tohoto systému. ■ ■ ■ Petr Vostrý

PLACENÁ INZERCE

Novinky z nakladatelství

Svět odborné literatury www.grada.cz

.NET Framework programování aplikací
J. Richter
552 stran, 597 Kč

Digitální fotografie na počítači II
V rekordním čase
J. Pecinovský
84 stran, 89 Kč

Používáme Windows
V rekordním čase
M. Češková
84 stran, 89 Kč

C# v kostce
pohotovostní příručka
P. Drayton, B. Albahari
T. Neward
786 stran, 790 Kč

Databáze v Accessu
V rekordním čase
S. Písek
84 stran, 89 Kč

Vytváříme internetové stránky
V rekordním čase
S. Písek
88 stran, 89 Kč

Štouráme se v registrech...

V nové „dávce“ tipů a triků se opět zaměříme na Windows 2000 a XP. Tentokrát si vezmeme na mušku jejich multimediální schopnosti a také trochu upravíme průzkumníka.

PŘÍRAZENÍ ZVUKŮ K UDÁLOSTEM

Windows XP se chlubí svou „multimediálností“ a přesvědčují nás o tom při každém „klepnutí“. Ovšem spousta možností je skryta i před zraky zkušených uživatelů. V okně *Zvuky/vlastnosti (Ovládací panely/Zvuky)* je možné nastavit různé zvuky k událostem systému a obecně k událostem všech programů (například ke spuštění nebo ukončení systému/programů, chybě systému/programů atd.), nikoli však jenom ke konkrétnímu programu (vyjma pár programů, jako je Netmeeting nebo Přehrávač záznamů). Pokud tedy například chcete nastavit, aby zazněla určitá „fanfára“ při spuštění konkrétního programu, je to možné. Je však nutný zásah do registru, kde musíme aplikaci nejdříve nadefinovat, abychom pak k jejím „událostem“ mohli přiřadit zvuky (již standardně v okně *Zvuky/vlastnosti*).

Postup je následující:

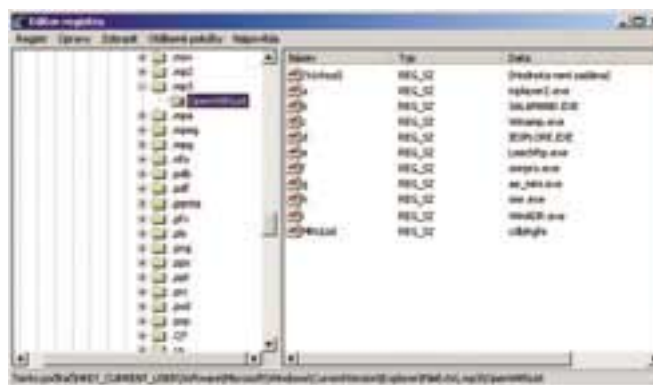
1. V registru najdete pomocí editoru registru (*Start/Spustit/regedit*) větev `HKEY_CURRENT_USER\AppData\Local\Microsoft\Windows\CurrentVersion\Explorer\Shell Icons\`.
2. V této větvi vytvoříte nový podklíč se jménem spustitelného souboru konkrétní aplikace bez uvedení přípony či cesty. Pro náš příklad kalkulačky (`calc.exe`) tedy vytvoříme klíč `calc`.
3. V daném klíči změňte údaj předvolené hodnoty na libovolný popis aplikace, pro náš příklad tedy na kalkulačka.
4. Nadále jsme ve větvi `HKEY_CURRENT_USER\AppData\Local\Microsoft\Windows\CurrentVersion\Explorer\Shell Icons\`, kde `x` je jméno spustitelného souboru. Teď je třeba definovat události v aplikaci, ke kterým pak bude možno přiřadit zvuky. Seznam běžných událostí najdete v tabulce.

Pro každou událost vytvoříme v dané větvi nový podklíč a pojmenujeme jej jménem události. Pro náš příklad kalkulačky můžeme například definovat dvě nejběžnější události – `open` a `close`, tedy spuštění a ukončení aplikace.

Definování aplikace a její události je za námi, zbývá už jenom k požadovaným událostem přiřadit zvuky v okně *Zvuky/vlastnosti*. Změny se projeví ihned.

ZMĚNA NABÍDKY „OTEVŘÍT ČÍM PRO URČITÝ TYP SOUBORU“

Windows 2000/XP si u každého typu souboru pamatují, kterými aplikacemi jste jej otvírali. Klepnete-li pravým tlačítkem na soubor, objeví se menu „Otevřít v programu“. Pokud zvolíte program pro otevření souboru (je jedno, jestli se pomocí dané aplikace soubor skutečně otevře, nebo ne), budou tuto aplikaci Windows zobrazovat v daném menu. Jestliže z něj chcete nějakou aplikaci odstranit, nepůjde to jinak než editací registru.

NÁZEV UDÁLOSTI	Popis události
CLOSE	zavření aplikace
MAXIMIZE	maximalizace okna
MENUCOMMAND	vybrání příkazu nabídky
MENUPOPUP	vyvolání nabídky
MINIMIZE	minimalizace okna
OPEN	spuštění aplikace
RESTOREDOWN	zmenšení okna (z maximalizované podoby na standardní)
RESTOREUP	obnovení okna (z minimalizované podoby na standardní)
SYSTEMASTERISK	informační dialog
SYSTEMEXCLAMATION	chybový dialog (žlutý vykřičník)
SYSTEMQUESTION	dotazovací dialog

- 1. V registru najdete větev `HKEY_CURRENT_USER\Software\Microsoft\Windows\CurrentVersion\Explorer\FileExts`.
- 2. V této větvi se nachází podklíče se jmény podle přípony. Vyberte odpovídající klíč a v něm klíč s názvem `OpenWithList`.
- 3. V tomto klíči smažte všechny hodnoty, jejichž údaje obsahují názvy aplikací, které chcete odstranit z menu Otevřít čím.
- 4. Můžete ještě odstranit odkazy na smazané hodnoty v bodu 3 v takzvaném MRU seznamu, který je zapsán ve stejné větvi v hodnotě s názvem `MRUList`, a to tak, že z údaje této hodnoty odstraníte písmena názvů odstraněných hodnot v bodě 3 (pokud jste tedy například odstranili hodnoty c, d a údaj hodnoty `MRUList` byl `acefdb`, změňte ho na `aefb`). Není to ale

zontální. Stačí při rolování přidržet klávesu Shift. Chcete-li kolečkem aktivovat zoom (zvětšení nebo zmenšení textu, obrázku a podobně), přidržte klávesu Ctrl. Zoom ale samozřejmě musí příslušná aplikace podporovat.

MOŽNOSTI HLEDÁNÍ VE WINDOWS XP

Pokud vám při vyhledávání souborů a složek ve Windows XP nevyhovují přednastavené možnosti hledání (jako například prohledávání i podsložek nebo nerozlišování malých a velkých písmen), nemusíte je pokaždé pracně měnit v několika dialogových oknech. Stačí je „povýšit“ na předvolené možnosti. Toho lze docílit jenom editací registru. Postup je následující:

- 1. Nejprve najdete větev `HKEY_CURRENT_USER\Software\Microsoft\Windows\CurrentVersion\Explorer`.

- 2. V této větvi vytvořte vždy novou hodnotu typu `DWORD` s názvem podle tabulky 2 a údajem podle potřeby: při 1 bude nastavení standardně aktivováno a při 0 deaktivováno.

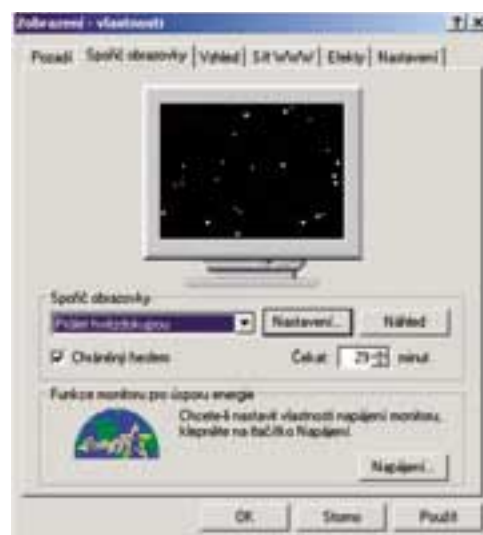
NÁZEV HODNOTY	Možnost
<code>CASESENSITIVE</code>	rolišovat malá a velká písmena
<code>INCLUDESUBFOLDERS</code>	prohledat i podsložky
<code>SEARCHHIDDEN</code>	hledat i skryté soubory či složky
<code>SEARCHSYSTEMDIRS</code>	prohledat i systémové složky
<code>SEARCHSLOWFILES</code>	hledat i pomalé soubory (soubory umístěné na pomalých vyjímatelných médích)

HESLO SPOŘIČE OBRAZOVKY

Pokud ve Windows NT/2000/XP nastavíte ochranu spořiče obrazovky heslem, použije se heslo totožné s heslem přihlašovacím. Naproti tomu ve Windows 95/98/ME musíte zadat heslo zvlášť. To má hned několik nevýhod – nejenže si musíte pamatovat dvě hesla, ale heslo spořiče se navíc ukládá do registru v takové podobě, že ho lze během několika minut rozluštit (postup najdete na www.regedit.sk/tipy_win_bezp.html). Chcete-li raději používat heslo totožné s heslem

přihlašovacím, upravte registr podle následujícího postupu:

- 1. Najděte tuto větev: `HKEY_LOCAL_MACHINE\System\CurrentControlSet\Control\PwdProvider\SCRSave`.
- 2. V ní vytvořte novou hodnotu typu `DWORD` s názvem `UseMasterKey` a údajem 1. Jestliže budete později chtít používat zase odlišná hesla, stačí tuto vytvořenou hodnotu smazat.
- 3. Doporučuji ještě smazat původní heslo spořiče, a to tak, že ve větvi `HKEY_CURRENT_USER\ControlPanel\Desktop` smažete hodnotu s názvem `ScreenSave_Data`. Nastavení se projeví ihned a platí pro všechny uživatele!

SPOŘIČ OBRAZOVKY PODRUHÉ

A ještě jeden tip k tématu spořič obrazovky. Po aktivování heslem chráněného spořiče obrazovky máte 5 sekund na jeho deaktivování bez zadání hesla, až potom bude heslo vyžadováno. Chcete-li tento časový limit prodloužit, nebo naopak tuto možnost z bezpečnostních důvodů úplně zakázat, najdete v registru větev `HKEY_LOCAL_MACHINE\SOFTWARE\Microsoft\WindowsNT\CurrentVersion\Winlogon`. V ní vytvořte novou textovou hodnotu s názvem `ScreenSaverGracePeriod`. Jako údaj této hodnoty zadejte počet sekund, během kterých je možno deaktivovat spořič bez zadání hesla. Jestliže zadáte 0, nebude to možné vůbec. Změna se projeví okamžitě. Toto nastavení platí jenom pro Windows NT/2000/XP. Windows 95/98/ME možnost zrušení spořiče bez hesla vůbec neobsahují.

■ ■ ■ Filip Hanker, www.regedit.sk, autor@chip.cz

TIP

MRU seznam obsahuje pořadí, v jakém se budou aplikace v menu „Otevřít v programu“ zobrazovat. Například řetězec `acb` znamená, že na prvním místě v seznamu bude aplikace definovaná v hodnotě `a`, na druhém aplikace definovaná v hodnotě `c` a na posledním aplikace definovaná v hodnotě `b`. Tento seznam můžete upravit podle potřeby. Při nejbližším vybrání aplikace z menu „Otevřít v programu“ se ale tento seznam změní – na první místo se dostane vybraná aplikace a ostatní se posunou o jednu pozici dozadu.

nutné, protože Windows budou neplatný odkaz ignorovat.

ZMĚNA RYCHLOSTI BLIKÁNÍ KURZORU

Textový kurzor, zobrazující se v každém textovém poli, standardně bliká dvakrát za sekundu. Chcete-li rychlost blikání změnit, najdete v registru větev: `HKEY_CURRENT_USER\ControlPanel\Desktop`. V ní vytvořte novou textovou hodnotu s názvem `CursorBlinkRate` a údajem od 1 do 65535. Pokud zadáte údaj 1, bude kurzor blikat nejvyšší možnou rychlostí (16krát za sekundu); při vyšších hodnotách se bude rychlost snižovat a při hodnotě 65535 nebude kurzor zdánlivě blikat vůbec. Standardní hodnota je 530 (dvakrát za sekundu). Změny v rychlosti blikání kurzoru se projeví po restartu počítače.

MÁTE MYŠ S KOLEČKEM?

Abyste si oddechli od editace registru, nabídneme vám teď jeden krátký a jednoduchý, nicméně užitečný tip pro všechny majitele myši s kolečkem. Kolečko totiž nemusí sloužit jenom na rolování vertikální, nýbrž i na rolování hori-

IDF (INTEL DEVELOPER FORUM) SPRING 2003

Budoucnost ve znamení tří C

Po přiletu na IDF nás jako první přivítali všemocní imigrační úředníci, sedící za 17" LCD monitory připojenými k posledním modelům počítačů zvučné značky (v centru Silicon Valley to ani jinak nejde). Ale běda, i v centru Silicon Valley náhle „spadla síť“ a my jsme museli čekat, než se podaří obnovit komunikaci...

Když pak byla vývojářská konference Intelu zahájena pod heslem CCC (Computing, Communication, Convergence – výpočty, komunikace, konvergence), hned jsem si na tuto příhodu vzpomněl. Význam spojení výpočetní techniky a komunikace nám byl prakticky demonstrován již hned při přijezdu.

Jak v úvodním projevu uvedl CEO Intelu Craig Barrett, obor ICT prochází stagnací, ale zájem o technické novinky je obrovský. To potvrzuje například prudce rostoucí provoz na internetu i v mobilních sítích, zvyšující se zájem o datové mobilní služby i bouřlivý rozvoj v oblasti digitálního zvuku a obrazu. Existuje tedy značná poptávka po nových technologiích a rozvoj oboru tomu musí odpovídat tím, že nabídne zcela nové typy řešení.

Jedním ze základů rozvoje moderních technologií je širokopásmové připojení.

Podle Intelu nejde jen o rychlou páteřní síť s připojením účastníků například na bázi DSL, ale i o její doplnění bezdrátovými technologiemi (GPRS, UMTS, Wi-Fi, Bluetooth) na okraji sítě, ve veřejných prostorách či na pracovištích i v domácnostech uživatelů.

Když spoluzakladatel Intelu Gordon Moore v dubnu 1965 publikoval předpoklad, který byl nazván Moorovým zákonem a podle něhož se počet tranzistorů na integrovaném obvodu každý rok zdvojnásobí, netušil, že vytyčil tempo, jímž se mikroelektronika rozvíjí už téměř třicet let (a podle G. Moora vydrží nejméně další desetiletí). Ze 30 tranzistorů na jednom integrovaném obvodu v roce 1965 dosáhla hustota při 0,13mm (130nm) technologii již 77 milionů. C. Barrett prezentoval snímky tranzistorů 90nm (druhé pololetí 2003), 65nm, 45nm, a dokonce i 32nm technologie, očekávané v roce 2009. Protože velikost tranzistorového prvku je asi polovinou základního modulu, mají tyto tranzistory délku pouhých 15 mikrotin milimetru!

S počtem prvků, a tedy i s jejich menšími rozměry roste i výkon čipů, který je dále posilován růstem kapacity cache paměti na čipu – tím se k miniaturizaci připojuje i inte-

grace. Jejím dalším projevem je spojování dvou i více procesorů na jednom čipu, opět přinášející růst výkonu.

Nedávno uvedený procesor PXA800F spojuje mikroprocesor architektury XScale, 4 MB Flash paměti, signální procesor a obvody pro Power management a ovládání periférií. Integrace v jednom čipu snižuje vzdálenosti a zjednodušuje komunikaci mezi jednotkami, takže zvyšuje výkon a snižuje složitost a cenu systému. PXA800F a jeho následovníci (u nich se počítá se stackováním, kladením dvou i více propojených čipů na sebe) mají být základem inteligentních

Křemíkový plátek (nebo spíš plát) o průměru 300 mm.

Mobilní a desktopové počítače nové generace prezentované na IDF. Zcela vpravo (částečně mimo obraz) futuristický Marble Falls se dvěma nezávislými displeji.

■ mobilních telefonů, které přinesou mezi běžné uživatele i služby dnes výlučně špičkové. Pro výkonné mobily a PDA komunikátory se počítá s řadami procesorů XScale PXA250 a 260, jejichž možnosti budou také stupňovány stackováním.

Vzorem C+C konvergence by mohla být integrace rádiového modulu do výpočetního čipu – jím vybavené počítače budou připraveny kdykoliv a kdekoliv snadno komunikovat. Bezdrátová komunikace bude asi ještě dlouho „navěšena“ na síť s optickým přenosem. Na IDF byl poprvé veřejně předveden optický modulátor realizovaný v křemíkovém obvodu, schopný posílat data digitalizovaného obrázku přímo do optické sítě. V laboratořích Intelu byl také nedávno sestrojen laser s laditelnou frekvencí, který umožní zvýšení průchodnosti optických sítí.

V současnosti se uvádí do praxe technologie Centrino Mobile Technology, založená na procesoru Pentium M s čipsetem Intel 855, DDR pamětí, grafikou AGP 4x a komunikačním Wi-Fi čipem Pro/Wireless 2100. Na IDF byly předvedeny tři notebooky, jeden s procesorem Mobile Pentium III 1,2 GHz (dnes nejspornější procesor Intelu), další s mobilním Pentiem 4-M 2,4 GHz a třetí byl model Centrino Pentium M 1,6 GHz. Na monitoru byla sledována jejich spotřeba při souběžném plnění náročné výpočetní úlohy. Model Centrino podal nejvyšší výkon a přitom jeho spotřeba byla nejnižší – odpovídala výdrži asi 5 hodin s 48Wh baterií (proti cca 3 a 3 1/2 hod. u dalších dvou). Nízká spotřeba nejen procesoru je pro mobilitu klíčová, na IDF byl předveden nízkoteplotní displej podobný plazmovému se spotřebou pouhé 3 W. Byl zde také poprvé veřejně prezentován prototyp palivového článku pro notebooky, který má při shodném rozměru dosáhnout třikrát vyšší kapacity než klasická baterie.

Na bázi technologie Centrino už mnoho renomovaných výrobců připravilo své nové modely a řada z nich byla na IDF předvedena. Ve druhém pololetí 2003 bude uveden dokonalejší procesor technologie Centrino s kódovým názvem Dothan, postavený na 90nm technologii.

Centrino je technologie pro „příležitostně připojené“ (occasionally connected) přístroje, tedy takové, které se k síti připojí, když jsou v dosahu bezdrátového přípojného bodu (hot spot). To vyžaduje dokonalou komunikaci – jedno ze zdokonalení komunikčních schopností bylo předvedeno na přenosu datových souborů z této notebooku současně technologiemi Wi-Fi 802.11b i Bluetooth (které pracují na blízkých frekvencích a normálně se vzájemně ruší).

Jedno z log, jimiž budou označována místa pokrytá signálem veřejných bezdrátových přípojných bodů (hot spots).

Už pro rok 2004 připravuje Intel platformu Newport, která má být stále připojená, musí tedy mít odpovídající výkon i výdrž na baterie. Newport užívá zároveň hned čtyři bezdrátové technologie – GPRS, 802.11a i b a Bluetooth – a je vybaven menším sekundárním dotykovým displejem, který funguje i po zavření notebooku. Jeho prostřednictvím bude uživatel nepřetržitě připojen na web, e-mail, instant messaging, bude moci využívat spolupráci s osobním kalendářem, seznamem kontaktů apod.

U desktopových systémů je nejnovějším hitem procesor Prescott postavený na 90nm technologii, k jehož vysokému výkonu přispějí zdokonalené technologie NetBurst a Hyper-Threading, 13 nových multimediálních instrukcí, 1MB L2 cache, paměť DDR 400 a 800MHz sběrnice. Na něm budou založeny platformy Canterwood a Springdale (pro profesionální a běžné uživatele). Pro rok 2004 je připravena platforma Powersville s ještě výkonnějším procesorem Tejas, pamětí DDR2 a grafikou i I/O systémem na bázi PCI Express.

Sériová propojovací technologie standardu PCI Express přispěje nejen k podstatnému urychlení komunikace procesoru s grafikou, I/O a ostatními jednotkami, ale i ke snížení počtu čipů na základní desce, protože se před jednotky nemusí vřazovat bridge čipy. Proto bude možné například základní desku serveru zmenšit asi na polovinu, a tak snížit rozměry a zvýšit výkon systému. PCI Express se uplatní nejen na čipsetech a základních deskách, ale i v sítích a je i základem nového standardu NEWCARD. Ten má nahradit PC karty, ale bude mnohem výkonnější, s nižší spotřebou a menšími rozměry. Uplatní se především v mobilních přístrojích, ale počítá se s ním i pro další generaci profesionálních desktopů (po Canterwoodu), nazvanou Marble Falls. Předvedený vzorek této platformy se vyznačoval velmi malými rozměry a dvěma nezávislými LCD monitory – při předvádění byla na jednom monitoru prostřednictvím 3D grafického rozhraní prohlédána databáze a na druhém opět ve 3D aplikaci zároveň analyzována vyhledaná data.

Novinek prezentovaných na IDF bylo ještě mnoho. Nedostali jsme se k serverům, novým technologiím obvodů, k předváděným novým typům aplikací ani k systémovému softwaru optimalizovanému pro všechny typy procesorů Intel od PXA až po Itanium a ještě k mnoha jiným tématům. Všechny informace a obsahy všech prezentací jsou však uvedeny na WWW stránkách Intelu a je nutno přiznat, že realizace záměrů křemíkového obra slibuje zajímavou budoucnost. ■ ■ ■ Josef Chládek

SKVĚLÁ NABÍDKA PRO PŘEDPLATITELE

USB FLASH DISK 64 MB, PQI A ROČNÍ PŘEDPLATNÉ
MĚSÍČNÍKU CHIP S CD ZA 2219 KČ NEBO S DVD ZA 2309 KČ

UŠETŘÍTE
VÍCE NEŽ
800 KČ

→ USB FLASH DISK

TYP 64 MB

SKVĚLÝ POMĚR KČ/MB 13,60 KČ

ROZMĚRY 72 × 12,5 × 25,6 MM

HMOTNOST 15 G

S TOUTO NABÍDKOU ZÍSKÁTE:

→ **USB FLASH DISK 64 MB, PQI POUZE ZA 869 KČ***

(Běžná koncová cena 1100 Kč, cena je včetně DPH.)

→ **PŘEDPLATNÉ MĚSÍČNÍKU CHIP S CD ZA 1344 KČ**

NEBO S DVD ZA 1440 KČ (V jednom roce minimálně 3x DVD.)

→ **ČLENSTVÍ V KLUBU PŘEDPLATITELŮ**

+ **zdarma** pouzdro na 24 CD/DVD

Mimořádná nabídka platí do 30. 4. 2003

KLUB PŘEDPLATITELŮ:

Členem se stává každý předplatitel časopisu Chip, Počítač pro každého, Level nebo OPSM2. Každý z členů obdrží klubovou kartu, která umožňuje:

- nákup zboží za zvýhodněné ceny v našem vydavatelství
- nákup zboží se slevou u partnerských firem
- nákup se slevou v zásilkové službě časopisu Mediashop
- účast v soutěžích o exkluzivní ceny
- účast na klubových akcích

OBJEDNEJTE SI:

- **PROSTŘEDNICTVÍM KUPONU**
- **FAXEM: +420 225 018 900**
- **TELEFONEM: +420 225 018 942**
- **E-MAILEM: PREDPLATNE@CHIP.CZ**
- **NA ADRESE WWW.CHIP.CZ**

*) Nabídka platí i pro stávající předplatitele.

UPOZORNĚNÍ:

Po zaplacení částky 2213 Kč nebo 2309 Kč obdržíte zásilku s USB Flash diskem na vámi udanou adresu. Odesílatelem bude agentura Eduton, s. r. o., Václavské náměstí 64, 111 00 Praha 1. Cena je konečná včetně balného a poštovného. Zásilka bude obsahovat USB Flash disk a záruční list. Reklamace na zařízení vyřizuje Eduton, s. r. o. Nabídka platí do vyprodání zásob.

Pokud provádíte platbu převodem z bankovního účtu, je nutné, abyste uvědomili naše oddělení předplatného o údajích předplatitele (úplná adresa, číslo konta, variabilní symbol – specifický symbol v případě platby ze spořičira České Spořitelny).

Exkluzivní nabídka pro členy V-klubu platí do konce dubna 2003

Úplnou nabídku slev a výhod najdete na

www.vklub.cz

Slevu obdržíte při nákupech v těchto prodejnách po předložení klubové kartičky vydavatelství
Vogel Burda Communications s. r. o.

Ponuka pro členov V-klubu:

Zlava **500 Sk** při nákupe LCD monitoru
podľa vlastného výberu **do 1. 5. 2003**

Otváracia doba pondelok až štvrtok 8.00 - 17.00 hod., v piatok 8.00 - 14.00 hod.

Objednajte si na adrese:

JVK system, s. r. o., 29. augusta 363, 900 46 Most pri Bratislave, tel.: +421 2 459 510 48,
fax: +421 2 459 513 09, jvk@jvk.sk, www.jvk.sk, internetová predajňa www.JVKonline.sk.

CZECHIA

inShop^{ZONER} 3

Pro členy V-klubu sleva **10 %** na webhostingové služby
CZECHIA.COM, hostování domén a provoz internetové
prodeje na platformě **INSHOP.CZ**.
Platí pro nově zřízené služby.

Kontakt:

ZONER software, s. r. o., tel: 05/43257244
www.czechia.com, www.inshop.cz, e-mail: info@zoner.com

NOVINKA

Unikátní výukový
kurz na 2 CD-ROM

Jak na počítač KOMPLET

+ ZDARMA
6 výukových karet
Jak na to

Cena pro členy V-klubu
799 Kč/1190 Sk

Objednajte si na adrese:

www.vogel.cz/distribuce,
tel.: + 420 225 018 948,
e-mail: dobirky@vogel.cz

Na Slovensku objednávejte e-mailem: magnet@press.sk

Pro členy V-klubu sleva **10 %** z koncové ceny za prepisovateľnú
mechaniku **TEAC CDW 552EK 52/24/52x** (zápis/přepis/čtení)
s ochranou Write Proof a s českou verzí vypalovacího softwaru Nero
Burning 5.5.

Cena pro členy V-klubu **1975 Kč** bez DPH
(běžná cena 2195 Kč bez DPH)

Sleva **10 %** z koncové ceny za DVD stolní přehrávač **Mustek V56L**.
Přehrává DVD, MP3, CD, je vybaven dekodérem Dolby Digital a dál-
kovým ovládním.

Cena pro členy V-klubu **3595 Kč** bez DPH
(běžná cena 3235 Kč bez DPH)

Objednajte si na adrese:

ELAP, spol. s r. o.
www.elap.cz

e-mail: obchod.elap@elap.cz

tel.: + 420 272 191 411 - 14 (Praha)
+ 420 548 427 711 - 15 (Brno)

NOVINKA

Svět DVD

Publikace s DVD tematikou
a se dvěma kultovními filmy
(Highlander/Hellraiser)
na příloženém DVD disku.

Cena pro členy V-klubu
285 Kč/425 Sk

Objednajte si na adrese:

www.vogel.cz/distribuce,
tel.: + 420 225 018 948,
e-mail: dobirky@vogel.cz

Na Slovensku objednávejte e-mailem:
magnet@press.sk

BESTSELLER

Začínáme s internetem

Nejprodávanější publikace
o internetu

Cena pro členy V-klubu
120 Kč/185 Sk

Objednajte si na adrese:

www.vogel.cz/distribuce,
tel.: + 420 225 018 948,
e-mail: dobirky@vogel.cz

Na Slovensku objednávejte e-mailem:
magnet@press.sk

Nakupujte chytře a s úsměvem

S předplatným Chipu automaticky do V-klubu

Výhody V-klubu:

- Členem se stává každý předplatitel v ČR a SR.
- Členská klubová karta opravňující:
 - k nákupu zboží vydavatelství Vogel Burda Communications s. r. o. za zvýhodněné ceny;
 - k nákupu zboží se slevou u partnerských firem;
 - k nákupu se slevou v **zásilkové službě časopisu Mediashop.**
- Účast v soutěžích o exkluzivní ceny.
- Účast na klubových akcích.

Zboží za zvýhodněné ceny pro V-klub z vydavatelství **Vogel Burda Communications s. r. o.** si můžete zakoupit na adrese: Knihkupectví KANT, Na Florenci 19, Praha 1, vchod vrátníci B.

Objednejte si předplatné na www.chip.cz/abo nebo prostřednictvím přiloženého kuponu.

Distribuce – Vogel Burda Communications s. r. o., Na Florenci 19, 110 00 Praha 1, tel.: +420 225 018 942, fax: +420 225 018 900, e-mail: abonence.chip@vogel.cz

Na Slovensku objednávejte: Magnet Press Slovakia, s. r. o., P. O. BOX 169, 830 00 Bratislava tel.: +421 2 44 45 45 59, fax: +421 2 44 45 06 97, e-mail: magnet@press.sk

Výhody předplatného:

- V každém čísle 2x CD-ROM.
- V jednom roce minimálně 3x DVD.
- Každý měsíc dostanete časopis domů do své schránky.
- Poštovné hradí vydavatel.
- Ušetříte.
- Prémie k předplatnému – pouzdro na 24 CD.
- 15% sleva na předplatné pro držitele studentské karty ISIC.

Předplatné s DVD
UŠETŘÍTE
549 Kč/570 Sk
~~1989 Kč/2922 Sk~~
1440 Kč/2352 Sk

Předplatné s CD
UŠETŘÍTE
516 Kč/492 Sk
~~1860 Kč/2700 Sk~~
1344 Kč/2208 Sk

Soutěž pro všechny členy V-klubu

Milí předplatitelé,
tentokrát jsme si pro vás jako ceny do soutěže připravili žhavé novinky z našeho vydavatelství.

Jak na počítač – KOMPLET

Multimediální výukový kurz, jenž Vás spolehlivě seznámí se základy používání výpočetní techniky a internetu a připraví Vás na absolvování certifikační zkoušky všeobecných počítačových znalostí ECDL. Výukové texty a řada názorných multimediálních ukázek Vám pomohou poznat potřebnou problematiku, jejíž zvládnutí je velmi dobrým předpokladem pro úspěšné absolvování zkušebního testu.

Chip speciál – Svět DVD

Publikace s DVD tematikou a se dvěma kultovními filmy na přiloženém DVD disku.

Ceny pro vítěze:

- 1 – 5. **Chip speciál – Svět DVD** s dvěma filmy na DVD
- 6 – 15. Unikátní výukový kurz na 2 CD-ROM **Jak na počítač – KOMPLET**

Soutěžní otázky:

1. **Které dva filmy jsou přiloženy na DVD disku časopisu Svět DVD?**
(NÁPOVĚDU NAJDETE NA STRÁNKÁCH WWW.SVETDVD.CZ)

- a) Highlander/Hellraiser
- b) Anděl Exit/Je třeba zabít Sekala
- c) Z pekla štěstí I/Z pekla štěstí II

2. **Na kolik modulů ECDL vás připraví kompletní výukový kurz „Jak na počítač – KOMPLET“?**
(nápovědů najdete na stránkách www.ridicaknapocitac.cz)

- a) 4
- b) 6
- c) 7

Své odpovědi zašlete do 21. 4. 2003 na adresu:

Marketing – Vogel Burda Communications s. r. o.,
Na Florenci 19, 110 00 Praha 1, nebo na e-mail: vklub.soutez@vogel.cz

Nezapomeňte uvést svou adresu, heslo „Soutěž V-klub“.

Svou odpověď můžete zaslat i formou SMS zprávy na číslo +420 728 367 037, a to v následujícím tvaru:

**CLUB*1e2f*Jan Novak
Vinohradska52 15000 Praha5**

Na začátek SMS zprávy napište slovo CLUB. Písmeno své odpovědi nebo text oddělte od slova CLUB a adresy hvězdičkou. Pokud jste se již zaregistrovali v SMS registraci, můžete své jméno a adresu vynechat.

O melouny boj?

Když se v loňském roce změnila známá značka mobilního operátora Paegas na T-Mobile, byli všichni přesvědčováni o tom, že díky spojení se světovým partnerem dojde k dalšímu rozšíření a zkvalitnění služeb.

Pro běžného uživatele sítě Paegas – vlastně už T-Mobile – byla nejpatrnější změna loga na všech firemních a reklamních materiálech a „neonech“ nad kontaktními místy. Před Vánocemi nás potom zasáhla mohutná reklamní kampaň, kdy se na všechny a všude valily melouny. Registrovaní uživatelé sítě T-Mobile dostali (mnohdy ovšem po dlouhém čekání na své poště) před Vánocemi také „čokoládový kalendář“.

Ještě zajímavější dárek však čekal na všechny po Vánocích. Dne 4. února zrušil T-Mobile dosud velmi jednoduchou a oblíbenou možnost posílání SMS zpráv přímo z internetu na mobilní telefony do své sítě. Údajně především proto, že byla zneužívána k hromadnému rozesílání zpráv. Místo toho byla spuštěna nová brána t-zones, která si klade za cíl koncentrovat všechny elektronické informační služby zákazníků T-Mobilu do jednoho centra. A jako další (pravděpodobně ale hlavní) efekt zpoplatnit posílání SMS zpráv z internetu. To by samozřejmě nebylo v tržním prostředí nic neobvyklého, kdyby... Kdyby tyto změny byly realizovány s potřebným profesionálním přístupem a ohledem na uživatele.

Prvním velkým problémem se stala téměř nemožnost se v prvních dnech (i nocích) ke stránkám www.t-zones.cz připojit a zjistit, jak to všechno má fungovat. Kuriózní na celé nové službě bylo jistě to, že právě díky tomu, že nikde (ani na kontaktních místech, ani na webu) nebyly potřebné informace ve snadno dostupné a ucelené formě (např. v tištěné příručce, v jednom zip souboru, který by si zájemci rychle stáhli a potom v klidu celý prostudovali),

dávali mnozí z uživatelů, kteří se připojují k internetu pomocí telefonního připojení, nezaobtěhovat se vyhledat Českému Telecomu.

Hlavním zdrojem informací byly Otázky a odpovědi – opravdu inspirující přístup třeba pro učebnice programování: místo logicky přesného a úplného popisu systému soubor náhodných, vzájemně neprovázaných informací. Možná se podle podobného zdroje celý projekt připravoval. Samozřejmě že na mnoho otázek tak zájemci odpověď hledali marně. Například k problematice definování filtrů pro nastavení podmínek přeposílání e-mailových zpráv jako notifikací nebo SMS zpráv na displej nebo do paměti mobilu se odpovědi vůbec nezmiňovaly o tom, zda a jak jsou zpracovávány znaky s diakritikou (podle pokusně zasláných zpráv jsou při testování brány v úvahu, bohužel jsou přeposílány i na mobilní telefony, které je ovšem neinterpretují správně), zda jsou rozlišována malá a velká písmena (při porovnávání ne, při přeposílání jsou ponechána v původním tvaru). Zajímavé je i to, proč nelze do podmínek filtru zařadit porovnávání obsahu vlastní zprávy atd.

Velmi zajímavý je i přístup k účtování této nové služby (údajně do odvolání zatím účtování zasláných SMS zpráv nebude prováděno, což ale na stránkách t-zones není všude zohledněno). Podle informace ze stránek ceníku bude tato služba účtována podle kalendářních měsíců, což časově nekoresponduje s účtováním tarifních služeb uživatelů T-Mobilu. Navíc účtování SMS zpráv posílaných z registrované adresy na mobil účastníka nebude na účtech uváděno odděleně od odesílání SMS zpráv z mobilu účastníka. Dojde tak k promíchání údajů z různých účetních období a za různé služby, bez možnosti jejich přesné specifikace. Co na to říkají finanční instituce?

Vzhledem ke skutečnosti, že je (či bude) účtováno i posílání zpráv z internetu na váš

mobil, je také nepochopitelné, že v novém systému není možno nastavit maximální limit čerpání počtu (nebo ceny) zpráv jako ochrana proti případnému zneužití této služby, kterou nemůžete zcela ovlivnit. Může se tedy celkem snadno stát, že nějaký šprýmař, který zjistí, jak máte nastaveny filtry ve vaší schránce, vám zcela snadno odčerpá z vašeho účtu bez vlastního ohrožení stovky i tisíce korun rychleji, než tomu stačíte zabránit vypnutím této služby nebo změnou parametrů.

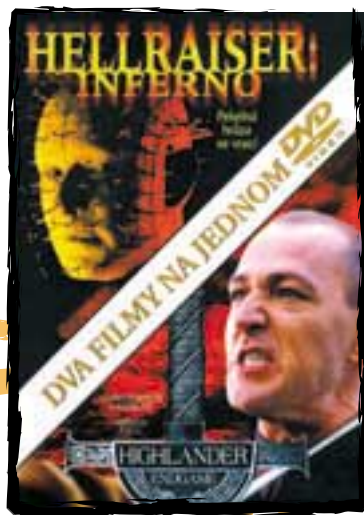
Paradoxní na celé této situaci je skutečnost, že nový systém nejsou schopni jednoznačně a jasně popsat pracovníci z oboru informačních technologií. Odkazovat při dotazu na kompletní popis systému na soubor otázek a odpovědí nebo systémů pokusů a omylů není zrovna korektní a vypovídá mnohé.

Snad jediným světlým bodem na nové situaci je to, že oslovení pracovníci T-Mobilu (ať už na kontaktních místech nebo na internetové infolince) se snažili rychle zodpovědět položené dotazy. Bohužel ani oni neměli vždy dostatečné informace po ruce a museli je nejprve zjišťovat jinde nebo odkázat na výše zmiňovanou metodu pokusu.

Služby nabízené v rámci t-zones jsou ještě zřejmé v etapě ladění, ovšem za účasti celé veřejnosti (lze doložit řadou chybových hlášek i vlastních zkušeností, kdy se např. obsah pošty kompletně ztratil a po několika hodinách opět objevil). Věhlasné značce by ale více slušelo nový systém nejprve pořádně připravit, odladit a teprve potom ho uvolnit pro širokou veřejnost.

Můžeme si tedy jen přát, aby další přístup firmy T-Mobile ke svým zákazníkům nevedl k tomu, že by zákazníkům melouny přestaly chutnat a že by se poohlíželi po jiných kvalitních a „user friendly“ nabídkách. ■ ■ ■
Milan Pola

novinka: CHIP SPECIÁL SE DVĚMA FILMY NA DVD

319 Kč / 470 Sk

SMS KÓD: 916

285 Kč / 425 Sk

CENA PRO ČLENY V-KLUBU SMS KÓD: 926

www.svetdvd.cz

Ihned si objednejte prostřednictvím SMS zprávy a ušetřete za dobírku.

Ze svého mobilního telefonu odešlete SMS zprávu s textem OBJ na číslo +420 777 289 007 a obdržíte objednávkový formulář:

OBJ*KOD**JM**PR**UL**M**PSC**EM*@

Své údaje vepište místo barvně označeného textu vždy mezi dvě hvězdičky podle VZORU a údaje odešlete na stejné telefonní číslo +420 777 289 007.

VZOR:

OBJ*KOD*kodproduktu*JM*Vladislav*PR*Vzorecek*UL*
Vinohradska52*M*Praha2*PSC*12000*EM*
vladislav.vzorecek@mustr.cz

(Kód produktu naleznete u jeho ceny.)

Při dalších objednávkách ze svého telefonu můžete zaslat jen následující informace: OBJ*kodproduktu

Vaše osobní údaje nebudou použity pro další obchodní účely.

Podrobný návod na objednávání prostřednictvím SMS zprávy najdete na adrese sms.vogel.cz. K zásilce účtujeme 30 Kč za poštovné a balné. Zásilka je zaslána pouze doporučeně. Pokud vaše objednávka byla přijata, čekejte odpověď na svůj mobilní telefon.

sms.vogel.cz

Objednejte si Chip speciál – Svět DVD

Chip č. 4103

	kusů		cena	☐ Kč	☐ Sk
Firma:					
Jméno:					
Ulice, číslo:					
E-mail:					
PSC, obec:					
IČO/DIČ:					
Telefon:					
Datum:					
Podpis:					

Přeji si daňový doklad: ano ne

Jsem členem V-klubu: ano ne

Daňový doklad zasíláme na vyžádání po obdržení platby. Uvedte IČO a DIČ. Zboží zasíláme pouze na dobírku. Neplatte předem. K dobírkové zásilce účtujeme poštovné a balné ve výši 70 Kč. Objednávkový kupon odešlete na adresu: **Vogel Burda Communications s. r. o.,** DISTRIBUCE, Na Florenci 19, 110 00 Praha 1, tel.: +420 225 018 948, fax: +420 225 018 900, e-mail: dobirky@vogel.cz, www.vogel.cz/distribuce

Na Slovensku objednávejte u společnosti Magnet-Press Slovakia, s. r. o., P. O. BOX 169, Teslova 12, 830 00 Bratislava 3, tel.: +421 244 454 559, fax: +421 244 450 697, e-mail: magnet@press.sk

Publikaci můžete i za zvýhodněnou cenu pro V-klub zakoupit na adrese: Knižkupectví KANT CZ, Na Florenci 19, Praha 1, vchod vřátnice B.

NÁZORY A KOMENTÁŘE

Tablet PC k ničemu?

V jednom časopise pro frikulíny jsem si přečetl, že v souvislosti s nástupem Tablet PC je už klávesnice přežitkem. Nesouhlasím! Zatím ne. Hlavní brzdou snadného používání čmárací obrazovky je problém zvaný lokalizace. A bude ještě pěkných pár pátků – konkrétně tak osmdesát, protože informace z českého Microsoftu hovoří o tom, že lokalizace Windows pro Tablet PC se připravuje na příští podzim.

Nelze se tedy divit tomu, že firmy ve snaze podpořit prodej svých Tablet PC (na skladě jich mají dost) nechtějí nechat nic náhodě. A tak např. Toshiba vyhlásila vlastní program a na své stroje si bude podporu řešit sama. Nic jiného výrobcům nezbyvá, chtějí-li lidem nabídnout atraktivní a národním zvyklostem odpovídající výrobek – v konečném důsledku to zvýší zájem a povede ke snížení ceny. Věřím ale, že se objeví i spousta řešení z pera našich firem. Teprve pak se může klávesnice stát přežitkem. Ale cena Tablet PC je ještě daleko za hranicí, kdy by soudný člověk mohl o koupi uvažovat...

VĚŘÍTE SI?

Je zajímavé, kolik virů se toulá po internetu. O tom vás ostatně pravidelně informuje Pavel Baudiš v úvodní části Chipu. Opět se začaly hojně šířit i hoaxy typu „Vážení přátelé, pokud v adresáři Windows najdete soubor xyz.abc, ihned ho smažte. Je to zákeřný vir, který vám smaže...“ A co uživatel? Podívá se – a ejhle, xyz.abc je tam, a tak ho nemilosrdně smaže. A pak se nestačí divit. Zvažte tedy, co mažete (podívejte se raději na www.hoax.cz), a užívejte antivirové programy – i když se třeba protáhne čas, po který se transportují dopisy do vašeho počítače. Vyplatí se to.

Tím chci upozornit na další ročník antivirové konference Security 2003, který s naší podporou pořádá firma AEC. Loni bylo nacpáno, takže neváhejte a podívejte se na www.vogel.cz. Tam najdete odkaz na příslušné stránky, kde se můžete přihlásit.

NA TOULKÁCH S MINISTREM

Sdružení Centrum internetu připravilo pro lidi, kteří se doposud počítačů bojí, zajímavou akci. Jmenuje se Národní program počítačové gramotnosti (NPPG), a protože jsme připravovali příručky pro tuto akci, měl jsem možnost objet republiku s její propagací. Trochu mi vadí pojem gramotnost; spíše bych jej nahradil výrazem nesmělost v užívání výpočetní techniky a internetu. Pozitivem akce je ale to, že se jí dostalo podpory Ministerstva informatiky ČR a účastnil se jí i ministr Mlynář. Hovořil zaslíbeně nejen o tomto problému, ale při fórech se studenty řekl zajímavou věc: že chce prosadit, aby Český Telecom umožnil i ostatním poskytovatelům nabízet xDSL a že by rád prosadil formát XML jako naprosto nezávislý formát pro přenos dat – tedy nejen textových dokumentů a tabulek. Tím by lidé přestali být vázáni na formáty DOC a XLS, výtvary Microsoftu, a díky tomu bude možná naprosta nezávislost ve volbě softwaru nejen na straně uživatele, ale i vládních institucí. První bod už přináší úspěchy a alespoň ve větších městech se můžete k síti připojit pomocí xDSL několika poskytovatelů, druhá věc je spíš běh na delší trať. Nicméně obě tyto myšlenky mi zněly logicky a jsem rád, že ministerstvo s člověkem, který ví, o co jde, máme.

ZADARMO?

Když T-Mobile přehvízdl svou reklamní kampaň se Stefi a Andrém a když se k tomu přidala poněkud imbecilní kampaň o melounech, které se valily, ale nikdo nevěděl kam, bylo možné tušit, že nové větry budou nutit firmu šetřit. Stalo se a T-Mobile upustil od SMS z internetu zadarmo. A začalo se spekulovat o tom, jestli se Eurotel a Oskar přidají. Oskar zatím tvrdí, že ne – zdá se totiž spokojen, protože díky neprůhlednosti a odtažitosti nových programů T-Mobilu jako pokračovatele Paegasu a jeho přehledných programů má spoustu nových zákazníků. Eurotel se zamyslel nad tím, že ho jeho webová brána, ze které loni odešlo kolem 300 milionů SMS,

Milan Loucký – ředitel Vogel Computer media a publicista

stojí – věřte, nevěřte – stovky milionů korun, a pokud se něco nestane, bude to brzy minimálně miliarda. *Ale kdepak!* Ono totiž při hledání dalších zisků se někdy větrem otáčejí listy. Eurotel totiž z moc velké peníze nepřišel, chudák, ale používání jeho brány mu odsálo peníze za placené SMS. Prostě a jednoduše: od 17. března si moc nevznete. Ze 160 znaků SMS z webu Eurotelu máte 60 pro sebe, pak bude následovat znak # a pak nemilosrdných sto znaků reklamy. SMS bránu Eurotelu tedy budou sponzorovat třetí firmy. *BUDEM SI NA TO MUSET ZVYKNOT OSTATNE NIC JINEHO NAM NEZBYVA#CHCETE PC? KUPTE HO VE FIRME XY, KTERA PRODAVA NOVA PC. PRO NI MLUVI UZ PET SPOKOJENYCH ZAKAZNIKU!* Budeme muset oddělit zprávu od všudypřítomné reklamy. Odvažují se tvrdit, že nedostatek znaků ještě více pomůže růstu neuvěřitelně blbých průpovědek, ze kterých nám půjde mráz po zádech. Ale koho chleba jíš, toho píseň zpívá...

■ ■ ■ Milan Loucký, milan.loucky@vogel.cz

NOVÁ PUBLIKACE

149 Kč / 229 Sk

SMS KÓD: 917

130 Kč / 205 Sk

CENA PRO ČLENY V-KLUBU

SMS KÓD: 927

Ihned si objednejte prostřednictvím SMS zprávy a ušetřete za dobírku.

Ze svého mobilního telefonu odešlete SMS zprávu s textem **OBJ** na číslo **777 289 007** a obdržíte objednávkový formulář:

OBJ*KODJM**PR**UL**M**PS**EM*@**

Své údaje vepište místo barvně označeného textu vždy mezi dvě hvězdičky podle **VZORU** a údaje odešlete na stejné telefonní číslo **777 289 007**.

VZOR:

OBJ*KOD*kodproduktu*JM*Vladislav*PR*Vzorecek*UL*Vinohradska52*M*Praha2*PS*12000*EM*

vladislav.vzorecek@mustr.cz

(Kód produktu naleznete u jeho ceny.)

Při dalších objednávkách ze svého telefonu můžete zaslat jen následující informace: **OBJ*kodproduktu**

Vaše osobní údaje nebudou použity pro další obchodní účely.

Podrobný návod na objednávání prostřednictvím SMS zprávy najdete na adrese **sms.vogel.cz**. K zásilce účtujeme 30 Kč za poštovné a balné. Zásilka je zasílána pouze doporučeně. Pokud vaše objednávka byla přijata, čekejte odpověď na svůj mobilní telefon.

Ihned si objednejte! PPK speciál č. 2 - Začínáme s počítačem

Chip č. 4/03

	kusů		cena	☐ Kč	☐ Sk
Firma:					
Jméno:					
Ulice, číslo:					
E-mail:					
PSČ, obec:					
IČO/DIČ:					
Telefon:					
Datum:					
Podpis:					

Přeji si daňový doklad: ano ne

Jsem členem V-klubu: ano ne

Daňový doklad zasíláme na vyzvání po obdržení platby. Uveďte IČO a DIČ. Zboží zasíláme pouze na dobírku. Neplaťte předem. K dobírkové zásilce účtujeme poštovné a balné ve výši 70 Kč.

Objednávkový kupon odešlete na adresu:

Vogel Burda Communications s. r. o., DISTRIBUCE, Na Florenci 19, 110 00 Praha 1, tel.: +420 225 018 948, fax: +420 225 018 900, e-mail: dobirky@vogel.cz, www.vogel.cz/distribuce

Na Slovensku objednávejte u společnosti Magnet-Press Slovakia, s. r. o., P. O. BOX 169, Teslova 12, 830 00 Bratislava 3, tel.: +421 244 454 559, fax: +421 244 450 697, e-mail: magnet@press.sk

Publikaci můžete i za zvýhodněnou cenu pro V-klub zakoupit na adrese: Knihkupectví KANT CZ, Na Florenci 19, Praha 1, vchod vrátnice B.

NÁZORY A KOMENTÁŘE

Telecome, přestaň zdržovat DSL!

Poté, co jsem v únoru dostal několik tisíckových zpráv na téma zavádění DSL tu a zase tam, o podepsání smluvy s některými z alternativních operátorů apod., jsem si myslel, že tenhle sloupek ztratil platnost. Mýlil jsem se. Český Telecom zdržuje DSL a zdržuje ho stále. Vysoké ceny, dostupnost jen někde, úvahy nad tím, jak věc ještě více zkomplikovat, atd. atd. vůbec neodpovídají tomu, co nám bylo slibováno (zase!). Je to už opravdu odporné a nechutné, protože historie se znova a znova opakuje.

Český Telecom nejprve nasadil vysoké ceny a sabotoval přístup k internetu jako takovému, pak prosazoval vytáčené spojení k internetu přes běžný modem a zdržoval rozvoj ISDN. Dnes zase mermomocí prosazuje ISDN a už léta zdržuje zavádění DSL. Jak říkám, historie se opakuje.

Zlí jazykově tvrdí, že ISDN je výrazem technologického zaostávání Evropy za USA, a s tím nelze než plně souhlasit. ISDN dnes nemá cenu kupovat. Je totiž úplně, ale úplně k ničemu a oproti běžné vytáčené lince na digitální ústředně nepřináší v praxi nic tak extra nového, aby stálo za to měnit systém. Nicméně Český Telecom na jedné straně „ukecává“ své zákazníky, kde může; mého otce už několikrát, a kdybych to nezarázil, už by měl ISDN doma, včetně vyměněného, fungl nového klasického modemu. Na straně druhé pak všemožně bojkotuje DSL, které je nesrovnatelně lepší a přitom pořád funguje na běžných telefonních linkách.

V polovině ledna ČT předložil „referenční nabídku o přístupu k síti využívající technologii ADSL“, kterou alternativní operátoři smetli ze stolu s tím, že jim neumožňuje nabízet nižší ceny než ceny stanovené Telecomem. Že nemohou zaručit kvalitu služby, a že už ji vůbec nemohou nabízet všude, kde by chtěli, ale jen v určitých regionech (!), a v nich navíc pouze omezenému (!) počtu zákazníků. V únoru Telecom nabídku trochu oprášil – a ejhle, někteří kývli.

U DSL ale nejde jen o dohody s alternativními operátory. Jde o záměrné zdržování zavádění nové technologie v době, kdy má Telecom potíže s „uplaciováním“ té staré. Dnes se jasně ukazuje, že vůbec samotné zavádění ISDN byla chyba, protože bylo opožděné. Třeba se to samé přihodí zanedlouho i DSL a my se dál budeme po síti loudat, za což navíc budeme platit nehorázné peníze. Ale co chcete? Na tomhle kontinentě platíme nehorázné peníze prakticky za všechno.

O DVD

Tak od DVDgroup.cz dorazily výsledky za minulý rok. Paráda! DVD tvrdě pokračuje v nástupu i přesto, že DVD rekordéry stále ještě nejedou na plně obrátky. Nejprodávanejším diskem se stal Pán prstenů I se skoro 30 000 kusy. V první desítku skončily i dva české filmy: Tmavomodrý svět (8777 kusů) a Rebelové (5139 kusů), což je s podivem, když uvážíme jejich cenu.

Pokud jde o hardware, za minulý rok se prodalo na 58 000 přehrávačů, tedy víc než za posledních pět let. Co se světa jako celku týče, příjmy z prodeje dévéděček a videokazet překonaly v minulém roce příjmy z kin, a to je zpráva s velkým zet!

A co nás čeká v oblasti DVD letos? Zjevně přibude více rekordérů zabudovaných do systémů typu „všechno v jednom“ a před koncem roku se snad dočkáme poklesu cen samostatných rekordérů pod nějakých 15 000 Kč. Tou nejaktuálnější vlašťovkou na domácím trhu je nyní prodej nového Panasonicu DMR-E50 za příjemných 21 900 Kč, a to tentokrát včetně českého zvuku!

Ad SMS ZDARMA

Lavina dopisů, která se na mne snesla po otištění sloupku v Chipu 3/03, kupodivu obsahovala i několik souhlasných stanovisek, což mi připadá minimálně zajímavé. Nicméně o tom nechci hovořit. Na počátku

Bohumil Herwig – volný novinář a publicista

března rozeslal Eurotel tiskovou zprávu, že představuje nový obchodní model. Náklady služby (a teď hovoří obecně) má podobně jako „v soukromých televizích či v internetových firmách“ hradit třetí strana, tedy inzerent (to byla citace). První takovou službou – světe, div se – je posílání SMS zpráv prostřednictvím internetu. Ty budou i nadále zdarma, což v současné době Eurotel podle jeho vlastních slov stojí „ročně stovky milionů korun“. Zpráva oplývá minimálně jednou pozoruhodností. Tu se v ní mluví o inzerentech a tam zase o sponzorech, jako by to snad bylo totéž. Myslíte, že to nemá háček? Omyl! Cituji: „Zpráva pro příjemce může mít maximálně 60 znaků – zbývajících 100 znaků je věnováno sponzorskému vzkazu. SMS zpráva začíná zprávou pro uživatele a poté následuje sponzorský vzkaz inzerenta...“

Vlk se rozhodně nenažere a koza rozhodně nezůstane celá. ■ ■ ■ Bohumil Herwig, bohumil@herwig.cz

SOUTĚŽ SE SPOLEČNOSTÍ RIDEA DISTRIBUTION, S. R. O.

Vyhrajte nejen LCD monitor

Chomutovská firma RIDEA distribution, s. r. o., patří k předním distributorům výpočetní techniky v České republice. Svým zákazníkům dodává kvalitní a značkové PC komponenty a doplňující produkty související s výpočetní technikou. V její nabídce také najdete produkty GSM pro mobilní komunikaci. Mezi hlavní distribuované značky patří základní desky DFI, monitory Videoseven a Belinea, digitální technika NIKON, produkty značky Genius, spotřební materiál Manhattan a síťové prvky Intellinet s doživotní zárukou (www.ridea.cz).

Zejména základní desky DFI a monitory V7 získaly řadu ocenění v odborných časopisech, což spolu s jejich vynikajícími parametry svědčí o kvalitě a spolehlivosti těchto produktů.

V současné době společnost DFI vyvíjí nové modely základních desek určených zejména pro počítačové hráče na tzv. LANParty. Z toho se odvíjí i název nových desek, které se budou jmenovat LANPARTY KT400A a LANPARTY NFII. Samozřejmě u těchto desek je AGP8x, šestikanálový zvuk, Serial ATA, USB2.0,

IEEE1394, RAID atd. Desky budou provedeny jako UV-Sensitive (Illuminated system) a k dispozici budou v průběhu dubna 2003.

Monitory značky V7 jsou značkové kvalitní monitory, které vynikají výbornými parametry. Jako jedna z mála značek nabízí V7 LCD monitory s úhlopříčkou 20" a 23". Samozřejmostí je možnost výběru monitorů v černé barvě.

Odpovědi na dnešní soutěžní otázky pošlete na adresu **REDAKCE CHIPU** (Na Florenci 19, 110 00 Praha 1) do **2. 5. 2003** (rozhoduje datum na poštovním razítku) nebo e-mailem na adresu soutez04@chip.cz.

Držíme vám palce a budeme se těšit. RIDEA distribution, s. r. o., -hst

SOUTĚŽNÍ OTÁZKY:

1. Na které internetové stránce naleznete podrobné informace o základních deskách DFI?

- a) www.belinea.cz
- b) www.dfi.cz
- c) www.v7.cz

2. Jaký je kontrastní poměr LCD monitoru V7 L15R?

- a) 200 : 1
- b) 300 : 1
- c) 350 : 1

3. Která z těchto klávesnic Genius je multi-mediální?

- a) KB-21E
- b) KB-06X
- c) KB-10X

CENY

Prvnímu šťastnému výherci věnuje společnost RIDEA distribution LCD monitor V7 L15R,

druhý se může těšit na základní desku DFI AD77, třetí obdrží multimediální klávesnici Genius KB-21E, čtvrtý a pátý výherce získají dárkové předměty Belinea, V7 a DFI.

SPRÁVNÁ ODPOVĚĎ CHIP CLUBU Z Č. 2/03 JE:

Další díl filmového trháku o malém kouzelníkovi: Harry Potter a tajemná komnata na se na DVD objeví v dubnu 2003 (1. a); film režíroval Chris Columbus (2. c).

Výherci: P. Desort z Chebu, M. Hering ze Vsetína, M. Macháček z Českých Budějovic, V. Kubacová z Mladé Boleslavy, V. Páček z Mladé Boleslavy, D. Pouzar z Tachova, M. Bily z Černovic, H. Kohoutová z Prahy 10 – Strašnic, K. Chmelík z Prahy 10, L. Polčák z Val. Polanky, Mgr. L. Tkačiková z Raduně, D. Klimosz z Českého Těšína, J. Janeček z Ústí nad Orlicí, D. Horák z Plzně, Z. Brak z Aše, M. Macek z Chebu a J. Vaněček z Českých Budějovic.

Nově jsme pro vás připravili možnost zasílat odpovědi na soutěžní otázky i formou SMS zprávy na telefonní číslo +420 728 367 037, a to v následujícím tvaru: CH*1x2y3z*Jan Novak Vinohradská52 15000 Praha5.

Na začátek zprávy napište písmeno CH; své odpovědi oddělte od písmene CH a adresy hvězdičkou, za x, y, z dosadte své tipy na správné odpovědi. Pokud jste již zaregistrováni v SMS registraci (V-klub), můžete své jméno a adresu vynechat.

Power Play

Tento text vznikl v období, kdy čeští novináři na sportovních stránkách novin podrobně rozebírali pětileté výročí olympijského vítězství v Naganu. Vy jej možná budete číst v době, kdy bude vrcholit česká hokejová play-off, popřípadě spory o stavbu nějaké pražské hokejové haly.

Jeden z aktérů tohoto článku je znám jako vášnivý hokejista. Ale to vše ještě neospravedlňuje náš titulek. On je to totiž všechno jeden velký „hokej“.

Společnost Sun Microsystems se poslední dobou objevovala na stránkách světových médií v souvislostech, které ji rozhodně nemohly těšit. V lednu tohoto roku vykazala vůbec nehorší finanční výsledky za celou svou historii a o měsíc později se cena jejích akcií propadla na 52týdenní minimum. Není tedy divu, že v únoru společnost podnikla mohutnou mediální ofenzivu, která jí měla vrátit někdejší lesk. Výsledky však rozhodně nebyly jednoznačné. Vrcholem celého mediálního tažení bylo setkání s finančními analytiky, které se uskutečnilo v Kalifornii ve dnech 24. – 25. února. Na první den totiž připadlo 21. výročí založení společnosti. Nám to tak nepřijde, ale v USA je dosažení 21. roku významným mezníkem – od tohoto okamžiku můžete legálně navštěvovat výčepní

zařízení. Výkonný ředitel Scott McNealy tuto skutečnost také nezapomněl zmínit, i když přiznal, že to na nějakou bujarou oslavu příliš nevypadá. Jeho společnost je totiž nucena měnit svou dosavadní strategii. McNealy se celá léta vysmíval osobním počítačům i jejich výrobci a zdůrazňoval technologickou nadřazenost vlastních produktů. Tato povýšenost je zřejmě minulostí – představitelé Sunu sice i nadále rádi zdůrazňují, že do výzkumu investují až 25 % příjmů, ale jinak jsou opatrnější a například o Dellu už neříkají, že je obyčejným „intelovským resellerem“.

A právě v únoru bylo oficiálně potvrzeno, že Sun začíná kromě vlastních procesorů Sparc podporovat také intelovské čipy. Pro začátek sice jen v „ultratenkých“ serverech (blades) a v podobných ultratenkých klientských stanicích, avšak i tak lze s trochou nadsázky říci, že Sun jednou nohou vstupuje na platformu PC. Podívejme, kam jej dovedly požadavky užíva-

telů, volajících po levnějších řešeních a rychlejší návratnosti investic... Dosti však přehánění, vlnkovou lodí společnosti Sun zůstává i nadále procesorová platforma Sparc, která je dnes ze všech riscových technologií nejviditelnější. Sun chtěl dokonce dodat svým procesorům lesk tajuplným tvrzením, že se při příležitosti analytického mítinku očekává „nejvýznamnější ohlášení od vzniku procesorů Sparc“. Nakonec se z toho vyklubala technologie Niagara, která je od nynějška v produktové řadě Sunu označována jako UltraSPARC V.

Z hlediska finančních trhů byla zajímavá docela jiná zpráva. Zatímco Sun celý únor sliboval novou, agresivnější cenovou politiku (některé serverové modely skutečně zlevnily až o 35 %), ztratil přitom jednoho ze svých významných zákazníků. Filmové studio Pixar 7. února oznámilo, že přestává do svých digitálních studií nakupovat sunovské počítače a začíná obracet zrak směrem k intelovským systémům založeným na Linuxu. Pravda, příjmy od Pixaru se v celkovém účetnictví společnosti Sun ztratí jako sněhová koule na ledovci, ale i ze sněhové koule může vzniknout pořádná lavina. ■

SITUACE NA BURZE

Únor nebyl z hlediska burzovních pohybů příliš živým měsícem. Chipem sledovaný index NASDAQ kolísal nahoru a dolů, aby nakonec ve sledovaném období vykázal pokles o 1,5 %. Tomu odpovídá i statistika jednotlivých titulů – propadl bylo zhruba dvakrát více než nárůstů. Všude pochopitelně najdeme výjimku. Tou je v dnešním přehledu firma **Rambus**, jejíž akcie podražily 29. ledna o více než čtyři dolary. Příčinou byl verdikt washingtonského odvolacího soudu, který zamítl předchozí rozsudek, podle něž byl Rambus usvědčen z nezákonného postupu při vymáhání licenčních poplatků. Firmě Rambus se tak otvírá cesta k dalším příjmům, z čehož jistě nemají radost světoví výrobci čipů SDRAM, které přitom tvoří 40 % celosvětových dodávek paměťových modulů. Rambus je obecně velmi neklidným titulem – v roce 2000 cena jeho akcií vzrostla během jediného týdne o 61 USD, přičemž za všim stála pouhá agenturní zpráva, podle níž si

Rambus vymohl právo na licenční poplatky od japonských producentů paměťových obvodů.

V jiných částech světa byli investoři podstatně klidnější. Kurz akcií společnosti **Infineon**, která by měla být rozhodnutím amerického odvolacího soudu poškozena nejvíce (s Infineonem se Rambus soudí o největší sumu), se na frankfurtské burze takřka nepohnul. Za dalšími dvěma vzestupy zřejmě stojí finanční výsledky. Firmy **Nvidia** a **Real Networks** si totiž vedly relativně dobře. Nvidia sice vykázala pokles obrátu a zisku, ale investoři zřejmě čekali něco mnohem horšího. U firmy Real Networks zase dokázali mírně zvýšit obrátu a snížit ztrátu z loňských 11,8 na současných 2,46 milionu USD.

Také na červenou polovinu tabulky mají největší vliv publikované finanční výsledky. To platí zejména na propad mediálního konglomerátu **AOL Time Warner**, jemuž se podrobněji věnujeme v přehledu výročních zpráv. Akcie AOL se po oznámení historicky rekordní ztráty propadly

o plných 14 % a od té doby takřka nepřetržitě zlevňují. V tomto případě se asi není čemu divit. Z pětice největších propadů můžeme finanční výsledky označit za hlavní příčinu v dalších dvou případech, a to u společnosti **Ericsson** a **Borland**. V případě Ericssonu zřejmě investoři nevěří optimistickým prohlášením současného managementu; čísla koneckonců příliš veselá nejsou. Borland zase navzdory relativně vysokému nárůstu obrátu (14 %) vykázal 50procentní pokles zisků, a navíc investory varoval, že ani první kvartál nebude příliš povedený.

Připomeňme si, že firma **SonicBlue** se ve spodních patrech objevuje druhý měsíc po sobě, což naznačuje, že to s její budoucností nevypadá příliš růžově a že stále nemůže najít solventního kupce. O společnosti **BEA Systems** jsme se toho v poslední době příliš mnoho nedoslechli, ale v souvislosti s postavením jejích konkurentů (mj. právě Borland) můžeme spekulovat o nadcházejícím

■ A když k tomu připočítáme ještě rozhodnutí amerického odvolacího soudu, který pozastavil předchozí prosincový verdikt, podle nějž musí Microsoft zahmout do systému Windows XP sunovskou Javu, zjistíme, že únor nebyl v konečné bilanci pro Sun nijak zvlášť úspěšný. Scott McNealy, známý hokejový nadšenec, to vyjádřil po svém: společnost Sun sice určitě brzy naskočí do hry, ale zatím stále ještě sedí na trestné lavičce...

Koučování z REDMONDU

Pakliže tedy přistoupíme na terminologii Scotta McNealyho, hrají Bill Gates a Steve Ballmer v pomyslném souboji těchto osobností přesilovku. Ani Microsoft však nepředvádí tak oslnivou hru, jak se ukázalo z podrobné finanční zprávy, kterou společnost koncem ledna odevzdala americké Komisi pro cenné papíry. Máte-li po ruce minulé číslo Chipu, můžete si v něm nalistovat informace, že Microsoft vykázal nárůst obrátu i zisku. Podle podrobného hlášení se zdá, že na tom mají zásluhu především redmondští účetní. Podobný nárůst vykázal pouze segment Information Worker (tj. produkty okolo balíku Office), zatímco divizi Windows se snížil jak obrát, tak zisk. Jedinou další ziskovou částí je divize Server Platforms. Na druhé straně jsou zde ještě internetové aktivity MSN (ztráta 157 mil. USD), divize Business Solutions (produkty jako

Great Plains a Navision – souhrnná ztráta 100 mil. USD), CE/Mobility Platform (ztráta 39 mil. USD), a především segment Home & Entertainment, kam patří mj. herní konzola Xbox. Provozní ztráta této divize se v meziročním srovnání zdvojnásobila na 350 milionů USD.

Toto číslo lze interpretovat různě. Na jedné straně je pravda, že Microsoft své konzoly prodává se ztrátou (100 – 200 USD za kus), takže vyšší ztráta vlastně znamená razantnější pronikání na trh. Na druhé straně v Redmondu sami přiznávají, že jsou prodejem svých herních konzol zklamáni. Proto také počátkem roku Microsoft oznámil, že plánovanou produkci snižuje, a v tomto smyslu informoval i své hlavní dodavatele. Nejvíce na to doplatila firma Focus Enhancements, která pro Microsoft vyrábí analogové grafické akcelerátory FS44x4 a již jde o holou existenci. O další budoucnosti firmy se má rozhodnout v březnu.

Mezi postiženými najdeme i slavnější jména. Jedním z hlavních dodavatelů grafických technologií pro Xbox je společnost Nvidia. Nvidia má však také své metody – arbitrážní řízení skončilo začátkem února a přisoudilo jí kompenzaci ve výši 40 milionů USD.

Microsoft se tedy pustil do hry naplno. Svědčí o tom i zpráva z přelomu ledna a února, podle níž Microsoft jed-

nal o odkoupení herní divize francouzského koncernu Vivendi. Zde byly ve hře některé velmi známé tituly, mj. třeba Diablo nebo WarCraft. Počátkem února obě společnosti tuto zprávu odmítly jako „čirou spekulaci“. Že by se na tom podepsaly ostatní výše uvedené skutečnosti? Možná si Microsoft jen vybírá oddechový čas. ■ ■ ■ Karel Stachovec

CO NA TO FINANCE?

Dnešní přehled finančních výsledků zahájíme krátkou glosou k výroční zprávě společnosti **AOL Time Warner**. Tento ohromný konglomerát vznikl fúzí největšího amerického internetového providera (AOL) a největšího mediálního koncernu (Time Warner) a opět se zapsal do historie, a to rekordní roční ztrátou ve výši 98,7 miliardy USD. Něco se dalo tušit už počátkem ledna, kdy ze své funkce po dlouhých tahanicích odstoupil Steve Case, zakladatel někdejší firmy AOL. Právě internetové aktivity stojí za zmíněnou gigantickou ztrátou. V souvislosti s publikováním katastrofické výroční zprávy došla trpělivost i Tedu Turnerovi, který patřil k hlavním postavám společnosti Time Warner. Po jeho demisi leží osud celé společnosti na bedrech nově jmenovaného výkonného ředitele Dicka Parsonse. AOL Time Warner tak bezpečně vede žebříček 25 největších ročních ztrát vykázaných veřejně obchodovatelnými společnostmi.

Do našeho přehledu se vešly i společnosti, které své fiskální období uzavírají koncem ledna. Z těchto titulů byly patrně nejvýznamnější společnosti **Cisco** a **Dell**, a obě mohly být více než spokojeny. Společnosti Cisco se podařilo o polovinu zvýšit svůj zisk na konečnou hodnotu 991 milionů USD, a to i přes mírný pokles obrátu (z loňských 4,8 na současných 4,7 mld. USD). Dell pak roste v obou ukazatelích (obrat 9,7 oproti loňským 8,1 mld. USD, zisk 603 oproti 456 mil. USD). Troufalejší analytické komentáře konstatují, že Dell i Cisco dokáží růst i v současném nepříliš příznivém období, protože se jim daří přetahovat zakázky svým konkurentům.

Nesmíme zapomenout na evropské telekomunikační giganty **Alcatel** a **Ericsson**, jejichž výsledky byly očekávány s velkým napětím (a s minimálním optimismem). Z tohoto srovnání vyšel lépe Alcatel, jemuž se podařilo snížit loňskou ztrátu na současných 1,12 mld. eur. Ericsson loňskou ztrátu více než zdvojnásobil (8,3 mld. korun), ale vedení společnosti věří své strategii i nadále a doufá, že se vrátí do černých čísel ještě před koncem roku.

V Evropě najdeme i úspěšnější firmy. **Philips** a **Tiscali** sice zůstávají ve ztrátě, ale tu postupně snižují, a navíc navyšují obrát. Velmi příznivě pak byly přijaty výsledky společnosti **SAP** (obrat 2,275 mld. eur, zisk 474 mil. eur), o níž se tvrdí, že „odhodila zátěž dotcomové éry“.

Zaměříme-li se na meziroční srovnání, zřejmě v pomyslné soutěži jednoznačně zvítězí východoasijské koncerny. **NEC** a **Toshiba** sice také zůstávají ve ztrátě, ale ta se zřetelně snižuje, na čemž se pozitivně podepisuje jejich ústup od produkce polovodičových komponent. Výrobci tradičních zařízení (**Canon**, **Ricoh**) docela slušně prosperují, a čistý zisk společnosti **Sony** ze zvýšil dokonce na dvojnásobek (125,4 mld. jenů oproti loňským šedesáti).

rušném vývoji v oblasti middlewaru, iniciovaném zřejmě prosincovým

odkoupením firmy **Rational Software** společností **IBM**.

VZESTUPY...

FIRMA	Kurz akcií		Změna	
	24. 1.	24. 2.	Absolutní	Relativní
Rambus	7,19	14,86	7,67	106,68 %
Nvidia	10,17	13,02	2,85	28,02 %
Real Networks	3,54	4,18	0,64	18,08 %
Transmeta	1,16	1,30	0,14	12,07 %
Adobe	25,87	28,36	2,49	9,62 %

... A PÁDY

FIRMA	Kurz akcií		Změna	
	24. 1.	24. 2.	Absolutní	Relativní
Ericsson	8,36	6,79	-1,57	-18,78 %
SonicBlue	0,36	0,29	-7,00	-19,44 %
BEA Systems	12,44	9,99	-2,45	-19,70 %
Borland	13,33	10,17	-3,16	-23,71 %
AOL TW	14,11	10,06	-4,05	-28,70 %

Novinky na stříbrných discích

DOMÁCÍ UČITEL – KOUZELNÁ CESTA

Eddica, Ostrava 990 Kč

Výuka angličtiny, jež obsahuje pět stovek ozvučených slovíček a frází a probíhá formou zobrazení příslušného obrázku a pojmenování. Při zkoušení je potřeba buď odpovědět, zda zobrazený obrázek a mluvený text patří k sobě, nebo označit hledaný objekt z nabídky více variant. V herní části se prověřují vaše znalosti angličtiny.

8 bodů

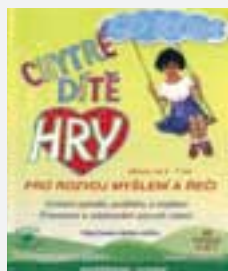

FRANCOUZSKO-ČESKÝ OZVUČENÝ SLOVNÍK

Leda, Voznice 990 Kč

Základem CD je rozsáhlý slovník V. Vlasáka, obsahující 57 tisíc francouzských výrazů a 100 tisíc jejich českých ekvivalentů. Každé heslo je ozvučeno a doplněno dalšími informacemi. Vyhledávání slov lze provádět podle rejstříku, fulltextu nebo funkcí Přibližné hledání. Slovník je doplněn o přehled nepravidelných sloves.

9 bodů

CHYTRÉ DÍTĚ – HRÝ

Multimedia ART, Praha 499 Kč

Rozšířené vydání úspěšného CD-ROM. Patnáctka poznávacích úloh byla aktualizována a doplněna o pět dalších (Pamatuj si, Postřeh, Poznej zvuk, Čísla a Spočítej). Zajímavě je řešeno nastavení délky intervalu, který bude pro řešení úkolu vymezen. Je to jeden z parametrů, který může určovat obtížnost řešení úlohy.

9 bodů

MATEMATIKA

Pachner, Praha 298 Kč

Příprava k přijímacím zkouškám na střední školu. Praktický soubor 50 testů pro gymnázia a 50 pro střední školy v podobě, jak je mohou dostat žáci při přijímacích zkouškách. Program neobsahuje výklad látky, jen konkrétní příklady, které ale svým rozsahem pokrývají probíranou látku matematiky na základních školách.

9 bodů

OCHRANA SPOTŘEBITELE V ČR A EU 2002

SOS ČR, Praha 50 Kč

Na CD najdete základní informace o právním prostředí problematiky ochrany spotřebitele v ČR i v zemích Evropské unie. Informace jsou uspořádány do pěti základních sekcí: Spotřebitel, Škola, Evropská unie, Podnikatel a Knihovna. K dispozici jsou účinné informační nástroje typu rejstřík, hypertextové odkazy i fulltextové vyhledávání.

8 bodů

Omlouváme se za chybné uvedení ceny u titulu Dvouletá záruční doba v Chipu 3/03.

O aktuální možnosti získání tohoto CD se informujte na telefonním čísle 900 969 091.

ENCYKLOPEDIE SVĚTOVÉ ARCHITEKTURY

Okno do světa architektury

Dvoudílná Encyklopedie světové architektury nakladatelství Miloš Uhlíř – Baset už existuje také v elektronické verzi. Tu připravila firma LANGMaster Group a kromě shodného textového obsahu (4000 jen mírně inovovaných hesel) a ilustrací nabízí stovky dalších fotografií a map (celkem 1500), které dále rozšiřují předkládané informace.

Základní přístup k datům tvoří čtyři rejstříky: úplný, hesla, biografická hesla a obrázky. Další informační možnosti nabízí fulltextové vyhledávání, hypertextové vazby (14 000) a „didaktičtí průvodci“. Jde o uživatelsky výhodné přístupy k heslům, kdy jsou data odborníky zařazena do jednotlivých skupin podle příslušného věcného, časového, územního či jiného klíče a vzájemně provázána potřebnými hypertextovými vazbami. K dispozici jsou:

- Průvodce světem architektury (s kapitolami např. Základy teorie architektury, Urbanismus, Dějiny světové architektury, Základy stavebního umění...);
- Co chcete vidět? (např. Architektura českých zemí a Slovenska, Hrady a zámky, Ornamenty, Orientální architektura, Výškové stavby, Mapy a plány...);
- Co vás zajímá (např. Architektura a výtvarné umění, Antická architektura, Gotická architektura, Barokní a rokoková architektura, Architektura 20. století...);
- Tematická encyklopedie (např. Teorie architektury, Prostor a čas v architektuře, Stavitelství, Urbanismus, Přehled dějin architektury, Slohy, styly a směry v dějinách Evropy...).

Celkem více než čtyři desítky specializovaných přehledů. Součástí připravených informací je i rozsáhlý seznam 330 pramenů, který zejména vážným zájemcům o architekturu nabízí další zajímavé zdroje informací.

Hlavní informační okno programu zobrazuje přehled vybrané množiny hesel a pro aktivní položku příslušný textový výklad, příp. ilustrující obrázky/obrázky a další informace. Ve druhém okně jsou zobrazovány (pokud existují) podrobnější obrazové informace. Proto doporučujeme umístit obě okna tak, aby se navzájem nepřekrývala.

Zobrazené textové i obrazové informace lze kopírovat přes schránku nebo tisknout na připojené tiskárně.

Díky mnohovariantně připraveným přístupům k heslům i dostupným uživatelským funkcím je uživatelská hodnota elektronické verze Encyklopedie světové architektury proti její knižní podobě mnohem vyšší ■ ■ ■ Milan Pola

ENCYKLOPEDIE SVĚTOVÉ ARCHITEKTURY

Rozsáhlý elektronický průvodce oborem architektury.

VYROBIL/POSKYTL Baset, LANGMaster Group, Praha <http://www.baset.cz>

CENA 888 Kč

12x OKO PODRUHÉ

CHIP tip
 duben 2003

Další tučet OK

Po CD-ROM titulu 12x OKO přichází druhý tučet malých oblíbených encyklopedií v elektronické podobě. Na malém kotouči tak máte k dispozici opět značné množství zajímavých informací.

Než si stručně představíme pokračování úspěšného CD-ROM 12x OKO, připomeňme si, které miniencyklopedie v elektronické podobě nabízel první titul. Byly to: Naši savci, Naši motýli, Z ptáčích říše, Náš hmyz, Naše houby, Naše stromy a keře, Zbraně, šerm a mečíři, České hrady, České erby, Naše stavební památky, Hlavní města Evropy a Hádej, hádej, hadači. Oborově pestrý výběr, ve kterém si to své oblíbené OKO našlo jistě mnoho zájemců.

I druhý tučet elektronických miniencyklopedií nabízí pestrý výběr titulů – od klasických přehledů až po zajímavé průvodce. Posuďte aspoň podle jejich názvů: Ryby našich vod, Mořská fauna a flóra, Rostliny známé neznámé, Indiánskou stezku, Heraldika, Vlajky celého světa, Dějiny městské dopravy, Letadla československých pilotů I a II, Jak se lidé dorozumívali, Cesty ke hvězdám, Malý průvodce olympijskými sporty a Abrakadabra. Dohromady to představuje téměř dva tisíce stran textů a obrázků. Pro nakladatelství Albatros CD-ROM zpracovalo v obdobném uživatelském prostředí studio Dada.

12x OKO PODRUHÉ

Elektronická podoba dvanácti svazků oblíbené edice OKO

VYROBIL/POSKYTL Albatros, Dada, Praha <http://www.albatros.cz>

CENA 590 Kč

Každý titul je obsahovou kopií knižní předlohy, která je příp. aktualizována o nejnovější údaje. Kromě klasického listování (stránku po stránce, skok na určenou stránku, skok podle obsahu) jsou pro snazší využití uložených informací připraveny další funkce. Jednou z nich je rejstřík – přehled abecedně řazených hesel, kde jsou, pokud to má smysl (např. pro ryby), uvedeny jak české, tak i latinské názvy. Samozřejmě velmi užitečnou je funkce vyhledávání, někdy se může hodit možnost kopírování textu nebo obrázku, jindy zase lupa (zvětšování/zmenšování textu). Jestliže se potřebujete vrátit k nějakému předchozímu heslu, k dispozici je historie povelů. Zajímavou možností pohybu po textu je „listování“ aktivní knížkou pomocí otáčení kolečka myši. Podle možnosti jsou pro některé encyklopedie připraveny speciální přehledy, např. Malý rybářský slovníček, slovníčky pojmů atd.

Ač je každé OKO jiné, jedno mají společné: přinášejí pro uživatele vhodně uspořádané, zajímavé informace z dané oblasti, a to jak v textové podobě, tak také v podobě obrázků a nákresů. Např. Malý průvodce olympijskými sporty představuje všechny sporty letních i zimních OH, jejich stručnou historii, pravidla a přehledy medailí našich sportovců. Vlajky světa nabízejí aktuální seznam států, jejich základní údaje a obrázek státní vlajky a znaku. Cesty ke hvězdám mapují historické mezníky

dobývání vesmíru a nastiňují další možné cesty nejen kolem Země, ale i k dalším planetám a vesmírným dálkám. Atraktivní a značně rozsáhlé je OKO Letadla československých pilotů I a II. Ryby našich vod, Mořská fauna a flóra a Rostliny známé

neznámé jsou vlastně klasickými obrazovými atlasy, kde pro každé ze zařazených hesel je připraven textový popis a ilustrační obrázek. Zájemce o informační technologie jistě zaujme díl Jak se lidé dorozumívali, zachycující bouřlivý vývoj v oblasti komunikace od kouřových signálů až po družicové spojení, který je navíc doplněn řadou historických fotografií.

Jestliže na prvním CD patřil k zábavným titulům Hádej, hádej, hadači, na tomto CD jeho úlohu zastupuje jistě zajímavé a na encyklopedii trochu netradiční OKO Abrakadabra. Jde vlastně o malou školu kouzel, která obsahuje desítky návodů, jak šálit své diváky pomocí kouzel s mincemi, zápalkami, šátky, kartami a dalšími předměty. Nechybí ani část věnovaná kouzelné matematice, telepatii a jasnovidectví.

Nabídka CD-ROM 12x OKO podruhé doplňuje možnost instalace tří typů spořičů obrazovky (s tematikou letadla, vesmír, ryby) a znalostní kvíz. Soutěživé typy si tak mohou snadno ověřovat úroveň svých znalostí – a pokud něco nevědí, mají hned možnost si to najít a zopakovat v příslušné knížce. Kvíz si lze také vytisknout (stejně jako libovolnou jinou část textů nebo obrázků) a připravit si tak zajímavou společenskou zábavu třeba na dovolenou.

Díky vstřícnému přístupu autorů jste už měli možnost si dvě z těchto encyklopedií sami vyzkoušet na svých počítačích. Na Chip CD 5/01 byla umístěna plná verze knihy České hrady, na druhém CD Chipu 2/03 potom kniha Heraldika. Můžete se tedy sami přesvědčit, jak to všechno funguje a zda je náš názor, že jde o CD disky podařené a prospěšné, které si zaslouží naše ocenění, oprávněný. ■ ■ ■ Milan Pola

Word v kanceláři

– typické činnosti krok za krokem

Josef Pecinovský | Grada Publishing, Praha 2002, 1. vydání, 156 stran, 149 Kč, v češtině, ISBN 80-247-0387-4

Sedicí *Kancelář*, do které patří i tato publikace, se mnozí čtenáři pravděpodobně již setkali. Těm, kteří se s ní teprve seznamují, mohu dopředu prozradit, že obsahově plně pokrývá to, co lze od ní očekávat. To znamená, že je primárně určena všem čtenářům pracujícím s textovým procesorem *Word* a vytvářejícím pomocí něj různé „kancelářské“ dokumenty, tedy například dopisy, hospodářské smlouvy, zápisy z porad a schůzí apod.

Vyjmenováním těchto druhů dokumentů jsem se fakticky již přiblížil i představení obsahu knihy, neboť v ní lze nalézt potřebné informace nutné k efektivnímu vytváření zmíněných dokumentů. Ale pěkně postupně – po úvodní kapitole, v níž jsou čtenáři seznámeni s konvencemi, jež autor dále v knize používá, navazuje druhá kapitola, která čtenářům popisuje, jak lze psát dopisy (i pomocí průvodce dopisů) a jak mohou zajistit jejich jednotný vzhled pomocí šablon dokumentů. Ve třetí a čtvrté kapitole zase naleznou informace, které pravděpodobně využijí, vytvářejí-li zápisy z porad, smlouvy či nařízení a jiné normy. Při tvorbě těchto dokumentů totiž zpravidla navíc potřebují jednotně číslovat nadpisy, odstavce (a ty následně i formátovat, tj. využívat různých stylů) – a toto vše právě pokrývají zmíněné kapitoly.

Možná i vy jste se při práci s některým textovým editorem setkali s požadavkem na tvorbu téměř identických dopisů, lišících se pouze například oslovením. Naštěstí programátoři programu *Word* na toto při jeho návrhu

mysleli, a tak i autor mohl do knihy zařadit kapitolu pokrývající problematiku hromadné korespondence, po jejímž přečtení budete schopni využívat například modulu *Kontakty* z aplikace *Outlook* a jednoduchým způsobem tak zajistit tvorbu dopisů lišících se pouze kontaktem na adresáta, získaného z vnějšího zdroje dat. Samozřejmě že v knize nemůže chybět ani kapitola, která by obsahově pokrývala problematiku tvorby tabulek a využívání tabulátorů. S touto oblastí se čtenáři setkají v šesté kapitole, v níž se kromě nastíněných případů seznámí i s postupy, jak mohou dále upravovat tabulky či jak mají postupovat, chtějí-li, aby se v tabulkách automaticky doplňovaly například součty z předem definovaných sloupců. Kniha je zakončena popisem propojení dokumentů ve *Wordu* například s tabulkami v *Excelu* či popisem způsobu, jak lze vložit obsah webové stránky do dokumentu.

Shrnuto: Tuto knihu mohu doporučit všem uživatelům pracujícím s aplikací *Word*, kteří již mají základní dovednosti s obsluhou programů běžících na OS společnosti *Microsoft* (tzn. nejsou nováčky v obsluze osobních počítačů a mají již základní znalosti o textových procesorech) a hledají informace vedoucí k zefektivnění práce, tj. tvorby dokumentů pomocí textového editoru *Word*. V této publikaci totiž prostřednictvím konkrétních příkladů najdou různé informace a tipy, které jim jejich práci maximálně usnadní a zajistí jim požadovanou „kvalitu“ vytvořených dokumentů.

■ ■ ■ Milan Pinte

Rozumíme Unixu

Jon Lasser | Computer Press, Praha 2002, 252 stran, 249 Kč (370 Sk), v češtině, ISBN 80-7226-706-X

Kniha Jona Lasser je určena především lidem, kteří sice již mají nějaké zkušenosti s počítačem, ale operační systém *Unix* nikdy nepoužívali. To znamená, že nezačíná od naprostých začátků; naopak předpokládá, že čtenář zná pojmy jako adresář nebo soubor, dovede zacházet s myší nebo správně zareagovat, jestliže ho počítač požádá o uživatelské jméno a heslo.

Na tomto základě pak čtenáři ukazuje, jak pochopit *Unix*. Začíná u příkazu *man*, probírá cesty, přístupová práva a vlastnictví, používání symbolických odkazů, editor *vi* a práci s ním, programování skriptů, práci se systémem *X Window* a jeho konfiguraci, používání sítí a další témata. Na rozdíl od řady jiných příruček věnovaných *Unixu* se kniha J. Lasser snaží

ukázat i souvislosti, snaží se čtenáře přivést k pochopení logiky tohoto operačního systému jako celku, nikoli jen ho naučit vybrané příkazy.

Výklad doprovázejí nejen příklady s odpovídajícími výstupy, ale i cvičení; v závěru knihy pak najdeme i jejich řešení. Výklad v této knize je velice úsporný, ale srozumitelný a ukazuje cesty, jak se dozvědět více. Platí pro *Linux*, *Solaris*, *FreeBSD* a některé další implementace *Unixu*.

Překlad není z nejlepších; mnohdy jsem měl dojem, že vlastně čtu anglické věty, jen jsou v nich česká slova. Nenarazil jsem však na nic, co by vysloveně ztěžovalo pochopení. Je to užitečná příručka, jedna z nejlepších o *Unixu*, které jsem měl kdy v ruce.

■ ■ ■ Miroslav Virius

Microsoft Windows XP Professional

MCSA/MCSE Training Kit

Kolektiv autorů Microsoft Corporation | Computer Press, Praha 2002, 736 stran (kniha), 124 stran (dodatek a glosář) + CD-ROM, 1890 Kč, v češtině, ISBN 80-7226-717-5

Pod poměrně složitým názvem se skrývá publikace určená IT profesionálům, zejména těm, kteří hodlají získat certifikát MCSE (Microsoft Certified Systems Engineer) v rámci programu Microsoft Certified Professional. MCSE je pouze jedním druhem z možných certifikací, které Microsoft nabízí. Dalšími jsou například MCSA (Microsoft Certified Solution Developer – kvalifikace k navrhování a vývoji vlastních obchodních řešení pomocí vývojových nástrojů společnosti Microsoft) nebo MCT (Microsoft Certified Trainer – pedagogická způsobilost).

Training Kit pro Windows XP Professional si klade za cíl poskytnout vám způsobilosti pro instalaci, konfiguraci a poskytování technické podpory tohoto operačního systému. Kromě toho jsou zde obsaženy veškeré informace potřebné pro úspěšné složení MCP zkoušky 70-270 Installing, Configuring and Administering Microsoft Windows XP Professional (Instalace, konfigurace a správa Microsoft Windows XP Professional). Faktu, že jde v první řadě o učebnici určenou pro samostudium, odpovídá také struktura publikace. Každá z celkem 19 kapitol začíná stručným shrnutím předchozí kapitoly a dále částí Před zahájením, kde naleznete požadavky pro úspěšné zvládnutí kapitoly. Kapitoly jsou rozděleny do lekcí (průměrně čtyři), přičemž v části Přezkoušení na konci každé lekce si můžete otestovat získané znalosti. V závěru každé lekce jsou shrnuty klíčové body, tedy to,

co by jste si z dané lekce měli zcela jistě zapamatovat. Jednotlivá témata problematiky Windows XP Professional jsou na sebe logicky navázána. První kapitola tak „studenta“ seznamuje s novinkami Windows XP, druhá se zabývá instalací a poté již následují jednotlivé problemové okruhy: nastavení a správa uživatelských účtů, instalace a konfigurace síťových protokolů, DNS a Active Directory, problematika tisku, přidávání hardwarových zařízení a jejich ovladačů, zálohování dat atd. Součástí knihy je také v samostatné brožuře obsažený *Dodatek A*, který obsahuje přehled všech kontrolních otázek v knize, doplněný samozřejmě o správné odpovědi a odkaz na konkrétní stranu v knize. Ve stejné brožuře je také podrobně zpracovaný glosář s abecedně řazenými definicemi klíčových pojmů používaných v publikaci. Další součástí knihy je *CD-ROM* (bohužel celý v originální, nelokalizované anglické verzi), kde jsou mj. dvě sady audiovizuálních ukázek doplňující text knihy a dále *Microsoft Encyclopedia of Networking* (Encyklopedie sítě). Nechybí také vzorové zkušební otázky pro složení zkoušky, pro kterou je celá publikace určena.

Training Kit pro Windows XP Professional je značně komplexní publikace, kterou však ocení pouze IT profesionálové, zejména hodlající se zapojit do MCP programu. Běžný, i když pokročilý uživatel ji nejspíše neocení.

■ ■ ■ Michal Přádka, michal.pradka@vogel.cz

Od C++ k C#

Miroslav Virius | nakladatelství Kopp, 235 stran, 199 Kč, v češtině, ISBN 80-7232-176-5

Pokud se jen trochu zajímáte o moderní programovací jazyky, jistě vám neuniklo ohlášení technologie .NET. Z dílny Microsoftu spolu s ní vyšla i řada dalších zajímavých novinek, v porovnání s .NET však podružných. Jednou z nich je jazyk C#, nástupce jazyka C++ a v současné době největší konkurent jazyka Java. Od doby uvedení C# však už přece jen nějaký čas uběhl, a tak se na pultech knihkupectví lze setkat s celou řadou publikací, jež se tomuto jazyku věnují.

Jednou z nich je i vcelku útlá knížka „*Od C++ k C#*“ z autorství dílny Miroslava Viriuse. Už jméno autora slibuje mnohé; jen málo lidí u nás se rodině jazyků C věnuje tak dlouho na praktické i teoretické bázi. V tomto případě se však autor obrací spíše na pokročilejší programátory znalé jazyka C++ (potažmo objektového programování) a ve svém výkladu se soustředí především na rozdíly

a novinky v porovnání s jazykem C++. V jednotlivých kapitolách jsou rozebrány základní datové typy, konstrukce, práce s třídami či výjimkami. Vedle syntaxe jazyka je text věnován i popisu vybraných součástí knihoven, což je ve změti .NET komponent neocenitelná pomoc. Závěrečná kapitola je pak věnována základům programování grafického uživatelského rozhraní. Text je doprovázen krátkými úseky kódu, které mají být nápomocny snazšímu pochopení probírané látky a jejichž zdrojové soubory lze nalézt na domovské stránce vydavatelství.

Máte-li zkušenosti s jazykem C++, po knize s klidným svědomím sáhněte. Začátečníkům bych však doporučil poohlédnout se po elementárněji orientované publikaci. ■ ■ ■ Petr Vostrý

Recenze dalších knih najdete na CD Chip Plus.

PŘEDPLATNÉ CHIPU

Stálým předplatitelům zasíláme v dostatečném předstihu před skončením předplatného složenku a zálohovou fakturu na další předplatitelské období.

Novým předplatitelům (soukromým osobám i firmám) je určen objednávací kupon vložený v časopise. Lze použít i vlastní písemnou objednávku, musí však obsahovat všechny údaje požadované na předtištěném kuponu. Objednávky přijímáme poštou na adresu redakce, faxem na číslo **225 018 900**, prostřednictvím webových stránek (www.vogel.cz), na e-mailové adrese abonence.chip@vogel.cz nebo také při vaší osobní návštěvě v našem oddělení distribuce (Sokolovská 73, Praha 8). Do jednoho týdne od obdržení objednávky vám zašleme zálohovou fakturu s poštovní poukázkou typu „A-V“. Zkontrolujte prosím veškeré údaje na zálohové faktuře. Pokud jsou některé nesprávně uvedeny, urychleně nám to sdělte. Předjedete tak následnému vrácení vystaveného daňového dokladu nebo nedoručení časopisu na správnou adresu.

Zaplatit předplatné můžete prostřednictvím vystavené poštovní poukázky nebo převodem na základě údajů uvedených na zálohové faktuře. Pokud uvedete v objednávce IČO a DIČ firmy, vystavíme vám po obdržení platby daňový doklad.

Pozor! – platíte-li ze **sporožirového účtu**, nezapomeňte nám sdělit k číslu účtu banky i specifický symbol vašeho účtu. Pokud chcete zaplatit bez vyčkání na zálohovou fakturu a „A-V“ poukázku, platbu proveďte na náš abonentní účet 481841803/0300 u ČSOB Praha 1. Současně nám pošlete i objednávku s uvedením čísla účtu, ze kterého provádíte převod.

S platbou neotálejte, objednané výtisky zasíláme až po obdržení platby. Uzávěrka objednaných a zaplacených výtisků je vždy 14 dní před expedicí nového čísla.

Od čísla 1/03 je cena samostatně prodávaného výtisku (se dvěma přílohami CD-ROM) 155 Kč nebo (s jednou přílohou DVD) 198 Kč, abonentů ovšem výrazně ušetří, a to takto:

Cena za roční předplatné Chipu s CD (12 po sobě jdoucích výtisků) je **1344 Kč**, resp. **780 Kč bez příloh CD-ROM**, za půlroční předplatné (6 čísel) zaplatíte **732 Kč**, resp. **414 Kč bez CD-ROM**. Tyto zvýhodněné sazby (např. při ročním předplatném přijde jedno číslo Chipu s CD-ROM na pouhých 112 Kč) platí jen pro provedené počty výtisků; při objednání jiného počtu se za každý výtisk účtuje plná prodejní cena plus poštovné. Lze objednat i předplatné s Chip DVD, které vyjde v číslech 1/03, 4/03 a 10/03. Cena ročního předplatného **Chipu s DVD je 1440 Kč**. V měsících, kdy nebude přílohou Chipu DVD, čtenář obdrží Chip s 2 CD.

Adresa (resp. adresy) pro dodávání časopisu může být jiná než adresa platce (nezapomeňte, že formát časopisu je A4 a nejvede se do běžné domovní schránky). Časopis vám můžeme zaslat i doporučeně – příplatek za jednu zásilku (dle momentálně platného ceníku) pak činí 25 Kč, tj. 300 Kč za rok (při doporučeném zaslání není sleva na poštovném). Předplacené výtisky zasíláme i do ciziny s výjimkou SR – cena předplatného se pak zvyšuje o sazby poštovního platné v době vystavení faktury.

Další informace o předplatném vám rádi poskytneme v pracovní dny od 8.00 do 16.30 hodin na číslech 225 018 942, 225 018 944.

AKO NA SLOVENSKU?

V SR je cena za jednotlivé číslo (vrátane 2 CD-ROM) 225 Sk.

Předplatné v SR je možné objednat takto:

Chip + CD-ROM ročně (12 čísel) za **2208 Sk**, **polročně** (6 čísel) za **1158 Sk**, nebo **Chip bez CD-ROM ročně** (12 čísel) za **1332 Sk**, **polročně** (6 čísel) za **690 Sk**, nebo **CHIP DVD ročně** (12 čísel) **2352 Sk**, **polročně** (6 čísel) za **1218 Sk**.

Objednat je možné i za uvedené varianty.

Časopis vám můžeme posílat aj doporučeně – příplatek za jednu zásilku (podla momentálně platného ceníka) je potom 22 Sk.

Abonenci Chipu na Slovensku zabezpečuje výhradně:

Magnet-Press Slovakia, s. r. o.

Teslova 12, P. O. BOX 169, 830 00 Bratislava 3

tel./fax: (+421 2) 44 45 45 59, 44 45 06 97

e-mail: magnet@press.sk

Na túto adresu zasielajte objednávky predplatného, ako i všetky platby poštovou poukázkou typu C. Pri platbe poštovou poukázkou uveďte v správe pre príjemateľa názov časopisu (Chip s CD-ROM, alebo Chip s CD-ROM doporučeně, alebo Chip bez CD-ROM), obdobie predplatného (ročné, alebo polročné) a údaj, od ktorého čísla požadujete dodávku. Ak chcete platiť prevodom z bežného účtu, zašlite na uvedenú adresu písomnú objednávku a počkajte na obdržanie faktúry.

POZOR – v SR nepoužívajte predtlačeny objednávkový kupón!

Magazín informačních technologií, ročník 13
ISSN 1210-0684; MK ČR 5361

Toto číslo vyšlo 28. 3. 2003 v nákladu 55 550 výtisků.

Šéfredaktor: Ing. Jiří Palyza

Zástupce šéfredaktora: Ing. Josef Míka

Redakce: Vlastimil Bret (Chip CD), Ing. Helena Hajsterová, Ing. Josef Chládek (grafika, Linux, Mac), Mgr. Petr Kratochvíl (internet), Ing. Martin Kučera (Chip CD), Michal Novák (Chip CD, www.chip.cz), Miroslav Stoklasa (hw), Ing. Pavel Trousil (hw), chip@vogel.cz

Sekretariát: Zdena Šlégrová, Monika Zvolenská, tel. 225 018 566, 225 018 568

Inzerce ČR: Ing. Hana Vančurová (vedoucí), Eva Brožková, Ing. Radana Nouzáková, inzerce.chip@vogel.cz, tel. 225 018 646, 225 018 648, 225 018 664, fax 225 018 600

Inzerce SR: Magnet-Press Slovakia, Teslova 12, P. O. Box 169, 830 00 Bratislava 3, magnet@press.sk, tel./fax: (+421 2) 4445 0693

Předplatné: Lucie Hošková, abonence.chip@vogel.cz, tel. 225 018 942 (prac. dny 8–16 hod.)

Distribuce: Alena Philippová, distribuce@vogel.cz, tel. 225 018 928

Technický úsek: Radim Zeman, Pavel Zima

E-mail: U členů vydavatelství lze použít adresu ve tvaru jmeno.prijmeni@vogel.cz

Adresa redakce: Chip, Sokolovská 73, P. O. BOX 77, 186 21 Praha 86

Telefonní a faxová čísla

Sekretariát: tel. 225 018 566, 225 018 568, fax 225 018 500

Inzerce: tel. 225 018 646, 225 018 648, 225 018 664, fax 225 018 600

Externí spolupracovníci: Dr. Ing. Bedřich Beneš, Ing. Ladislav Bittner, Ing. Milan Brož, CSc., Ing. Jan Buriánek, RNDr. Ondřej Čada, Mgr. Jiří Donát, Martin Dvořáček, Jakub Formánek, Ing. Jaroslav Franěk, Ing. Miroslav Herold, CSc., Ing. Jiří Chrustawczuk, Ing. Petr Matiasovits, Ing. Lukáš Mikšíček, Ing. Milan Pinte, Michal Pohořelý, Mgr. Milan Pola, CSc., Ing. Michal Prádk, doc. Ing. Vladimír Smejkal, CSc., Štefan Stieranka, Michal A. Valášek, Ing. Miroslav Vírúis, CSc., Petr Vostrý, Petr Zákostelný, Ph.D. Ing. Ivan Zelinka, doc. Ing. Jiří Žára, CSc.

Design a sazba: Vogel Burda Communications DTP – Viktor Janeba, Jan Kalaš, Jan Moravec, David Vladyka

Foto: Martin Trysčuk

Osvit a tisk: Tiskárna Reproprint

Reklamacie: V případě obdržení vadného výtisku nebo CD se obračete na naše oddělení předplatného (abonence.chip@vogel.cz, tel. 225 018 942), kde vám bude defektní exemplář vyměněn za nový.

Za obsah inzerce ručí zadavatel.

Za původnost a obsahovou správnost příspěvku ručí autor. Právní režim autorských děl nabídnutých redakci se řídí zejména autorským zákonem č. 121/2000 Sb. a dalšími českými právními normami.

Rukopisy redakce nevrací. V případě přijetí díla k uveřejnění redakce autora o této skutečnosti uvědomí. Tím nabývá vydavatel práva k šíření přijatého díla časopiseckou formou včetně možnosti zveřejnění na WWW stránkách časopisu, vydání na CD-ROM nebo jiným způsobem v elektronické podobě.

Autorská odměna bude poskytnuta jednorázově do pěti týdnů po prvním uveřejnění příspěvku ve vyšší určené interním sazebníkem a zahrne i odměnu za případné vydání díla v elektronické podobě.

Všechna práva k uveřejněným dílům jsou vyhrazena. Přetisk, přepracování, překlad do jiného jazyka a jiné užití díla nebo jeho části, jakož i zařazení díla do jiného díla (souborného, spojením s dílem jiným, zařazením do jakékoliv formy elektronické publikace ap.) bez souhlasu vydavatele jsou zakázány. Autorské právo k časopisu a navazujícím elektronickým publikacím vykonává vydavatel.

Počet výtisků prodaného nákladu ověřuje ABC ČR, Na Florenci 3, Praha 1.

V ČR rozšiřují Mediaprint & Kapa Pressegresso, s. r. o., společnosti PNS, a. s., na Slovensku Magnet Press Slovakia, s. r. o., Mediaprint-Kapa Pressegresso, s. r. o.

O vydavateli: Časopis Chip vychází v licenci německého nakladatelství Vogel Burda Communications ve vydavatelství Vogel Burda Communications, s. r. o. (IČO 45280681) jako měsíčník divize Vogel Computer Media.

Jednatel společnosti: Ing. Pavel Filipovič, pavel.filipovic@vogel.cz

Ředitel Computer Media: Ing. Milan Loucký, milan.loucky@vogel.cz

Výrobní ředitelka: Ing. Vladimíra Kuklovská, vladimira.kuklovska@vogel.cz

Marketing: Ing. Petr Moláček (vedoucí), Ing. Radek Benda, Michaela Hájková, marketing@vogel.cz, tel. 225 018 544, 225 018 546, 225 018 540

Adresa vydavatelství: Sokolovská 73, P. O. BOX 77, 186 21 Praha 86

Adresa pobočky v Brně: BVV – pavilon B, Výstaviště 1, 647 00 Brno

Vedoucí pobočky Ing. Martina Olšanová, tel. a fax 541 159 758, mobil 602 689 473

Vogel Burda Communications, s. r. o., dále vydává časopisy IT-NET, LEVEL, MEDIAshop, Oficiální PlayStation 2 magazín a Počítač pro každého. Podrobnější informace o vydavatelství a jeho produktech viz www.vogel.cz, na www.chip.cz najdete i vlastní stránku Chipu.

International Connection

CIS: 100440,67

Advertising: Vogel Burda Communications, Poccstr. 11, D-80336 München: Erik N. Wicha, ewicha@vogel.de,

Tel. (+49 89) 74 64 23 26, Fax (+49 89) 74 64 22 17. More information about the publishing house and its products is also available on www.vogel.cz.

SEZNAM INZERCE

100MEGA DISTRIBUTION, BRNO	77
ABI, PRAHA	25
AEC, BRNO	123
AGORA PLUS, BRNO	65
AKTIS, PRAHA	23
ALWIL SOFTWARE, PRAHA	61
A.P.C., ISSY LES MOULINEAUX	95
ASUSTEK, TAIPEI	17, 33
AT COMPUTERS, OSTRAVA	41, 59
AVM COMPUTERSYSTEME, BERLIN	39
AV MEDIA, PRAHA	9
BROTHER INTERNATIONAL, BRNO	89
CANON CZ, PRAHA	47
CHG TRADE, BRNO	79
CHI PERIPHERALS, BRNO	2
COFAX, BRATISLAVA	161
COMPLET, PRAHA	31
CONTACTEL, PRAHA	15
ČESKÝ TELECOM, PRAHA	81, 83
DIGITAL MEDIA PRODUCTION, PRAHA	135
DXT COMPUTERS, PRAHA	25
EKONOM, PRAHA	137
ELAP, PRAHA	69, 79
ELKO TRADING, BRNO	73
GRADA PUBLISHING, PRAHA	139
GRISOFT, BRNO	7

HOLDING CONET, BRNO	76
IMPROMAT, ZLÍN	71
INTERKAMERA 2003	131
InterSYSTEMS B.V.	111
KONSIGNA, PRAHA	13, 35, 163
KYE, TAIPEI	37
LEVI INTERNATIONAL, BRNO	101, 103
LG ELECTRONICS, PRAHA	164
LOGITECH, ROMANEL-SUR-MORGES	21
MINOLTA, BRNO	78
OKI SYSTEMS, PRAHA	51
PENTEC, PRAHA	75
ProCA, PRAHA	43, 55, 105, 127
PROGAMERS, MNIŠEK POD BRDY	119
PVT, PRAHA	129
RIDEA DISTRIBUTION, CHOMUTOV	11
SONY CZECH, PRAHA	53
SODAT SOFTWARE, BRNO	107
STORMWARE, JIHLAVA	117
SVĚT HARDWARE, PRAHA	74
SVĚT KNIHY, PRAHA	161
SYMANTEC, DUBLIN	87
UMAX, PRAHA	93, 133
UNICORN, PRAHA	45
UNILEVER, PRAHA	19
VERBATIM, ESCHBORN	85

PLACENÁ INZERCE

SVĚT KNIHY PRAHA
BOOKWORLD PRAGUE

9. mezinárodní knižní veletrh
9th International Book Fair

24.– 27. 4. 2003

Průmyslový palác – Praha Výstaviště
Industrial Palace – Prague Exhibition Grounds
incheba.praha

centrální expozice / central exhibition

afrika/africa

téma: dialog mezi kontinenty
theme: dialogue between continents

www.svetknihy.cz / www.bookworld.cz

pod záštitou České komise pro UNESCO / under the auspices of the Czech Committee of UNESCO

produkcce
Svět knihy, s.r.o., společnost SČKN
Függerovo nám. 3, CZ-120 00 Praha 2
tel.: +420 224 498 234-6
+420 224 498 464
fax: +420 224 498 754
e-mail: info@svetknihy.cz

organizátor
Svaz českých knihkupců a nakladatelů
e-mail: sckn@mbox.vol.cz
www.sckn.cz

partner
African Publishers Network (APNET)
e-mail: apnet@apnet.co.zw
www.africanpublishers.org

partneři
ČESKÝ ROZHLAS, LIDOVÉ NOVINY, *knihy*, SVĚT TISKU, *radio 1*, *reincar*, AUROTON, *pmic*, *prima*

streda 23, štvrtok 24, piatok 25, sobota 26, apríl IV '03, 2003

COFAX

výročné stretnutie IT komunity
annual meeting of IT community

COFAX
COFAX BRATISLAVA

POČÍTADLO 2003

Gala
IT firma • IT osobnosť

www.cofax.sk

GOLF
IT GOLF CUP

O ČEM SI PŘEČTETE V KVĚTNU

CHIP 5/03 VYJDE 25. 4. 2003

Wi-Fi (Wireless Fidelity) je druh bezdrátové sítě, která funguje na bezlicenčním pásmu o frekvenci 2,4 GHz. Technicky se jedná o standard IEEE (Institute of Electrical and Electronics Engineers) 802.11b pro vysokorychlostní bezdrátové přenosy. Jak však vypadá zařízení pro připojení k síti Wi-Fi v praxi? Může si ho běžný uživatel dovolit? Je už možné se někde v ČR k Wi-Fi připojit a co vůbec přinese rozvoj této sítě a jejích přístupových bodů? Na tyto otázky hledejte za měsíc odpovědi v testu Wi-Fi karet.

NOVINY NA WEBU

Kdo si snad myslel, že bezplatné zpravodajství na internetu dramaticky sníží náklad tištěných deníků, zmyšlil se. Naopak – tištěné a elektronické noviny se vzájemně doplňují a všechna významná vydavatelství denního tisku dnes nabízejí své zpravodajství na internetu zcela zdarma. Podíváme se společně na nejzajímavější zdroje zpravodajství na internetu.

TECHNIKA MUČENÍ S NÁZVEM „OVLADAČ“

Je jedno, zda máte nejnovější „stroj“ s nejrychlejším procesorem, nebo zda ve vašem počítači pracuje „staříčkový“ procesor Pentium II. Upgradu ovladačů se čas od času při nejrychlejších příležitostech stejně nevyhnete! Občas je to opravdu oříšek a Chip vám ukáže, jak překonat „nezákeřnější“ problémy.

Pozn.: Redakce si vyhrazuje právo na případné změny.

INTERNET (NEJEN) PRO FIRMY

Na podzim loňského roku jsme se věnovali výběru toho nejlepšího připojení k internetu pro domácí použití. Tentokrát je řada na výběru připojení pro firmy. Poradíme vám, jaký typ připojení zvolit, které firmy kontaktovat, jak se vám cena za připojení promítne do účetnictví a spoustu dalších zajímavých informací, které využijí nejen podnikatelé...

NÍZKÝ START

Většina uživatelů nemá ráda, když se pracovní plocha a panel snadného spuštění (Quick Launch) zcela zaplní zástupci programů a složek, které je dobré mít neustále po ruce. Když tento problém naroste do katastrofických rozměrů, přicházejí na pomoc různé utility. V příštím Chipu přineseme test alternativních panelů snadného spuštění – zaměříme se i na to, které nástroje se nejlépe hodí pro práci s Windows 95/98/Me a které pro Windows 2000/XP.

VYPALOVACÍ UNIVERZÁLY

DVD-R se svými 4,7 GB volného prostoru otevírá nové možnosti použití, a tak i nová generace vypalovacích programů vsadila na DVD jako na hlavní přepisovatelné médium. Výrobci chtějí přitáhnout zákazníky dokonce i pomocí funkcí authoringu. Chip otestoval, jak dobře se nejnovější univerzální nástroje vyznačí v oblasti DVD a jestli se něco přiučily i u CD funkcí.

Software je prima, ale musí na něčem běžet. Takže v květnu k testu vypalovacích nástrojů přidáme i hardwarový srovnávací test DVD vypalovaček. Vzhledem k jejich klesající ceně se stávají stále častějším doplňkem počítačů a k jejich rozšíření přispívá i cenová dostupnost samotných zapisovacích DVD médií.

RYCHLE A LEVNĚ – NEBO SPÍŠE POMALU A DRAŽE DO INTERNETU?

Technologie ADSL by měla každému zpřístupnit rychlý internet za rozumnou cenu. Jak je tomu doopravdy? Vyplatí se investovat do ADSL, nebo spíše zvolit bezdrátové připojení?